

نور محمد رحمان لکھنوی

تہ فیسری رھوان

بۆ تیگہ یشتنی قورئان

بەرگی [۳]

نووسیناس

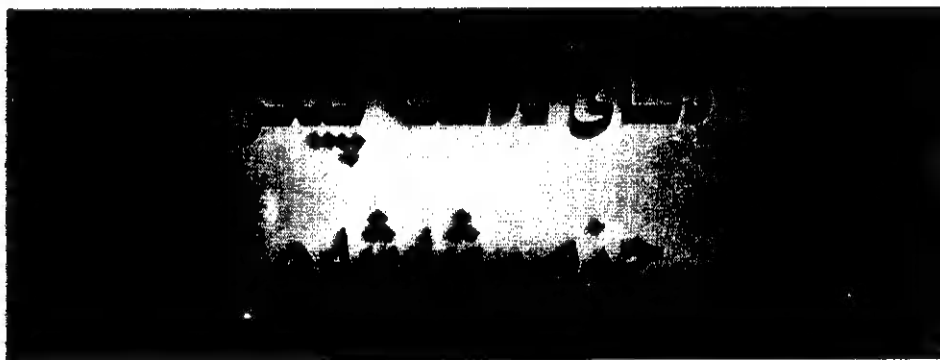
مەلا مەحموودى گەلاڵەیی

جزمی [۶]

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

باس کردنی خه لک به خراپه، خراپه مه‌گه رسته می لیکراپی

﴿لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ
اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا﴾ (۴۸) إِنْ تُبْذُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿۴۹﴾

جا که موسولمانان له گۆره‌پانی ژبان دا نهم سمرکه‌وتنانه‌یان به‌ده‌ست
هینا شیایو نموه ده‌بن: که جینشین خودا (خليفة الله) بن له‌سمر زه‌وی به‌لکو
رابه‌رایه‌تی و پیشموایه‌تی بۆ کۆمه‌لی ئاده‌میزاد به‌گشتی نمو کاته بۆ نمو
کاریکی سرووشتی و ناسایی ده‌بن، له‌سمر بنه‌مای راست و پتمو دادامه‌زری،
هاوشان له‌گه‌ل نمو سمرکه‌وتن و پیشکه‌وتنانه‌دا له‌باره‌ی زانست و زانیاری و ژیار و
نابوری و رامیاریش هه‌نگایو پیروژ ده‌هاوێژن و به‌ره‌و ناسۆی روشن ره‌وره‌یه‌یان
وه‌گه‌ر ده‌که‌وی.

لایه‌نیککی پاک کردنموه‌ی دل و ده‌روونی کۆمه‌ل و تاکه‌کانی لهم دوو
نایه‌ته‌دا ره‌نگ ده‌داته‌وه: که ده‌فه‌رموی: ﴿لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ﴾
نایه‌ته‌که پیه‌وندی به‌ نایه‌ته‌کانی پیشوووه هه‌یه و حوکمی قسه‌گوتنی ناشیرین به
خه‌لک دیاری ده‌کا بۆ نموه‌ی موسولمانان وا حالێ نه‌بن که باناشکرا گوتنی
قسه‌ی خراپ به‌ شیوه‌یه‌کی گشتی ره‌واپمو هه‌یج سنووریکی بۆ دانه‌نراوه... بۆیه
ده‌فه‌رموی: خودا نایه‌وی تانه‌و ته‌شهر به‌ ناشکراو ده‌نگی به‌رز ئاراسته‌ی یه‌که‌تر
بکه‌ن، واته‌ که‌سیک به‌ ناشکرا قسه‌ی ناشیرین ئاراسته‌ی یه‌کیکی تر بکا خودا
سزای ده‌دا، که‌سیک شووره‌یی و نه‌نگی که‌سانی تر دیاری بکا و بلاویان بکاته‌وه
خودا تۆله‌ی لێ ده‌ستینێ، چونکه‌ نمو عاده‌ت و ره‌وشته سمر ده‌کیشی بۆ بلاو

بوونهوهی دوژمنایه تی و رق و کینه له ناو خه لک دا، تۆوی ده غمز و کینه و
 دژایه تی له ده روون دا ده چینی، زیانی بۆ بیسه رانیس هدی، پالیان پیوه ده نی بۆ
 خراپه کاری و چاولیکردنیان و ده یان خاته گونا هوه، چونکه بیستنی قسه ی خراپ
 وه کوو خراپه کردن وایه! ههروه ها باسکردنی خه لک به خراپه به نهی و
 سرتهمسرتیش هه حهرامه و سزای توندی له سه ره، که نایه ته که باسی حاله تی جه هه
 و ده نکه به مرز بوونهوهی کردوه له و رووه وهیه: که زیانی زۆر تره، کاریگه ری گشتی
 تر و خه تهر تره، نه گینا باس کردنی عمیب و عاری ناده میزادان به هیدی یان به
 دهنگی به مرز بی، هه حهرامه: له نایه تیکی تر دا ده فرموی: **﴿إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ
 تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
 وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾** النور/ ۱۹.

هه ره لئس و کهوتیک بیته هۆی بلاو بوونهوهی کاری ناله باری شه رم
 ناوهر و داب و رهوشتی خراپ خودا پیی نارازییه و سزای توندی نه وانه ده دا که
 پیی هه لده ستن و نه نجامی ده ده ن.

نه مجار په ره ردگار حاله تی که هه لده هاویری ده فرموی: **﴿إِلَّا مِنْ ظَلَمٍ﴾**
 واته باسی خراپه ی موسولمانان هه موو کاتیک به هه موو شیوه یه که حهرامه و خودا
 پیی نارازییه، مه گه که سیک سته می لئ کرابی و سکا لای حالی خۆی بکا،
 وه کوو نه وهی لای قازیو دادوهر، یان هه که سیک که هیوای یارمه تیدان و
 کۆمه کی پی کردنی لئ بکا، ده ردی دلی خۆی له دهستی سته مکار هه لپریژی و
 خراپه کانی روون بکاته وه و داوای لئ بکاو دهستی سته مکار بگری و زولم و زۆری
 له سه ره لابه ری و مافی خۆی بۆ وهه بگریته وه، نه که هه ره نه وه نه ده به لکو شکات
 کردن له زالم به فرمانی شه رع کاریکی پیویسته، چونکه خودا نایه یی به نه ده کانی
 له ناست زولمی زالمدا بی ده نکه بن و ده سته و نه ژنۆ دابنیشن و ملی خۆیان بۆ
 سته مکار شوپ بکه ن و سوکایه تی پی کردن و ژیر ده سته یی قبول بکه ن، **﴿وَكُلُّهُمْ
 أَلْفٌ مِّمَّا عَلِيمًا﴾** له هه ردوو حاله ته که دا حاله تی ره وای باسکردنی خراپه ی زۆر دار

و حاله تی ناره وایی، نموه* خودا بیسه ره و چی بگوتری ده بیستی و زاناو ناگاداره به هموو نمو مدهست و نیازانی که دهنه هوی بلاو کردنموی سکالانامه که، زانیه به هموو کرده ویه کی ناده میزاد و نیاز و هلس و کموتی!! نموهی که ستمی لی کرابی و بدهنگ هاتبی پاداشی ده داتموه، نموه که له خورایی ناوی موسولمانان بزپنی، به بی هۆ خه لکی عهیب دار ده کا تۆلهی لی ده ستینی، یارمه تیده ره بۆ لا بردنی ستم و سزای ستمکاران ده!!

﴿إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تَخَفُوا أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءِ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا﴾

نه گمر کردار و گوفتارتان به ناشکرا نه نجامی بدن بیان به په نامه کی، همروه ها نه گمر لیبور دنتان هه بی بهرامبر نمو کهسهی خراپه تان له گمل ده کا، نموه کاریکی باشمو خودا پاداشی خیرتان ده داتموه، نه کت همر نموهنده به لکو خودا نافرین لمو کارانه ده کا و ناده میزادیان بۆ هه لدهنی! خودا بۆ خۆی کاری خیری پی خوشه، له تاوان خوش ده بی و نموپیری ده سه لاتیشی هیه بۆ سزادانی خراپه کار، کهوابی چاولیکمری خودا لهم جوړه کارانه دا شتیکی په سهنده و جیگای ره زامه ندی خودایه.

* به هیچ جوړی باسی عهیب و عاری کس دروست نه، سکالا جیایه له باسی عهیب و عار کردنی کمن.

کوفر و نیمان و سزاو پاداشیان

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا

رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾

دوای نموی پمروردگار موسولمانی ترساند له هاوهلی کردنی کافران و دؤستایمتی کُدن و کۆمه کی کردنیان دژی موسولمانان، ناپه زامندی خوی دهرسری دژی رهوشتی دوورپوه کان و موسولمانانی ناگادار کرده وه بۆ نمو حاله متی که رهوایه خرابی ناده میزاد باس بکری، نه مجار دپته سمر باس کردنی هو ی کافر بوونی خاوهن نامه کان و له روانگی روون کردنموی دوو پایدی گرنگی نیسلام که بهروا به خوداو بهروا به هه موو پیغه ممبرانه بهی جوداوازی له نیتوان نهم پیغه ممبره و نمو پیغه ممبردا، جا که سیک بهروا بیئی به هندی پیغه ممبر و بهروای به هندیکیان نهی؛ نمو له کۆمه لی نمو کافرانیه؛ که شیای سزای به نیشن له ناو دۆزه خ دا، واته: پمروردگار که باسی موشریک و دوورپوه کانی کرد گونجاو بوو که باسی کافره کانی نه هلی کیتابیش بکا که جووله کمو مسمیحه کانی و فمرموی: (إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ) بیگومان نمواندی کافرن به خوداو بهروایان به پیغه ممبرانی خودا نیه وه کوو بیروباوهی جووله کمو مسمیحه که بهروایان به هندی

پیتغه ممبر هه میو پروایان به هندیکیان نیه «ویریدون آن یفرقوا بین الله ورسله»
 جوداوازی ده خه نه نیتوان خوداو پیتغه ممبرانی یه وه له م رووه وه که «ویقولون فؤمن
 ببعض و نکفر ببعض» ده لیتن پروامان به هندی پیتغه ممبر هه میو هندیکیشیان به
 پیتغه ممبر نازانین، هیچ به لگه شیان به ده سته وه نیه، جگه له ده مارگیری و
 شونکه موتنی پیتشینیان و پابه ند بوونیان به هه واه هه وه سی خوین!! جووله که کان
 پروایان به هه میو پیتغه ممبران هه یه جگه له عیسا علیه السلام و حه زره تی محمد ﷺ..
 مه سیحی یه کان پروایان به هه میو پیتغه ممبران هه یه جگه له محمد که دوا
 پیتغه ممبر و به پرتیزترین پیتغه ممبره^{۱۴}! که سیکت برپای به پیتغه ممبریک له
 پیتغه ممبره کان نه بی مانای وایه: برپای به هیچیان نیه، چونکه پیتوسته پروایان به
 هه موانیان هه بی، که سیکت له مبر هه هه ک پیتغه ممبرایه تی پیتغه ممبریک ره ت
 بکاتمه و مانای وایه: برپایه که ی به پیتغه ممبره کانی تریش برپایه کی شرعی و
 په سهند نیه، به لکو شو نیمانه به هه واه هه وه سی ده مارگیری یه.

«ویریدون آن یتخذوا بین ذلک سیلا» نه وانه ده یانه وئی که نایینتیکی
 مام ناوه ندی له م نیتوان کوفر و تیمان دا دابنیتن، نایینتیک له نیتوان نیسلام و
 جووله که دا پمیدا بکمن «اولئک هم الکافرون حقا» نه وانه کوفره کیان ناشکرایه و
 هیچ شک و گومانی تیدا نیه، چونکه نیمانه کیان تیمانیتیکی شرعی نیه، چونکه
 نه گمر تیمانیان به پیتغه ممبریک بویه ده بویه تیمانیان به پیتغه ممبره کانی تریش
 هه بویه «واعتدنا للکافرین عذابا مهینا» ناماده مان کردوه بو بی پروایان به
 گشتی -یان بو نه وانه ی که پروایان به هندی پیتغه ممبر هه یه و پروایان به
 هندیکیان نیه - سزایه کی ریسواکمر و شرم ناوه ر. له روانگی نه م نایه تهمه
 نه وانه مان بو روون ده بیتهمه که برپانه بوون به پیتغه ممبران دوو جوژه؛ جوژیکیان برپا

^{۱۴} نهمه قسمه کی مشهوری غه لته، چونکه جووله که گاور باوهریان به زور له پیتغه ممبره کان نیه، وه که: سوله یمان
 و صا لح و هود، جووله که پروایان به زه کمریاو یه حیای کوریشی نییه، مسیحیش زه کمریا به پیتغه ممبر نازان سفری
 زه کمریا هی نه زه کمریا یه نیه که باوکی یه حیایه، که مسیحی پی ی ده لیتن یوحنا المعمدان. نوری فارس
 ته فسریری ره وان

نه‌بوون به هم‌موویان، جۆرکیشیان بپروا نه‌بوون به هندیکیان. همدوو تاقمه‌که
 یه‌کسانن لموده‌دا که شیایو سزای دۆزه‌خن، چونکه نیمان به خوداو به پیغه‌مبهران
 به‌ش به‌ش ناکرئ! که‌سی نیمانی راست و دروستی به‌خودا هه‌بی ده‌بی بروای
 به‌راستی په‌یام و پیغه‌مبهرایه‌تی هه‌موو پیغه‌مبهره‌کانیش هه‌بی، که خودا
 ناردوونی بۆ شاره‌زایی کردنی ناده‌میزاد، ده‌بی بروای وابی که هه‌ر خودا خۆی کان
 و سهرچاوه‌ی ناردنی پیغه‌مبهرانه، پیغه‌مبهره‌کان هه‌لبژارده و ره‌وانه‌ کرای
 خودان، کردوونی به فروستاده و وسه‌فیر له‌نیوان خۆی و به‌نده‌کانیدا، که‌وابی
 ناگونجی کابرا بروای به خودا هه‌بی و بروای به بری پیغه‌مبهر نه‌بی، موسا به
 پیغه‌مبهر بزانی و عیسای به‌لاوه پیغه‌مبهر نه‌بی، جۆن ره‌وایه نیمانی به هه‌موو
 پیغه‌مبهران هه‌بی و بروای به (محمد) نه‌بی؟ که له‌کتیبه‌کانی پیشوودا مزکینی
 به هاتنی دراوه و ناوی له‌ناو ته‌ورات و ئینجیل دا نووسراوه، پیغه‌مبهری نیسلام
 پالپشتی راستی نایینه ناسمانی‌یه‌کانی پیشوو ده‌کا، قورشان بالا ده‌سته به‌سهر
 کتیبه ناسمانی‌یه‌کانی پیشوودا خودا بۆ خۆی ده‌زانی کئ شیایو پیغه‌مبهرایه‌تی‌یه.
 وه‌کوو ده‌فرموی **(لکل جعلنا منکم شرعة و منها حان)** المائدة/۴۸.

نه‌مجار په‌روهر دگار دوابه‌دوای باسی نمو دوو جۆره کافران، باسی کۆمه‌لی
 سی‌یه‌م که کۆمه‌لی موسولمانانه دینیته پیشموه، بۆ به‌رامبهری کردن و په‌ند و
 وه‌رگرتن لیان و ده‌فرموی: **(والدین آمنوا بالله ورسله و لم یفرقوا بین أحد
 منهم)** نه‌وانه‌ی نیمانیان به خوداو پیغه‌مبهره‌کانی هه‌یه، کار به‌شریعه‌تی دوا
 پیغه‌مبهر ده‌کمن و پیشیان وایه: که هه‌موویان له‌خوداوه نیردراون و هه‌ریه‌که‌یان
 له‌سهرده‌می خۆی نایینه‌که‌یان راست و دروست بووه و پیویست بووه خه‌لکی
 پابه‌ندی بن و جوداوازیان نه‌خستۆته نیوانیان و نه‌یان‌گوتوه نه‌وه‌یان پیغه‌مبهره
 نه‌وه‌یان پیغه‌مبهر نه‌یه، به‌لکو پییان وابوو: هه‌موویان نیردرای خودان و نیگای
 خودایان بۆ هاتوو **(اولئک سوف یؤتیهم أجورهم)** نه‌وانه له‌قیامت دا خودا
 پاداشی خۆیان ده‌داتموه، له‌پاداشتی نمو بپروا راسته‌یان دا به‌هشتیان ده‌داتئ
(وکان الله غفورا رحیما) خودا زۆر لیبورددوو له‌گونا‌هیان خوش ده‌بی، به‌ره‌م

إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ
وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ
بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا
لِيُؤْمِنُوا بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

له نایه ته کانی پیشوودا حال و چۆنیه تی هه لوستی کافره کانی روون کردوه
ئوانه ی بروایان به خودا نیه، بروایان به پیغه مبرانی خودا نیه، جیاوازی ده خنده
نیوان خودا پیغه مبره کانی به بروایان به خودا هیمو بروایان به پیغه مبره کانی
نیه، یان بروایان به هندیکیان هیمو به هندیکیان نا، که ئوانه ش نه هلی کیتابن
و نایینیان کردوه به هۆکاری خۆسه پاندن و ده مار گیری لهو روانگه وه سهیری
نایین ناکمن که به خشایش و هیدایه تی خودایی به، نایینیان کردوه به ههواو
ناره زو بازی!!

ئه مجار له نایه تانه دواپی دا برئ هه لوستی تری به نو ئیسرا ئیلی به کان
ده خاته روو که بریتی به له سه ره قی و داوا کردنی موعجیزه ی جۆراو جۆر له
پیغه مبر به شتی به کی ناشیرین و گالته پی کردن و پرای نه زانی و تی نه گیشتیان
له حه قیقه تی نایین و مه به سه ته کانی!! ناشکرایه لای رافه که مرانی قورشان: که
جوله که کان داوا یان له محمد کرد که به به مرچاوی ئوانه مه به نو ناسمان
سه رکموئ! نامه به کی به خه تی یه زدانی نوسراویان به یی نیستی، راستی
پیغه مبرایه تی به کی تیدا نووسراپی وه کوو چۆن موسا تهوراتی به نوسراوی به
هینان به یه که جارا! ئه م به یانوو گرته شیان به رق به ری پیغه مبر به نو، نیشانه ی

سمر ره‌قی و دل ره‌قییان بوو؛ پمروه‌ردگار دل‌خو‌شی پیغه‌مبیری دایه‌وه و پی‌ی راگیانده که باو‌ک و باپی‌ری نمو جووله‌کانه پیشینانی نمو گه‌له فیل باز و چه‌قه‌بازه زور لموه گموره‌تریان داوا له موسا کردووه که نمو له نهموه‌ی خو‌یان بوو، له ده‌ستی فیرعه‌ون رزگاری کردن، که‌چی واش په‌لپیتیان پی ده‌گرت و پروییانویان لی ده‌دو‌زی‌یموه، تمنانه‌ت داویان لی کرد وتیان: ده‌بی خودا به چاری خو‌مان بینین، نه‌مجار پروات پی ده‌کمین! وه‌کوو ده‌فمرموی: ﴿یَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ﴾ خاوه‌ن نامه‌کان (جووله‌که‌کان) داوات لی ده‌کمن ﴿أَنْ تَنْزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ﴾ که نامه‌یه‌کی نووسراو به خه‌تی ناسمانی بیته سمریان شایه‌دی نموه بدا: که تو پیغه‌مبیری خوداو نیردراوی بو سمر نموان و خه‌لکی تریش، کتیبه‌که ناوزه‌د بکری بو لای نموان بو به‌نو ئیسرائیل بنی‌ردری، یان بو لای چند که‌سیکی تایبه‌تی نموان که مال‌م و سمرۆک خو‌ینده‌واره‌کانیان- بنی‌ردری! یان مده‌ستیان نموه بوو که شمریعه‌تی پیغه‌مبیر به‌ش به‌ش نیمه‌ته خوارئ به‌لکو به‌یه‌کجار وه‌کوو ته‌خته نووسراوه‌کانی موسا بنی‌ردرینه خوارئ.

ماموستا شیخ (محمد عبده) ده‌فمرموی: نیمه له زوری کتیبه‌کانی خو‌مان دا ده‌بینین که ده‌لین تمورات به یه‌ک وه‌جه‌مو ۱ له یه‌ک کاتدا بو موسا نیردراوه، همروه‌ها ئینجیل به یه‌کجار بو عیسا نیردراوه نه‌مجار له‌م روانگموه نه‌میان داهیناوه که جووله‌که‌کان داویان له پیغه‌مبیر کردووه که به‌یه‌کجار وه‌کوو تمورات قورثانی بو بیته خوارئ!

به‌لام نه‌مه فیل‌یک بوو جووله‌که له موسولمانه‌کانیان ده‌کرد، چونکه نموه‌ی که لای جووله‌که‌کان خو‌یان باوه و سه‌لمیندراوه نموه‌یه: که موسا تنها نامۆ‌گاری‌یه‌که‌ی به‌یه‌کجار بو هاتن له‌سمر دوو ته‌خته نه‌خشین درابوون و هینانی بو لای گه‌له‌که‌ی که بینینی هه‌لگمراونه‌موو بوونه گویره‌که پهرست ورق‌ی هه‌لساو ته‌خته‌کانی فری دان و شکاندنی!

پاشان پمروه ردگار فمرمانی پی کرد که دوو خشتی تر له بمرد بتاشی و ناموژگاری یه کانی له سمر بکوسیتمه، باقی حوکه کانی تری تهورات له کاتی جیاجیاداو پارچه پارچه بوی نیردراون و بمیه کجار نه هاتونه خواری^{۱۵}.

جا نهی پیغه مبره که جووله که کان داوای نامیه کی تاوات لی ده که من مه به ستیشیان نینکاری کردن و بوژدانتنه نه که ده ست کهوتنی به لگمو ده لیل، نموه به لاتمونه سیر نه بی و شتیکی سمر سوپه یمنه نیه لهوانمونه، چونکه ﴿فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرُ مِنْ ذَلِكَ﴾ پیشینانی نهوان زور لموه گموره تریان داوا له موسا کرد ﴿فَقَالُوا أَرَنَا اللَّهَ جَهْرَةً﴾ وتیان نهی موسا! به ناشکرا خودامان نیشان بده با به چاوی خو مان بیینین! نه مانیش نموه و هچدی نه مانمن و هه مان ره وشت و نه خلاق و هه لوستی نهوانیان هیه پهندی پیشینان ده لین: گیا له سمر بنجی خوی ده پوتمه - نموه داب و نمرتی باوکه و باپیریانه بویان ماوه تمونه به تاییه تی که نهوان له بیگانه ژن ناهینن تا بگوتری لهوانیه هه ندی گوپانکاری که له ره وشتیان دا روده دا به هوی ژن و ژنخوازی له بیگانه مویه.

نمونه شمان له بیر نه چئ سوننه تی قورشان وا هاتوه ده ریاری گمل و نمونه کان و ناراسته کردنی خطاب بویان به یه که کهس حلیب ده کرین؛ چونکه گمل و نه تمونه لمبر هه بوونی هاریکاری له نیوانیان داو میرات له یه که گرتن و ره نگدانمویه ره وشت و سیمای رابووردو له داهاوو شوینکهوتنی پاشینه بو پیشین و ده کوو یه که کهس سیر ده کرین و نموه پیشینان کردو یانه پال داهاوو ان ده درئ. (واته: ناراسته کردنه که حقیقه ت نیه و مه جازه) دهشتوانین بلتین: ناراسته کردنه که له روانگی حقیقه تمویه سو مه جازی تیدا. نیه له م رووه ده که همدوو پرسیاره که همدوو داواکان ناراسته جینسی نه هلی کیتاب کراون، نه مهش نموه ناگه یه تی: که نمو کومل تاکانه ی پرسیاری یه که میان و پال دراوه هه مان کومل و تاک بن که پرسیاری دوو هه میان ناراسته کراوه!!

^{۱۵} تفسیری منار ج ۱۲/۶.

به‌همر حال داواکردنی نمو تاقم و کۆمه‌لانه‌ی که داوای بینینی خودایان کردوه به ناشکرا زۆر گموره‌تر و سمرسوپه‌ینمر تره له داوای نموانه‌ی که داوایان له پیغه‌مبهر کرد که به‌تایبته‌ی نامه‌یه‌کی ناسمانییان ناراسته بکری، همدوو پرسپاره‌کەش نیشانه‌ی گیلیو تینه‌گمیشتیوی و سمر ره‌قی جووله‌که‌کانه، نیشانه‌ی نه‌ویه: که نازانن ئهرکی پیغه‌مبهر و کاری پیغه‌مبهرایه‌تی چیه‌و چۆنه، جیاوازی نیتوان نایه‌تی راست و موعجیزه‌ی خودا له‌گه‌ل سیحریازیو چاویه‌سته‌کی ناکمن، نه‌مه به‌ نیسبه‌ت داواکردنی ناردنی نامه‌ی ناسمانی بۆیان، به‌ نیسبه‌ت داوا کردنیان بۆ دیتنی خودا نه‌مه‌یان زیاتر به‌لگه‌ی نه‌زانی و گیلی‌یان دیاری ده‌کا، چونکه وا گومان «هه‌من که خودا جیسمو ماده‌یمو پانی و درێژی و کورتی هه‌یه.

جا هه‌رچه‌نده پرسپاره‌که له پیشینه‌کانی جووله‌که‌وه سهری هه‌لداهه که‌چی قورئان پرسپار کردن و داواکردنه‌که‌ی وه‌پال جووله‌که‌کانی سهرده‌می پیغه‌مبهر داوه» چونکه نه‌مان میراتگر و لاسایی که‌مه‌وه‌ی نمو، به‌ کرده‌وه‌کانیان رازین و ریسوایان ناکمن ناپه‌زامه‌ندی خۆیان به‌رامبهر هه‌لویسته‌کانیان ده‌رنابهرن!

له ناکامی نمو داوا ناپه‌وایه‌یان دا که گالته نامیز و فرت و فیلاری بوو په‌روه‌ردگار سزای ده‌ست به‌جی‌ی بۆ ناردوون ﴿فَاخْذِقْمِ الصَّاعِقَةَ﴾ هه‌روه‌ تریشقه‌یه‌ک لی‌ی دان و هه‌موویان خپ که‌وتن ﴿بِظْلَمِهِمْ﴾ به‌هۆی سمر ره‌قی و سته‌مکاری خۆیان و مل نه‌دانیان بۆ حق و راستی، خودایان به‌ خۆیان شریه‌اند، پله‌وپایه‌ی خۆیان به‌رز کرده‌وه بۆ ژووور پله‌و پایه‌ی خودا، ریزی خودایان وه‌کوو پی‌ویست به‌ گویره‌ی توانایان نه‌گرت. بۆیه خودا ناوا کردنی به‌ په‌ندی زه‌مانه! ﴿ثُمَّ اخْذُوا الْعَجَلُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكُمْ الْبَيِّنَاتُ﴾ که‌چی پاش زیندوو بوونه‌وه به‌ ناگا هاتنه‌وه ده‌ستیان کرد به‌ گویره‌که په‌رستن و نامۆژگاری موسایان له بسیر چوووه‌وه؛ وێرای نمو هه‌موو به‌لگه‌و نیشانه‌نه‌ی که‌له‌سهر ده‌ستی موسا بینییان وه‌کوو له‌ناو چوونی فیرعه‌ون و هه‌موو دارو ده‌سته‌که‌ی له ناو نیلی میسردا» وه‌کوو به‌دی به‌یضا، که بریتی بووه له‌وه که ده‌ستی له باخه‌لی ده‌رده‌هینا ده‌ستی وه‌ک چرا

ده‌دره‌وشایده و عه‌صاکی که ده‌بوو به نه‌ژدیه‌ایه‌کی راستی و ماره درۆزنه‌کانی سیحریازه‌کانی ده‌خوارد... هتد پاشگه‌ز بوونه‌وه....

﴿فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ﴾ که تۆیه‌یان کرد و په‌شیمان بوونه‌وه، له تاوانی گیره که په‌رستیان خۆش بوین، تۆیه کرده‌که‌یان بریتی بوو له یه‌کتر کوشتن (وه‌کوو له سووره‌تی به‌قمره نایه‌تی ۵۱-۵۴ به‌دریژی باس کراوه). ﴿وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا﴾ ده‌سه‌لاتی ناشکراو به‌لگی به‌هیزمان به موسا به‌خشی، جووله‌که‌کان بۆی رام بوون، له‌گمل نمو هه‌موو سرکه‌شی و سمر ره‌قی و یاخی بوونه‌یان ملیان شۆر کرد و به فرمانی خوا که‌وتنه ویزه‌ی یه‌کتری و مهرجی قبول بوونی تۆیه لیتیان نمو‌ه‌بوو که هه‌ندیکیان هه‌ندیکیان بکوژن، تا پیتیان ده‌گوتری به‌سه، که پیتیان گوترا به‌س نمو‌ه‌ی کوژاون به شه‌ید حلیب بوون و نمو‌ایش که مابوونه‌وه تۆیه‌یان لئ وهرگیرابوو!

په‌روه‌ردگار جوژه‌ها شتوازی له‌گمل نمو جووله‌کانه‌دا به‌کار هینا یه‌کیتک له‌و نوسلو به سهرسوهره‌ینه‌رانه‌ی که له‌گه‌لیان دا نه‌جام درا؛ نمو‌ه‌ بوو: که فرمانیان پئ کرا شمرعه‌تی خودا وهریگرن و پابه‌ندی بن نمو‌ایش ملیان نه‌دا کتوبان له‌سهر راگیرا وه‌کوو ده‌فهرموئ: ﴿وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِثْقَالِ حَبِّ بَدْرٍ﴾ به‌رزمان کرده‌وه به‌سهریان دا کتوبی طوری سه‌ینا وه‌کوو هه‌ور هینامان له ناستی سهر سهریان رامانگرت، نمو‌یش به‌هۆی نمو عه‌د و په‌یمانه‌ی لیمان وهرگرتبوون که پابه‌ندی شمرعه‌تی ته‌ورات بن و کاری پئ بکمن که‌چی سهریتچییان ده‌کرد، دوا‌یی ملیان که‌ج کرد و هاتنه خه‌تمو ﴿وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ مَجْجَدًا﴾ پیمان گوتن به‌رۆنه ناو شاره‌وه به‌چنه ناو به‌یتول مه‌قدیسه‌وه به‌ملکه‌چی و سهر کزی، فرمانبهرداری فرمانه‌کانمان بن و بکه‌ونه سوژه نمو‌ایش به‌ناچاری و له ترسان چوونه سوژه له سوژه‌که‌یاندان به‌تيله چاو سه‌یری کتوه‌که‌یان ده‌کرد ده‌ترسان به‌سهریان دا بکه‌موئ وه‌کوو له نایه‌تیکی تردا ده‌فهرموئ: ﴿وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظِلَّةٌ وَظَنُوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ﴾ الأعراف/۱۷۱.

فرمانیان پی کرا به ملکه‌چی و زه‌لیلی بمره و به‌یتول مه‌قدیس بچن و بلین (حطه) واته: خودا گونا همان بشوره‌وه، لیمان خوش به که وازمان له جیهاد هینا. سهریچی فرمانه کانتان، کرد چل سال له بیابان مانه‌وه، که‌چی به پیچه‌وانه‌وه نه به کردار نه به گوشتار نه‌وه‌ی پتیا گوترا بوو: نه‌جامیان نه‌دا که چوونه ژووره‌وه به قونه‌خشکی له‌سهر کلوتیان ده‌کشان، له‌باتی وتنی وشه‌ی (حطه) ده‌یان‌گوت (حطه).

نامۆزگاریمان کردن و فرمانان پی کردن که ریزی رۆژی شه‌مه بگرن و خۆ بپارینن له‌و شتانه‌ی خودا لی‌ی حرام کردن تی‌یدا «وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ» له‌سهر زمانی داود پیمان گوتن: له‌رۆژی شه‌مه‌دا سنووری خودا مه‌به‌زینن و راوه‌ماسی تیدا مه‌کهن، به‌لام نه‌وان سهریچیان کرد و فیلان به‌کار هینا. بریکیان هم فیل کردنه‌یان پی ناخوش بوو نار‌ه‌زاییان ده‌رپی، هندیکیشیان بی‌ده‌نگ بوون.

جا که نه‌وان ده‌ریاره‌ی رۆژی شه‌مه نافرمانی خودایان کرد، نه‌مجار بۆ چوونه ژووره‌وه‌ی به‌یتول مه‌قدیس دووباره سهریچیان کرد...! نه‌ی محمد! به‌لاته‌وه سهر نه‌بی که نا‌زاوه ده‌تینه‌وه دژیه‌تیت ده‌کهن!!

«وَأَخْلَدْنَا مِنْهُمْ مِثَاقًا غَلِيظًا» پیمان و به‌لینیکی پته‌و و جه‌خت له‌سهر کراومان لی وەرگرتن: که به‌گیره‌ی ته‌ورات کار بکهن و پابه‌ندی فرمان و جله‌وگیریه‌کانی بن، مزگیننی بده‌ن به هاتنی هه‌زه‌تی عیسا ^{۱۵۳} و هاتنی هه‌زه‌تی موحه‌مه‌د ^{۱۵۴} ناو نیشان‌ه‌یان مه‌شارنه‌وه به‌خه‌لکی رابگه‌یه‌ن... که‌چی پابه‌ندی نه‌و فرمان و جله‌وگیرانه نه‌بوون و سهریچی‌یان کردو یاخی بوون و فیل و ته‌له‌کیان به‌کار هینا! وه‌کو له شوینیکی ترده ده‌فرموی: «وَأَسْأَلُهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرْعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ» الأعراف/۱۶۳.

نه مجار پمروه ردگار دواي شم به لاین وه رگرتنه لیان، هوئی شو به لاو سزایانهی تووشیان بوون شی ده کاتموه، که بریتی بوون له سدریتیچی کردنی زهق و هه لوه شانندهوی شو په یمان و به لاینانهی که به خودایان دا بوو، حدرامیان به حه لال له قه لدم داو حه لالیشیان به حدرام دانا (فما نقضهم میثاقهم) به هوئی هه لوه شانندهوی جووله که کان بو به لاین و په یمان کانیان و پروا نه کردنیان بهو نایات و به لگانهی که راستی پیغه مبرایهیتی پیغه مبره کان ده چه سپینن، (وکفرهم بآیات الله) کافر بوونیان به نیشانه کانی خوداو به نامه ناسمانیه کانی (و قتلهم الانبیاء بغیر حق) همروه را به هوئی کوشتنی پیغه مبران وه کوو زه کمریا و یه حیا به بی شووی تاوانیکیان کردبی و مافیکیان به سمره وه بن شیای شووی بن! (وقوهم قلوبنا غلف) شو و تمیه یان که ده یانگوت: دلمان پمردیه کی قایم و پتموی تیهو پیچراوه شو بانگوازی و ناموژگاری بهی نیوهی تی ناچی، هیچ قسمو به لگمیه کتان، هیچ پمند و ناموژگارتان کارمان تی ناکاو ناچیته دلمانده! ^{١١} جا به هوئی شو هه موو کردهو ناشیرینانیهاندهو، له پاساوی شو هه موو هه لویسته ناله بار و فرت و فیل و ته له که بازی به یاندهو شو مان پی کردن که پیمان کردن له نه فرین و رق لیبونموهو ریسوا کردن و لی ستانندهوی مولک و سه لته نت و بالا دهستی و نازادی و سدریهستی و لهش ساغی و تهنروستی هتد.

نه مجار پمروه ردگار شم بوچوونمیان رت ده کاتموه ده فمرموی: (بل طبع الله علیها بکفرهم) وه کوو بو خزیان باسی دلیان ده کمن وای نیمو بوچوونه که یان هه لیهوه چاویهسته کی له خه لک ده کمن، به لکو نه وان به هوئی کوفر و

^{١١} غلف دوو مانای هیه به که میان که کوی (أغلف) بین مانای شوویه: پمردی لمبرو ریگی نادا شتی پال بکمو: دوه میان که کوی (غلاف) بین وه کوو (کتاب-کب) لاهه کی زنده دار کراوه وه کوو (کُتب رُسل) شو کاته ماناکمی وایه که دل و دموونیان هه مبانمو سنلوقی زانست و زانیارین پی بووه له عیلم و پیروستیان به ناموژگاری پیغه مبر و کسی تر نیه.

گومرپاییانەو پەرورەدگار دلی مۆر کردوون و کەوتونە زەلکاوی گومرپاییەو
 رەنکە دانەوێ ناشرینی ئەو گومرپاییەیان لەسەر کرداو گوشتار و رەوشتیان دا
 دیارە، یان دلیان وەکوو پارەێ نیکل و ئاسنیکێ مۆر لی دراو وایە لە رەقی و
 نەگۆری دا هیچ نەقش و نیگاری تری لی نادری دلی ئەوانیش بەو جۆرە هیچ
 شتیکی تر کاری تی ناکاو هیچ بەلگەو تێپروانین و نامۆزگارییەک کاریان تی ناکاو
 لە زەلکاوی گومرپایی دا سەریان لی شتواو و لە خوی پیس و بەد رەفتاری خۆیان لا
 نادەن **(فلا یؤمنون إلا قليلا)** برۆای تەواویان نیە تەنھا برۆایان بە موساو تەورات
 ھەبە، ئەویش بە برۆا حلیب ناگری، یان کەمێکیان نەبی وەکوو عەبدوللای کۆری
 سەلام و ھاوێلانێ ئەوانی تریان برۆایان نیە! **(وبكفرهم وقولهم علی مریم هتانا
 عظیما)** ھەرورەھا بە ھۆی برۆا نەکردنیان بە عیساو بە ئینجیل و بوختان کردنیان
 بە مەریەم کە گواہ دەستی تیکەل کردوو، لە ژێرەو لە گەل یوسفی **(النحار)** دا
 داوینپیسی نەنجام داو!! کە ئەو بوختانیکە مووچرکە بە جەستەێ خاوەن وێژدان
 دەھێنێ و ھەست و شعور دەتاسینێ! بوختانیکێ گەلی گەرەو ناپارەوایە، جگە لە
 جوولەکەکان کەسی تر زات ناکا بوختانی وا بکا.

(وقولهم إنا قتلنا المسيح عیسی ابن مریم رسول الله) ھەروا گومانێ
 ئەویان کە گواہ عیساێ کۆری مەریەمیان کوشتوو، بەگالتەو -نەک بەپراستی
 پێی دەلین:- **(رسول الله)** رەوانە کراوی خودا قورئانیش کە بە **(ابن مریم)** تۆماری
 کردوو بۆ رەتدانەوێ ئەو مەسیحیانەبە کە دەلین: کۆری خودایە!!

ئەمجار پەرورەدگار گوتن و بۆچوونەکانیان پووچەل ھەکاتەو دەفرموی:
(وما قتلوه) ئەوان درۆ دەکەن عیسایان نەکوشتوو، **(وما صلبوه)** ھەلیان
 نەواسیوو و لە خاچیان نەداو وەکوو خۆیان ئەو ئیدیعیایە دەکەن. **(ولكن شبه لهم)**
 بەلکو خودا شتوێ عیساێ خستە سەر پیاویکی ترو ئەویان گرت و کوشتیان و
 ھەلیانواسی! کەوابوو: ئەوان بە یەقین عیسایان نەکوشتوو، چونکە ئەو
 تیرۆرستانەێ کە چوون بۆ کوشتنی عیسا، عیسایان نەدەناسی، کە کابرایان کوشت

له ناو خۆیانموه کهوتنه گومانموه ﴿وإن الذين اختلفوا فيه﴾ نهوانه ی کهوتونه گومانموه له باره ی هه لواسینی عیسا، نایا هه لواسراوه که عیسا بووه یان یه کیتی تر بووه؟؟ ﴿لفی شک منه﴾ له گومان و راپرسی دان ده باره ی راستی رووداوه که، ﴿ما لهم به من علم إلا اتباع الظن﴾ زانیاریه کی تهواریان لهو باره وه نیه، به لکو نهوان شوین گومان و نیشانه ی وا کهوتون که زانیاری راستیان بۆ دهسته بهر ناکا. ﴿وما قتلوه یقینا﴾ نهوان به یه قینی عیسیان نه کوشتوه! وشه ی (یقیناً) یان حاله له (واوی) (قتلوه) واته: نهوان دلنیا نه بوون له کوشتنه که ی به لکو گومانیان بۆ پیدای بوو.

یان حاله له (هه ی) (قتلوه) واته کوشتنه که یان به یه قین نیه به لکو گومانی تیدایه، یان صیغتی مه صده ریکی حه زف کراوه، واته: ﴿وما قتلوه قتلایقینا﴾ نه یان کوشتوه به کوشتنیک یه قین!

﴿بل رافعه الله إليه﴾ به لکو خودا له دهستی نهو کۆمه له جووله که تیرۆرستانه رزگاری کرد و به رزی کرده وه بۆ لای خۆی و وه کوو له نایه تیکی تردا ده فرموی: ﴿وإذ قال الله يا عيسى إني متوفيك ورافعك إلی ومطهرک من الذین کفروا﴾ آل عمران/ ۵۵ نیبنو عه بباس ده لئ: مانای (متوفیک) ده تمرینم. وه هه ب ده لئ: خودا سئ رۆژ عیسی مراند و دوا ی زیندووی کرده وه نه مجار به رزی کرده وه!

زۆریه ی رافه که مرانی قورئان ده لئین: مه به ست به (متوفیک) لیره دا مردن نیه، به لکو مه به ست نووستنه وه کوو له شوینیک تر ده فرموی ﴿وهو الذی یتوفاکم باللیل﴾ الأنعام/ ۶۰ یان ده فرموی ﴿الله یتوفی الانفس حین موتها والستی لم تمت فی منامها...﴾ الزمر/ ۴۲.

حه سه نی به صری ده لئ: پیغه مبه ر به جووله که کانی گوت: عیسا نه مردوه به لکو پیش رۆژی قیامت دیتمه بۆ ناوتان.

واته: نهوهی له ناو رافه که رانی قورنان دا باوه نهوهیه: که یهزدان عیسیای به جهستمو گیانی یهوه بهرز کردۆتهوه بۆ ناسمان.

نیمامی رازی ده فەرموی بهرز کردنهوه که به پلهو پایمو ریز و تهقدیره واته بهرزت ده که مهوه بۆ پلهو پایه ریزدارانی خۆم. مانای (رافعک إلي) یهعنی (رافعک الی محل کرامتی). وه کوو چۆن ده ربارهی ئیبراهیم ده فەرموی: **﴿إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي﴾** الصافات/ ۹۹ ناشکرشه رۆشتنه کهی ئیبراهیم له عیتراتهوه بۆ شام بوو کهوابوو رستهی (الی ربی) بۆ شان و شهوکهت و ریز و تهقدیره.

ئه مجار پهروه ردگار به لگهی له سهر بالا دهستی خۆی هینایهوه نهوهی سهلماند که توانای تهواوی هیه بۆ پاراستنی عیسا له ههلواسین و زرگار کردنی له چنگی جووله کهو رۆمه سته مکاره کان و فەرموی: **﴿وكان الله عزيزا حكيما﴾** واته: خودا بالا دهستمو کهس به سهری دا زال نابێ، داناو زانایه له هه موو کارو نه خشمو پیلانیکیا، هه موو که سیک به گیرهی کرده وه کانی پاداشی ده داتهوه، بۆ وینه نهوتا سزای جووله که کانی بهوه داوه تهوه که له سهر زهوی ژیر دهستمو شاربه دهر کراوو قیز لیکراوون!

نه مهی نووسرا بیروپروای موسولمانانه ده ربارهی هه لواسینی عیساو بهرز کردنهوهی بۆ ناسمان، که ده قی قورنانمو نیمه گومانمان له راستی دا نیه، ههر دیرۆک و قسمو قسه لۆک و باستیکی تر له م بارهوه بگوتری پیچموانهی نه مه بی! به راستی نازانین و هه موویان بی سهر و بهرن! له لایه کی تره وه پرۆا کردن بهو رایهی که ده لی: عیسا نه کوژراوه هه لئه واسراوه، زۆرتر جیگای ریز به عیسا، بۆچوونی نه وه که عیسا کوژراوه هه لواسراوه خۆی بهخت کردوه له پیتناو ناده میزاد دا به گشتی و بۆ نهوهی تاوانی ناده م و نه وه کانی بشواتهوه بیرو بۆچوونیتی مەسیحی یهوه به شیکه لهو رۆمان و سهرگوزشتانهی له ئینجیله کاندا همن، بیرو زادهی میتشکی ناده میزادن فەری به سهر که لامی خوداوه نیه، چونکه پهروه ردگار پاک بوونهوهی له گونا هه پابه ند کردوه به تۆبه و گه رانه وه په شیمان بوونهوه. ناده م تۆبهی کرد تۆبه کهی لی وه رگیرا خودا لی خۆش بوو، وه کوو ده فەرموی: **﴿فَتلقى آدم من ربه**

کلمات قتاب علیه إنه هو التواب الرحیم البقرة/ ٣٧ که سیتک که میتک
تتفکرینی هبئی نهوی به دلدا ناچئ که بۆ مه سیحی که کان تاوان کردن ره وایه،
چونکه مه سیح خۆی کردووه ته قوربانی بۆ گوناوه کانیان، عیسا گوناوه کانیان بۆ
رهش ده کاتموه کاتی خۆی بووه ته قوچی قوربانی و که بشی فیدا بۆیان.

نه مجار پمروه ردگار هه یاره ی مه سیح برپاریکی یه کلا که ره وه ده ره ده کا و
ده فمرموی: ﴿وإن من أهل الكتاب إلا ليؤمنن به قبل موته﴾ دلنیا بن هه ره یه کییک
له خاوه ن نامه کان جووله که مه سیحی له کاتی سه ره مه رگا که مردن یه خه ی
ده گری و راستی بۆ ده ره ده که و پیتغه مبه ریه تی و به ندایه تی عیسا ی بۆ ناشکرا
ده بی پروای پی ده که ن و به راستی ده ی ناسن، جووله که ده زانی که پیتغه مبه ریه کی
راستگزیه و درۆزن نیه، مه سیحی ده زانی که نه ده میزاده و به س، نه خودایه و
نه کوپی خودایه، به لکو ره وانه کراوی خودایه، به ندیه کی فمرمان به ردار یه زدانه،
به لام به روا هیتانه که یان له کاتییک دایه که سوودی نیه، چونکه له سه ره مه رگا و
پیش غمر غمه ری رۆح ده ره چوونه، نهو کاته ش تیمان هیتان له که س وه رنا گیرئ!
چونکه نهو کاته کاتی نه رکا له نه ستوی نامینئ و خالی وه ره چرخانه له ژبانی
دونیا وه بۆ ژبانی دواپی، جگه له وه ش دوا ی هاتنی پیتغه مبه ری نیسلام تیمان هیتان
به هیچ پیتغه مبه ریه کی سوودی نیه نه گهر له به ر تیشکی رۆشنایی قورشان دا نه بی!
﴿ويوم القيامة يكون عليهم شهيدا﴾ رۆژی قیامه تیش حه زره تی عیسا شایه تی
له سه ره جووله که کان ده دا به وه ی که به روا یان پی نه کردووه و پیتغه مبه ریه تی که میان
به درۆ خستۆتموه، شایه تی له سه ره مه سیحی یه کانی ش ده دا به وه ی که به کوپی
خودایان دانا وه، راستی چۆنیه تی خۆی ناشکرا ده کا، وه کوو خودا له سه ره زوبانی
عیسا خۆیه وه بۆمان باس ده کا و ده فمرموی: ﴿ما لهم إلا ما أمرتني به أن
اعبدوا الله ربي وربكم وكنتم عليهم شهيذا ما دمت فيهم﴾ المائدة/ ١١٧

واته: شایه دی بۆ موسولمانان ده دا به وه ی که به روا یان پی کردووه، شایه دی
له سه ره کافره کانی ش ده دا به وه ی که به درۆیان خستۆتموه و به روا یان پی نه کردووه،
چونکه هه موو پیتغه مبه ریه کی شایه د و چاودیره به سه ره نه مه ته که یه وه! وه کوو له

نایه‌تیکی تردا ده‌فرموی: ﴿هَکِیْفَ إِذَا جُنْنَا مِنْ کُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِیدٍ، وَجُنْنَا بِکَ عَلٰی هَؤُلَاءِ شَهِیدًا﴾ النساء/٤١.

قه‌تاده ده‌ریاره‌ی نایه‌تی ﴿وِیَوْمَ الْقِیَامَةِ یَكُونُ عَلَیْهِمْ شَهِیدًا﴾ وتو‌یه‌تی: مانای شهویه: که عیسا ده‌بیته شاید به‌سهریانه‌وه له‌وه‌دا که نیگای خودای پی گه‌یاندوون و خۆی به‌وه پی ناساندوون که به‌نده‌ی خودایه!

به‌لئ له‌ حاله‌تیکی غافل گیری و ناگه‌هانو نامیزدا، عیسا به‌ره‌و روویان ده‌بیته‌وه‌و شایه‌دیان لی ده‌دا، نه‌وانه‌ی به‌ درویان خستوته‌وه‌و نه‌وانه‌ی به‌روایان پی کردووه ده‌ست نیشانیان ده‌کا! خو به‌دوور ده‌گری له‌وانه‌ی بوختانیان بو دایکی کردووه و خویشیان به‌ کوپی خودا له‌ قه‌لم داوه! له‌به‌رده‌م هه‌موانیان دا شه‌وه دوویات ده‌کاته‌وه: که به‌نده‌و ره‌وانه‌کراوی خودایه‌و بانگه‌وازی نوممه‌ته‌که‌ی کردووه بو خودا په‌رستی و به‌ندایه‌تی کردنی و تا له‌ ناویان دا بووه چاودیری کردوون و نامۆزگاری کردوون و ثم راستی‌یه‌ی بو روون کردوونه‌وه، له‌ دوا‌ی مردنیشی شه‌وه لییان به‌رپرسیار نیه‌و عوزری هه‌یه!!

سه‌ره نجاری سته مکاری جووله که کان و سوود خواردنیان پاداشی خودا په رستان

فَبِظْلَمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّت لَّهُمْ وَبِصَدِّهِمْ
عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخَذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
﴿١٦١﴾ لَكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ
إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

خویندیری هیژا نهم چهند نایه‌تانمی دوایش په‌یوه‌ند دارن به باسی
جووله‌که کانمویه، نمویه‌تا: دوی نمویه په‌روه‌ردگار له نایه‌ته‌کانی پیشوودا نمو
کرده‌وه و خراپه‌کاریانمی جووله‌که‌ی باس کرد که بوونه هوی رق هه‌لسانی خوداو
نارازی بوونی لییان! نه‌مجار شیوه‌ی سزادانیان له دنیادا دیاری ده‌کا که بریتی‌یه
له یاساغ کردنی بری خواردنه‌منی خوش لییان و له قیامه‌تیش دا سزای به‌نیشیان
بو ناماده کراوه بو موسولمانانیش پاداشی باش که به‌هشتی به‌رینه. ده‌فهرموی:
﴿فَبِظْلَمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا﴾ به‌هوی سته‌م و سته‌مکاری جووله‌که‌کان خویانمویه له
ناکامی نمو هدموو تاوانه گم‌ورانه‌یان ﴿حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّت لَّهُمْ﴾ چهند
خواردنه‌منیه‌کی خوش و به‌له‌زه‌تمان لی قه‌ده‌غه کردن که له‌وه و پیش بویان حلال

بوو وه کوو ده فمرموی: ﴿كُلِ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِّبَنِي إِسْرَآئِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَآئِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنْزَلَ التَّوْرَةُ﴾ آل عمران/۹۳

واته: پیتش هاتنی تمورات هموو خوارده مەنیه کیان بۆ حەلال بووه جگه لهو خواردنانهی که یه عقوب لهسه رخۆی یاساگی کردبوون که بریتی بوون له گۆشتی حوشت و شیره کهی.

ئه مجار پەروەردگار له تمورات دا زۆر خواردنی لێ یاساغ کردن وه کوو ده فمرموی: ﴿وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ، ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ﴾ الأنعام/۱۴۶.

واته: بۆیه ئەو شتانه مان لێ قەدەغە کردن چونکه سەرپیتی یان کرد، یاخی بوون، دژی پیغه مەبرەکانیان وهستان، گویان به نامۆزگاری یه کانیا نەدا، سەرە رۆو دلرەق و میشک بۆش و ناژاوە گێڕ و سته مکار بوون بۆیه فمرموی ﴿فَبُظْلَمَ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا﴾ واته خەتاکه له خۆیانم وه بوو، به هۆی سته مکاری و سەرپیتی یه وه ئەو یاسایه یان به سەر دا سەپینرا، ﴿وَبَعَدَهُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا﴾ به هۆی ئەوه که خۆیان شوین حق و راستی نه کەوتن و نهشیان ده هیشت خەلکانی تریش شوینی بکهون! فەرمانیان به خراپه ده رکرد و جلهو گیری یان له چاکه ده کرد، موزده ی هاتنی پیغه مەبر و رهوشت و نیشانه کانی که له کتیبه کانیا ندا تۆمار کره ها بوون ده یان شارده وه وه نه یان ده هیشت خەلک پێی بزانی!

ئەم رهوشتانه یان رهوشتی سرووشتیان بوو له هموو کات و شوینی کات دا، له کۆن و نوێ دا، هه موو کاتی دوژمنی بابە کوشتە ی پیغه مەبران بوون دژیان وه ستاوون و به درۆیان خستوونه ته وه، لێیان کوشتون و به ئەو پەڕی دپنده یی له ناویان بردوون، هەر له مانگه شه وه حەزره تی عیسا ﷺ و حەزره تی موحه مەد ﷺ یان به درۆ خستوونه وه! ﴿وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا﴾ ههروه ها به هۆی ریبای وه گرگتن و مامه له کردنیان به شیوه ی ریبای نامیز ﴿وَقَدْ هُمَا عَنْهُ﴾ له کاتیک دا که له سەر زبانی

پیغه مبران جلمو گیریان لی کرابوو، پیتیان راگه یه نرابوو که ریباً وهرنه گرن^{۱۷}،
 ﴿وَأَكْلَهُمْ أَمْوَالُ النَّاسِ بِالْباطِلِ﴾ ههروه ها به هوی وده دست هینانی مالی خه لک و
 خواردنی مالی به شیهی ناپه واه لهری بیهرتیل و دزی و داگیر کردن و
 هه لخه له تاندن و فرت و فیل و کاسبی نادرسته ووه کوو له نایه تیکی تردا
 ده فهرموی: ﴿سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ، أَكَاثُونَ لِلْسَخْتِ﴾ المائدة/ ۴۲. (سخت) واته:
 کاسبی حرام جا له ههر روویه کده بی، ﴿وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾
 ناماده مان کردوه بو بی پروا کانیان سزای کوشنده و به تیش له ناو دۆزه خ دا
 ههروه ها بو هه موو بی پروایه کی ووه کوو نه وان سزای به نیشی دۆزه خمان ناماده یه!
 تیبینی نه وه ده کړی که یاساغ کردنی خوارده مه نی له هه موو نه وه ی
 ئیسرائیل بووه و شیهیه کی گشتی له خو گرتوه، به لام سزای دۆزه خ ههر بو
 کافره کانیانه، نه وانیمان که به کافری مردوون. بزیه پهروه ره گار بو راستکردنه وه ی
 زهینی بیسهران و بو نه وه ی وانه زانن که چونکه سزا دنیایی به کیان گشتی به سزا
 قیامه تی به که شیان ههر وایه، یان چونکه له نایه ته کانی پیتشو دا باسی جووله که به
 ره های و گشتی کراوه سهر پیچی و خراپه کاریان به شیهیه کی عام وپال دراوه و
 گومان ببری که نه وه هه مووانیان ده گرتسه ووه که سیان تیدا نیه شیایو چوونه
 به ههشت بی جا بو ره واندنه وه ی نه م گومانه پهروه ردگار فهرموی: ﴿لَكِنَّ الرَّاكِبُونَ
 فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ﴾ به لام نه جووله کانه ی خاوه نی زانیاری راست و دروستن و له
 زانیاری دا قول بوونه وه، نایینیان به به لگه وه وهرگرتوه بیروبا وهریان ووه کوو کیتی
 نه لبورزه نایینیان به مال و سامانی دنیا ناگورنه وه ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ﴾ موسولمانیان
 به گشتی یان موسولمانی نوممه تی (محمد) ﷺ نه وانیه ی بیروبا وهریان دامه زراوه و
 تیمانه کیان هه لیان ده نی بو چاکه کاری و خودا په رستی، تیمانه که سیان
 ره گه زپه رستی و ده مارگیری تیدا نیه، رواله تبازی و چاولیکه ری نیه ﴿يُؤْمِنُونَ بِمَا

^{۱۷} ههر چنده له تورانی نیستا ریباً وهرگرتن له خزم خزیش حرامه نه گینا ریباً وهرگرتن له بیگانه ره وایه

به لایانه وه.

أنزل إليك) پروایان هدی به و قورئانهی که بۆ تۆ نیردراوه نئی پیغه مبهری ئیسلام! (وما أنزل من قبلك) ههروه ها نیمانیان به و نامه ئاسمانی و نیگا یهزدانی یانه هدی به بۆ موسا و عیسا و پیغه مبهره کانی تر نیردراوه، نیمانیان به خوداو هه موو پیغه مبهران هدی به، خوداوازی ناخه نه نیتوانیانهوه، نیمانی پتهویان به خوداو به روژی قیامت و به زیندوو بوژندهوو پاداشی کرده وه کانیان هدی به.

﴿والمقیمین الصلاة﴾ و شعی (المقیمین) دروسته به مه نصوبی بخویندرتتهوه مانای ستایش بگهیه نئی و ببیته مه فعول و بیهی بۆ فیعلتکی مه زنده کراو که (أعنی) یا (أمدح) بئی واته: به تاییه تی نهوانه ی که به پریک و پیککی نویژه کانیان نه نجام ده ده ن، روکن و مه رجه کانیان به تهواوی به جی دینن. دروسته به مه جرووری بخویندرتتهوه نهو کاته ده توانین بلیین: مه عطوفه بۆ سمر (ما) له (ما أنزل) هدا واته (یؤمنون بما أنزل إليك وبالمقیمین الصلاة من الأنبیاء) دهشتوانین بلیین نه طفه بۆ سمر (ک) له (الیک) دا واته: (بما أنزل إليك وإلى المقیمین الصلاة) یان عه طفه بۆ سمر (ک) له (قبلک) دا واته: (من قبلک وقبل المقیمین الصلاة من أمتک) عه طف کردنهوه بۆ سمر (ک) له (إلیک) و (قبلک) هدا له سمر رای کوفیه کانه نه گینا به لای به صریه کان نهو جوژه عه طفه نابئی.

بۆیه له ناو پایه کانی ئیسلام دا ته نه باسی نویژی کردوه چونکه به جی هینانی نویژ به پریک و پیککی سمرده کیشی بۆ به جی هینانی نه رکه کانی دیکه ش، نویژ نا هه میزاد له کرده وهی ناشیرین و گوشتاری فاحیشه ده گپرتتهوه، دل و دهروون پاک ده کاتهوه، نهفس رام ده کا بۆ نهوهی له مال و دارایی خۆی ببه خشی به هه ژاران و نه بان! وه کوو له نایه تیکی تر دا ده فرموی: ﴿إن الإنسان خلق هلوعا، إذا الشر جزوعا، وإذا مسه الخير منوعا﴾ المعارج/ ۱۹-۲۲.

﴿والمؤتون الزکاة﴾ نهوانه ی زه کاتی مال و سامانی خوینان ده رده کمن و دهیده نه ئاتاجان ﴿والمؤمنون بالله﴾ نهوانه ی پروایان به خودا هه مو به ندایه تی بۆ ده کمن ﴿والیوم الآخر﴾ نهوانه ی پروایان به روژی قیامت هدی ﴿أولئک﴾ نهوانه ی

خاوەنی ئەو رەوشتانەن کە باس کران «سنؤتیهم اجرا عظیما» لەمەو دوا لە رۆژی قیامت دا پاداشی گەورەو باشیان دەدەینێ پاداشیک کە هەر خودا چۆنەتی و چەندی یەتی دەزانی.

ئێبنو ئیسحاق و بەیھەقی لە ئێبنو عەبباسەو دەگیرنەو کە فەرمووەتی: نایەتی: «لکن الراسخون» دەربارەو عەبدوللای کۆری سەلام و ئوسەیدی کۆری سەعیە و ئەعلەبەو کۆری سەعیە و ئەسەدی کۆری عوبەید هاتۆتە خواری، کە وازیان لە نایینی جوولە کە هینا و بمراستی موسولمان بوون و هاتنە ریزی یارانی پێغەمبەرەو!

هەرەو ها نایەتەکان درێژە بە مونا قەشە کردنی خاوەن نامەکان دەدەن و سەرپێچی بە جۆراو جۆرەکانیان دەخەنە روو، چونکە وەکوو لە پێشمەو شی کرایەو ئەو خاوەن نامانە برۆیان بە هەموو پێغەمبەرەکان نیە، داخواری سەیر و سەمەرەیان لە پێغەمبەرەکان داوا کردووە، هەر ویستوویانە لەمێر لە بەردەم بانگەوازی کەمران دابنێن و فرت و فێلیان لێ بکەن، کەمێکیان نەبێ بە دڵسۆزی ئێمانیان نەهیناوە، وایترە بەو لاوە لەم چەند نایەتەدا ئەو دوویات دەکاتەو کە نیگای خودا بۆ هەموو پێغەمبەرەکان یەک جۆرەو جوداوازی تێدا نیە، ئەگەر ئەو جوولەکانە راست دەکەن برۆیان بە موسا هینابی دەبێ ئێمان بە (محمد) یش بێنن و جیاوازی ئەم پێغەمبەر و ئەو پێغەمبەر نەکەن!

نیگا بۆ پیغه مبه ران هه مووی ۱۱۷ یه که سه رچاوه وه یه ،

• إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿١١٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١١٤﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١١٥﴾ لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١١٦﴾

ئیبینو ئیسحاق له ئیبینو عه بباسهوه ده گێڕیتمهوه، ده ئی: عوده ی کوری زهید وتی: به گۆیره ی زانینی ئیمه پهره ر دگار دوا ی موسا هیچ جوړه نیگایه کی بۆ سه ر هیچ که سیک نه نار دوه، واته: کۆمه لیک جووله که که سوکه یین و عوده ی کوری زهیدیان تیدا بوون، به پیغه مبه ریان گوت: له پاش موسا خودا نیگای بۆ که س نه کردوه! نه وه بوو: پهره ر دگار به درۆی خسته نه وه و فرموی: ﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ﴾ نه ی محمد! ئیمه نیگامان بۆ تو نار دوه وه کوو چۆن نیگامان بۆ نوح و نه وه پیغه مبه رانه ی دوا نه وه کردوه، جو داوازی له نیوان نیگا کردن بۆ توو بۆ نه وان نیه، تو نه ی محمد! پیغه مبه ریکی نه ساز نیت، نه گهر نه وان به راستی ئیمانیان به پیغه مبه ره کانی تر هه بوایه ئیمانیان به تو ش

ده‌هیتنا نیگای یه‌زدانی یه‌ک توخمه‌و گۆرانی به‌سمر دا نایه‌و بۆ هه‌موو پیغه‌مبهره‌کان چوون یه‌که.

نیگا: پێ زاناندن و پێ راگه‌یاندنیکه له خوداوه بۆ پیغه‌مبهریک جا به قسه له‌گه‌ل کردن بێ، یان مانا خستنه‌ دل بێ به‌ شیوه‌یه‌ک که سمر بکیشی بۆ زانیاری راست و دروست و لێشی عه‌یان بێ که له خوداوه‌یه.

ده‌توانین ب‌لێین: نیگا زانیاری‌یه‌که ناده‌میزاد له خۆی دا هه‌ستی پێ ده‌کاو لێ‌ی یه‌قین و عه‌یانه که له خوداوه هاتوه، جا به‌هۆی ناوه‌نده‌وه بێ یان به‌بێ ناوه‌ند بێ.

نیگا یه‌ک جوړه و بۆ هه‌موو پیغه‌مبهران چوون یه‌که، یه‌که‌م پیغه‌مبهر که نیگای بۆ کراوه هه‌زه‌تی نوح بووه، یه‌که‌م پیغه‌مبهر بووه که له‌سمر زویانی شه‌ریعت و یاسا بلاو بووه‌ته‌وه، نه‌مجار هه‌ر به‌و جوړه نیگا بۆ پیغه‌مبهره‌کانی دوا نه‌ویش کراوه وه‌کوو ده‌فهرموی: ﴿و‌اوحینا إلی‌ إبراهیم و‌إسماعیل و‌إسحاق و‌یعقوب و‌ال‌أسباط و‌عیسی و‌ایوب و‌یونس و‌هارون و‌مسلیمان و‌آئینا داوود زبور﴾ نیگامان بۆ ئیبراهیم کردوه که به‌ باوکی پیغه‌مبهران ناسراوه، پێشی ده‌لێن (خلیل الله) هه‌روه‌ها بۆ ئیسماعیل که کوپی گه‌وره‌ی ئیبراهیمه و باوکی هۆزی عه‌ره‌به‌و باپیره گه‌وره‌ی پیغه‌مبهری ئیسلامه‌و له مه‌که‌که له دنیا ده‌رچووه، هه‌روه‌ها نیگامان بۆ (ئیسحاق) کردوه که کوپی ئیبراهیمه‌و باوکی یه‌عقوبه که به‌ ئیسرائیل به‌ناویانگه‌و نژادی جووله‌که بۆ نه‌و ده‌گه‌رێته‌وه، له شام له دنیا ده‌رچووه، نه‌مجار بۆ لوط که برازای ئیبراهیمه، نه‌مجار بۆ یه‌عقوب نه‌مجار بۆ (أسباط) که بریتین له (۱۰) کوپه‌کانی یه‌عقوب و دوو کوپه‌زاکانی که کوپی یوسف بوون و کۆی (سبط) ده‌وانزه کوپه‌بوون، نه‌سباط له نه‌وه‌ی ئیسحاقن.

نه‌مجار نیگامان نارد بۆ عیسا و هارون و شه‌یوب و داود و سوله‌یمان و یونس، له نایه‌ته‌که‌دا عیسا پێش نه‌و پیغه‌مبهرانه خراوه چونکه جووله‌که‌کان تانه‌ی لێ ده‌ده‌ن و پرۆیاگه‌نده‌ی ده‌رباره بلاو ده‌که‌نه‌وه، نه‌و کۆمه‌له پیغه‌مبهره‌ی ناو زه‌د کردن بۆ ریز لێنان.

پهروهردگار به تایبه تی زه بووری بۆ داود نارد. زه بوور نامه یه کی ئاسمانی بووه، پهروهردگار به نیگا ناردوویه تی بۆ داوود و له سه دو په نجا سوورته پیک هاتبوو حوکم و حه لال کردن و حه رام کردنی هیچ شتیکی تیدا نه بوو به لکو ناوه رۆکی بریتی بوو له په ند و نامۆزگاری! داود عليه السلام دهنگی زۆر خوښ بوو، که دهستی ده کره به خویندنه وهی زه بوور ئاده میزاد و جنۆکه و په له وور و ئاژه ل لی کۆ ده بوونه وه گوئیان لی ده گرت، حه زره تی داود زۆر نیک نه فس بوو همرگیز فیزو لوتبه رزی نه بوو، له بهروو بوومی نیشی دهستی خوئی بژیوی خوئی دابین ده کرد و زری چنی ده کرد!!

ئهی محمد! تیمه تۆمان کره به پیغه مبه ر و نیگامان بۆ ناردووی و روانه مان کردووی بۆ سه ر ئاده میزاد وه کوو چۆن پیغه مبه ری تریشمان جگه له وانه ی لی ره دا باس مان کردن ناردوون، «ورسلا قد قصصناهم علیک من قبل» زیان نامه و به سه ره اتی هه ندیک له و پیغه مبه رانه مان بۆ گێراویتته و له پیش نازل کردنی ئه م سو ره ته دا وه کوو ئه و پیغه مبه رانه ی که له سو ره ته مه کییه کان دا ناویان هاتوه بۆ نمونه به بۆنه ی سه رگوزشته ی ئیبرا هیم له سو ره تی ئه نعام دا ده فه رموی: «ووهبنا له اسحاق و یعقوب کلاً هدینا ونوحاً هدینا من قبل ومن ذریته داود و سلیمان و ایوب و یوسف و هارون و كذلك نجزي المحسنین، و زکریا و یحیی و عیسی و الیاس کل من الصالحین، و اسماعیل و الیسع و یونس و لوطاً و کلاً فضلنا علی العالمین» الأنعام/ ۸۴-۸۶.

ئه م سو ره تانه ی که به زۆری سه رگوزشته ی پیغه مبه رانیان له خو گرتوه سو ره تی (الأنبیاء، هود، الشعراء) سه رجه می ئه و پیغه مبه رانه ی له قورئان دا ناویان هاتوه بیست و پینج پیغه مبه رن، که ئه م زاتانه ن: ئاده م، ئیدریس، نوح، هود، صالح، ئیبرا هیم، لوط، ئیسماعیل، ئیسه اق، یه عقوقوب، یوسف، ئه ییوب، شوعه یب، موسا، هارون، یونس، داود، سوله یمان، ئیلیاس، ئه لیه سه ع، زه که ریا، یه حیا، عیسا، ذولکیفل به لای زۆریه ی رافه که رانی قورئانه وه - ئاخو و

سرخه تندی پیغه مبرانیش حمزرتی (محمد) ه سلامی خودا له هه موویان بئی به تاییه تی له سردار و گهری هه موویان که حمزرتی (محمد) ه!!

﴿ورسلا لم نقصصهم عليك﴾ ژبان نامو به سر هاتی هندی پیغه مبرمان بۆ نه گیرایتموه، له قورئان دا باسمان نه کردوه وه کوو شو پیغه مبراندی که نیردراون بۆ سر شو گهل و نه تواندی که میژوو به سر هاتیان له لایمن گهل که تموه نمرانراوه و خاوه نامه کانیش (جووله کوو مه سیحی) ناگاداریان نین؛ وه کوو شو پیغه مبراندی که نیردراون بۆ سر گهل و نه تموه کانی صین و یابان و هیند و خورئاواو نه فریقا.

بۆمیش سرگوزشته کانیانی بۆ نه گیرایتموه چونکه مه بهست له سرگوزشته گیراندنوه پمند و نامۆزگاری لی وهرگرتنوه به لگه هینانمویه له سر راستی پیغه مبراتی هکی وه کوو له شوینیکا ده فرموی: ﴿لقد كان في قصصهم عبرة لأولي الألباب، ما كان حديثاً يفترى﴾ یوسف/ ۱۱۱ یان که ده فرموی: ﴿وكلما نقص عليك من أنباء الرسل ما نثبت به فؤادك وجاءك في هذه الحق وموعظة وذكرى للمؤمنين﴾ هود/ ۱۲۰.

پتویسته تموه بزانی: پروهردگار بۆ سر هه موو گهل و نه تمویه ک چمند پیغه مبریکی رهوانه کردوه، رهحمهت و بهزهیی خودا بۆ سرچهم ناده میزاد گشتی بووه، پیغه مبرایه تی تاییهت نه بووه به گهل و نه تمویه کی تاییهت و دیاری کراوا وه کوو جووله که کان پیتیان وایمو ده لین: پیغه مبر هه ده بی پهنو نیسرا نیلی بئی، به لکو قورئان به روونی تموه ناشکرا ده کا که هه موو گهل و نه تمویه ک پیغه مبری بۆ نیردراره، هه موو گهل و نه تمویه ک پیغه مبری تیدا نیردراره شوئا قورئان ده فرموی: ﴿وان من أمة إلا خلا فيها نذير﴾ فاطر/ ۲۴. یان ده فرموی ﴿ولقد بعثنا في أمة رسولا أن اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت﴾ النحل/ ۳۶ تممه راستی به که قورئان ده یچه سپیتی، خاوه نامه کان (اهل الکتاب) که پیتیان وایه قورئان له کتیبه کانی شموان وهرگیراوه، نه مهیان نمرانیوه که قورئان شم راستی به یه چه سپاندو زانیاری به تاییهتیه کانیش زیاتر روشنیان کرده وه.

نمودی که مشهور و باوه دهریاری ژمارهی پیغمبران نمو حدیثه نبینو
مردودهیی له نه بوزه ره و دهیگیریتمه و ده فرموی: پرسیمارم له پیغمبر ﷺ
کرد وتم نهی رهواه کراوی خودا! ژمارهی پیغمبران چنده؟ پیغمبر فرموی:
(مئة الف و اربعة وعشرون الفا)) وتم نهی رهوانه کراوی خودا! چندیان ره سولن؟
واته نومدیان هه بووه؟ فرموی: ((ثلاثمائة وثلاثة عشر، جم غفیر)) وتم نهی
رهوانه کراوی خودا! یه که میان کن بوو؟ فرموی (آدم) وتم نهی رهوانه کراوی خودا!
نادم پیغمبر و رهوانه کراو بووه؟ فرموی: ((نعم خلقه الله بیده ثم نفخ
فیه من روحه ثم سواه قبلاً)) نه مجار فرموی: ((یا ابا ذر اربعة سریانین:
آدم، و شیت، و نوح و اخنوع و هوادریس، و هو اول من خط بالقلم، و اربعة من
العرب هود و صالح و شعیب و نبیک یا ابا ذر! و اول نبی من بنی اسرائیل:
موسی و آخرهم عیسی و اول النبیین آدم و آخرهم نبیک)). نه فرموده یه
نه بو حاتمه می کورپی حهبانی بهستی ریوایهتی کردوه به صحیحی حلیب کردوه.
نه مجار پروهردگار دهریاری موسا زیده ریزیکی تری باس کردوه
فرموی «و کلم الله موسی تکلیماً» پروهردگار به تاییهتی له گمل موسادا
ناخاوتنی کرد ناخاوتنیک بی ناوه ند، ناخاوتنیک راست و حقیقت، بویهش
لیره دا نه زیده ریزیکی موسای باس کرد، چونکه جووله که کان که نه نموده موسان
و به بهستی سهره کی باسه کن!

و شدی (تکلیم) که چاوگو بوته مفعولی مطلق بؤ فیعلی (کَلَّمَ)
جهخت و چه سپاندن ده گیه نی.

ته کلیم به نیسبت پیغمبران به مانا نیگا هاتوه و کور خودا
ده فرموی: «وما کان لبشر ان یکنه الله الا وحیاً او من وراء حجاب او یرسل
رسولاً فیوحی باذنه ما یشاء انه علی حکیم» شوری/ ۵۱. به لام چۆنیته
نیگا و پیگه یشتن و تیگه یشتن نموده باش وایه ده می تیوه نه دهین، چونکه ناگینه
بنج و بنهوان تییداو سوارچاکی نمو میدانه نین، تنانهت نیمه چۆنیته پیدایا

بوون و گه‌یشتنی قسه‌ی ناوخۆمان که به هۆی شه‌پۆلی هه‌واوه له یه‌کتره‌وه پیمان ده‌گا نازانین، چ جای چۆنیه‌تی قسه‌ی خودا!

نه‌مجار په‌روه‌ردگار مه‌به‌ست و حیکمه‌تی یه‌زدانی له ناردنی پیغه‌مبه‌ران روون ده‌کاته‌وه ده‌فهرموئ: ﴿رَسُلًا مَّبْشُرِينَ وَمُنْذِرِينَ﴾ نه‌و پیغه‌مبه‌رانه‌ی ناردوومانن هه‌موویان موژده‌ده‌ر بوون بۆ چاکه‌کاران و ترسینه‌ر بوون بۆ خراپه‌کاران بۆیه‌ش نه‌و پیغه‌مبه‌رانه‌مان ره‌وانه‌ کردون ﴿لَّئِلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾ بۆ ئه‌وه‌ی ئاده‌میزادان به‌لگه‌یان به‌ ده‌سته‌وه نه‌بێ له‌سه‌ر خودا، دوا‌ی هاتنی پیغه‌مبه‌ره‌کان بۆ ناویان و پێ راگه‌یاندنی فەرمانی خودا ئیتر روژی قیامه‌ت به‌هانه‌یان به‌ ده‌سته‌وه نابێ و ناتوانن دا‌کوکی له‌ خۆیان بکه‌ن و بڵین: نه‌مانزانیوه چیمان له‌سه‌ر بووه چیمان لێ قه‌ده‌غه‌ بووه که‌س ئاگاداری نه‌کردوینه‌وه و ئیمه‌ بێ ئاگا بووین و هیچمان نه‌زانیوه، وه‌کوو په‌روه‌ره‌گار ده‌فهرموئ: ﴿وَلَوْ أَنَا أَهْلُكُمْ لَمَعْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا: رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِّنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنُغْزَى﴾ طه/۱۳۴ یان ده‌فهرموئ: ﴿وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا﴾ الإسراء/۱۵ که‌وابوو ناردنی پیغه‌مبه‌ران و ناردنه‌ خواره‌وه‌ی نامه‌ ئاسمانی‌یه‌کان بۆ ئه‌وه‌یه: که‌ که‌س عوزری نه‌میتێ!

ئایین به‌رنامه‌یه‌کی یه‌زدانی‌یه، عه‌قل به‌ ته‌نیا په‌ی پێ نابا، به‌ نیگا نه‌بێ نازاندی، ئایین له‌ گه‌ل یاسا‌کانی سروشت دا ده‌گونجی نه‌فس پاک ده‌کاته‌وه و ئاماده‌ی ده‌کا بۆ ژیا‌نی هه‌تا هه‌تایی له‌ جیهانی قودسی دا، په‌یره‌و کردنی ئایین سه‌رده‌کیشی بۆ پاداش و، گوێ پێ نه‌دانی ده‌بیته‌ هۆی سزا، ئهم پاداش و سزایه‌ش به‌ بێ پیگه‌یشتنی بانگه‌وازی پیغه‌مبه‌ران نابێ! ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ په‌روه‌ردگار بالا ده‌سته‌و هه‌ر شتیکی بوێ هیچ که‌س نیه‌ به‌توانی به‌ره‌نگاری بکا، داناو هه‌کیمه‌ له‌ کاره‌کانی دا و که‌ریمی کارسازه‌!

به‌هانه‌و به‌لگه‌ به‌ده‌ست که‌سه‌و «ناهیل‌یت‌ه‌وه وه‌کوو له‌ سه‌حیحی موس‌لیم و بوخاری دا هاتوه‌ ئیبنو مه‌سه‌عوود ده‌فهرموئ: پیغه‌مبه‌ر فەرمویه‌تی: (که‌س به‌ نه‌دازه‌ی خودا غیره‌ت دار نیه، بۆیه به‌ ئاشکراو به‌ نه‌ینی فاحیشه‌و کاری

ناشیرینی یاساغ کردن، کهس به نه‌ندازه‌ی خودا مه‌دح کردنی پی خوش نیه، بۆیه مه‌دح و سوپاسی خۆی کردوو، کهس به نه‌ندازه‌ی خودا عوزر هیتانه‌وه‌ی پی خوش نیه بۆیه پیغه‌مبه‌رانی ره‌وانه کردوون به موژده به‌خش و ترسینمر جا له کاتیک دا نایه‌تی پیشوو ﴿إنا أوحينا إليك﴾ پیغه‌مبه‌رایه‌تی (محمد) ده‌سه‌لمینن بمره‌نگاری کردنی موشریک و نه‌هلی کیتاب ده‌کاو بۆچوونه‌کانیان رت ده‌کاته‌وه له سیاقی نایه‌ته‌کان نه‌وه وهرده‌گیرئ که جووله‌که‌مو موشریکه‌کان نینکاری پیغه‌مبه‌رایه‌تی (محمد) یان ده‌کره و شایه‌دی به پیغه‌مبه‌رایه‌تی نه‌و زاته ناده‌ن! پمروه‌ردگار ده‌فمرموئ: ﴿لكن الله يشهد بما أنزل إليك﴾ واته: به‌لام خودا شایه‌دی بۆ تو ده‌دا که ره‌وانه کراوی یه‌زدانی و نه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی قورنانت بۆ نیردراوه: نه‌و قورنانه‌ی که که‌ته‌لوکی بوونه‌وه‌ره و به‌رنامه‌ی ژبانسه و یاسای په‌سه‌ند و شاکاری پمروه‌ردگاره، نه‌و قورنانه‌ی که ﴿لا یأیبه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه تنزیل من حکیم حمید﴾ فصلت/ ۴۲ جا کئ پی‌ی باوه‌رناکا با باوه‌ر نه‌کاو به درۆی بختاموه!!؟! به پیغه‌مبه‌ر ده‌فمرموئ نه‌وانه ویرای ناشکرای پیغه‌مبه‌رایه‌تیه‌که‌ت شایه‌دی به پیغه‌مبه‌ریت ناده‌ن به‌لام خودا شایه‌دی پی‌ی ده‌دا! نه‌مجار نه‌م شایه‌دی‌یه دووباره ده‌کاته‌وه جه‌ختی له‌سمر ده‌کاته‌وه ده‌فمرموئ: ﴿أنزل به‌علمه﴾ پمروه‌ردگار قورنانی ناردۆته خواری پره له زانستی یه‌زدانی، نه نه‌توو نه نه‌تموه‌که‌ت ناگاتان له ناوه‌پۆک و شتیه‌ی شاکاری نه‌بوو نه‌تاندانه‌زانی که پره له‌مو هه‌موو زانستی‌یه یه‌زدانی‌یه نه‌و هه‌موو زانیاری‌یه نه‌ده‌بی و رامیاری و کۆمه‌لایه‌تی و سمرگوزشته‌و به‌سمرهاتی پیغه‌مبه‌ره پیشینه‌کان و نه‌تموه‌کانیانی تیدایه! پمروه‌ردگار ویستی وابوو که به‌نده‌کانی ناگادار بکا به‌سمر نه‌و هه‌موو به‌لگه‌و رینومایی‌یه یه‌زدانی‌یه‌دا که قورنان له خۆی گرتوون، ویستی به به‌نده‌کانی رابگه‌یه‌نن خودا چی خوش ده‌وئ و له چی رازی‌یه، چی پی‌ی ناخۆشه‌و نایه‌وئ، ویستی زانیاری غه‌یبی رابووردوو و داهاتوو به ناده‌میزاد رابگه‌یه‌نن، ناوه پیروژه‌کانی خودا ره‌وشته به‌رزه‌کانی به به‌نده‌کانی بناسیتن: نه‌و زانیاری و ناوو

ره‌وشتانه‌ی که پیغهمبر و فریشته‌ش نه‌گمر خودا پی‌ی نه‌گوتنایه نه‌یاندەزانی!
 وه‌کوو ده‌فرموی: **﴿وَلَا يَحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ﴾** البقرة/۲۵۵
 ویرای نمو‌ی که تو نه‌ی محمد! بر‌وای ته‌واوت هدی‌ه که پیغهمبری و
 پمروه‌دگاریش شایه‌دی ته‌واوت بو ده‌دا که ره‌وانه کراوی و قورنانی بو ناردوی که
 گموره‌ترین موعجیزه به‌لگه‌ی به‌هیزه بو راستی پیغهمبریه‌تیت **﴿وَالْمَلَائِكَةُ**
يَشْهَدُونَ﴾ فریشته‌کانیش شایه‌دیت بو ده‌دن و به پیغهمبر و ره‌مبری ناده‌میزاد
 و نه‌جنده‌کانت ده‌زانن، شایه‌دیت بو ده‌دن که سمرداری پیغهمبرانی! جویرائیل که
 یه‌کیکه له فریشته‌کان خوی قورنانی بو هیناوی و بوی خویندویه‌و فیری کردوی،
 همروه‌ها پمروه‌دگار کۆمه‌لیک فریشته‌ی کردنه یارمه‌تیده‌ی موسولمانان و
 گیانی مه‌ردایه‌تی و نازایه‌تی و خۆپا‌گری‌یان تیتیدا به هیز ده‌کردن وه‌کوو له
 شونیتکی تردا ده‌فرموی: **﴿إِذْ يُوْحِي رَبُّكَ اِلَى الْمَلَائِكَةِ اَنِي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِيْنَ**
اٰمَنُوا سَالِقِيْنَ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرَّعْبُ﴾ الأنفال/۱۲. ده‌ی له‌گمل شایه‌دی
 دانی نموانه هه‌موو: نینکاری کردنی نمو جووله‌کمو موشریکانه چ رۆل‌یکه هدی‌ه؟!
﴿وَكُفِيَ بِاللّٰهِ شَهِيدًا﴾ بسمه که خودا شایه‌دیت بو ده‌داو شایه‌دی نمو کیفایه‌تمو
 راسترین و کاریگه‌ترین شایه‌دی‌مو هیچ شایه‌تیدان‌تیکه ناگاتی!

وه‌کوو له شونیتکی تردا ده‌فرموی: **﴿قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهِادَةً قُلْ اللّٰهُ**
شَهِيدٌ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ، وَاُوْحِيْ اِلَيْ هٰذَا الْقُرْآنُ لِاَنْذِرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ﴾ الأنعام/۱۹.

**گومرای کافره کان و سزادانیان، بانگه کردنی ناده میزادان بو
بروا کردن به پیغه مبهرا**

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا
ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ
لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ
جَاءَهُمُ الرُّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَقَائِمُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا
فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

پهروهردگار له نایه ته کانی پیشوودا به شایه دی خوی پیغه مبهرایه تی محمد
ی چه سپاند و شایه تی له سمر راستی به تی پیغه مبهرایه تی به که ی دا! نه مجار له
نایه تانه ی دوا پیدا همره شه لهوانه ه کا که بروای پی ناکمن و به دروی ده خنده وه،
ویرای نه وه شه لویت و ره وشتی شو جووله کانه روون ده کاتمه که له وه و پیش
باس کراوه که بروایان به محمد و قورثان نیه و خه لکی له ریگه ی خودا لا ده دن و
ده فمرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ بیگومان نهوانه ی باوه رپان
به خوداو پیغه مبهرا ی خوداو قورثان نیه، ناهیلن خه لکی تریش موسولمان بیی و
شوین پیغه مبهرا بکه ون، شک و گومان فری ده دنه ناو دلیانمه بو نه وه ی
ناده میزادان له نایینی نیسلام دوور بکه ونه وه، درو بوختان هه لده به ستن وه کوو
نه وه ده لین نه گمر (محمد) پیغه مبهرا بویه به یه کجار قورثانی بو ده هاته خواری
وه کوو چون تمورات به یه ک کمره ت بو موسا هاته خواری یان ده لین: پیغه مبهرا ن

همه موویان ده بی له نموی هارون و داوود بن، تا نمو جووله کانه ﴿قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا
بَعِيدًا﴾ ریگیان لی گوم بووه، له جاده ی حق و راستی دور که وتونه تموه،
به تمواوی له ریبار و بهرنامه ی خودا لایان داوه، سمریان لی شیواوه و
خه ساره تمه ندی دونیاو قیامت بوون!!

نه مجار پمروه ردگار بریاری عادیلانه ی خوی بهرامبهر نهوانه دهرده کاو
ده فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بیگومان نهوانه ی بو خویان کافر بوون و کردار و
گرفتاریان کافرانیه ﴿و ظَلَمُوا﴾ سته میان له کهسانی دیکه کردوه که به قسه ی
لووس هه لیان خه له تاندوون و به هه موو شیوه یک کاریان تی کردوون ﴿لَمْ يَكُنِ اللَّهُ
لِیُغْفِرْ لَهُمْ﴾ نموه داب و نمریتی خودا وانییه لیان خوش بی، قانون و یاسای خوی
وا ره سا نه کردوه لهو شیوه کوفرو سته مکارییه چاوپوشی بکا له رۆژی قیامت دا
تۆلمو سزایان لی ده ستینی، چونکه کوفر و سته مکاری له هه که سیک دا هه بن
کاریگمری خویان له دل و دهروونی دا ده چه سپین و چۆنیه تیکی تیدا ده خولقینن!!
به گویره ی سونه تی خودا به بیرو ساوه ری پته و کرده وه ی چاک نه بی
ناسر دیتمه و، دیاره پاش مردن و هاتنی رۆژی حساب تازه نهو هه له له کیس
چوه، تازه نیمان هینان دهوری نیه و کرده وه ی چاکیش نه ده کرئ، نه نرخ ی هه یه،
چونکه نیمان و کرده وه ممرجه ده بی له ژیانی دونیادا و پیش سمره ممرک بن!

﴿وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ﴾ شاره زاییان ناکا بو ریگی خیر و
چاکه، دوا ی نموه ی بو خویان به ویست و نیراده ی خویان ریگی کوفر و
سته مکاریان هه لبارد نیت خودا توفیق یان نادا بو گیشتن به ریگی راست؛ داب
و نمریتی خودا وایه که نهوانه تۆله ی کرده وه کانیان لی «ریگریتمه وه، جگه له
ریگی دۆزه خ ریگی تر نه دۆزنه وه، ته نیا بو ریگی دۆزه خ شاره زا بکرین
﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ هه تا هه تایه تیدا ده میننه وه، لهوی دا مردن و له ناو چوونیان
به سمردا نایه، ژبیان له ناو نمو سزا سخت و سامناکه دا بهر ده وامه و پرانه وه ی نیه
﴿وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا﴾ نمو سزادان و عه زابه بو خودا ماندوو بونی تیدا نیه،

چونکه نمو دهسه لاتنی به سمر هه موو شتیک دا هدیمو هیچ شتیکی لی عاسی نابی، تاک و ته نیاو بالا دهست و سمر کوتکمر به توانایه، کاری هه موو عه دالهت و دانایی و حکمت نامیزه.

نه مجار پاش نمو ی که پروهردگار شو بهه ره خنه ی جووله که کانی رهت کرده وه به لگه کانیانی پوچه ل کردنه وه، گنده لی بیرویا وه پانی زیون کرده وه، روی خطاب ده کاته کو مه لی ناده میزاد به گشتی و فرمانیان پی ده کا: که هه موویان گوپراه لی بانگه وازی محمد ﷺ بن و پروا به پیغه مبهرایه تیه که ی بکمن و شونی بکمن و ده فرموی (یا ایها الناس الله جاءکم الرسول بالحق من ربکم) نه ی ناده میزادینه! پیغه مبهر و ره وانه کراوی نیمه هاتوه بو سمرتان نایینیکی راست و دروست و بی غهل و غهشی له خوداوه بو هینان (فامنوا خیرا لکم) پروا بکمن بهو بهرنامه ی بو هینان و شونی بکمن نمو پروا هینانه بو نیو باشه، چونکه له چلک و پوخه لی کوفر و بی دینی پاکتان ده کاته وه، ریگه ی خوشبهختی و کامرانی دونیاو قیامهتتان نشان ده دا، نمو حق و عه داله ته ی نمو هیناویه تی له خوداوه قورنانی پیروز و نیگای یه زدانه بهرنامه ی بانگه وازی به بو خودا پرستی و واز هینان له هه موو پرستراویکی تر جگه له خودا!

نه مجار هه ره شه له سمر پیچکمران ده کاو ده فرموی (وان تکفروا) نه گمر پروای پی نه کمن، نمو خودا پیوستی به ایمان هینانی نیوه نیمو ایمان بینن یان نه ی هینن له خودایه تی خودا زیاد و کم ناکا چونکه (فان الله ما ال السماوات والارض) هه رچی له بوونه وه ردا هدیو مولکی خودایه، هه موویان دروستکراو و بهنده ی خودان و ملکه چی خودایه تی خودان وه کوو له نایه تیکی تر دا ده فرموی (وقال موسی: ان تکفروا انتم ومن فی الارض جمیعاً فان الله لغنی حمید) ابراهیم ۸/ زور نایه تی تر همن که مه فهومی نمو نایه ته ده چه سپینن (وکان الله علیم) هه میشه خودا زانایه بهو که سانه ی شیایو شاره زایی کردنن و شاره زایان ده کا بو ریگه ی راست و ده زانی کن شیایو گومرا بوونه گومرای ده کا و هیچ کردار

و گوشتاریکی به نده کانی لئ گوم نابن (حکیم) دانایه له کردار و گوشتاری دا له ته شریع و بهرنامدی دا پاداشی کهس نافه وتینن و همرکسه به گیریدی خوی سزاو پاداشی کرده وه کانی وهرده گریته وه، همرگیز چاکه کار و خراپه کار به یه ک چاو ته ماشا ناکا! وه کوو له نایه تیکی ترده ده فرموی: «**أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْفُسْدِينَ فِي الْأَرْضِ، أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَارِ**» ص/۲۸.

چه زرده تی عیسا له روانگی قورنانه وه

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾

نه مجار پمروه ردگار دواي نهوې شوبه دو گوماني جووله كه كان ره ت
 ده كاتموه و ريگاي راستي نيشان دان، روي خيطاب ده كاته ده مسيحي به كان و راي
 حق و راستي يان دهرباره ي عيسا به گوي دا ده داو ده فمرموي: ﴿يا اهل الكتاب لا
 تغلوا في دينكم﴾ نه ي كومه لي نه صاراو نهو كه سانه ي شوين عيسا كه وتوون^{١٨} زیده
 رهوي دهرباره ي عيسا مه كمن نهو نه ده بمرزي مه كه نهو. بيگه يه نه نه پله ي خودايي؛
 نهو ناده ميزاد يكه كراوه به پيغه مېهر، به گوتړه ي بهرنامه ي خوداو نيگاي ناسماني
 هه لس و كهوت بكمن و بيروياوه رتان دابمه زرينن! پمروه ردگار نه م خيطابه ي
 ناراسته ي نه صاراكان كرد، چونكه دهرباره ي خودي عيسا زیده رهويان ده كر و
 گهيان دبويانه پله ي خودايه تي و له پله ي پيغه مېهرايه تي يموه بر دبو يانه پله ي
 خودايه تي و كردبو يانه هاويه شي پمروه ردگار، نهك همر نهو نه ده به لكو زياده رهويان
 دهرباره ي شوين كه وتوانيشي كردبوو پتيان و ابو: كه بې گونا هن و همرگيز گونا هيان
 لي رووناداو همرچي گوتويانه ده بې په يره و بكرئ، نهو راهيب و دير نشينانه چي
 بلين راست يا درو، حقه يا به تال- نهو. كه لام ي خودايه و ده بې په يره و بكرئ.

به پيچموانه شموه جووله كه كان زیده رهويان كردبوو عيسايان به هيچ
 نه ده زاني و برويان پي نه بووه، نهوې كه پتويست بوو ده بوو ميانه رهويو نايه و
 بهو جوړه بمرز و نرميان تيدا نه كرده يه! نهو. كو نه صرائي به كان به خوداي بزائن،
 نهو كو جووله كه كانيش به دروي بخه نهووه به هيچي نه زانن! بزيه ده فمرموي نه ي
 كه موه لي نه صارا! سنور به زيني مه كمن و به بې به لگه زياد و كه م له نايين دا
 مه كمن ﴿ولا تقولوا على الله إلا الحق﴾ جكه له حق و راستي چه سپاو بپروا به
 هيچي تر مه كمن، ده قيك ي ناييني متواتر يان به لگه يه كي عه قلي چه سپاو نه بې
 برواي پي مه كمن! شتيك راست نه بې دهرباره ي خودا مه يلين! وريا بن خو له و
 بيرويو جوونه تان دوور بخه نهو. كه گوايه مه ريم خي زاني خودايه و عيسا كوري

^{١٨} نه لي كيتاب ليره دا مه بست تمنها مسيحي يه كانه وشه كه ليره دا گشتي يو مه بست تمنها مسيحي يه كانه

واته: وشه كه ليره دا گشتي يو مه بست لري تايست به شيكي ديارى كراوه لهو مانا گشتي به.

خودایه، همروه‌ها و ه‌کوو جووله که کانش نه‌چن مهریم به داوین پیس و عیسا به درو و بنی بناغه حلیب بکن! ﴿إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلَّمْتَهُ الْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ﴾ لمرستی دا عیسا نه‌کوری خودایه نه‌خودایه، به‌لکو ناده‌میزاده و کوری خاتوو مهریم می داوین پاک و خواهرست و ریزداره پیغه‌مهریکی ره‌وانه گراوه بژ سر به‌نو ئیسرائیل، فرمانی پی کردوون خودا پهرستی بکن، گگردن که‌چ و فرمان به‌رداری بن، جلمو گیری لی کردوون له ه‌اوبه‌ش په‌یدا کردن بژ خودا و بریاردانی ه‌ه‌بوونی (تثلیث) سی خودایی!!! زور به دلسوزی ه‌لیده‌نان بژ خودا پهرستی و دوور که‌وتنه‌وه له دنیا، موژده‌ی ه‌اتنی پیغه‌مهری ناخر زه‌مان و نیشانه‌کانی پیدان و ه‌کوو له نایه‌تیکی ترده‌فرموی: ﴿وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِيهِ مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ﴾ الصف/۶. عیسا به فرمانی خودا به وشعی (کن) بیه، ه‌اتوته «جود، دروست بوونی عیسا ره‌نگدانه‌وه‌ی فرمانی خودا بوو، ناکامی موژده‌ی نیردراوی خودا که جویرائیل بوو موژده‌ی به مهریم داو وتی: من نیردراوم که مندالیکی زیره‌ک و وریات پی بیه‌خشم نه‌ویش سرسام بوو وتی: من چون مندالم ده‌بی به‌بی نه‌وه‌ی که می‌ردم کردبی و پی‌او لیم نزیک بوویته‌وه!! نه‌ویش پی‌ی گوت: ﴿كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ آل عمران/۴۷ که‌وابوو وشعی (کن) وشه‌یه‌کی ته‌کوبنه، ه‌مرکاتی خودا رستی شتی‌ک بینیته دی به‌و وشه‌یه ناماژه‌ی بژ ده‌کاو ده‌ست له عاست نه‌و شته دپته وجود، عیسا‌ش له ناکامی ناراسته کردنی نه‌و وشه‌یه ه‌اتوته دی. که‌وابوو به‌روردگار و ه‌کوو چون ده‌توانی ناده‌میزاد به بنی باوک و دایک دروست بکا و ه‌کوو که ناده‌می دروست کرد یان به‌بی ه‌ه‌بوونی دایک و ه‌کوو حه‌وای دروست کرد ده‌توانیت ناده‌میزاد دروست بکات به‌بی نه‌وه‌ی باوکی ه‌ه‌بی و ه‌کوو عیسا‌ی کوری مهریم، و ه‌کوو له شونیتیکی ترده‌فرموی: ﴿إِنْ مَثَلُ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ آل عمران/۵۹. له نایه‌تیکی ترده‌فرموی: ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ﴾

الزخرف/ ۵۹. مادده و سروشت بۆ خۆی دروست کراوی ناتوانی شت بینیتته دی
﴿وروح منه﴾ نهم رستهیه دوو مانای هدییه:

۱- یارمه تدراره به روحی خودا، فرشتهی خودا هاریکاریان کردوه وه کوو
 له شوینتیکی تردا ده فرموی: **﴿وایذناه بروح القدس﴾** البقرة/ ۲۵۳.

۲- دروست کراوه به فوو تیکردنیک له لایمن گیانی خودا که جویرانیله،
 بهو به لگهیه که له نایه تیکی تردا ده فرموی: **﴿والتي أحصت فرجها فنحننا
 فيها من روحنا﴾** الانبیاء/ ۹۱.

عیسا ناده میزادهو پیغه مبهیریکی رهوانه کراوه، پالپشت کراوه به گیانیک
 له خوداوه، به شیک نیه له خودا، وه کوو مەسیحی به کان تیگه یشتوون و بانگه شهی
 بۆ ده کمن، نه گینا ده بوایه هه موو ناده میزادیک که له خوداوه به هۆی فرشتهوه
 گیانی به بهردا ده کری به شیک بۆ له یهزدان!! پهروهردگار موسولمانانیشی وه صف
 دار کردوه بهو که به گیانی خودا پالپشت ده کرین و ده فرموی: **﴿اولئك كتب
 في قلوبهم الايمان وايدهم بروح منه﴾** المجادلة/ ۲۲.

موجاهید ده فرموی: **﴿روح منه﴾** واته: پیغه مبهیر و رهوانه کراوه له
 خوداوه دروست کراوه له گیانیک دروست کراو، وه پال دانی بۆ لای خودا بۆ پرز و
 تهقدیره، وه کوو چۆن ده فرموی: **﴿هذه ناقة الله﴾** الأعراف/ ۷۳ یان ده فرموی:
﴿وطهر بيبي للطنافين﴾ الحج/ ۲۶.

جا که بنه مای دروست کردنی عیسا و ناده میزادان و شتی تریش نهوه بوو
 که شی کرایهوه، بیرو بۆ چوونی گومرپایان پووجهل کرایهوه.

﴿فآمنوا بالله ورسله﴾ نیتوه برپای راست و دروست و پتهوتان هه بی به
 خوداوه به پیغه مبهیرانی، زنده رهوی مه کمن و بهرز و نرمی له پلهی خودایه تی و
 پیغه مبهیرایه تی پیغه مبهیران دا مه کمن **﴿ولا تقولوا ثلاثة﴾** به هیچ جوړیک برپاری
 نهوه مه ده ن که سێ خودا همن (باوک و کوپ و روح القدس) یان بلتیین خودا سێ
 به شه همر به شیک عینی به شه که ی تره، همر یه که یان به خودا حلیب ده کری و
 کۆی همر سێ به شه که ش یه ک خودایه، مه لێن عیساو دایکی هاو به شی یهزدانن،
 تهفسیری رهوان

چونکه نهو پروایه پیچهوانه‌ی یه‌کتا پهرستی‌یه، لادانه له نایین و بیروباوه‌ری
 نیبراهیم و پیغه‌مبهره‌کانی تر، شوین کهوتنی باوه‌ری بته‌پهرستی‌یه، کو کردنه‌وه‌ی
 یه‌کتا پهرستی و سئ خودایی عه‌قل وهری ناگرت و هوشمه‌ندان په‌سەندی ناکهن
 «انتھوا خیرا لکم» نه‌ی کۆمه‌لی مه‌سیحی واز له برپوای سئ خودایی بینن؛
 پروایه‌کی ترتان هه‌بئ نه‌وه باشته‌ر بو ئیوه نه‌ویش بیروباوه‌ری سه‌رجه‌م پیغه‌مبهرانه
 که بریتی‌یه له یه‌کتا پهرستی.

﴿إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ﴾ یه‌زدان بو خۆی خودایه‌کی تاک و ته‌نیا یه، پارچه‌و
 به‌شی نه‌م لاو نه‌و لای نیه، له هیچ شتیکی دروست کراوان ناچئ ﴿سبحانه أن
 یكون له ولد﴾ زۆریاک و بئ خه‌وش و دووره له‌وه‌ی که مندالی هه‌بئ مندال به‌و
 مانایه‌ی که پیتک بئ له موتریه بوونی تۆوی پیاو له‌گه‌ل هی ژن دا- جا نه‌گه‌ر
 مندالی (بحازی) بئ نه‌وه تایبه‌ت نیه به عیساوه، که‌وابوو خودا مندالی حه‌قیقی
 نیه به‌لام ﴿له ما فی السماوات وما فی الأرض﴾ هه‌رچی له ناسمانه‌کان و زه‌وی دا
 هه‌یه چ به مولکایه‌تی چ به دروست کردن (عیسا) ش له‌گه‌ل دابئ، هه‌موو هی
 خودایه، وه‌کوو له نایه‌تیکی تر دا ده‌فرموی: ﴿إن کل من فی السموات والأرض إلا
 أتى الرحمن عبدا﴾ مر/م ۹۳ یان ده‌فرموی: ﴿بديع السموات والأرض أتى یكون
 له ولد﴾ الأنعام/۱۰۱ له‌م حوکه‌ش دا جیاوازی له نیتوان پیغه‌مبهران و فریشته‌کان
 و دروستکراوه‌کانی تر دا نیه چ نه‌وانه‌ی له سه‌رتادا به‌بئ دایک و باوک دروست
 کراون وه‌کوو ناده‌م و فریشته‌کان، یان نه‌وانه‌ی که له‌یه‌ک که‌س دروست کراون
 وه‌کوو هه‌واو عیسا یان نه‌وانه‌ی که له دایک و باوک دروست کراون هه‌تد.

﴿وکفی بالله وکیلا﴾ کیفایه‌ته که خودا پارێزه‌رو پشت پئی به‌ستراو بئ،
 نیمامی رازی ده‌فرموی: واته: خودا به‌سه‌ر یۆ هه‌لسورانی نیس و کاری دروست
 کراوانی و پارێزگاری کردنی بوونه‌وه‌ر.

﴿لن یستکف المسیح أن یكون عبدا لله ولا الملائكة المقربون﴾ مه‌سیح
 بو خۆی لاری له‌وه نیه که به‌نده‌ی خودا بئ، هیچ نه‌نگی له به‌نده‌یه‌تی کردنی بو

خودا نایبیتی، ههروه ها فریشته نزیکه کانی باره گای (ئه قدهس) یش به لایانهوه نهنگی نیه که به ندایه تی خودا بکهن، هه موو ریز و حورمهت و نرخیک له به ندایه تی کردن بو خودا دا ده بیننه وه هه موویان خوین به بهنده ی خودا ده زانن.

نهم نایه ته نه وه ی لی و هه ده گیرئ که فریشته له رووی دروست کردن و کرده وه وه - له عیسا ریزدار ترن، یه کیک له فریشته کان (روح القدس)، که به فوتی کردنیکی نهو عیسا هاته دی، له سه ر بنه مای نه م نایه ته زو ریه ی زانایان به لگه دیننه وه که فریشته نزیکه کانی باره گای نه قدهس له پیغه مبه ران ریزدار ترن، چونکه سییاقی نایه ته که ره تکرده وه ی توند په وه ی مه سیحیه کانه ده باره ی عیسا که به خودای حلیب ده کهن و له پله ی شاده میزادی و به ندایه تی یه وه بر دوویانه پله ی خودایه تی، چونکه ره تدا نه وه ی مه سیحیه کان، ده بی له به رزه وه بو به رز تر برپوا نه ک له به رز تره وه بو به رز، بو نمونه ده لی ی: فلان کهس پیاریکی ناسایی و ساکاره، لاری نی به دهستی وه زیر و نه میر ماچ ده کا، نه گمر له م جو ره رستانه دا نه میر پینش به خه ی هینانی وشه ی وه زیر به دهوای دا بی هوده یه!

چونکه به هینانی وشه ی نه میر وه زیر به ولاتره وه به رده کهوئ، برئ زانای تر نه م بو جوونه یان رهت کرد و ته وه ده لین: نایه ته که ده باره ی زیده ریزی فریشته کان ده دوئ له وه دا که زو ر قه به و گه وه به ده سه لاتن و ده توانن کاری گه وه نه نجام بدن نه مهش نهو ناگه یه نی که نابی پیغه مبه ران له وان گه وه تر بن!

﴿ومن يستکف عن عبادته ويستکبر﴾ که سی لاری هه بی له به ندایه تی کردن بو خودا و لوت به رزی بکا ﴿فسیحشرهم إلیه جمیعاً﴾ نه وه خودا له روژی قیامت دا هه موو شانه میزادان له ده شتی مه حشر دا کو ده کاته وه حیساب و لیکو لینه وه یان له گهل ده کا، هه رکه سه به پی خوی و به گویره ی کرده وه کانی پاداش و سزای ده دریته وه، ﴿فأما الذين آمنوا و عملوا الصالحات﴾ جا نه وانه ی بر وایان به خودا هه یه کرده وه ی باشیان نه نجام داوون ﴿فیوفیهم أجورهم ویزیدهم من فضله﴾ نهوا پاداشی ته و اویشیان ده داته وه، نه مجار به فاضل و گه وه یی خوی

زنده پاداشی تریشیان ده‌داتی ﴿وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَكْفُوا وَاسْتَكْبَرُوا﴾ به‌لام نماندی که لاریان له به‌ندایه‌تی کردن بۆ خودا هه‌یه ته‌که‌بوور «لوت‌بهرزی ده‌کمن و شمرکی سهرشانی خۆیان به‌رام‌بهر یه‌زدان به‌جی ناهینن ﴿فِعْذَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾» نه‌وه په‌روه‌ردگار سزای به‌ نیشیان ده‌دا «به‌گیره‌ی بیرویاوه‌ی و کرده‌وه‌ی خۆیان سزایان ده‌دا و هه‌چی لی زیاد ناکا، چونکه خودا ره‌حه‌مت «به‌زه‌یی له رق و غه‌زه‌یی زیاتره.

﴿وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ ناده‌میزادان جگه له خودا که‌سیکی تریان ده‌ست ناکه‌وئ کارویار و به‌رژه‌وه‌ندیان به‌په‌روه به‌ری، که‌س نه‌ه بتوانی به‌نده‌یه‌ک له سزای خودا رزگار بکاو یارمه‌تی بدا، سزای له‌سهر هه‌لبگرئ وه‌کو له نایه‌تیکی ترده ده‌فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ لَأَخْرِيْنَ﴾ غافر/۶۰.

بانگه‌وانی کردنی عه‌لک بۆ نیمان هینان به‌ قورنان

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُفْرًا هُنَّ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا

﴿١٧٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ

وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

له نایه‌ته‌کانی پێشوو دا په‌روه‌ردگار چهند به‌لگه‌وه‌ه‌لیلیکی له‌سهر دو‌په‌روه و موشریک و جو‌وله‌که‌وه‌مه‌سیحی‌یه‌کان راست کرده‌وه «پێغه‌مبه‌رایه‌تی حه‌زه‌تی (محمد)ی چه‌سپاند و کردنی به‌ رتخۆشکر و به‌رکۆل بۆ بانگه‌وازی کردنی هه‌موو ناده‌میزاد بۆ به‌روا هینان به‌ قورنانی پی‌روژ و کردنی به‌ به‌رنامه‌ی ژبان و فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ﴾» نه‌هی کۆمه‌لانی ناده‌میزاد! نه‌هی

خەلکینە! بیتیگومان لە لایەن یەزدانەو بەلگەو نیشانەیەکی زۆر ناشکراتان بۆ هاتوو، حەقیقەتی بپروا بە خوداو نیظام و یاسای ژبانی کۆمەڵتان بۆ ناشکرا دەکا، ئەویش ئەو پیغەمبەر نەخویندەوارەیه که بە هەلس و کەوتی ریک و پیک، بە ژبانی عەمەلی و بانگەوازی کردنی شەرع نامیزی بەلگەیهکی بەهێز و روشنە لەسەر راستی بانگەوازی کردنەکە، چونکە نەخویندەواریک که لە ژبانی دا نەچوویتە فیرگەیهکی زانستی یەو ئەو عیلم و زانستە باوانە ی سەردەمی خۆی نەخویندبێ، لە مال و لە دەروە فیری هیچ خویندنیک نەکرا بێ بە مندالی نامادە نەکرا بێ بۆ ئەو ئەمر که بە گەورەیی شانی بەردا، که بریتی بوو لە پەرۆردە کردنی کۆمەڵانی ئادەمیزاد لە رووی کۆمەڵایەتی و رامیاری و سەربازی یەو، کەچی لە گەڵ ئەوەشدا بەو پەری لێهاتویی ئەو ئەمر که قورسە ئەنجام بدا، ئەمە خۆی لە خۆی دا بەلگەو نیشانەیه لەسەر ئەو که لە خوداو یارمەتی دراو، پیغەمبەریک که بە مندالی لە ناو کۆمەڵگەیهکی نەزانی دا پەرۆردە بووبێ بەلام هیچ دیاردەیهکی ناشیرینی ئەو کۆمەڵگایە پێوە دیار نەبێ، بەلکو پەرۆردگار بە چاودیری خۆی پەرۆردە ی کردبێ بۆ هەلگرتنی ئەمرکی پیغەمبەرایەتی؛ تاوای لێ هات بوو بە نمونە ی هەرەبەرز ی مەزۆفایەتی لە رەوشت و ژبان و پێشەوایەتی و هەلس و کەوتی دا هەر بۆ خۆی بەلگەیهکی عەمەلی گەورە بوو لەسەر راستی پیغەمبەرایەتی یەکە؛ وەکوو دەفەرموێ **(اللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رَسَالَتَهُ)** الأنعام/ ۱۲۴ جا وێرای ئەو ی که بۆ خۆی بەلگەیه لەسەر راستی پەیامەکە ی **(وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكَ نُوْرًا مِّنْ اَنْوَارٍ)** ناردومانە بۆ ناو ئێوە ئە ی کۆمەڵی ئادەمیزاد! نامەیکە که وەک رۆژ روناکی ی دەبەخشێ، ریکە ی حەق و راست نیشان خەلکی دەدا، چاک و خراب لیک جیا دەکاتەو که ئەویش قورئانی پیرۆزە و هاتوو بیروباوەری ئادەمیزاد راست بکاتەو، بەرنامە ی راست و حەق نیشان خەلکی بدا، یەکتا پەرستی بچەسپینێ، دژایەتی و بەرەنگاری بپەرستی و شیرک بکا، بیروباوەری پرۆپوچی جوولەکەو مەسیحی شیواو و هەلگەراو و گۆپدراو بۆ خەلکی روون بکاتەو، دیاردە ی هیدایەت و خودا پەرستی راست بچەسپینێ،

بناخدی نه خلاق و یاسای ژبان له باره ی رامیاری و شمر و ناشتی و نابووری و کومه لایه تی زانستی به بوونه و هری به کان دابریژ، نه وانه و پرای ژبان نامه ی تایبه تی خودی پیغه مبر به لگی به هیژن له سمر نموه که نه م نایینه نایینیکی حق و راسته وینه ی نیمو ناشی لی ی لابده ن و فراموشی بکن!

﴿فأما الذين آمنوا بالله﴾ جا نه وانه ی پروایان به خودا هیناوه و په پره ی فرمانی نهویان کردوه ﴿واعتصموا به﴾ ده ست به قورئانه ده گرن و نیسلام ده که نه به برنامه ی خویان ﴿فسیدخلهم فی رحمة منه﴾ له رژی دواپی دا په روه ردگار ده یان خاته به هه شتی رازوه ی خویه ده یان خاته به ره حمه تی تایبه تی خوی و کسی تر ناخاته نیو نه ره حمه نموه ﴿وفضل﴾ فضل و به خشیکی تایبه تی خوی ده ریژ به سمریان دا، نه وانه له دنیاو قیامت دا به ختموه و کامه ران.

نیبنو عه بیاس ده فرموی: (رحمة) لیره دا مانای به هه شته (فضل) نهو به خش و ناز و نیعمه ته به که خودا دهیدا به خۆشموستانه که نه چاو بینویه تی و نه گریچکه بیستویه تی نه به سمر دلی کهس دا رابووردوه.

نیمامی رازی ده فرموی: (رحمة) و (فضل) بریتین لهو خۆشی و له زه ته ی که له به هه شت دا هدیه به هه موو جوړه کانی یوه!

﴿ویهدیهم إلیه صراطا مستقیما﴾ شاره زای ریگایه کی راستیان ده کا بز نموه ی بگن به پاداشی باشی نه پراوه ی خوی، شاره زایی ریگایه کیان ده کا که کامه رانی دنیاو قیامت یان ده ست که وی، ژبانی دنیا به سمری رزی و ریزداری به سمر بدن و له قیامتیش دا به به هه شتی رازوه شاد بن، نه م ریگه راسته ش به هوی ده ست به قورئان گرتن و شوین که وتنی فرموده کانی پیغه مبر ده سته به ره ده بی، لیره دا مه به ست له هیدایه ت شاره زایی کردن و به رقرار کرده له سمر ریگای راست و خوا په سه ند! هیدایه ت له قورئان دا دوو جوړی هدیه هیدایه تی گشتی و هیدایه تی تایبه تی:

هیدایه‌تی گشتی وه‌کوه‌ی که له نایه‌تی **(وهیدیناه النجدين)** البلد/ ۱۰ دا هاتووه واته شاره‌زایی کردن و ریگه نیشان دان، جا نهم شاره‌زایی کردنه به هۆی هه‌ستمه‌وه بی، یان به‌هۆی عه‌قله‌وه یان به هۆی نایینه‌وه بی!

هیدایه‌تی تاییه‌تی وه‌کوه‌ی له نایه‌ته‌دا که ده‌فرموی: **(اولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده)** الأنعام/ ۹۰. یان که ده‌فرموی: **(اهدنا الصراط المستقیم)** نهم هیدایه‌ته‌ی له‌م جوړه نایه‌تانه دا هاتووه شاره‌زایی کردنی گشتی نیه به‌لکو بریتی‌یه له یارمه‌تی و پشتگیری کردن له‌سهر بمرده‌وام بوون له‌سهر ریگای خیر و سهر‌فیرازی

نیمامی رازی ده‌فرموی: په‌روه‌گه‌ر له سهره‌تای سوره‌ته‌که‌وه باسی یاسای مال و سامانی کرد، کو‌تایی سوره‌ته‌که‌شی به باسی‌یک ده‌ریاره‌ی مال و سامان هیتا، ناوه‌راستی سوره‌ته‌که‌شی به ره‌تکردنه‌وه‌ی بیروبو‌چوونی ناحه‌زانی نیسلام پر گرده‌وه‌و مونا‌قه‌شه‌ی گرو موخالیفه‌کان ده‌کا.

میراتگرتنی که الله . یان میراتگرتنی براو خوشکی باوکی یان دایکی

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتُ فَلَهَا يَصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

نمائی له جابیره وه ده گیتیره وه ده لی: نه خوش کهوتم، پیغه مبر ۱۷۶ دیدنه کردم وتم: نهی پیغه مبری خودا! و سیدت بو خوشکه کانم بکم به سییه کی ماله کم!! فمرموی باشه، وتم نه گمر نیوهی ماله کم بکم چونه؟؟ فمرموی باشه، پاشان تشریفی روئی، وندهی پی نه چو هاتمه لام و فمرموی: پیغم واتیه بهم نه خوشی به بمری، پمروه دگار نایه تیکی ناردوه نه ندازهی به شه میراتی خوشکه کانتی روین گردوتموه، نهویش دوو بهش له سی به شه، له وه بمو لاهه جابیز ده یگوت بعم نایه ته ده رباره ی من هاتوته خوارئ ۱۷۷ ده فمرموی: (یستفتونک قل الله یفتیکم فی الکلاله) زانیانی نیسلام کؤکن له سمر نه وه: که بعم نایه ته ده رباره ی میراتی خوشکه و برای باوک و دایکی یان باوکی هاتوته خوارئ، به لام خوشک و برای دایکی له وه پیش له سمره تائی سوره ته که ده به شه میراتیان له نایه قی (۱۷۸) دا دیلری کراوه که ده فمرموی: (وان کان رجل یورث کلاله او امرأه وله اخ او اخت فلیکل واحد منهما السدس)

ده گیتیره وه: نه بو به کر ۱۷۹ له و تاریکی دا فمرموی: ناگدار بن نمو نایه ته ی پمروه دگار له سوره قی (النسله) دا ده رباره ی میرات ناردویه تیه خوارئ نایه قی به که میان ده رباره ی مندال و باوک هاتوته خوارئ، دووه میان ده رباره ی زن و میرد و خوشک و برای دایکی هاتوته خوارئ، نمو نایه ته ی سوره قی (النسله) ی کؤتایی پی هیناوه ده رباره ی خوشک برای باوک و دایکی یان خوشک و برای دایکی هاتوته خوارئ، ۱۸۰

(یستفتونک) واته: نهی پیغه مبر! داوات لی ده کم فتراتیان بو بنده یی ده رباره ی که سیک - که (که لاله) که بریتی به له میراتگر جگه له باوک و دایک - میراتی لی: بگری و هکوه جابیری کوی همدلوللا که له کانتی مردنی دا نه باوکی همدو نه مندالی همدوون چند خوشکیکی باوک و دایکی همدو له وه پیش به شه

۱۷۶ پیغو ده بمری همدله لی: ده لی: نه نه سمرگزه شته یی تره ده رباره ی جابیز جیاوازه نمو سمرگزه شته یی که

ده رباره ی نایه قی (۱۷۷) ی نه سوره ته رابورود.

میراتیان دیاری نه کرابوو، نه وهی تا نهو کاته به شه میراتی دیاری کرابوو خوشکی دایکی بوو که به تنه شەش یه کی بو دیاری کرابوو بو زیاتر له یه کیش سی یه ک دیاری کرابوو.

﴿قُلْ اللَّهُ يَفْتِكُمْ فِي الْكَلَالَةِ﴾ بلی پەروەردگار فتواتان بو دەداو باسی که لاله تان بو روون دە کاته وه دە فرموی: ﴿إِنْ أَمْرًا هَلْكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ﴾ نه گەر کابرایه ک مردوو مندالی له پاش به جی نه مابوون و باوکیشی نه مابوو ﴿وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ﴾ خوشکیکی باوک و دایکی هه بوو، یان خوشکیکی باوکی هه بوو، نه وه نیوهی میراته که ی ده گری ﴿وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ﴾ نه گەر خوشکه که بمری میراتی لی ده گری نه گەر کوپ و کچی له پاش به جی نه مابن و باوکیشی نه مابی ریگای میرات گرتنی لی بگری!

واته: نه گەر برای باوک و دایکی یان باوکی هه بوو مال و سامانی خوشکه مردوو که ی به میرات وەر ده گری به مەرجیەک مردوو که مندالی له پاش به جی نه مابن، باوکیشی نه مابی چونکه نه گەر باوک هه بوو برا ریگای میرات گرتنی نابێ.

مەبەست به (برا) لێره دا برای باوک و دایکی به یان باوکی به چونکه برای دایکی شەش یه کی بمر ده که وێ.

﴿إِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشَّكْلَانِ تَرَكَ﴾ نه گەر برا مردوو که دوو خوشکی باوک و دایکی یان باوکی یان زیاتری له پاش به جی مابوون نهو سی یه کی ماله به جیماوه که ده بن.

﴿وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً﴾ نه گەر میرات گره کان ژماره یه ک خوشک و برا بوون ﴿فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ﴾ بو هەر نێرینه یه ک به شی دوو مێینه هه یه.

﴿يَبِينُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضْلُوا﴾ پەروەردگار کاروباری نایین و هه موو حوکمیکی حەلال و حەرامتان بو روون دە کاته وه بو نه وهی ریگاتان لی تیک نه چی و بزائن چۆن

میرات بهش بهش ده کم و همر که سه بهشه میراتی شیایوی خوی بد ریتی! ﴿والله بكل شیء علیم﴾ پموره دگار ناگاداری هم موو شتی که همر حوکم و یاسایه ک بۆتان دهرده کا بهرزه وهندی نیوهی تیدایه له ژمر زانست و ناگاداری پموره دگار دا هاتوته دی و ناکامی زانست فراوانی خودایه، کهوا بئ روون کردنموه کهی حهق و راسته و پیتناسه کهی له جی خوی دایه!!

ده رپاره ی میراتگرتنی (که لاله) چوار حال تبیینی ده کری له نایه ته که وهرده گیرئ!

حاله تی یه کهم / پیاو بهرئ و یه ک خوشکی له پاش به جئ بهینئ نا لم
حاله دا خوشکه که نیوهی ماله که ده باو نهوی تری دهرئ به خزمه کانی نه گمر
هه بوون، نه گینا نهوش ده گمر پندرتهوه بۆ خوشکه که. خوشکیش له خوشک همر
نیوه ده گری!

حاله تی دووهم / به پیچموانهوه ژنتیک بهرئ تمنا برابره ک میراتگری بئ
نهوه هه موو ماله که ده گری، براش له برا هه موو ماله به جیماوه که ده گری!
حاله تی سێ یه م / نهویه میراتگری پیماوه مردووه که دوو خوشک یان
زیاتر بن، نهوه دوو بهش له سێ بهش ده بن، زانایان کۆکن له سهر نهوه که زیاد له
دوو خوشکیش همر دوو بهش له سێ بهش ده بن چونکه زیاد له دوو کچیش له دوو
بهش له سێ بهش زیاتر نابن، کهوابی بهولا ترهوه دوو خوشک لهو نه اندازه به زیاتر
وه رناگرن!

حاله تی چواره م / نهویه میراتگره کان کۆمه لیک خوشک و برابن نهو کاته
مردووه که نیر بئ یان مئ بئ ماله که به سهر میراتگره کان دابهش ده کری بۆ همر
نیرینه که نه اندازه ی دوو میتینه ی ده دریتی، به لام نه گمر خوشک و براکان باوک و

دایکی و باوکی بوون خوشک برا باوک و دایکی به کان پیش ده خرین چونکه براو
 خوشکی باوکی به براو خوشکی دایک و باوکی به شبراو ده بن.
 به لام نه گمر میراتگره کان کۆمه‌لی برای مردووه که بوون نهوه هه موو
 ماله که ده گرن وه ک یه ک له نیوانیان دا دابه‌ش ده کری!

به یارمه‌تی خودا سوره‌تی (النساء) ته‌واو یوو!!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوره تی (المائدة)

ثم سورته: پینجهم سورته تی قورثانی پیروزه، ثم سورته ناو نراوه سورته تی (المائدة) چونکه چیراکی هاتنه خواره وهی سفره و خوانی ناسمانی تیدایه، نمو سفره و خوانه ی که حمواری به کانی داوایان کردن حمزره تی عیسا بویان دهسته بمر بکا، بۆ نمو ی بییته به لگه له سمر راستی پیغه مبرایه تی به کهی و بیکه نه جهژن بۆ خویان.

همروه ها پیتی ده گوتی: (سوره تی العقود) (سوره تی المنقذة) پیغه مبر ده فرموی: ((سورة المائدة تدعى ملكوت الله: المنقذة، تنقذ صاحبها من ايدي ملائكة العذاب)).

ثم سورته مهده نیه، واته: دوا ی کۆچ کردنی پیغه مبر بۆ مه دینه هاتوته خورای جا با له مه ککش نازل بووی له صحیحی بوخاری و موسلیم دا هاتوه که نیمامی عومر فرمویه تی: نایه تی «اليوم اكملت لكم دينكم» تیاره ی عمره ده رۆژی جومعه له سالی حه جی مال ناوایی دا هاتوته خورای!

ده گێرنه وه: که پیغه مبر ۱۱ له حه جی مال ناوایی دا سورته تی (المائدة) ی خویندو دوا یی فرموی ((يا ايها الناس: ان سورة المائدة آخر ما نزل فاحلوا حلالها وحرّموا حرامها)) نیمامی نه حمده و تیرمزی و به یه تی و حاکم له عبدوللای کوری عومر ده گێرنه وه فرمویه تی: دوا سورته تی قورثان که نازل بووی سورته تی (المائدة) و سورته تی (الفتح) ده دووباره نه حمده و نسائی و حاکم په سه ندیشی کردوه - له گه ل به یه تی له عانی شه وه ده گێرنه وه که فرمویه تی:

سوره‌تی (المائدة) دوا سوره‌ته هاتبیتته خوارئ، همر شتیکی تیدا بوو به‌حلال دانرابوو به‌حلالی بزائن، همرچیشی تیدا بوو به‌حرام دانرابوو به‌حرامی بزائن! نهم سوره‌ته (١٢٠) نایه‌ته به‌گویره‌ی سمرژمیر کردنی کوفی‌یه‌کان، (١٢٢) نایه‌ته به‌گویره‌ی سمرژمیر کردنی حیجازی‌یه‌کان، (١٢٣) نایه‌ته به‌گویره‌ی سمرژمیر کردنی به‌صری‌یه‌کان.

په‌یوه‌ندی نهم سوره‌ته به‌سوره‌تی (النساء) وه‌ له‌ چند روویه‌که‌ویه‌! همدوو سوره‌ته‌که‌ چند په‌یمان و به‌لین و سه‌وداو حوکم و موناقه‌شه‌ کردنی جووله‌که‌و مه‌سیحی و موشریک و دوو‌پوه‌کانیان له‌ خو گرتوو.

له‌ سوره‌تی (النساء) دا باس باسی عه‌قدی ماره‌پړین و نه‌ماننامو سویند خوړی و په‌یمان و به‌لین و وه‌سییه‌ت و سپارده‌و و کاله‌ت و به‌کړیدان.

سوره‌تی (المائدة) ش به‌فرمان به‌وه‌فا کردن به‌سه‌وداو به‌لین و په‌یمان دان ده‌ست پئ ده‌کا، سوره‌تی (النساء) به‌مرکول و ریخو‌ش‌کردنیکی هینا بو حرام کردنی عه‌رق سوره‌تی (المائدة) ش به‌ته‌واوی حرامی کر، همدوو سوره‌ته‌که‌ش موناقه‌شمو ره‌تدانه‌وی نه‌هلی کیتاب و موشریک و دوو‌پوه‌کانی ده‌رباره‌ی بیروباوه‌ر و هلوتستیان له‌ به‌رامبر پیغه‌مبه‌رایه‌تی هه‌زه‌تی (محمد) له‌ خو گرتوو!

سوره‌تی (المائدة) چند حوکمیکی شرعی و سن چیرۆکی له‌ خو گرتوون: حوکمه‌کان حوکمی سه‌وداو مامه‌له‌و ماره‌کردنی نافره‌تی جووله‌که‌و مه‌سیحی و وه‌سیه‌ت کردنی کاتی مردن و باسی خواره‌مه‌نی وه‌کوو کوشتی و نیچیر و نیچیری حه‌رم و سزاکی، پاک و خاوتنی ده‌ست نویژ و خو شتن و ته‌یه‌موم حرام کردنی عه‌رق و قومار و سزای هه‌لگه‌پړانه‌وه‌ له‌ نایین، سزای دزی و ریگری و که‌فاره‌تی سویند، باسی سمرده‌می نه‌زانی ده‌رباره‌ی (بوچه‌یره‌و سانبیه‌ و وه‌صیله‌ و حام) که‌ چند جوړه‌ و شتریک بوون له‌و چاخه‌دا گوشته‌که‌یان حرام کردبوون، همدوه‌ها حوکمی نه‌وانه‌ی که‌ کار به‌ قورشان ناکمن و نه‌و جوړه‌ شتانه‌ که‌ ناواختی ره‌تدانه‌وه‌و موناقه‌شه‌ کردنی نه‌صرانی‌یه‌کان و جووله‌که‌و موشریک و دوو‌پوه‌کان ده‌یخاته‌ روو.

زانایانی نیسلام ده فمرمون: ثم سورته ههژده فمريضه تيدان له سورته کانی تردا نين نهو باسه شعرع يانهش باسی (المنخقة) و (الموقوذة) و (الثردية) و (النطیحة) و (وما اكل السبع) و (وما ذبح على النصب) و (وأن تستقسموا بالآلام) و (وما علمتم من الجوارح مکلین) و (طعام الذين أوتوا الكتاب) و (والمحصنات من الذين أوتوا الكتاب من قبلکم) و پاک و خاوينی تهواو (إذا قمتم الى الصلاة) و (السارق والسارقة) و (لا تقتلوا الصيد وأنتم حرم) تا ده گاته (عزيز ذو انتقام). ههروهه (ما جعل الله بحيرة ولا سائبة ولا وصيلة ولا حام) ههروهه (شهادة بينکم إذا حضر أحدکم الموت...) الآية.

قورطوبی فمريضه کی لهه نایهته دیاری کردوو ههیش نایهته (وإذا نادیتم الى الصلاة...) که باسی بانکه، لهه سورتهدها نهبی له سورتهی تردانههاتوو، نهوهی له سورتهی (الجمعة) دا هاتوو نهوه تاییهته به نویژی جومعهوه به لام نهههه تیره بانگی ههموو نویژه کانه!

به کورتی و پوختی ثم سورته به تاییهته چهند بنه مایه کی گرنگی نیسلامی له خو گرتوون:

۱- تهواو کردنی نایین راگه یاندنی نهوه: که نایینی خودا یهک ناینه ههه چنده یاساو ریبازی پیغه مبههه کان جوداوازی هههوه!

۲- دیاری کردنی نهوه: که ههزهتهی موجههههه پیغه مبهههه کی گشتی هههوه کهسه، بانگهوازی کردنه کهی بو هههوه کهسه.

۳- پهروههههه به واجیبی داناوه لهههه موسولمانان که دهروونی خوین پاک بکه نهوه، نهگهه بو خوین باش بن خراپی و گومرایی خه لکی تر زیانیان پی ناگهیهنی؛ پیویستی کردوو که ریگهی راست بگرن وهه به عهده و پهیمانی خوین بکهن، دهست دریزی کردنی بو سهه خه لک حرام کردوو، یارمهته یه کتری بدهن لهههه چاکه خودا پههستی، هاریکاری یه کتری مه کهن لهههه خراپه دهست دریزی.

دۆستایه‌تی و به‌گه‌وره‌ دانانی کافرانی حه‌رام کردووه. له‌سه‌ر موسولمانانی پتویست کردوو. که‌ شایه‌تی حه‌ق و ره‌وا بده‌ن، حوکم به‌عه‌دل و یه‌کسانی له‌ نیتوان موسولمانان و ناموسولمانان دا بکه‌ن.

۴- ده‌ست نیشان کردنی حوکمی خواریده‌مه‌نی‌یه‌کان، حه‌رام کردنی عه‌ره‌ق و قومار و تیر خستن و کاری خۆم و به‌ختم!!

۵- کاروباری سزادانه‌وی قیامت تایبه‌ته‌ به‌ خوداوه، که‌سی تر ده‌سه‌لاتیکی تیدا نیه، نه‌وه‌ی که‌سوود و قازانجی بۆ روژی قیامت هه‌یه‌ راستگۆیی راستالی‌یه.

سور: ته‌که‌ سێ چیرۆکیشی له‌ خۆ گرتووه‌ بۆ په‌ند و نامۆژگاری یه‌که‌میان چیرۆکی به‌نی ئیسرائیلی‌یه‌کانه‌ له‌گه‌ل هه‌زه‌تی موسادا عليه‌ السلام که‌ گوتیان: ﴿إِذْ هَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَهُنَا قَاعِدُونَ﴾ دووه‌میان چیرۆکی دوو کوپه‌کانی ناده‌مه‌ که‌ قابیل هابیلی کوشت، نه‌م تاوانه‌ یه‌که‌م تاوانی ناده‌میزاده‌ له‌سه‌ر زه‌وی. سێیه‌م چیرۆکی نه‌م سفره‌و خواره‌ بوو که‌ وه‌کوو موعجیزه‌یه‌ک بۆ عیسا له‌سه‌ر داوای هه‌واری‌یه‌کان نازل بوو.

ئیمام نه‌حمه‌د له‌ عه‌بدوللای کوپی عه‌مری کوپی عاصه‌وه عليه‌ السلام ده‌گێڕیتوه‌ ده‌لی: که‌ سورته‌ی مائیده‌ بۆ سه‌ر پێغه‌مبه‌ر نازل بوو له‌و کاته‌دا ته‌شریفی سواری ولاغیک بوو ولاغه‌که‌ نه‌یتوانی خۆی بۆ رابگرێ پێغه‌مبه‌ر له‌ ولاغه‌که‌ دابه‌زی! تا سورته‌که‌ ته‌واوبوو.

وہ فابہ وادہو بہ لین: ہاریکای لہ سہ و خیر و چاکہ

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اَوْفُوا بِالْعُقُودِ اٰجَلْتُ لَكُمْ بِهِيْمَةٍ
 اَلَا تَعْلَمُ اِلَّا مَا يَتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُجَلٰى الصِّيدِ وَاَنْتُمْ حُرْمٌ اِنْ
 اَلَّهَ يَخْكُمُ مَا يُرِيْدُ ﴿١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحِلُّوْا شَعْتِرَ
 اَلَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدٰى وَلَا اَلْقَتِيْدَ وَلَا ءَامِيْنَ الْبَيْتِ
 الْحَرَامِ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا
 وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَتٰنٌ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوْا
 وَتَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى وَلَا تَعَاوَنُوْا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدُوْنِ وَاتَّقُوا اَلَّهَ
 اِنَّ اَلَّهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

﴿يا ايها الذين آمنوا﴾ نہی نمو کسانہی بہرواتان بہ خودا ہیناودو رھوشتی
 موسولمانیتان تیدایہ! ﴿اوفوا بالعقود﴾ پابہندی وادہو بہلیننی خوتان بن، بہسمر
 راستی و لہ باری پھیماننی نیوان خوتان و پھروہردگار، نیوان خوتان و نادہ میزادی
 تر نمو پھیمانہی بو خوتان بہ خوتان داوہ بہجئی بہینن، نمو ٹمرکانہی خواوہتہ
 سمر شانتان بہ ریکک و پیکی نہنجامیان بدن، نمو ٹمرکانہی پھروہردگار
 خستویہتہ سمر شانتان و نیوہش بہلیننی جئی بہجئی کردنیانتان داوہ، نمو شتانہی
 خودا حدلالی کردوہ یان حرامی کردوہ، نمو عہد و پھیمانہی لہ بہرواداران

وهرگیراوه که پروایان به پیغه مېمر و قورنسان هېښ پابه ندی فدرمان و
جله وگیری په کانیان بن.

وشه ی (عقود) شه ش جوړ ده گریته ۵:

په یمان و به لټین له گڼل خودادا په یمانی سویند خوړی، په یمانی هاربه شی
کردن له نیش دا به لټینی ماملو سېودا، په یمانی ماره کردن و ژن و میتراپه تی،
شت له سمر خو قمار دان، هر مدرجیک جی به جی کرده کدی پیچوانه شی شمرع
نه بې پابه ند بوونی پتوېسته، پیغه مېمر ■ ده فدرموئ ((المسلمون عند
شروطهم))^{۲۰} یان ده فدرموئ: ((کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل وان
كان مائة شرط))^{۲۱} یان ده فدرموئ: ((من عمل عملاً ليس عليه امرنا فهو
رد))^{۲۲}. نه مجا پروه ردگار ده ست ده کا به شی کردنه وې نمو حوکمه شرعی یانه شی
که فدرمانی پابه ند بوون پتو یانی کردووه، سهره تا ده ست ده کا به شو شتانه شی که
زه رووری ژیان و ده فدرموئ: «أحلت لكم بهيمة الأنعام» حدلال کراوه بو تپوه
سوود وهرگرتن له ناژهل که وشر و ره شه ولاغ و بزین و مېر ■ گاکتوی و حیوانه
کتوی و ناسک ■ نمو جوړه شتانه په که ده توانن به هوئ سهرپینی شرعی یوه
گوشته که یان بخون، شیریان بدوشن و جوړه ها خواره مدنی لی دروست ده کری،
سوود له خوړی و موویان وهرگیری، «إلا ما يتلى عليكم» جکه نمو گیانله مېرو
ناژهلانه شی لپره به ولاره له نایه تی داهاتوودا به سهرتان دا ده خویندیتمو به لام
به مدرجیک سوود وهرگرتن نمو جوړه ناژهلانه تان بو ره وایه «غير محلي الصيد وأنتم
حرم» که له بهستی مه که ده له کاتی نیحرام بهستن به حج وعه مرده راوی
نیچیر نه کهن چونکه راو کردن له حدرم دا حدرامه تهنانت با نیحرامیشی

^{۲۰} رواه الحاكم عن أنس وعائشة.

^{۲۱} رواه البزار والطبراني عن ابن عباس.

^{۲۲} رواه أحمد ومسلم عن عائشة.

نەبەستبێ. کەستیکیش نەحرامی بەستبێ لە دەروەوی حەرەمیش بێ هەر راوکردنی
لێ حەرەمە. حەرەمیش دوو شوێنە حەرەمی مەککو حەرەمی مەدینە لە
هەردووکیان دا راو کردن یاساغە، (حُرْم) کۆی حەرەمە مەبەست نەحرام بەستن بە
حەج یان بە عەمرە یان هەردووکیانە (إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ) دُنیا بن کە خودا
چی بۆت بپاری لەسەر دەدا، چی بۆی حەلالی دەکاو چی بۆی حەرەمی دەکا بە
گوێزەیی حیکمەت و دانایی خۆی و بەرژووەندی ئادەمیزاد بپار دەدا و حوکم
دەردەکا ئێوەش ئەم ئادەمیزاد پابەندی فەرمان و بپارەکانی بن و وادەو بەلێنی
خۆتان ببەنە سەر، هیچ پەیمانیکتان هەڵمەوه شیننەوه.

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ) ئەم ئێمە کەسانە بپرواتان هەیه
دیاردە (مەعالیمە) ئایینی یەکانی خودا بەبێ ریز سەیر مەکەن، تەگەرە مەخەنە
بەردەم ئەوانە دەیانەوێ جێ بەجێیان بکەن، سنوور بەزینی و یاسا شکینی
مەکەن، مەچن لە خۆتانەوه ئال و گۆریان تیدا بکەن و دەستکاریان بکەن! بەلکو
بە گوێزەیی ئایین و چۆنتان پێ گوتراوه ئاوا ئەنجامیان بدەن و ریزیان لێ بگرن
(وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ) ریزی مانگە حەرەمەکان ئێمە مانگانەیی شەریان تیدا حەرەمە
بگرن کە مانگی (ذولقعدة و ذولحیجە و موحرەم و رەجەب) ن لەو مانگانەدا
جەنکە لە گەڵ کافرەکان دا مەکەن، ئێمە مانگانە مەگۆڕن بە مانگی تروەکوو لەوه
پیش عەرەبەکان دەیان کرد و بە ئارەزووی خۆیان (مانگە حەرەمە) کانیا
دەگۆڕن.

لەو مانگانەیی حەجیان تیدا دەکرێ شتیەک مەکەن کە بپیتە بەرەست و
لەمپەر رێگەیی حەج کردن لە موسولمانان بگیری (وَلَا الْهَدْيَ) رێگە مەگرن لە
گۆشتی و قوربانی کە بۆ کەعبە دەبری بەو جوړە لێی داگیر بکەن و لێی بستینن،
یان نەهیلن بپگەیهێتە شوێنی خۆی و بە کەعبە نەگا (وَلَا الْقُلُودَ) هەروەها
دەست درێژی مەکەنە سەر ئێمە ئازەلانەم کە دیاری کران بۆ دیاری کەعبە،
ملوانکەیی قوربانیان لە ملی کران، نیشانەیی دیاری هەدیەیان پتوێیه، ریزیان

مه‌شکینن و ریگیان مه‌گرن با له شوینی خویان وه‌کوه پیتیست سر بپردیسن جا هر چند وشه‌ی (الهدی) (القلائد) یش ده‌گریتموه به‌لام بویه ناوی هینا بۆ زیده گرنگی پیدان و زیده ریز لی گرتن واته: ریزی گوشتی و قوریانی بگرن و مه‌بنه له‌مپهر و به‌ریه‌ست له‌گه‌یشتن به‌شوینی خویان جا ملوانکه‌دار بن یا نا!! ﴿ولا آمین البيت الحرام﴾ ریگه له‌وانه مه‌گرن که ده‌یانموی بچن بۆ دیدنه‌ی که‌عبه، شهریان له‌گمل دا مه‌کمن، مال و سامانیان لی داگیر مه‌کمن، نه‌وانه به‌مو دیدنه‌ی‌پیدان بۆ که‌عبه ﴿یتغون فضلا من رحم ورضوانا﴾ مه‌به‌ستیان به‌ده‌ست هینانی سود و قازانجی بازرگانی‌یهو له‌خودایان داوایه خیریان به‌توشه‌وه بی و ره‌زامه‌ندی خودا به‌ده‌ست بیتن.

مه‌به‌ست له‌پاریزگاری کردنی نهم شتانه‌ی باس کران و ریز لی گرتنیان نه‌ویه خه‌لک له‌کات و شوینی هه‌ج و عومره‌دا به‌دلنایی‌یه‌وه کاره‌کانیان نه‌نجام بدن، حاجی و عه‌مه‌ کاران توشی ترس و له‌مز و دل‌ه‌واوکی نه‌بن، له‌خوین و مال و ناموسی خویان دلنیا بن.

﴿واذا حللتم فاصطادوا﴾ که له‌نیحرام به‌ستن بوونه‌وه و نیحرامتان شکاند و له‌ناخی^{۲۳} به‌ست ده‌رچوون نه‌وه نه‌وه‌ی له‌وی دا لیتان یاساغ بوو بۆتان ره‌وايه، له‌ده‌ره‌وه‌ی هه‌رم به‌ناره‌زووی خۆتان راو بکمن و نیچیر بگرن، هیچ تاوانتان له‌سهر نیه راو بکمن و گوشته‌که‌ی بخۆن سود له‌نیچیر وه‌ریگرن. به‌لام ﴿ولا یجرمنکم شأن قوم أن صدوكم عن المسجد الحرام أن تعتدوا﴾ با رق و کینه‌تان له‌گروه و که‌سانیک که له‌وه‌پیش ریگه‌ی که‌عبه‌یان لی گرتبوون هه‌لتان نه‌نی ده‌ست دریزی بکمنه سهریان و سنوور به‌زینی بکمن و تۆلمیان لی بکمنه‌وه.

نه‌وه بوو موشریکه‌کان سالی حوده‌ییه‌ نه‌یان‌ه‌یشت موسولمانان عه‌مه‌ره بکمن، نیت سالی حاجی مال‌ئاوایی (حجة الداع) که سالی هاتنه خواره‌وه‌ی نهم سوره‌تمیه، به‌م نایه‌ته جله‌و گیری له‌موسولمانان کرد که ده‌ست دریزی نه‌که‌نه

^{۲۳} ناخ: خاک، زوی.

سمر نهوانه، یاسا شکینی نه کمڼ! به لکو خودا فرمانی چی پیښ کردوون وا په پړه و بکمن، له گڼل هدمو که سیک دا به عه دالته کار بکمن!

جا چونکه دهست دریځی کردنی هوزیک بو سمر هوزیک به بی هاریکاری په کتری دهست دریځکمران نایه ته دی، بزیه فرمان به هاریکاری کردنی چاکه ده کاو جلمو گیری له هاریکاری کردن له سمر خرابه ده کاو ده فرموئ: «وتعاونوا علی البر والتقوی ولا تعاونوا علی الإثم والعُدوان» هاریکاری په کتری بکمن له سمر خیر و چاکه. (بر) له لوغه تدا زور کردنی کاری خیره؛ شو کاره شمع په سندی ده کاو فرمانی پیښ ده کا (تقوی) بریتی به له هر کاریک خاوه کاره که له زیانی دین و دنیا بیاریځی، که اوبو تا بو تان ده کړی هاریکاری په کتری بکمن له سمر کاری چاک، به لامل به هیچ جوړیک هاری په کتری مه کمڼ له سمر تاوان و دهست دریځی و کاری ناپه سندی!

له فرموده ی پیغه مبردا هاتوه ده فرموئ: ((البر حسن الخلق، والإثم ما حاك في النفس وكرهت ان يطلع الناس))^{۲۴} فرمان به هاریکاری کردن له سمر چاکو خو پاراستن لهو شتانه ی ده بنه هوی زیانی دین و دنیا به شیکه له بنه مای ره نومایی کردنی کومه لایه تی له قورثان دا، چونکه به پیوستی داناوه له سمر ناده میزادان که له ناو خویان دا هاریکاری په کتری بکمن له سمر چاکو هر شتیک سوودی کومه لایه تی تیدا بی بو تاک و کومل له کاروباری دینی و دینیایی دا هه لیان ده تی بو کردنی هر کاریکی ته قوا نامیز و هر شتیک که ناده میزاد له زیان بیاریځی. بیگومان موسولمان له روژگاری زیرینی سه ده ی په که میاندا که ویستبیتیان هاریکاری په کتری بده ن! پیوستیان به په یمان به ستن و سویند بو په کتری خواردن نه بو، موسولمان وپرای جیاوازی رهنک و زمان و زید، خو ی به

^{۲۴} رواه مسلم وأصحاب السنن... وروی أحمد والدارمی عن وابصة بن معبد الجهني إنه قال: (أثبت رسول الله ﷺ فقال جئت تسأل عن البر والإثم قلت نعم ۱ كان قد جاء لأجل ذلك فأخبره النبي ﷺ ((استفت قلبك، البر ما اطمأنت إليه النفس واطمأن إليه القلب والإثم ما حاك في الصدر وتردد في الصدر وإن أفتاك الناس وأفتوك))

برای موسولمان ده زانی، به تهاوی پابه ندی فهرمانی ناسمانی ﴿وتعاونوا علی البر والتقوی﴾ بوون، به لام که موسولمانان گپر و تینی نایینیان تیدا کز بوو، موسولمانان پیوستیان به پیک هینانی کور و کومل همبوو بو شهوی بتوانن له ژیر سیبهری نهم ریکخراوانه دا فهرمانی هاریکاری له گمل یه کتری جی به جی بکمن...

﴿واتقوا الله﴾ خوتان له سزای خودا بیاریزن به هوی په پره وکردنی فهرمانه کانی پمروهردگار که له قورنان دا بوی روون کردوونموه بو شهوی به هوی پشت هه لکردنتان له فهرمانی خودا تووشی سزا نه بن ﴿إن الله شدید العقاب﴾ بیگومان پمروهردگار سزای به نیش و به سزایه، توله له تاوانباران دهستین!

خواره مه لی هه رام، ته واو کردنی نایین، هه رام خواردن له کاتی پیوست

حَرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أَلْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخَيْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيخَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ أَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۚ أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾

نه مجار ده‌ست ده‌کا به ده‌ست نیشان‌کردنی نمو شتانه‌ی خواردنیسان
 حراممو: ﴿حُرْمَتُ عَلَیْکُمُ الْمَيْتَةِ﴾ یاساغه لیتان خواردنی گۆشتی
 مرداره‌وه بوو، مرداره‌وه‌بوو: بریتی‌یه لهو ناژه‌له‌ی به‌بی سمرپرینی شرعی، یان
 نیچیر کردنی گیانی ده‌رده‌چی، خواردنی گۆشتی مرداره‌وه‌بوو حرامه، چونکه
 پیسه، همروه‌ها چونکه هندی مادده‌ی زیانبه‌خش له لاشه‌ی مرداره‌وه‌بووه‌که دا
 ده‌مینیتسه‌وه، که به هوی نه‌خوشی ناژه‌له‌که، یان مانه‌وه‌ی خوین تیتدا پدیدابوه،
 نه‌گهر سمرپرینی به‌هوی ره‌وان بوونی خوینه‌که نمو مادده زیانبه‌خشه نامینی،
 زیادله‌وه‌ش ته‌بیعه‌تی به‌رز و خاوین قیز له خواردنی نمو جوړه گۆشته مرداره‌وه‌بووه
 ده‌کاتمه‌وه، ته‌بیاتی تی‌ی ناچی! کمابوو گۆشتی مرداره‌وه‌بوو زیانی بو دین و گیان و
 له‌ش هدی، بۆیه خودا حرامی کردوه! به‌تیکرا زانایانی نیسلام خواردنی گۆشتی
 مرداره‌وه‌بوویان به‌لاوه یاساغه، به‌لام کولک و موو و نیسقانه‌کانی به‌لای نه‌بو
 حنیفوه پاکن و دروسته بکار به‌یئندین...

نیامی شافیعی ده‌فرموئی پیسن و به‌کار هینانیان ناب! دوو جوړ له
 گیانله‌بهران به مرداره‌وه‌بووی ده‌خورین نه‌وانیش ماسی و کوللن.
 نیام نه‌حمده وداره قوطی و به‌یه‌قی و نیبنو ماجة له عبدوللای کوری
 عومروه ده‌گیرنده که پیغه‌مبهر فرمویه‌تی: ((أَحَلَّتْ لَنَا مَيْتَتَانِ،
 هَالْمَيْتَتَانِ: السَّمَكُ وَالْجَرَادُ، وَالْدَّمَانِ: الْكَبِدُ وَالطَّحَالُ)) همروه‌ها له حه‌دیسکی
 ترده پیغه‌مبهر پرسیاری ده‌ریاره‌ی ناوی ده‌ریا لی‌کرا له وه‌لام دا فرمووی
 ((هُوَ طَهُورٌ مَّاؤُهُ، الْحِلُّ مَيْتَةٌ)) ﴿وَالدَّمُ﴾ همروه‌ها یاساغه لیتان خوینی ره‌وان نمو
 خوینه‌ی روون و ده‌رژئ نه‌ک خوینی توپهل بوو (متحمدا) وه‌کوو جهرک و سپل، یان
 نمو خوینه‌ی که له‌گهل گۆشته‌که‌دا ده‌مینیتسه‌وه؛ چونکه له شسوتیکی ترده
 ده‌فرموئی ﴿أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا﴾ الأنعام/۱۴۵ پرسیار کرا له نیبنو عبباس ده‌ریاره‌ی
 (سپل) له وه‌لام دا فرمووی: بیخۆن وتیان ناخر همر خوینه؛ وتی ناخر ته‌نها
 خوینی ره‌وان حرامه، نمو خوینه‌ی له کاتی سمرپرینی گیانله‌بهرده‌پوا! هوی

حرام بوونی خوینی ره‌وان نه‌ویه: که مه‌لبه‌ندی به‌کتریاو جه‌رائیمه و ژاراوی ده‌بی! هه‌روه‌ها قیزی لی ده‌کری و به‌ناخۆش هه‌زم ده‌بی، خوین چهند جۆریکی هه‌یه نه‌گه‌ر جۆره‌که‌یان جیا بوو زیان به‌جه‌سته ده‌گه‌یه‌نی!

﴿ولحم الخنزیر﴾ هه‌روه‌ها حه‌رامه‌ لیتان خواردنی پیست و گوشت و پیوی به‌راز، بۆسه‌ش هه‌ر ناوی گوشته‌که‌ی هه‌یناوه‌ چونکه‌ نه‌و مه‌به‌سته‌و گرنگه‌! شه‌رعیش قیزی له‌ سوود وه‌رگرتن له‌ هه‌موو نه‌ندامی به‌راز کردوه‌، وه‌کوو له‌ شوینیکی تردا ده‌فه‌رموی ﴿اولهم خنزیر فانه‌ رجس﴾ الانعم/١٤٥ پیغه‌مبه‌ر ده‌فه‌رموی ((ان الله حرم بيع الخمر والميتة والخنزیر والأصنام فقيل يا رسول الله ارایت شحوم الميتة، فانها تطلى بها السفن وتدهن بها الجلود، ويستصبح بها الناس؟ فقال: لا، هو حرام)) هه‌ندی له‌ زانایان به‌ په‌وایان زانیوه‌ که به‌ پیویست و مووی به‌راز به‌کار بی هه‌ر کاتی زه‌روری بوو به‌ گوهری پیویستی‌یه‌که‌ سوودی لی وه‌رده‌گیری!

هۆی حه‌رام بوونی خوینی به‌راز هه‌بوونی زیان و قیز لی کردنیه‌تی به‌ ناخۆشی هه‌زم ده‌کری، چونکه‌ زۆر پیوو چه‌وری تیدایه‌، بۆ مه‌عیده‌ زانی زۆره‌ به‌تایبه‌تی له‌ ولاتی گه‌رمه‌ سیردا، هه‌روه‌ها چونکه‌ به‌راز بۆ خۆی ره‌وشتی بی غیره‌تی تیدایه‌و، زۆریه‌ی نه‌و ره‌وشتانه‌ی به‌ هۆی خواردنی گوشته‌که‌یه‌وه‌ ده‌گوێزیتمه‌و بۆ ئاده‌میزاده‌کان. هه‌روه‌کوو چۆن زانی مه‌عنه‌ویشی تیدایه‌!

جا که نیستا له‌ هه‌ندی ولاتی پیش که‌وتوو دا ئاغه‌لی تایبه‌تی بۆ گه‌له‌به‌راز دروست ده‌کری و پزیشک چاودیریان ده‌کاو گوشته‌که‌یان فه‌حص ده‌کری بۆ نه‌وه‌ی به‌رگری له‌و زیانه‌ بکری، نه‌مه‌ نابيته‌ هۆی هه‌لال بوونی خواردنی گوشتی به‌راز! چونکه‌ نه‌مه‌ بۆ هه‌موو که‌س و له‌سه‌ر هه‌موو به‌رازیک نه‌نجام ناده‌ی، هه‌روه‌کوو چۆن زانی مه‌عنه‌وی و نادیار خۆلیپاراستنی ناکری! به‌هه‌رحال پیویسته‌ موسولمانان له‌ هه‌موو حال و شوینیکی دا خۆیان له‌ خواردنی گوشتی به‌راز به‌پاریزن و پابه‌ندی فره‌مانی خودا بن و گوێ نه‌ده‌نه‌ بیروبوچوونی نه‌م و نه‌و.

﴿وما اهل لغیر الله به﴾ همدروها حرامه لیتان همر سمرپراوتیک که ناوی غهیری خوی له سمر برایی، له کاتی سمرپرن دا ناوی شتی تری له سمر بهرز کرایتتهوه وه کوو نهوه ناوی پیغه مبر، مه سیح، شیخی گه یلاتی، ممولانا خالید و کاکه نه حمده دی شیخ هتد له سمر بیری.

یان ویرای ناوی خودا ناوی که سیکتی تری له سمر بیری وه کوو نهوه بلی (به ناوی خودا پیغه مبر نهو ناژه له سمرده پریم) به لام نه گمر بلی به ناوی خودا نهو ناژه له سمرده پریم، (محمد پیغه مبری خودایه) قهینا کا، واته: نه گمر ناوی غهیری خودا به عطف بۆ سمر ناوی خودا یان پیش ناوی خودا خرا نهوه حرامی ده کا، نه گمر به شیوهی عطف نه بوو حرام نابی به لام مه کروه ده بی.

هۆی حرام بوونی نهو جوړه سمرپراوه هاو بهش پدید کردنه بۆ خودا لاسایی کردنه وهی کافره کانه له عیبادهت دا وه کوو نهوهی که کافره کان له سمرده می پیش نیسلام دا له کاتی سمرپرنی کوشتی دا دهنگیان بهرز ده کرده وه دهیانگوت (باسم اللات والعزی) یان دهیانگوت (باسم هبل).

بۆیه نیسلام نهو جوړه سمرپراوانه ی حرام کردوه به پیوستی داناوه که له کاتی سمرپرنی گیانله بهرمان دا تنها ناوی پاک و خاوتنی زاتی بیتچوون به پیری، همر کاتی جگه له ناوی خودا ناوی شتی تری له سمر هات بهرای تیکرای زانایان گوشته که ی حرام ده بی!

﴿والمخنقة﴾ همر ناژه لیک بخنکیندری، جا خنکانه که ی به نه نقه ست بی یان به سوده بی، به همر شیوهیه ک و به هۆی همر شتی که وه بخنکی گوشته که ی حرام ده بی، جا همر چنده نه مه ده چیتته خانیه (مرداره وه بووه) به لام چهنکه به کرداری بکمر نه نجام ده درئ قورنان به تاییه تی ناوی هینا نهوه کوو وا گومان بیری که خنکاندن ده چیتته خانیه سمرپرنه وه! بۆ نهوهی رایبگه یه نی که مخرج و گرنک سمرپرنی شرعی یو به س.

﴿والموقوذة﴾ نهو حیوانه ی به شتیکی کوشنده لی ده درئ تا گیانی ده ده چی به بی سمرپرنی شرعی، جا نهو شته ی پی لی ده درئ قۆچه قاینی بی ته فیری رهوان

یان همر داروبوردیک و همر شتیک بی چون یه کهو نهو گیان ده‌رچوو»
مرداره‌وه‌بووه خواردنی گوشته‌کهی حرامه، له‌سمرده‌می پیش نیسلام دا نهم جوړه
گوشته‌یان ده‌خوارد!!

(وقد) لیدان له گیانله‌بهر حرامه، چونکه، ته‌عذیب و نازار پی گمیاندهو
گیان له‌بهر بردنه به‌بی سمرپرین پیغه‌مبهر ■ فرمویه‌تی ((ان الله كتب الإحسان
على كل شيء فإذا قتلتم فأحسنوا القتلة وإذا ذبحتم فأحسنوا الذبحة وليحد
أحدكم شفرته وليرح ذبيحته))^{۲۰} به‌لام نهو حیوانه‌ی به شتی تیژ و گهرم
وه‌کوو (گولله‌ی) تفه‌نک ده‌کوژری نهو گوشته‌کهی ده‌لاله! همر شتیک تیژ و
پرند بئ نیچیری پی بکری که بوی هاویژرا جه‌سته‌ی بی‌پی و خوینی لی بینی و
گیانی ده‌رچوینی گوشته‌کهی ده‌لاله!

(والمتردية) همر ناژه‌لیک هه‌لدیر و به‌ربیتسه‌وه گیانی ده‌رچی
گوشته‌کهی حرام ده‌بی! نه‌گمر پیش ده‌رچوونی فریا بکه‌وئ سمر بی‌پردی نه‌وه
ده‌لاله!

(والنطيحة) همر حیوانیک له ناکامی شمر کردن له‌گه‌ل حیوانیکی تردا
گیانی ده‌رچی مرداره‌وه‌بووه خواردنی حرامه، ته‌نانه‌ت با شاخی بشکی لوتی
بی‌پژئ و خوینیشی لی بی!

(وما أكل السبع) همر حیوانیک درنده برینداری بکا یان هه‌ندیکی لی
بخواو گیانی ده‌رچی خواردنی گوشته‌کهی حرامه هه‌رچنده خوینیشی لی به‌روا.

(إلا ما ذكيتم) مه‌گمر نهو جوړه حیوانانه‌ی که گوتران به زیندوویی
فریایان بکه‌ون و سدریان بپرن به شتیه‌یه‌کی شهرعی. به‌لام مرداره‌وه‌بوو خوین و
گوشتی به‌راز به هیچ شتیک ده‌لال نابن. مه‌گمر ناعیلاجی؟! به کورتی و پوختی
نهو حیوانه‌ی یه‌کی لهو کاره‌ساتانه‌ی به‌سمردی نه‌گمر به زیندوویی فریادی که‌وتی

^{۲۰} رواه احمد ومسلم وأصحاب السنن عن أبي يعلى شداد بن أوس.

و گومانی نهوه ده‌برا که نهوه حیوانه له‌گه‌ل نهوه حاله‌ی به‌سهری هاتوه ده‌ژی نهوه سهرپرینه‌که حه‌لالی ده‌کا! نه‌گهر گومانی نهوه ده‌برا که ناژی دوو را هه‌یه:

۱- حه‌نه‌فی و شافیه‌ی به‌کان ده‌لین: سهرده‌پردری و گوشته‌که‌ی حه‌لاله به‌مهرجی له‌کاتی سهرپرین دا نیشانه‌ی زیندوویی پیوه بی، وه‌کوو جولاندنی قاج و کلک و پیلوی چاو و گوچه‌که.

۲- نیمام مالیک و کومه‌لیکی تر ده‌لین: سهرپرین حه‌لالی ناکاو بی سووده!

﴿وما ذبح علی النصب﴾ (نصب) چهند به‌مردیک بوون به‌ده‌وری که‌عبه‌وه ژماره‌یان سی سهد و شه‌ست به‌رد بوون عه‌ره‌به‌کان له‌سهرده‌می نه‌زانی دا ناژه‌لیان له‌سه سهرده‌پرین به‌مه‌به‌ستی نزیک بوونه‌وه له‌به‌ته‌کان که ده‌یان‌پهرستن. خوینه‌که‌یان له‌دیواری که‌عبه هه‌لده‌سوو، گوشته‌که‌یان به‌سهر به‌رده‌کان (نصب) هه‌لده‌خست نهم به‌ردانه جوودابوون له‌به‌ته‌کانیان، به‌ته‌کانیان نقش و نیگاریان له‌سهر بوو نهم (نصب) به‌ردانه لووس و پووس بوون.

په‌روه‌دگار جله‌وگیری له‌موسولمانان کرد له‌وه‌ی که له‌سهر نهوه به‌ردانه کوشتی سهرنه‌پرن، ته‌نانه‌ت نه‌گهر له‌و شوینه حیوان سهرپردری ناوی خوداشی له‌سهر به‌پندرئ ههر گوشته‌که‌ی هه‌رام ده‌بی! چونکه لاسایی کردنه‌وه‌ی موشریکه‌کانی تیدایه!

نه‌مجار په‌روه‌دگار هه‌ندئ حه‌رامی تر دیاری ده‌کاوه‌ده‌فهرموئ ﴿وان تستقسموا بالآزلام﴾ حه‌رامه‌ لیتان به‌خت گرتنه‌وه ره‌مل هاویشتن به‌هۆی تیره‌دارینه‌وه.

أزلام، بریتی بوو له‌چهند داریک له‌شیه‌ی تیره به‌لام بی نه‌وه‌ی سهره‌تیری پیوه بی، نهم پارچه دارانه سی پارچه بوون له‌سهر به‌کیان نووسرابوو (أمري ربي) له‌سهر دووه‌میان نووسرابوو (هه‌انی ربي) سی‌یه‌میش هه‌چی له‌سهر نه‌نووسرابوو.

جا که که‌سیک ده‌یوست نیشیک بکا؛ به‌چی بو سه‌فهریک نهم تیره دارانه‌ی ده‌جولاندن و دوا‌یی به‌کیکیانی راده‌کیشا نه‌گهر نهوه به‌هاتایه ده‌ستی، که

له‌سهری نووسرابوو (أمرني ربی) شه‌ه نیشه‌که‌ی ده‌کرد و پی‌ی وابوو به‌خت
هاوپی‌یه‌تی نه‌گمر شه‌ه بهاتایه پیشه‌وه که لی‌ی نووسرابوو (ه‌لانی ربی) وازی لی‌
ده‌هیناو ده‌ستی لی‌ هه‌لده‌گرت! نه‌گمر شه‌ه بهاتایه ده‌ستی که هیچی له‌سهر
نه‌نووسرابوو شه‌ه تا‌قی کردنه‌وه‌که‌ی دووباره ده‌کرده‌وه.

هه‌روه‌ها هه‌ر شتیک له‌و جوړه تا‌قی کردنه‌وانه که (یا نصیب) ناسابی،
هه‌رامه‌و پشت پی‌ به‌ستنی ناشه‌رعی‌یه! حیکمه‌تی هه‌رامی شه‌ه نه‌وه‌یه: که
جوړیکه له‌ خه‌رافات و خو هه‌ل‌خه‌له‌تاندن و بی‌عه‌قلی‌یه، هه‌ر که‌سی پشت به‌و
جوړه کردارانه به‌هستی خو‌ی ده‌کاته گالته چی بو‌کو‌لکه شیخ و زپه خوینده‌وار!
بو‌یه نایینی پی‌روژ نایینی زانست و عه‌قل شه‌ه جوړه شتانه‌ی هه‌رام کردوون و به
داب و نه‌ریتی نه‌شی‌او سهرده‌می نه‌زانی حلیب کردون. زیاد له‌وه‌ش شه‌ه کاری
(أزلام) ده‌رو هه‌له‌به‌ستنی تیدایه به‌ده‌م خوداو چونکه نه‌گمر مه‌به‌ستی به‌ (أمرني
ربی) په‌روه‌ردگار بی‌نه‌زانی و شه‌ریک بو‌خودا دانانی تیدایه، یان نه‌گمر مه‌به‌ستی
به‌ (أمرني ربی) بت بی‌شه‌ه وپرای شه‌ه‌ی که نیدیعای زانینی عیلمی نه‌ینی تیدایه
که زانستی نه‌ینی تاییه‌ته به‌خوداو به‌س. رو هه‌له‌به‌ستیکي ناشکراشه! به
داخه‌وه نیستاش هه‌ندئ زپه موسولمانی نه‌زان و ده‌ست بر لاسایی ناده‌میزادانی
شه‌ه روژگار ده‌که‌نه‌وه به‌و شپوه، یان به‌ شپوه‌یه‌کی تر شه‌ه به‌خت گرتنه‌وه شه‌ه‌نجام
ده‌ده‌ن! هی وایه ته‌سبیه‌یکي دروژ دینیتنه پیشه‌وه له‌سهر ده‌نکیکی نووسراوه
(بکه) له‌سهر یه‌کیکي تر نووسراوه (مه‌که) شه‌ه‌مجار کابرا دینی شه‌ه ته‌سبیه
هه‌ندیک ده‌نک برده‌او شه‌ه‌مجار ده‌نکه‌کان یه‌ک به‌دوای یه‌ک دا وه‌لا ده‌نی تا
کو‌تایی ده‌نکه‌کانی که بری داوون، نیتر ده‌نکه کو‌تایی‌یه که چی له‌سهر نووسرابوو
شه‌ه ده‌کاته ناوینده‌ی به‌ختی خو‌ی. هی وا هه‌یه فال به‌قورشان ده‌گرتنه‌وه به‌رگی
نایینی له‌به‌ر فال گرتنه‌وه‌که‌یان ده‌که‌ن و ناوی لی‌ ده‌نین (الفال الحسن) که له
راستی دا شه‌ه فه‌لول هه‌سه‌ن نیه، به‌لکو شه‌ه فاله‌یه که پی‌چه‌وانده‌ی ره‌ش بین‌یه‌و
جله‌وگیری لی‌ کراوه نیسلام پی‌ی نا‌پازی‌یه.

سیر نهویه موسولمانان وازیان له کار کردن به قورشان هیناوه و وازیان لهوه هیناوه که بیکه نه بهرنامه ی ژبانی خو یان که چی بو فال گرتنه وه پروایان پوړه تی، یان ده هینن چنه نایه تیک له ناو جامیک، فنجائیک ده نووسن یان له سمر کاغز ده نووسن نوشتو جادویازی پی ده کمن!! به راستی نه م جوړه کار و بیرویاوه پانه له گومپایی و پروپوچی بهو لاه چی تر نیه و هیچ شتیک له م باره وه له پیغه مبهروه نه بیستراوه لهوه سیر تر نهویه: پوړ ده ست بر و ده جال نه مه ده خنه خانیه قورعه ی ره اووه. که له راستی دا له گومپایی زیاتر نیه، یان ده لین نه مه شتیکه وه کوو نیستیخاره وایه.

له راستی دا نهو شتیه نیستیخاره یی له فرموده ی پیغه مبه م دا هاتووه بریتی به له رووکردنه خداو په نا بو بردن و نویژ بو کردن و پارانه وه له ده رگای ره حمه تی. که دلی بهرته سمرکاریک و شاره زایی بکا بو نه نجام دانی، دلی بهرته سمر نهو شته ی که سود نامیز و خیری دنیاو قیامه تی تیدایه، نه مه له نیشتیک دا که نه زانی خیر له کام لای دایه، نه زانی خیر له کردنی دا هدیه یان له نه کردنی دا!

جایی کوری عه بدوللا ده لی: پیغه مبه م چو ن فیری سوره تیکی قورنانی ده کردین ناواش فیری نویژی نیستیخاره ی ده کردین و ده فرمود: ((اذا هم احدکم بالامر فلیرکع رکعتین من غیر الفریضة، ثم لیقل: اللهم انی استخیرک بعلمک، واستقدرک بقدرتک، واسألك من فضلك العظیم، فانک تقدر ولا أقدر وتعلم ولا اعلم وانت علام الغیوب، اللهم ان کنت تعلم ان هذا الامر خیر لی فی دینی و معاشی و عاجل امری و آجله فاقدره و یسره لی ثم بارک لی فیهِ، وان وان کنت تعلم ان هذا الامر شر لی فی دینی و معاشی و عاجل امری و آجله فاصرفه عني و اصرفنی عنه و أقدر لی الخیر حیث کان ثم راضنی به))^{۲۶} نه مجار ناوی مبهسته کی دینی.

^{۲۶} رواه الجماعة (أحمد وأصحاب الكتب الستة).

﴿ذلکم فسق﴾ هه موو نهو شته حهرامانه ی باسکران پیتیسته خۆیان لی دورور بخه نهوه، چونکه هه چوونه له سنووری خودا، سه ریچی کردنی هه رمانه کانیه متی، هه لس و کهوت کردنه به شیهوی نامه عقول و ناسروشتی. له پاش نهوه ی پهروه دگار هه ره شه ی له موسولمانان کرد که تریکی شته حهرامه کان نه کهون، له هه مان کات دا هه لیتان بۆ پابه ند بوون بهو شه ریعه ته ی بۆی داناون، مزگینیی پیدان به سه رکه وتن و زال بوون به سه ر دوژمناندا له رۆژی هه جی مالئاوایی دا نه م نایه ته نازل بوو: که ده هه رموی: ﴿الیوم یش الذین کفروا من دینکم﴾ نه مرۆ که رۆژی هه ره هه یه و سالی ده یه می کۆچی به ریکه وتی رۆژی جومعه یه، نهو رۆژی که نه م نایه ته ی تیدا هاتۆته خواری، نه مرۆ کافره کان نا هومید بوون له پووچدل کردنه وه ی نایینه که تان و ناتوانن نیتر به سه رتان دا زال ببین و بتانگیر نه وه بۆ سه ر به ترستی و نایینی خۆیان، هه ره ها شه یتان نا هومید بوو که له ناخی نیوه دا به قسه ی بکری!

نیبنو عه بباس ده لی: واته: دانیش توانی مه که که نا هومید بوون له وه ی که نیوه بگه ری نه وه بۆ سه ر نایینی نه وان و بت به رستی ده ست پی بکه نه وه.

له هه دیثی سه حیح دا هاتوه: پیغه مبه ر ﴿فیرمیه تی: ((ان الشیطان قد یش ان بعبد المصلون جزیره العرب، ولكن بالتحریش بینهم))﴾ جا که وابی ﴿فلا تخشوه﴾ لییان مه ترستین، ترسی نه وه تان نه بی که سه ریچی یان بکه ن، زیانتان پی بگه یه نن ﴿واخشون﴾ له من به ترستین، خۆتان به اریزن لهو شتانه ی ده بنه هۆی نا ره زامه ندی من، نه من یارمه یتان ده ده م و سه رتان ده هه م، له دونیا و قیامه ت دا ده تانه یه نه ژوور نه وان نه وه. ﴿الیوم اکملت لکم دینکم﴾ نه مرۆ نه حکامی نایینه مان بۆ چه سه پاندن، هه لال و حهرامان بۆ لیک جیا کردنه وه، هه موو حوکه یکی پیریستان بۆ دیاری کردوون، هه موو شتی که ده ره ره ی ناییین روون و ناشکرایه و په رده پۆش نین. هه موو یاسا و نیظامی که مان بۆ داناون و که م و کوری تیدا نیه.

﴿وَأَتَمَّتْ عَلَيْكُمْ نَعْمِي﴾ منته و به خششی خۆمانمان به سهرتان دا تهواو کرد ولات بۆ ئیوه قورغ کراوه، هیچ له موشریکه کان بۆی نیه هاویه شیتان بکا له ههچ کردن دا، مه ککه رزگار کرا، نمو وادهیهی پیتان درابوو به جئ هینرا. خه لکی کۆمهل کۆمهل و دهسته دهسته دینه ژیر بهیداخی نیسلامه وهو سهرکه تننتان به دهست هینا ﴿وَرَضِيتْ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ رازیم که نیسلام ئایینتان بی و بیکه نه بهرنامهی ژبانتان و رۆژی قیامه تیش به گویرهی ئهم ئایینه دادگایی ده کرین، جگه له نیسلام نابئ هیچ ئایینیکی تر پهیرهو بکمن وه کوو له نایه تیکی تر دا ده فرموی: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ﴾ آل عمران/ ۸۵.

ئهم مزگینیا نه هه موو هاتنه دی و پیغه مبهی ۱۱ دواي هاتنه خواره وهی ئهم نایه ته هه شتا شو ژیاو دونیای به جئ هیشتا!

ده لێن: ئیبنو عبباس ئهم نایه تهی خوینده وه ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ...﴾ جووله کیهک گوئی لئ بوو وتی: نه گهر ئهم نایه ته بۆ سهر ئیمه بهاتایه خوارئ رۆژی هاتنه خواره وه یمان ده کرده جهژن، ئیبنو عبباس فرموی: ئهو نایه ته له رۆژیک دا هاته خوارئ به دوو جوژ جهژن بوو ههم رۆژی جومعه بوو ههم جهژنی قوریان بوو.

نیمام موسلیم و نیمامه کانی تر له طاریقی کوپی شیهاب ده گیر نه وه ده لێن: پیاریکی جووله که هاته خزمهت ههزه تهی عوممر وتی: ئه ی فرمانه وه ای موسولمانان! نایه تیگ له کتیبی ئیوه دا ههیمو دهی خویننه وه، نه گهر بۆ سهر ئیمه ی جووله که بهاتایه خوارئ ئهو رۆژه مان ده کرده جهژن بۆ خۆمان، نیمام عوممر فرموی: ئه وه کام نایه تهیه؟؟ وتی: نایه تی ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ...﴾ عوممر فرموی: من ده زانم له چ رۆژیک دا هاتۆته خوارئ، له چ شوینیگ بوو هاته خوارئ ئهو نایه ته له رۆژی جومعه وه له کتوبی عهده وه بۆ سهر پیغه مبهی هاته خوارئ!

مه بهست به تهواو کردنی ئایین ئه وه نیه پیش ئهو رۆژه ناتهواو بووی ئهو رۆژه تهواو کرابی! به لکو مه بهست ئه وه یه: حوکه کانی ئایین چه سپیندران و

قبوولی نه سخ بوونه وه ناکمن، نهو حوکمانه بو هتاهه تابه بهرده وام و گونجاو و له بارن بو هه موو کات و شوینیک ده بن، مه بهست به ته و او بوون ده رکه وتن و بلاو بوونه وه یه تی نه حکام له خو گرتنیه تی، دیاری کردنی حلال و دیاری کردنی حرامه دیاری کردنی بنه مای بیرویا وه پرو بنا خه ی شریعت و یاسایه!

وه کوو ده فرموی **(قل هو الله احد)** الإخلاص/ ۱ و **(ليس كمثله شيء)** شوری/ ۱۱ و **(عالم الغيب والشهادة)** الأنعام/ ۷۲. و **(إن الله يامر بالعدل والإحسان)** النحل/ ۹۰ و **(واوفوا بعهد الله إذا عاهدتم)** النحل/ ۹۱ و **(وشاورهم في الأمر)** آل عمران/ ۱۵۹ و **(وجزاء سيئة سيئة مثلها)** الشوری/ ۴۰ و **(ولا تزروا وزارة وزرى أخرى)** الأنعام/ و **(وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الإثم والعدوان)** المائدة/ ۲.

جا نایینیک نه مه نمونه ی ده قه کانی بی، دیاره هه لبارده ی هه موو نایینه کانه، له گهل هه موو بهرژه وه ندی به گشتی به کان دا گونجاوه، له گهل هه موو ته طه ور و پیشکه وتنیک دا هه لده کا، به ته رازوی بهرژه وه ندی گشتی و تایبه تی مامه له له گهل بوونه ور ده کاو و میانهره ره فتار ده نوینی!

خواردمه نی چه لال و ماره کردنی نافرمتی یه هودی و مه سیحی
 یَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ
 الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكَنَّ
 عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
 ﴿۴﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ
 لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
 مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
 إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ
 وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ
 ﴿۵﴾

نه مجار پاش نه وهی په روه ردگار بری له شته حه رانه کانی راگه یاندو بریاری
 حه رام بوونی نه و شتانهی له سه ره موو موسولمانان ده رکړد! دئ هه ندی
 حالت وه لا ده خاو له و حوکمانه ده ریان ده هاوی و ده فهرموی: ﴿فَمَنْ اضْطُرَّ
 فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ﴾ که سیک ناچار بوو له حاله تی برسپه تی و
 پتویستی دا بهی نه وه مه به سستی حه رام خواردن بی، حه زی له تاوان نه بی،
 به نه ندازه ی پتویست ده توانی له و حه رانه برسپایه تی خوی لا به ری؛ به لام
 هر نه وه نده پتویستی به کی خوی به جی بیتن و زیده پره وی نه کا، نه وه ﴿فَمَنْ

الله غفور رحیم ﴿ دلنیا بن خودا لیخوشبوو به به زه‌بییه، له سه‌ر نه و حه‌رام خواردنه سزاتان نادا، چونکه ناچارایی حه‌رام حه‌لال ده‌کا!
 جا چونکه نه‌صل له هه‌موو شتی‌کدا ره‌وابوونه (اباحه)یه، له‌م رووه‌وه په‌روه‌ردگار هه‌رچی له زه‌وی دایه بۆ سوودی ئیمه‌ی داناو، نه‌وه‌ی که‌لی قه‌ده‌غه کردووین بۆیه لیبی قه‌ده‌غه کردووین چونکه زیانی ئیمه‌ی تیدایه!
 به‌لام ئاده‌میزادان جاری واهیه نه‌وه‌ی سوودی تیدایه بۆیان وازی لی دینن و نه‌وه‌ی زیانی بۆیان هه‌یه ده‌ستی بۆ ده‌بن، وه‌کوو له سه‌رده‌می نه‌زانی دا عه‌ره‌به‌کان مرداره‌وه‌بوو خوین و، نه‌و جوړه شتانه‌یان ده‌خوارد. له ختو خۆپاایش، به بیروباوه‌پی پڕوپوچ، خواردنی پاک و خاوتنیان له خۆیان حه‌رام ده‌کرد وه‌کوو (بحیره) و (سائبة) هتد.

بۆیه پنیوست بوو په‌روه‌ردگار حه‌لال و حه‌رام بۆ ئاده‌میزاد روون بکاته‌وه.
 ئیبنو جه‌ریری طه‌به‌ری له ریگه‌ی شیعیه‌یه و له عه‌دی کوپی حاته‌می طانییه‌وه ده‌گیریته‌وه: پیاویک هاته خزمه‌تی پیغه‌مبه‌ر ﷺ پرسپاری لی کرد ده‌رباره‌ی نه‌و نیچیرانه‌ی که سه‌گ ده‌یگرئ، پیغه‌مبه‌ر ﷺ نه‌یزانی چون وه‌لامی بداته‌وه تا ئه‌م نایه‌ته هاته خوارئ ﴿تعلّمون لما علمکم الله.....﴾
 ئیبنو نه‌بی حاته‌م له سه‌عیدی کوپی جوبه‌یره‌وه ده‌گیریته‌وه ده‌لئ: عه‌دی کوپی حاته‌می طانی و زه‌یدی کوپی موه‌له‌لی طانی پرسپاریان له پیغه‌مبه‌ر کرد وتیان: ئه‌ی ره‌وانه‌ کرایی خودا! ئیمه که‌سانیکین، به‌هۆی سه‌گو تاژییه‌وه نیچیر ده‌گرین، خێلی زوره‌یج سه‌گی وایان هه‌یه، که‌ره کیوی وگا کیوی و ناسک راو ده‌که‌ن، په‌روه‌ردگاریش مرداره‌وه‌بووی حه‌رام کردووه، له‌م نیچیرانه چی‌مان بۆ ره‌وایه؟

ئیت‌ر ئه‌م نایه‌ته هاته خوارئ و فره‌موی: ﴿یسألونک ماذا أحل لهم﴾
 موسولمانان پرسپارت لی ده‌که‌ن ئه‌ی (محمد)! چ گوشت و خواردنی‌کتان بۆ ره‌وایه؟؟

﴿قُلْ أَحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ﴾ پٲیان بلی: ره واو حه لاله بقو ئیوه خوارده مه نی پاک و خاوین، هر گوشت و خواردنیک که ناده میزا به لایه وه پاک و خاوین بیته هر خواردنیک طه بیعت و سروشتی پاک و به پاکی بزانی حه لاله! ﴿وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ﴾ علمکم الله هه روه ها حه لاله بقو تان نیچیری سه گو تازی ته ربیبه دادر او، واته: هر نیچیری که نه و جورده سه گو تازی فیر کر اوانه بیگن خواردنی حه لاله، به مهرجیک نه و سه گو تازیانه له لایه ناده میزاده وه فیر ره کر اوان و مه شق دادر اوان.

خوارده مه نیه خاوینه کان نه وانه که قورن ان به حه رام ناوی نه هیتاونه جگه له و ده شته ی که قورن ان تو ماری کردوون، به حه رامی داناون هه روه ها نه و شتانه ی له فرموده ی پیغه مبر دا وه گه لیان خراون و به حه رام حلیپ کر اوان نیتر جگه له وانه هه موو گوشت و خوارده مه نیه که حه لاله!!

نیمای نه حمه دو نه صحابی (السنن) له نیبنو عه بیاسه وه ده گپنه وه فرمویه تی: ((نه ی رسول الله ﷺ عَنْ أَكْلِ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السَّبَاعِ وَكُلِّ ذِي مَخْلَبٍ مِنَ الطَّيْرِ)).

هه روه ها له نه بوو نه عه به ی خوشه نیه وه فرموده یه که ریوایت کر اوه: ده فرموی: ((کُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السَّبَاعِ فَإِكْلُهُ حَرَامٌ)) رواهنا أحمد و مسلم وأصحاب السنن. که وابوو نه و شتانه ی ده قی شرعی ده ریاره یان نه هاتبی دیو جودن جوریکیان پاک و خاوین و حه لاله، جوریکیان حه رام و پیسن، قاعیده قیاسیش بق پاک و خاوینی، حه رام و پیسی وه رگرتن و وه رنه گرتنی زه وقی سه لیمه!! ﴿فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ﴾ بخون له گوشتی نه و نیچیرانه ی که نه و بازو سه گو تازیبه راوکه رانه بقو ئیوه ی ده گرن، پاسی ده کا تا خاوه نه که ی ده گاته سه ری و هیچی لی ناخوا؛ خو نه گه رلیی بخوا به لای زوری ی زانایانه وه نیچیره که حه رام ده بی چونکه هه شو بیته به رماوه درنده.

﴿وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾ له کاتى تى بهردانى سه گه راو که ره که دا ناوی خودا بپنن و بیسمیلاى له سر بکن.

نیمامى نه حمه دو موسلیم و بووخاری له عه دى کوپى حاته مه وه ده گپنه وه:
ده لى: پیغه مبر ﷺ فرمویه تى: ((اذا ارسلت کلابک المعلمة و ذکر ت اسم الله
هکل ما امسکن علیک، إلا ان یاکل الکلب لا تاكل فإنی أخاف ان یکون مما
امسک علی نفسه)).

له گپنه وه یه کی تر دا هاتوه: که فرمویه تى: ((اذا ارسلت کلابک المعلم
فاذکروا اسم الله، فإن امسک علیک فادرکته حیا فاذبحه، وان ادرکته فقتل
ولم یاکل منه لا، فإن أخذ الکلب ذکاة)) ناو هیئانی ناوی خودا له کاتى
ناردنی راو که ره فیتر کراوه که به لای جه ماوهری زانایانه وه واجب به لای
شافیعی یه و سوننه ته.

بق رام کردن و فیتر کردنى سه گو تاژى سى مه رج گهره که:

۱- ده بى سه گو تاژییه که رام کراو بن.

۲- ده بى نه و که سه ی فیتریان ده کا ده ست ره نگین و کارامه بن له فیتر کردن

دا.

۳- ده بى نه وهى خودا فیترى کردوون ئیوه ش فیترى نه و سه گو تاژییانه ی
بکن، واته: ده بى بزانی که خاوه نه که ی ده ینئیرى بق نیچیری، نه گهر
نیچیره که ی گرت هیچی لی نه خوا، هرکاتى خاوه نه که ی ناردی پروا، هر کاتى
بانگی کرده وه بگه پیتسه وه! نیشانه ی رام بوونه که یان به م جوره یه: نه گهر
حه یوانه راو که ره که بازو مه لئو بوون ده بى له گه ل خاوه نه که ی بانگی کرده وه
بگه پیتسه وه بق لای! نه گهر سه گو تاژى بوون سى جار نیچیر بگرن و لیس
نه خرن.

﴿واتقوا الله﴾ ته قوای خودا بکن، خوتان بپارینن له و شتانه ی که ده بڼه
هو ی سزای خودا، پاریزگاری سنووره کانی یه زدان بکن، به هیچ شیوه یه ک
سه ریچی فه رمانه کانی خودا مه کن.

﴿إن الله سریع الحساب﴾ دلنیا بن خودا خیرا حیساب و لیکولینه وه تان
له گه ل ده کا، هیچی لی گوم نابی، ماندوو بوون وه پزیوونی به سهردا نایه،
به لکوو زقد به خیرایی و لیها تویی لیکولینه وه له گه ل ناده میزاد ده کاو
هرکه سه به گویره ی خوی سزاو پاداشی ده داته وه!

﴿الیوم أحل لكم الطیبات﴾ نه مړو نه و خوارده مه نییانه ی که له وه و پیش به
نیجمالی بۆتان ه لال کرابوو، به شیوه یه کی به رفراوان و ته فصلیل نامیز
ه لالیبه که یان جیگیر کراو خواردنیان بۆتان ره وایه و حوکمی
ه لالیبه ته که یان چه سپاوو به رده وامه.

﴿وطعام الذین أوتوا الکتاب حل لکم﴾ هه روه ها گوشت و سه ریپراوی
نه وانه ی خاوه ن نامه ی ناسمانین ه لاله بۆتان، هه ر نازه لیک جووله که یان
مه سیحی سه ری بیی له و گیانله به رانه بی که گوشتیان ده خوری بۆ نیوه ی
موسولمان ه لال وره وایه! به لام سه ریپراوی بته رست و موشریک و بی برویان
بۆ نیوه ه لال نیه. هه روه ها سه ریپراوی ناگر په رست و شه یتان په رست هتد
ه لال نیه، نابی نافرته تیشیان لی بخوازن و سه ریپراو نافرته تیان بۆ نیوه
ه لال نیه.

مه به ست به (طعام) له نایه ته که دا گوشتی گیانله به ری سه ریپراو به ده سستی
نه وانه، نه ک هه موو خوارده مه نیه ک چونکه ته نها گوشته که به سه ریپرنی نه وان
ده بیته طه عام خوارده مه نیه کانی تر بۆ هه موو که س ه لال و زواله و لیتره دا
ناچنه ژیر وشه ی (طعام) وه.

﴿وطعامکم حل لکم﴾ گوشتی سه ریپراوی نیوه ش بۆ نه وان ه لاله هیچ
گوناهتان ناگاتئ نه گه ر له گوشتی سه ریپراوی خوتان به شیان بده ن، یان

پټيان بفرۆشن. نه مه ئاماژه يه: بۆ ئه وه: كه سه رپرأوى نه هلى كىتاب بۆ ئيمه و
هى ئيمه بۆ ئه وان هه لاله، به لام ژنو ژنخوازى وانیه، بۆیه فه رموى
﴿واحصنات من المؤمنات﴾ هه لاله و ره وايه ئافره تى موسولمان ماره بكه ن
هه روه ها ﴿واحصنات من الذين اوتوا الكتاب من قبلکم﴾ هه لاله و ره وايه بۆ
ئيوه ي موسولمان كه ئافره تى ئازادى سه به ستى داوین پاکی جووله كه و
مه سىحى ماره بكه ن، نه وانه ي كه نامه ي ئاسمانيان پيش ئيوه بۆ نيردراوه،
به لام به مه رجى:

﴿اذا آتیتموهن اجورهن﴾ كه ماره ييان به نه ئى واته: ماره يى واجبه و ده بى
بدرى، ئه م مه رجه بۆ جه خت كردنه له سه ر واجبى نه ك مه رجى هه لاله بون!
هه روه ها دروسته ئافره تى كۆيله ي نه هلى كىتاب ماره بكرى به لام كه باسى
ئافره ته ئازاده كانى كردوه ئاماژه يه بۆ ئه وه: ماره كردنى ئافره تى ئازاد
له هى كۆيله باشته.

هه لاله بۆ ئيوه كه ئافره تى ئازادو داوین پاك ماره بكه ن، له كاتيك دا كه
ئيوه ﴿محصنين غير مسافحين﴾ داوین پاك بن زيناكارو داوین پيس نه بن ﴿ولا
متخذي اخدان﴾ هه روه ها به نه ئى پيه وندى ناپه وا له گه ل ئافره ت دا
نه به ستن، واته: نه به ئاشكراو نه به نه ئى داوین پيسى نه كه ن و ئاوى خوتان
نه پزته شوینی هه رامه وه!

ئهمجار په روه ردگار ئاده ميزاد ده ترستى له سه رپيچى كردن و ده فه رموى:
﴿ومن يكفر بالايان فقد حبط عمله﴾ هه ركه سيك ئينكارى شه ريعه تى ئيسلام
بكاو ئه ركه كانى جى به جى نه كا، ئينكارى بنه ما ئيسلاميه كان و فروعه كانى
بكا هه موو كرده وه كانى پووچه ل ده بنه وه و خه ساره ته ندى دونيا و قيامه ت
ده بى، له دونيادا كرده وه كانى بى سوودو بى بايه خو ﴿وهو في الآخرة من
الخاسرين﴾ له قيامه تيش دا سوود له كرده وه كانى جيهانى نابىنى و مايه پوچ
ده ميپيته وه

حوکمی دهستنویر و غوسل و تهیه معوم، یاد کردنی خودا

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ
إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ
وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ
جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمْ تُنْسِئُوا النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا
مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ
مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ
نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾ وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

ته مجار دیته سر باسی دهستنویر و خوشتن و تهیه معوم، په یوه ندی نیوان
نایه ته کانی پیشووو ته م نایه تانه ی دواپی ته وهیه:

لیره دا ده لئین: دوو عه هډو په یمان و واده و به لئین هه یه له نیوان به نده و
په روه ردگارا، په یمانی خودایه تی په یمانی به ندایه تی، دواپی ته وهی
په روه ردگار واده ی خودایه تی خوی بؤ به نده کانی به جی هینا حلال و حرامی
بؤ لیک جیا کردنه وه، جوری خوارده مه نی ره وای بؤ دیاری کردن، شیوه ی

ژنو ژنخوازی و نه حکامی ماره کردن و ماریی بۆ شی کردنه وه! داوا له
به نده کانی ده کا که نه وانیش وه فا به عه دی خویان بکن واده و به لئینی
به نده تی و که ردنکه چیه تی خویان به جی بینن، که وره ترین طاعت و
به نده تی کردن بۆ په روه ردگار پاش برپا به خوا- نوێژه، نوێژیش به بی
پاک و خاوینی دروست نابێ، بۆیه هات باسی ده ستنوێژی کرد، نه مجار نه وه ی
بیر خستینه وه که پتویسته وه فا به واده و به لئینی به نده تی کردن و گوێزایه لی
بۆ خوداو پیغه مبه ر بکه ی!

نه بوو داوودی طه یالسی و نه حمه دو به یه قی له جابیری کوپی عه بدوللوه
ده گێر نه وه ده لئ: پیغه مبه ر ﷺ فه رمویه تی: ((مفتاح الجنة الصلاة، ومفتاح
الصلاة الطهور)). واته: کللی به هه شت نوێژه، کللی نوێژیش پاک و
ده ستنوێژه.

یان ده توانین بلئین: مونا سه به ی نه م نایه تانه به نایه تانه پێشوو وه
نه وه یه: ئاده میزاد شه هوته و ئاره زوی سروشتی هه ن که له خواره ده مه نی و
ژنو میژدایه تی و په یوه ندی دروست بوون له نیوانیان دا ره نگ ده ده نه وه
هه موو ئاده مییه ک مافی خۆیه تی که به پێی یاسا و شه ریعه ت پێداویستی خۆی
لئیان دابین بکا، له پال نه مه ش دا نه رکی له سه ر شانه، پتویسته نه نجامی بدا،
جا پاش نه وه ی په روه ردگار نه رکه کانی سه ر شانی ئاده میزادی روون
کرده وه، هه لال و هه رامی بۆ دیاری کردن ده سستی کرد به دیاری کردنی نه رکی
سه ر شانیان، که پتویسته نه نجامی بده ن، که وابێ پوخته ی مانای نه م نایه ته
ده چێته خانه ی فه رمانی یه زدانی خۆی که فه رمانی پێی کردن، وه فا به واده و
به لئین بکه ن و پا به ندی نه حکامی شه ریعه ت بن، هه روه ها ده چێته چوارچێوه ی
ته واو کردنسی نیعه تی ئایین و ئاسانکارییه کانی که یاسا ته یه موم
روخه تێکی خودایه و له و ئاسانکارییه نه یه!

ماموستا (محمد عبده) ده فرموی: مونا سه به ی ئەم نایه تی ده ستنوێژە
له گەل نایه ته کانی پیشوودا ئەوهیه:

بئ ده ستنوێژی و له شگرانی هەردووکیان به هۆی خوارده مەنی و چوونه لای
ئافرهت پهیدا ده بن! ئەگەر خواردن نه بئ میزو پیسایێ که ده ستنوێژ
پێویست ده که ن نابن، ئەگەر ماره کردن و چوونه لای ئن نه بئ له شگرانی پهیدا
نابن! بۆیه دوا به دوا ی نایه ته کانی پیشوو که باسی خوارده مەنی و ئن و
ژنخوازی ده که ن فرموی: ﴿يا ايها الذين آمنوا﴾ ئە ی ئەو که سانه ی برواتان
به خدا هیناوه و په پیره یی فرمانی خوداو پیغه مبه ر ده که ن ﴿اذا قمتم إلى
الصلاة﴾ ئە گەر ویستان نوێژ بکه ن و بئ ده ستنوێژ بوون پیش ئەوه ی ده ست
بکه ن به نوێژ ده ستنوێژ بگرن به م شیوه یه: ﴿فاغسلوا وجوهكم﴾:

یه که م پێویسته دەم و چاوتان بشۆن. سنووری دەم و چاوه باری
درێژییه وه له تووکی سه ره وه بۆ دامینی چه ناگه یه، له باری پانیشه وه نیتوان
دوو گوێچکه یه، که سێک ریشی ته نکێ هه بوو پێویسته پێستی ژێره وه بشۆرێ،
ئەگەر ریشی پڕ بوو ده بئ په نجه کانی تێ بخا، پێویست ناکا ئاو بگه یه نیته
ئاو چاوه کانی، ئاو له دەم و هردان و ئاو له لووت و هردان له گەل چه ند شتیکی
تردا، له ئاو ده ستنوێژدا سوننه تن، به لām له فرموده ی پیغه مبه ر وه رگیراوه،
قورتان باسی نه کردوون.

دووه م ﴿وايديكم إلى المرافق﴾ شتی هەردوو ده ست له سه ره په نجه کانه وه
تا ژوور ئانیشک.

سێیه م ﴿وامسحوا برءوسکم﴾ ده ستی ته پ به برێ له سه رتان دا به پێن.
به لای شافعییه وه پێویست مه سح کردنێ برێ له موی سه ره له جیگای
خۆی، ته نانه ت با مویه کیش بئ.

مالیک و ئەحمەد ده فرمون: پێویسته مه سحی هه موو سه ر بکا، له به ر
نیحتیاط، ته بوو چه نیغه ده فرموی: پێویسته مه سحی چواریه کی سه ربکا،

زۆریه ی زانایان پییان وایه: یه کجار دهستی ته پ به سهردا بهیئنی به سه، شافیعی ده فرموی: سوننه ته سئ جار دهستی ته پ به سهردا بهیئنی.

چاره م ﴿وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ﴾ پئویسته هه ردوو قاچی له گه ل قوله قاچی بشوا، به لگه له سه شتنی قاچ و قوله پی وپرای ئه م نایه ته، کرده وه ی پیغه مبه ر ﷺ و کرده وه ی هاوه لانی و چینی دوا هاوه لانه، که هه موویان بو ده ستنوێژ قاچیان شتوه، ئیجماعی زانایانیشی له سه ر دامه زراوه.

ئیمامی موسلیم له ئه بوو هورهیره وه ده گێرپته وه ده لئ: پیغه مبه ر ﷺ پیاویکی بینی له ده ستنوێژدا پاژنه پیی باش نه شتبوو، پیی فرمو: ((ویل للأعقاب من النار)).

بووخاری و موسلیم له ئیبنو عومه ره وه ده گێرپنه وه ده لئ: له سه فره ریک دا پیغه مبه ر ﷺ له ئیغه دوا که وتو، که پیمان گه یشته وه نوێژی عه صرمان دوا خستبوو، ئیغه ده ستنوێژمان ده شت و قاچی خۆمان مه سح ده کرد، ده لئ: ئیتر پیغه مبه ر ﷺ به ده نگه به رز هاواری کرد فرموی: ((ویل للأعقاب من النار)). دوو جار یان سئ جار ئاوا هاواری کرد.

ریوایه ت کراوه که پیغه مبه ر ﷺ له کاتی ده ستنوێژ گرتن دا، جاری وا ده بوو یه کجار یه کجار ئه ندامه کانی ده شۆرد، جاری وا ده بوو دوو جار دوو جار یان سئ جار سئ جار، موسولمانان له سه ر سئ جار سئ جاره که یان کاریان کردوه، (ته فسیره کان به تایبه تی مونیر و قورطوبی زۆریان له باره ی ئه حکامی ده ستنوێژ نووسیوه لیته دا به پئویستم نه زانی ئه و ئه حکام و راو بوچوونانه راگوزی ئیتر به کم).

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا﴾ ئه گه ر له شتان گران بوو بوو خۆتان پاک بکه نه وه، هه موو ئه ندامه کانی جهسته تان بشۆن! پئویسته ئاوا به سه ر به دهن دا به روا، (جونوب=له شکرانی) مانایه کی شه رعییه، که سیک له شی پیس بوو

نابئ نوئژ بکا، نابئ قورئان بخوئئ، نابئ دەستی لدا، نابئ بچئە
مژگەوتەو، هۆی لەش پیسی چەند شتیکە لەوانە:

۱- ئاو هاتنەو، چونکە پیغمبەر ﷺ فەرمویەتی: ((إِنَّمَا الْمَاءُ مِنَ الْمَاءِ)).
واتە: ئاو لە ئاووەوێ. مەبەست ئەوێ: خۆشۆردن بە ئاو هاتنەو.
پێویست دەبێ. ئاو هاتنەوێش بە هۆی شەیتانی بوون و جووت بوون لەگەڵ
هاوسەر و شتی وا رودەدا.

۲- بەیەک گەیشتنی ئامیزی زاوئێ ژن و پیاو. هەرەها خۆشتن (غسل) واجب
دەبێ بە کۆتایی هاتنی خوئنی حەیزو خوئنی پاش منداڵ بوون و بە مردن.
دوای ئەوێ پەرەردگار بەیانی ئەوێ کرد: کە هەر کاتێ ویستتان نوئژ
بکەن بە کار هێنانی ئاو پێویستە بۆ دەستنوئژ و خۆشتن، ئەو روون
دەکاتەو: کە بە کار هێنانی ئاو پابەندە بە دوو شتەو:

یەکەم هەبوونی ئاو، دووەم بتوانی بە کاری بهێنی بەبێ ئەوێ زیانی پێ
بکا! ئەگەر ئەو کەسە ویستی نوئژ بکا نەخۆش بوو، یان لەسەفەردا بوو،
ئای دەست نەکەوت، ئەو شەرع رێگای داوێ لە جیاتی ئاو بە خۆی پاک
تەیهەموم بکا، وەکوو دەفەرموێ: ﴿وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ﴾ ئەگەر ئێو
نەخۆشییەکی واتان لەگەڵ دابوو: کە نەتان دەتوانی ئاو بە کار بهێن، ﴿أَوْ
عَلَىٰ سَفَرٍ﴾ یان لەسەفەردا بوون و ئاو نەبوو، ﴿أَوْ جَاءَ أَحَدُكُمْ مِنَ الْغَائِطِ﴾
یان دەستتان بە ئاو گەیاندو پێویستتان بە دەستنوئژ هەلگرتن بوو ﴿أَوْ
لَا مَسْتَمَاءَ﴾ یان پێستان لە پێستی ئافرەت کەوت، یان چوونە لای
ئافرەت و کاری شەرعیتان لەگەڵدا کردن ﴿فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً﴾ ئاو تان دەست
نەکەوت بۆ دەستنوئژ یان بۆ غوسل، ئەو لەم حالانەدا.

﴿فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا﴾ ئەو قەصدی خۆئێکی پاک بکەن و تەیهەموم بکەن
بە خۆئێکی خاوێن، ﴿فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ﴾ مەسحی دەم و چاو
دەستتان بکەن بە ئەم خۆل.

به كورتى و پوختى نه گه ريه كى له م حالانه (ته خوشى، سه فەر، بى
 ده ستنويزى، له ش پيسى) تان به سهردهات و ئاوتان ده ست نه كه وت و
 پئويستان پى بوو، په نا به رنه بهر خوليكى خاوين و ته يه مومى پى بكن،
 له پى ده ستانى پى بكيشن و روخسارو ده ست و قولتاني پى ته يه موم بكن
 مه سح كردنى قول له گه ل نه نيشك دايه وه كوو حه نه فييه كان و شافيعيه كانيش
 ده يلتن.

ته يه موم له جياتى ده ستنويزه، ده بى دوجار له پى ده ست بكيشى به
 خوله كه دا، جارئك بۆ ده م و چاوو جارئك بۆ هه ردوو باسك هه تا نه نيشك.
 داره قوطنى له ئيبنو عومره وه حه ديسيكي ريوايه ت كردوو ده لى:
 پئغه مبه ر فهرمويه تى ((التيمم ضربتان ضربة للوجه وضربة لليدين الى
 المرفقين)).

نه مجار په روه ردگار حيكه تى دانانى ته يه موم ديارى ده كاو ده فهرموى:
 ﴿ما يريد الله ليجعل عليكم من حرج﴾ خودا نايه وى له و ياساو شه ريعه تى
 بۆتان داده نى قورساىى بخاته سه ر شانتان، چونكه بى ئاتاجه له
 نه زيه تاننان، هه ر ياساو شه ريعه تيكتان بۆ دابنى سوودى ئتوه تى تيدايه،
 شتيك قازانجى ئتوه تى تيدا نه بى فهرماننان پى ناك، ﴿ولكن يريد ليظهركم﴾
 به لكوو ده يه وى ئتوه پاك بكاته وه له هه موو پيسييه كى ناوه وه ده ره وه، له
 هه موو پيس و پۆخه لى و خاوى و سستى له ش، دواىى له ش پيس بوونتان،
 له سه ر لابه رى!

﴿وليتم نعمته عليكم﴾ بۆ نه وه تى نيعمه تى خوى بۆ ئتوه ته واو بكا، پاكي
 جه سته و پاكي گيان به يه كه وه بۆتان دابى بكا چونكه ئاده ميزاد له ماده و
 گيان پيك هاتوه، نويز دلو ده روون پاك ده كاته وه، نويز ئاده ميزاد له
 خراپه و خراپه كارى ده گيرتته وه، وا له نويزكه ر ده كا روژانه چه ند جار خۆ له
 به رده م خودادا رانويزى و به نه ينى و به ئاشكرا موراقيه ي خوى بكا، ترسو

ره جای له خودا هه‌بی، ده‌ستنوژی‌ش که مهرجی نوژیژه هۆکاریکی گرنکه بق پاک و خاوینی جه‌سته و له‌ش و لار که وایی پتویسته ئیوه له پاساوی ئه‌وه‌دا سوپاسی خودا بکه‌ن وه‌کوو ده‌فرموئ ﴿لعلکم تشکرون﴾ بق ئه‌وه‌ی ئیوه سوپاسی خودا بکه‌ن و به‌رده‌وام بن له‌سه‌ر سوپاس و به‌ندایه‌تی کردن بق په‌روه‌ردگار.

دوای ئه‌وه‌ی په‌روه‌ردگار ئه‌و بره‌ حوکمانه‌ی به‌یان کردن، ئه‌و ئاسان کاریبانه‌ی به‌یان کرد که ته‌واو که‌ری نیعمه‌تی خودایه بق ئاده‌میزاد، ئه‌مجار هه‌ندی نیعمه‌تی خۆی وه‌بیر به‌نده‌کانی هینایه‌وه‌ ده‌فرموئ: ﴿واذکروا نعمة الله علیکم﴾ یادى ئه‌و نیعمه‌تانه‌ی خودا بکه‌نه‌وه، که له‌عالمی ئه‌رواح دا واده‌ی لی وه‌رگرتوون ﴿وميثاقه الذي واثقکم به﴾ پابه‌ندی ئه‌و عه‌دوو په‌یمانیه‌ی خودا بن که به‌لینی پی لی وه‌رگرتوون. یان یادى ئه‌و نیعمه‌تانه‌ی خودا بکه‌نه‌وه ئه‌ی کۆمه‌لی موسولمانان! که ئیوه له‌وه‌پیش خودا نه‌ناس و ناکۆک بوون به‌هۆی نووری ئیسلامه‌وه‌ بوون به‌ برای یه‌کتری و خوشه‌ویستی له‌ ناوتان دا بلأو بۆته‌وه! هه‌روه‌ها بیرى ئه‌و عه‌دوو په‌یمان بکه‌نه‌وه که به‌ پیغه‌مبه‌رتان داوه!

﴿إذ قلتم سمعنا وأطعنا﴾ که ووتان: به‌لی پابه‌ندی فرمانه‌کانی خودا و پیغه‌مبه‌ر ده‌بین، گوێپه‌لێان ده‌بین له‌خۆشی له‌ ناخۆشی‌دا، له‌ ته‌نگانه‌و فره‌حی‌دا، چیمان پی بفه‌رموئ فرمانبه‌ر دارین، جله‌وگیریی چیمان لی بکه‌ی نایکه‌ین ﴿واتقوا الله﴾ خۆتان له‌ سزای خودا بپاریزن، عه‌دوو په‌یمان هه‌ل مه‌وه‌شیننه‌وه، چی فرمان پی کردوون ئه‌نجامی بده‌ن، چی جله‌وگیریی لی کردوون توخنی مه‌که‌ون! ﴿إن الله علیم بذات الصدور﴾ دلتیا بن په‌روه‌ردگار زاناو خه‌به‌رداره‌ به‌وه‌ی که له‌ ده‌رووتان دایه، ده‌زانی کئ به‌پاستی دلسۆزی نایینه‌و کئ دوووه‌و ریا بازه‌ هیچ شتیک نه‌ینی ئاشکرا له‌ خودا گوم نابێ.

شایه تی دان به عه دالته، حوکی دادورانه ۱۱ موزده بو
 موسولمانان و هه ره شه له کافران

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُوفُوا قَوْمِينَ لِلّٰهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
 شَتَنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَا تَعْدِلُوا اَعْدِلُوا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ
 خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ
 مَغْفِرَةٌ وَّاجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا اُولٰٓئِكَ
 اَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
 اِذْ هُمْ قَوْمٌ اَنْ يَبْسُطُوا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
 وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

ئه مجار پاش نه وهی په وره دگار فرمانی به ئاده میزاد کرد که پابه ندی
 به لئین و په یمانی خویان بن، منه تی به سه ر به نده کانی دا کرد به وه که
 خوارده مه نی پاک و به سوودی بو حه لال کردوون، خواردنی پیس و بی سوودی
 لی قه ده غه کردوون، مه گه ر له بهر ناچاری! ئه مجار نه وهی ئاشکرا کرد، که
 گوشت و سه ر برپای نه ملی کیتاب ۱۱ ماره کردنی ئافره تیان حه لاله بو
 موسولمانان. فرمانی پی کردن به پاک و خاوینی ۱۱ ده ستنوئژ شتن و غوسل
 کردن، ئه مجار فرمانی پی کردن که مامه له یان له گه ل خویان و غه یری خویان
 دا داد په روه رانه بی له گه ل دوست و دووژمن دا عه دالته به کار بیتن!

ده گپنه وه: جووله که ی به نو نه ضر پیلانئیکیان داپشت بۆ له ناو بردنی
 پیغه مبه ر ۞ په روه ردگار نیگای بۆ کردو پیلانه که ی لی ئاشکرا کردن، نه مجار
 پیغه مبه ر ۞ ناردی بۆ لایان که ده بی له ده وروبهری مه دینه بار بکه ن و لیس
 نه میتن، نه وانیش قه لایان قایم کردن و گوئیان به فرمانه که ی پیغه مبه ر نه دا،
 پیغه مبه ر ۞ به کۆمه لیک له هاوه لانیه وه چوو ه سه ریان و شه ش شه
 ئابلوقه ی دان تینیان بۆ هات، نه مجار داوایان له پیغه مبه ر کرد ۞ ریگه یان بدا
 بار بکه ن به لام به مرجی گیانیان پاریزاو بی، هه ر یه که یان باری و شتریک
 که لوپه ل له گه ل خۆی دا به ری! بری له موسولمانان ده یانویست پیغه مبه ر ۞
 کوشت و کوشتاریان تیدا په یدا بکا، نیتر نه م نایه ته هاته خوارئ جله و گیری
 له وه ده کا که به وشپوه تونده مامه له یان له گه ل دا بکری، نیتر پیغه مبه ر ۞
 داخوای جووله که کانی په سه ند کردو گواسترانه وه.

هه ندیکی تر ده لئین: نه م نایه ته ده رباره ی موشریکه کانی مه که هه تۆته
 خوارئ، که سالی (هوده بییه) موسولمانانیان نه هیشت دیده نی که عبه
 بکه ن، به هه ر حال نایه ته که هه رچه نه مۆی هاتنه خواره که ی تاییه تی بی،
 حوکه که ی هه میشه یی و گشتیه و ده فهرمۆ:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ﴾ نه ی کۆمه لی موسولمانان! هه موو
 هه لسو که و تیکتان، هه موو کارو کرده وه یه کتان حق ئامیز بی، عه داله ت
 کاری بی بی، دابو نه ریتتان مۆفانه و هه قخوای بی، به رامبه ر به په روه ردگار
 دلسۆزو موخلیص کار بن، هه موو کاریک له به ر ره زامه ندی خوداو به گویره ی
 به رنامه ی ئیسلام نه نجام بده ن، ده ست درێژی مه که نه سه ر که س، فرمان به
 چاکه و جله و گیری له خراپه بکه ن، ﴿شهداء بالقسط﴾ هه ق و راستی بۆ
 دادوهر ده ستنیشان بکه ن، چۆن هه ق و راسته ئاوا شایه تی له یه کتری بده ن،
 له به ر خاترو به رزه وه ندی هه چ که س شایه تی له یه کتری مه دهن! له هه موو
 شتیک دا عه داله تخواز بن، چونکه عه داله ت ته رازوی مافه بۆ هه موو که س،

زولم و ستمکاری له ناو هر گهل و هۆزیک دا بلأو بوووه و به مای کۆمه لگا
داده و هشی،

﴿ولا یجرمنکم شأن قوم علی ألا تعدلوا﴾ با پق لیبونتان به گهل و هۆزیک
هه لئان نه ئی بۆ به رقه رار نه کردنی عه داله تکاری ده باره یان، به لکوو پیویسته
عه داله ت به کاربیتن له گهل هه موو که سی، دۆست بی، یان دووژمن ﴿اعدلوا هو
أقرب للتعوی﴾ عه داله تکاریتان له مامه له کردن دا نزیک و هۆکاره بۆ
خۆپاراستنتان له گونا، پاریزگاریتان ده کا، له نا په زایی خودا، وازهیتان له
عه داله تکاری تاوانی که وره یه، چونکه به ئینه بوونی چه تری عه داله ت کۆمه لگا
داده و هشی و یاساو نیزام تیک ده چی و په یوه ندیی نیوان تاکه کانی کۆمه ل
مۆرانه لی ده داو نه فراده کان په رته وازه ده بن و جوړه ها نه خوشی نه خلاق و
نایینی بلأوده بیهه! ﴿واتقوا الله﴾ خۆتان له سزای خودا بپاریزن له ئاگری
دۆزه خ بترسن، سه رپیچی فه رمانه کانی مه که ن.

﴿إن الله خیر بما تعملون﴾ دلنیا بن خودا هیچی لی گوم نابی ئاگادار و زانایه
به کرده و ه کانتان، بترسن له وهی سزاتان بدا له سه رگوئی پی نه دانتان به
عه داله ت: میژووش شایه ته: که خودا چی به ستمکاران کردووه، هر که سیک
وازی له عه داله تکاری هیتابی، له دنیا دا سووک و ریسوای کردووه، له
قیامه تیشدا سزای به ئیشی بۆ داناوه و، ویرای نه وهش ریسوای هه تا هتایی
ده کا.

﴿وعد الله الذین آمنوا﴾ په روه ردگار واده ی داوه به وانه ی بپوایان به خودا و
پیغه مبه ر هیتاوه ﴿وعملوا الصالحات﴾ کرده وهی باشیان نه نجام داوه،
هه میسه خه ریکی نه نجامدانی کاری مه سه له ت ئامیزن، هه قخوازو عه داله تکارن،
له هه موو حال و باریک دا ته قوای خودا ده که ن خۆ ده پاریزن له ناهه رمانی
خودا!

نه مجار په روه دررگار واده و به لینه کانی که داوئی به خودا په رستان دیاری ده کاو ده فهرموی: ﴿لهم مغفرة و اجر عظیم﴾ نه وانه له خوداوه لیخو شبوونیان بو هیه و پاداشی که وره یان ده دریتی، که به هشتی رازاوه یه و زنده کردنی پاداشه له بهرام بهر برپای راست و کرده وی باشیان!

﴿والذین کفروا﴾ نه وانه ی برپایان به خوداوه مو پیغه مبه ران نیه، نیشانه کانی خودایه تی خودا له بوونه و هرو خودی ناده میزاده کانی دا رت ده که نه وه ﴿و کذبوا بآیاتنا﴾ به لگی تاک و ته نیایی خوداوه به رفراوانی ده سلات و به توانایی خودا به درو ده خه نه وه، برپا به نامه ناسمانیه کان و موعجیزه ی پیغه مبه رکان ناکان ﴿اولئک اصحاب الجحیم﴾ نه وانه تا قم و گروی دوزه خین، سزای سه ریچی و بیدینی و خراپه کارییان ناگری دوزه خه و تی تی فپی ده درین.

نه مجار په روه دررگار نیعمه تی خوئی به سه ر موسولمانان دا باس ده کاو ده فهرموی: ﴿یا ایها الذین آمنوا﴾ نه ی خاوه ن باوه ران نه ی نه وانه ی برپواتان به خوداوه پیغه مبه ر هیناوه: ﴿اذکروا نعمه الله علیکم﴾ یادی نیعمه تی خودا بکن به سه رتانه وه، شهرو به لای له سه ر لابر دن پیغه مبه ر که تانی له تیور رزگار کرد ﴿اذ هم قوم ان یسطوا الیکم ایدیهم﴾ که کومه لیک ویستیان ده ستریتی بکنه سه رتان و پیغه مبه ر له ناویه رن ﴿فکف ایدیهم عنکم﴾ به لام خودا له بالی دان و نیوه ی پاراست و پیلان که یان بو جیبه جی نه کراو نه یانتوانی پیغه مبه ر تیور بکن و رزگاری بوو! ا نایینی خوئی سه ر خست و نووری نیسلام بلا بووه وه..

ده رباره ی هاتنه خواره وه ی نه م نایه ته ریوایه ت زدن پوخته که یان نه وه یه! گوايه کابرایه ک له هوزی (محارب) ویستی پیغه مبه ر ﴿تیرور بکا، هوزه که ی ناریدیان بو نه و مه به سته و شمشیریکی پی بوو، که یشته لای پیغه مبه ر که هیچی پی نه بوو، له سه ر سه ری پیغه مبه ر ﴿ده ستاو وتی:

نه وی محمد! کی له دهستی من رزگارت ده کا؟ نه ویش فهرموی: خودا رزگارم ده کا! نیتر کابرا شمشیره کی له دهست که و ته خواری و پیغه مبه ر ﷺ هلی گرت و ده فهرموی: کی له دهستی من رزگارت ده کا؟؟ کابرا ترساو وتی پیاوی باش به مه مکووژده، پیغه مبه فهرموی ((تشهد ان لا اله الا الله، وانی رسول الله؟)) کابرا وتی: په یمانت ده ده می که شهر له گهل تو نه کم، له گهل هوزیک دا نه بيم که شهر له گهل تو ده کهن، نیتر پیغه مبه ر ﷺ نازادی کرد، کابرا که پایه وه بۆ ناو هوزده کی وتی: وه لاهی له لای چاکترین ئاده میزاده وه که پامه وه! نه م ریوایهت به جوری تریش گپدراوه ته وه!!

به هر حال نیعمه تی خودا زو زه به ندن و له ژماره نایه ن بویه په روه ردگار فهرمانی به به نده کانی کرد و وه ته قواکار بن و پشت به ستن به خودا و فهرموی ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ﴾ بترسن له و په روه ردگاره ی که به توانایی و ده سه لاتی به رفر اوانی خوی نشان دان، له کاتی بی هیزی دا به سهر دووژمن دا زالی کردن، ﴿وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾ پشت هر به خودا به ستن ته وه کولتان هر له سهر نه و بی، هر له نه و داوای یارمه تی و سهر که وتن به سهر دووژمن دا بکه ن، چونکه ده سه لات و به توانایی خودا ره هاو موطله قه و بی نه ندازه و سنووره و هر گیز له بن نایه، به لام و پرای ته وه کول به خودا نه سبابی پیویست بۆ سهر که وتن ده سته بهر بکه ن (مه بن به حه می په نا به خوا) و پالی لی بدنه وه و هیچ نه که ن و بلین، ته وه کولمان به خودایه !!

په یمان شکینی جووله که و له صاری

• وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا
 وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ
 بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمْ هُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ
 سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ
 بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٣﴾ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ
 لَعْنَهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ
 وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ
 إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَأَعْلَفْ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٤﴾
 وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
 بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ
 اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٢٥﴾

لیره ش به و لاره نایه ته کان به رده و امن له سه ر یاد خستنه وهی عه هدی په یمان،
 دواى نه وهی که په روه ردگار نه و واده و به لینه ی بیر خستینه وه که له
 موسولمانانی وهرگرتوه ده ربارهی پیغه مبهری نیسلام و فه رمانی پی کردین
 که وه فا به واده و به لاین بکه ین، پابه ندی حال و حه رامی خودا ببین! له م

نایه‌تانه‌ی دواپی دا نه‌وه‌مان بۆ روون ده‌کاته‌وه: که په‌روه‌ردگار هه‌مان واده‌و به‌لئینی له (جووله‌که) و (نه‌صاری) وه‌رگرت‌وه، به‌لام نه‌وان پابه‌ندی په‌یمان‌ه‌که‌یان نه‌بوون و هه‌لیان ۱۱ ده‌شاند‌وه، خوداش سزای دان و تۆله‌ی لی ستاندن، بۆ نه‌وه‌ی موسولمانان په‌ندیان لی وه‌ریگرن و نه‌که‌ونه هه‌مان هه‌له‌وه ده‌فه‌رموی: ﴿وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ﴾ بیگومان: په‌روه‌ردگار به‌هوی موسا پیغه‌مبه‌ره‌وه په‌یمان و واده‌و به‌لئینی له‌به‌نو ئیسرائیل وه‌رگرت، بۆ نه‌وه‌ی پابه‌ندی فرمان و جله‌وگیریه‌کانی ته‌ورات بن، نه‌و ته‌وراتی که یاساو شه‌ریعه‌تی بۆ نه‌وان تیدا نارد‌وه، نه‌و ته‌وراتی که خودا بۆی هه‌لبژاردن و به‌ نیگا بۆ موسای نارد‌وه! تا ئیستا نه‌و عه‌هدوو په‌یمان له‌ کوتایی سفری پینجه‌م که پال موسا دراون- له‌ ته‌ورات دا ماونه‌وه.

﴿وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا﴾ فرمانان به (موسا) کرد: که دواژه نه‌قیب هه‌لبژیری بۆ نه‌وه‌ی بیانی‌ری بۆ شه‌پکردن له‌گه‌ل جه‌بابیره‌کان... ده‌گێڕنه‌وه ده‌لئین: که جووله‌که له‌ ده‌ست فیرعه‌ون رزگاریان بوو، له‌ ده‌ریای نیل په‌پینه‌وه فیرعه‌ون تیدا خنکا، په‌روه‌ردگار فرمانی پی کردن که به‌ره‌و قدوس برۆن، نه‌و کاته‌ی قدوس که نعانیه زلحۆرته‌کانی تیدا نیشته‌جی بوون، په‌روه‌ردگار به‌هوی پیغه‌مبه‌ره‌که‌یانه‌وه پی‌ی راگه‌یاندن: که من قدوسم بۆ ئیوه‌ کرد‌وه به‌ نیشتمان و بچه‌ ناوی جیهاد بکه‌ن، نه‌و جه‌بابیره که نعانیه‌ی لی وه‌ده‌رنین من یارمه‌تده‌رتان ده‌بم و زالتان ده‌که‌م! فرمانی به‌ موساش کرد که له‌ هه‌موو به‌ره‌بابیک پیاو ماقولیک هه‌لبژیری و به‌ به‌رعوده بی‌ی بۆ جیبه‌جی کردنی نه‌و فرمانه‌ی پیاو کراوه، واده‌و په‌یمانی له‌ جووله‌که‌کان وه‌رگرت و (نه‌قیبه‌کان) به‌رعۆده بوون و له‌گه‌ل جووله‌که‌کان به‌ره‌و قدوس که وتنه‌ ری، کاتیک له‌ به‌یتولمه‌قه‌دیس نزیک بوونه‌وه، نه‌قیبه‌کانیان نارد چاویک به‌ وه‌زعه‌که‌دا بگێڕن و بزائن مه‌وقیف چۆنه‌و چۆن نه‌، که چۆن سه‌یریان کرد ئاده‌میزادی که ته‌و زلیان بینین لێیان ترسان و

که پانه وه، چییان بینیبوو بۆ جووله که کانیاں گیتاپیه وه، له وه و پیتیشیش (موسا) به نه قیبه کانی گوتبوو: که نابیی به و شیوه نه وهی دیتومانه بیگیپنه وه، جگه له دوو نه قیبه نه بیی نه وانی تر پابه ندی فرمانه که ی (موسا) نه بوون! وه کوو له مه و دوا قورئان ئاماژه ی بۆ ده کاو: ده فهرموی: ﴿وَقَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخْلَفُونَ أَفَلَا يَأْتِيَنَّكَ اللَّهُ يَا مَعْكُمُ﴾ جا که خودا فهرمانی پیی کردن به ره و قدوس به ری بکه ون ﴿وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ﴾ نیگای بۆ (موسا) کرد: که من یارمه تدره تانم پشتان ده گرم، به مهرجی پابه ندی واده و به لینه کانتان بن، ئاگاداری کرده وه کانتانم، گویم له قسه و گفت و گوتانه، ده زانم دلتان چی تیداپه.

جا ﴿لئن أقمتم الصلاة﴾ نه که ئیو نویره کانتان به پیک و پیک ئه نجام دا، ﴿وآتیتم الزکوة﴾ زه کاتی مال و سامانی خوتان دا به ئاتاجان ﴿وآتیتم برسلی﴾ برواتان به پیغه مبه رکانم کردوو پابه ندی فرمانه کانیاں بوون ﴿وعززتموهم﴾ یارمه تیتان دان و دژی خوا نه ناسان له که لیان دا جهنگان، ﴿وآفرضتم﴾ ﴿فرضا حسنا﴾ له ریگای خودا زیاد له واجب مال و سامانتان به خشی، جگه له زه کاتی واجب مال و سامانی تریشتان به خشی، که ئه م نه رکانه به جی بینن ﴿لا کفرون عنکم سیئاتکم﴾ تاوانه کانتان داده پویشین و لیتان خوش ده بین و توله تان لی ناسیتین!

﴿وادخلنکم جنات تجری من تحتها الأنهار﴾ ده تادخه یه به هه شتیکی رازاوه و پان و به رین که به ژیر دارو درخته کانی دا جۆگا ئاوی جوان و سه رنج راکیش ده کشیت و نه وه نده ی تر به هه شت ده پازیتنه وه و جوانی پیی ده به خشن !!!

جا ﴿فمن کفر بعد ذلك منکم﴾ هه ر که سییک دوا و هه رگرتنی واده و به لاین لی سی ره پیچی نه و فرمانانه بکا که ئاراسته ی کراون و پابه ندی فرمانه کانی خودا نه بی، نه وی پیی گوترابوو نه یکرد ده وهی جله و گیریی لی کرابوو

کردی، نه وه ﴿فقد ضل سواء السبيل﴾ بیگومان ریگای راستی لی هله بووه و گومرپابووه، ئیتر دل و دهروونی پاک نابیتته وه، شایانی نه وه نیه بچیتته بهه شته وه و به دیتنی پهروه ردگار بههره مهند نابی.

نه مجار پهروه ردگار نه وه بهیان دهکا که نه و جووله کانه پابه ندی عه هډو په یمانه که یان نه بوون و سزای توندی دان و، دهفه رموی ﴿فبما نقضهم ميثاقهم﴾ جا به هوی هه لوه شانده وه یان بۆ واده و به لینه کانی خویان، به هوی پاشکه زبوننه وه یان له و عه هډو په یمانه لی لیان وهرگیرابوو- ﴿به شیک له و عه هډو په یمانه نه وه بوو ئیمان به و پیغه مبه رانه بیتن که ده نیردرینه سهریان و یارمه تیان بدهن و ریژیان لی بگرن ﴿لعناهم﴾ نه فره تمان لی کردن، شیایوی رقو غه زه بی ئیمه بوون، له ریگای حق لادران و، گومرپابوون ﴿وجعلنا قلوبهم قاسية﴾ دلایانمان رهق کردوه، به زه بی و مرو فایه تییان تیدا نه ماوه، به هیچ جوریک حق وهرناگرن په ندوو ناموزگاریی ناچیتته گویچه یانه وه، هه لوه شانده وه ی واده و به لینه دلی رهش کردوون، سروشتی تیک داون دهروونی پیس کردوون، به زه بی و سۆز له دلایان دا نه ماوه به جوریک ته نانه ت به ناحق پیغه مبه رانیان کوشتن، بووختانیان به خاتو مریه م کرد، عیسای کوپی کرا به پیغه مبه رو بۆ سهریان ره وانه کرا که چی سووکایه تیان پی کرد، ته نانه ت هه ولی کوشتنیاندا، هه موو نه م کارانه یان، له ره حمه تی خودا دوری خستنه وه و شیایوی غه زه بی خودا بوون...! که وایی با گله بی له خویان بکه ن، سه رزه نشتی خودی خویان بکه ن، بۆ خویان به ده سستی خویان دۆزه خیان بۆ خویان خوش کرد!! نه وان ویرای هه لوه شانده وه یان بۆ عه هډو په یمانه کانیان ﴿بحرفون الکلم عن مواضعه﴾ ده سکاری رسته کانی ته وارت ده که ن، مانا که ی و ناراسته ده که ن که پیچه وانه ی مبه سست بی، پاش و پیش له وشه کانی دا ده که ن، مانایه ک بۆ

رسته کان دینن که نه و مانایه هر له گوپئی نیه! گۆرانکاری له دهکان دا دهکن:

دیاره گۆرانکاری دوو جوړی ههیه

- ١- گۆرینی وشهکان به پاش و پیش کردن و لی زیاد کردن و لی کرتاندن.
- ٢- گۆرینی ماناکه ی وه کوو نه وه وشه که بق ماناییه که به ری که هه لی نه گری!
- ٣- میژووش چه سپاندوویه تی جووله که و نه صاری بق خوشیان دانسی پیاده نین که نه و ته و پاته ی نیردراوه ته خوارئ بق سهر موسا و نووسیویه ته وه و فهرمانی به پارێزگاری کردنی کردوه، ته نه نوسخه یه که بووه و هیچی تری له بهر نه نوسراوه ته وه نه وه ش لای میژوونوسانی جووله که و نه صارا چه سپاوه: که له کاتی گوشت و گوشتاری بابلیه کان له جووله که کان و تالان و برق کردنیان و ته فرو تونا کردنیان، نه و نوسخه تاقانه ی ته و رات فه و تاوه، نوسخه ی تریان له لا نه بووه و له بهر پان نه بووه، تا له سینگه وه بیگوژنه وه بق سهر کاغه، بابلیه کانیش هه یکه له که یان روخاندن و پایته خته که یانیان ویران کردن نه وه ی به زیندووی به دیل گیرا کرابه کۆیله و گوژرایه وه بق شوپنیک ی دیکه.
- نه و پینچ سپاره (اسفار) هی که وه پال موسا ده درین و باسی مردنی موسا ژیاننامه ی نه وی تیدایه، نه وه شی تیدایه: که دوا ی موسا که س شوپنی نه گرتو ته وه.

نه م سپارانه به ماوه یه کی زۆر دوورو درێژ دوا ی (موسا) نووسرا نه وه، دوا ی چه ند سه ده یه که عیژپای کاهین له زمانی هه ندی پیره میرد که له دوا ی کاره ساتی بابل مابو نه وه و ریگادرا جووله که کان له هه نده رانه وه بگه رینه وه بق زیدی خویان! نووسیویه وه.

هه روه ما (ئینجیل) یش به ئیعتیرافی نه صارا خویان، دوا ی نه مانی عیسا به سه ده یه که نه مجار ده ست کراوه به نووسیینه وه ی! ﴿وَنَسُوا حَظًّا ذُكِّرُوا﴾

به ﴿ په یمانی خودا که پیغه مبه ره کانیاں لیان وه رگرتوون که ده بی ئیمان به
(محمد) بینن له بیریاں چوه وه !

ئیبنو عه باس ده فهرموی: مانای وایه ته وپاتیان له بیر چۆته وه، واته:
به شیکه ته وپاتیان واز لی هینا و کاریان پی نه کرد، فهرمانیاں پی کرابوو، که
ئیمان به پیغه مبه ری ئاخر زه مان (پیغه مبه ری ئیسلام) بینن، به لام نه وان نه م
جۆره فهرمان و جله و گیریا نه یان شارده وه و په رده پۆشیاں کردن..

حه س نه بی به هری ده فهرموی: واته: وازیان له پوخته ی ئایینه که یان هینا
نه و نه رگانه ی خرابوو سه ریاں نه نجامیاں نه دا؛ | به ماش به دبخت و
چا هره رده شی دنیا و قیامت بوون !!

رافه که ارنی تر ده لئین: مانای ﴿ونسو حظا﴾ واته: کاریان به ته ورات
نه کرد، ئیتر توشی به دبختی بوون، نه دل و ده روونیاں به ساخی مایه وه نه و
سروشته و هه لسو که وتیاں مرقفانه بوون، نه کرده وه کانیاں ریک و پیک بوو،
هه موو شتیکیان درنده ئاسا بوو.

نه م موعجیزه قورئانیه که راستیه تی پیغه مبه رایه تی (محمد)
ده چه سپینن بهره وامو هه میشه بییه هه لوه شانه وه ی به سه ر دانایه، قورئان
به چه ند سه ده یه ک دوا ی له دنیا ده رچوونی موسا نه م راستیا نه ی
راگه یاندوو، زانستی میژوویی تازه ش نه مه ی وه کوو حه قیقه ته یکی میژوویی
چه سپاندوو !

جا وه نه بی نه م ره وشته ناشیرینا نه یان تاییه ت بی به و رۆژگاره و دوا یی
گورابن، به لکوو ﴿ولا تزال تطلع علی خائنة منهم﴾ نه ی (محمد) تا ئیستاش
له و جووله کانه خیانه ت دوا ی خیانه ت ده بیندری! هه رگیز نه ی (محمد)
وامه زانه که تۆو ئاینه که شه له خیانه تی نه وان دووره په ریز ده بن، قه ت له
پیلان و گیره شیوینیاں دلیا مه به، نه وانه گه ل و نه ته وه یه کن خاوه نی وه فاو
واده و به لئینیاں نین لیان نه مین مه بن، که سیک عه ه دوو په یمان له گه ل خوا دا

نەباتە سەر بە ئێنی خۆی مەلۆه شینێتەو! کە ی هی ئەو یە پشەتی پێ
بەستری؟ بەتەمای خێرو بێر بێ لی!

طەبەری دەرمووی: رای پەسند ئەو یە: کە پەرەردگار مەبەستی لێرەدا
جوولە کەکانی بەنو نەخیرە کە پێغەمبەر ﷺ ھاتە لایان بۆ ئەو ی باربوی
موسولمانان بکەن بۆ خوینی عامریبەکان، بەلام ئەوان پیلانی تیرۆرکردنی
پێغەمبەریان داڕشتو ویستیان لەناوی بەرن، ئیتر خودا پێغەمبەری لەو
پیلانە ئاگادار کردەو (١) خیانەتکاری و پیلانگێپی و بێ وادەو بە ئێنی
رەوشتی سەرەکی و بنەپەتی نەتەو ی جوولە کە یە.. ئیمان بە پێغەمبەری
ئیسلام ناھێنن ﴿إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ﴾ مەگەر کە مێکیان نەبێ، وەکوو عەبدوللای
کۆپی سەلام و ھاو لەکانی؛ ئەوانە ی کە ئیمانیا بە پێغەمبەر ﷺ ھێناو خودا
بە تاکو تەنیا دەپەرستن، ئەوانە گومانی خراپەیان لی مەکە، لە پیلان و
خیانەتە کارییان مەترسی، چونکە ئەوانە دڵسۆزی ئایین و خوداپەرستن! فرت و
فیلان نیە.

﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَح﴾ چاوپۆشی بکە لەو ھەل و تاوانە ی لەو پێش لێیان
داو، لە خراپەیان خوش بە، مامەلەیان لەگەڵ دا بکە بە شیوە یەکی
باش و چاکە کاری.

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ بێگومان خودا چاکە کارانی خوش دەوێن، ئەو
چاکە کارانە ی لە کاتی دەسلالت و توانادا عەفو دەکەنە رەفتاری خۆیان و لە
خراپە ی خراپە کاران خوش دەبن، پاداشی چاکە کاران دەداتەو، ئەمەش
تروپکی سەرکەوتن و سەرفرازی و زالبوونە.

لە میژوودا چەسپاوە: کە پێغەمبەر ﷺ لەگەڵ ھەر سی ھۆزی جوولە کە (بنو
قینقاع و بنو النضیر و بنو قریظە) کە لە دەورووبەری مەدینە بوون - ئەو پەپی
مامەلە باشی کردووە ھەر لەسەرتاوە ھەتا کوتایی.. ھەر لەسەرەتای
گەیشتنی پێغەمبەر بۆ مەدینە و عەھدی لەگەڵدا مۆرکردن: کە شەپی لەگەڵدا

نه کهن، دوژمنی نه میتنه سهری و یارمه تی دوژمنه کانی نه دهن! نه وانیش له گیان و مالی خویان نه مین بنو به سهریه سستی و نازادی کاروباری خویان نه نجام بدن، که چی جووله که کان له کاتی ناشتی و نارامی دا په یمانی خویان مه لوه شانده وه، پیلانیان له خودی پیغه مبهړ ﷺ گیترا، پالیان به سوپای قوره یشییه کان داو له گهل عه ره به کافره کان شه پریان دژی موسولمانان مه لگیرساند، پیغه مبهړ ﷺ هر نه وه نده ی له گهل کردن که له ده ورو به ری خوی دووری خستنه وه، له کوتایش دا که موسولمانان به میژ بوون پیغه مبهړ ﷺ سزای جووله که کانی نه دا له سر نه وه موو پیلان و خیانه تکارییه ی که له گهل موسولمانان دا کردیان ته نها ناموژگاری موسولمانانی کرد له نیوه دورگی عه ره ب وده ریان نین، نه میلن نه و خائینانه له نزیک پایته ختی موسولمانان دا نیشته چی بن! به مه به سستی جیبه چی کردنی فرمانی پیغه مبهړ نیمامی عومر ﷺ جووله که کانی به ره و شام ره و پی کردن.

﴿ومن الذين قالوا انا نصارى اخذنا ميثاقهم﴾ هه روه ها عه هدوو په یمانان له مه سیحیه کانیش وهرگرت؛ که هه ر کاتی پیغه مبهړی ناخر زه مان ره وانه کرا شوینی بکه ون و یارمه تی بدن و پستی بگرن، هه روه ها به لیتمان لی وهرگرتن که برپا به هه موو پیغه مبهړانی خودا بکه ن، که چی نه وانیش هه مان هه لویستی جووله که کانیا نواند، ناینی خویان تی کدا، گورانکارییان تی دا کرد، سه ریچی.. هه موو عه هدوو په یمانیکیان کرد، به لیتنی خویان مه لوه شانده وه بویه خودا ده فهرمووی: ﴿فتسوا حظا مما ذكروا به﴾ کاریان به بنه مای نایینه که ی خویان نه کرد، پابه ندی فرمان و جل و گیری نینجیل نه بوون، هه موو واده و به لیتنی خویان مه لوه شانده وه ﴿فاغرينا بينهم العداوة والبغضاء الى يوم القيامة﴾ نیمه ش له تۆلی نه وه دا تۆوی دوژمنایه تی و رقو کینه مان خسته ناویانه وه، هه ری که یان رقی له وی تره، هه ر به و شیوه ش هه میتنه وه هه تا رۆژی قیامه ت! کومه له ی مه سیحی و پرای جوداوازی ره گ وده که زیان له

نیوان خۆیاندا دووژمنایەتی و دژایەتییان هەیه، هەریەکیان ئەوی تر بە کافر
حسێب دەکا، هەریەکیان نەفرین لەوی تر دەکا!

﴿وَسَوْفَ يَنْبَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾ لەو بەولاه رۆژی قیامەت خودا
لە کاتی حیساب و لێکۆڵینەوه لەگەڵ کردندا پێیان دەڵێ: لە دنیادا چییان
کردووه، یەکی یەکی تاوانەکانیان بپێردەخاتەوه و سزایان دەدا لەسەری،
تاوانی پەیمان شکێنی و پابەند نەبوون بە واده و بەلێتی جەخت لەسەر کراوو
گۆڕینی ئینجیل و گۆرانکاری لە وەرمان و جەوگیرییانەیی که لە خۆی گرتوون،
ئەمە هەپەشەیهکی توندوو سامناکه بۆ مەسیحییەکان لەسەر ئەو هەموو
تاوان و تاوانکارییەیی که ئەنجامیان داوه، لەسەر ئەوێ که درۆیان بە دەم
خوداوه هەلبەستوه و پێغه مەریان بە درۆ خستۆتەوه لەسەر ئەوێ که
دەلێن: خودا خێزانی هەیه، مندالی هەن شەریکی هەن خودا سێ ئەقنومی
هەیه، کوڕو باوک و گیانی پاک، بێگومان خودا رۆژی قیامەت لەسەر ئەم
هەلوێستەو بیرو باوه پانهیان سزایان دەدا!!

ئەوێ لە روی میژوووییەوه تەنانهت لای خودی مەسیحییەکانیش
چەسپاوه؛ ئەوێه: که مەسیح بۆ خۆی پەندوو ئامۆژگاری و تەعلیماتەکانی
خۆی نەنووسیوه تەوه، که دنیای بەجێ هێشتوه ئینجیلیکی نووسراوه نەبوه،
جۆله که کانیش بە و پەری درەندەیی و دلەرەقییەوه چەوساندوو یاننەوه
بە تاییەتی زۆر سته مکاریان لەگەڵ هەوارییهکانی دا کردووه! کاتیگ (قوسطه
نطین مەلیک) بوو بە مەسیحی و ئیمانی بەو پەیامە هێناو ئایینی مەسیحی بە
رەسمی ناساند، هەلمەتی قەلاچۆکردنی مەسیحییەکان لە لایەن
دووژمنەکانیانەوه گەمێگ هێواش بووهوه، ئەمجار مەسیحییەکان دەستیان
کرد بە نووسینەوهی ئینجیلەکانیان که چەند ئینجیلیگ بوون هەریەکیان
لەوی تریان جیاوو، ئەو چوار ئینجیلەیی که ئەمڕۆ لە ئارادان، سێ سەده
پاش لە دنیا دەرچوونی مەسیح نووسراونە تەوه واتە: لەسەر دەمی

قوسطنطنین مه لیکی رۆمانی دا که ئایینی مه سیحی به ره سمی ناساندوو بۆ خۆی نه و ئایینه ی په سندن کرد! ئیتر له و کاته شه وه چهند بیروباوه پریکی فه لسه فی وئیفریقی بته رستی چوه ناو ئایینی مه سیحیه وه! نه م ئینجیلانه که پێیان ده گوتری (العهد الجديد) وئیرای نه وه ی که بی بنه ماو بی میژوون و کومه لیک ده قی جوئ جوئ و دژ به یه کیان تیدایه، له بهر رۆشنایی کتیه کانی جووله که دا دانراون: که پێیان ده گوتری (العهد القديم) که نه مانه ش بۆ خۆیان بناغه یه کی ره سه ن و چه سپاو راستیان نه وه که کو له وه پیش ئاماژه مان بۆ کرد!!

مه به سته کانی قورنای پیرۆز

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ
مِّنَ الْكِتٰبِ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ قَدْ جَآءَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ
﴿١٥﴾ يَهْدِيْ بِهٖ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ
الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ اِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٦﴾

نه مجار دوا ی نه وه ی به زدان نه وه ی بۆ روون کردینه وه واده و به لینی له نه هلی کیتاب وه رگرتوه، که پابه ندی فه رمان و جله وگیریه کانی خودا بن، مه ر وه کوو چۆن له نه ته وه ی ئیسلامیشی وه رگرتوه، به لام نه هلی کیتاب په یمانی خۆیان مه لوه شانده وه و پابه ندی نه بوون دوا ی نه و روون کردنه وه جاریکی تر بانگی نه هلی کیتابی کرده وه: بۆ نه وه ی ئیمان به پیغه مبه ری ئیسلام بینن.

ئیبینو جه ریری طه بیری له عه کره مه وه ده گپرتته وه ده لی: کۆمه لیک
 جووله که هاتنه خزمهت پیغه مبه ر ﷺ پرسیری (رجم) به ردبارانی داوین
 پیسیان لی کرد، پیغه مبه ر ﷺ سویتدی دان به و که سه ی که ته وراتی بۆ سه ر
 موسا ناردۆته خواری و کتوی توری به رزکردۆته وه له سه ر سه ری جووله که کان
 رای گرت و واده و به لینی له نه هلی کیتاب وه رگرتوه: که له شایه تی دا راست
 بپۆن: نه میش وتی: کاتیک ره وشتی داوین پیسی له ناواماندا بلاویوه وه سه ر
 داری جه لمان لی ده دان و سه رمان ده تاشین، واته: له به رهت دا به ردباران
 بووه! ئیتر پیغه مبه ر ﷺ حوکمی دانی به رجم کرنی زیناکه ره که، نه مجار
 نه م نایه ته هاته خواری ﷻ ده ره موی ﴿یا اهل الکتاب﴾ نه ی کۆمه لی
 جووله که و نه صارا! ﴿قد جاءکم رسولنا بین لکم کثیرا﴾ کتم تحفون من
 الکتاب﴾ بیگومان پیغه مبه ری ئیمه ﷺ هاتوه بۆ سه رتان، ئیمه ناردوومانه
 بۆ ناوتان، بۆ نه وه ی زۆر له و حوکمانه ی که شاربووتانه وه له ته ورات دا
 چه سپاون بۆتانی روون بکهینه وه (وه کوو حوکمی زیناکه ر که به ردباران
 کردنیه تی، نه م حوکمه له و حوکمانه یه که له سیفری (التثنیه) دا تۆمار
 کراوه، به لام ئیوه پابه ندی نه بوون و کاری پی ناکه ن، عالمه که شتان (ئیبینو
 صوری) لای پیغه مبه ر ئینکاری هه بوونی نه و حوکمه ی کرد، دواپی که
 پیغه مبه ر سویتدی دا، دانی پیانا، نه ی کۆمه لی جووله که و نه صارا! ئیمه
 پیغه مبه ری ئیسلام: (محمد) مان ناردووه بۆ سه ر هه موو دانیشوانی سه ر
 زه وی، ناردوومانه به به لگی به هیزه وه بۆ جیا کردنه وه ی حه ق له به تال.

قورئانی پیروز دوو ره وشتی پیغه مبه ری ئیره دا دیاری کردووه:

ره وشتی به که م نه وه یه: پیغه مبه ر ﷺ بری گرانکار ﷻ هه لکپرانه وه
 ته ئویل کردنیان بۆ ده که کانی ته ورات روون ده کاته وه.

زۆر له و شتانهی که له ته و رات دا ههیه و شار دوویانه ته وه بۆیان روون ده کاته وه، ئیبنو عه بباس ده فه رموی: نیشانه و ره و شتی پیغه مبه ر یان شار دوته وه، حوکمی زیناکه ر که به رد باران کردنه شار دوویانه ته وه به لام خودا چا و پۆشی لی کردن و په رده ی له سه ره لته مالتین، جا که پیغه مبه ر له گه ل نه وه شدا که خوینده واری نه بووه - نه م نه ئینی یانه ی ئاشکر اکردن و حوکمه شار در او ه کانی ته و راتی خستنه بوو، نه وه نیشانه ی راستی پیغه مبه رایه تیه که یه تی، نه گینا پیغه مبه ریکی نه خوینده وار چون نه و حوکمانه ی زانین !!!

ره و شتی دووه م: بیده نگی له زۆر حوکمی شار در او ه ی تر کردووه که ده ر خستنیان بۆ بانکه وازییه که ی پویست نیه و سوودی ئیسلام له روون کردنه وه یاندا نیه وه کو ده فه رموی:

۲- ﴿ويعفو عن كثير﴾ واته: ره و شتی دووه می پیغه مبه ر نه وه یه: که زۆر شت له و حوکمانه ی شار دوویانه ته وه له ته و رات دا هه ن نه و چا و پۆشی لی ده کا و په رده له سه رتان هه لته مالتی چونکه بۆ نه خشی بانکه وازییه که ی پویست نیه، به لام پیویسته نه وان بۆ خۆیان واز له و گۆرپانکاری و حوکم شار د نه وه بێنن بۆ نه وه ی هه یایان نه چی !!! بێگومان روون کردنه وه ی قورئان ده ر باره ی حوکمه شار در او ه کانی ته و رات و ئینجیل به هۆی موسو لمان بوونی زۆر مالوم و زانا کانیان ..

نه مجار په ره و ردگار وه صفی قورئان ده کا و ده فه رموی: ﴿قد جاءكم من الله نور﴾ له خودا وه (نور) بۆ ئیوه هاتووه پیغه مبه ریک که مه شخه لی نوور و رووناکییه، نه گه نه و پیغه مبه ر نه بوایه هیه که سیک شاره زایی ئایینی هه ق و راست نه ده بوو، خه لکی له گومرایی و سه ر لێشی ئاوی دا ده مانه وه، بری له راهه که ران ده لێن: مه به ست به (نور) ئایینی ئیسلامه.

﴿و کتاب مبین﴾ بۆتان هاتووہ کتیبیککی ریگا نیشانده رو حق
 ناشکراکه ۱ راست و دروست، هرچی ئاده میزاد پئویستیان پی بی ئه و روونی
 کردۆته وه، بهرنامه ی ژبانه و، که ته لۆکی بوونه وه ره، قانون و یاسای خودایه بۆ
 بهنده کانی: ﴿یهدی به الله من اتبع رضوانه سبیل السلام﴾ پهروه دگار به هوی
 نه و قورئانه و ۲ که سانیك شاره زان ده کا که بیان هوی له سه ر ئایینی حق و راست
 بن و شوین په ندوو ئامۆزگاری په زدان بکه ون! شاره زایان ده کا بۆ ریگا ۳
 رزگاری و سه رفرازی و پرۆگرامی راست و دروست! ﴿و یخرجهم من الظلمات إلى
 النور یاذنه﴾ له گومرایی و چاره په شی رزگاریان ده کا، له باوه شی کوفرو
 بیدینی ده ریان دینی، ده یان خاته ناو دنیای نوورو ئیمان و کامه رانییه وه،
 ﴿و یهدیهم إلى صراط مستقیم﴾ شاره زایان ده کا بۆ راستین ریگه که نه ویش
 ئایینی حق و راستی ئیسلامه، چونکه حق بۆ خوی ته نیا ریگه ی راست و
 دروسته به لام به تال بریتییه له چهند شیوو دۆل و کویره پی و کهنده لان و
 به سته له کو مه ل دیر.

پهروه دگار سی به هری قورئانی دیاری کردوون:

- ۱- هر که سیک شوین ئایینی خودا بکه وی قورئان شاره زای ده کا بۆ
 ریبازیك که له هه ردوو جیهان دا لی ده حه سیته وه، له هه موو به دبه ختی و
 چاره په شییه ک رزگاری ده بی.
- ۲- شاره زایی که ره بۆ ریگایه ک که ده یگه یه نی به مه به سستی به رزو
 پیروز، نه گه ره به راستی پابه ندی فرمان و جلّه و گیریه کانی بن و به ریک و پیکسی
 بینه ریباوری نه و کاروانه پیروزه.

ره تگردنه وهی بیرو باوهری جووله که و مه سیحیه کان

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقْ مَا يَشَآءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصٰرَى نَحْنُ اَبْنَاؤُا لِلّٰهِ وَاجْبَتُوْهُمۡ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوْبِكُمْ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٨﴾ يَتَآهَلُ الْكِتٰبُ قَدْ جَآءَ كُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فِتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْ بَشِيْرٍ وَلَا نَذِيْرٍ فَقَدْ جَآءَ كُمْ بَشِيْرٌ وَنَذِيْرٌ ۚ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٩﴾

دوای نه وهی په روه ردگار به شیوه یه کی گشتی به لگی له سر نه هلی کتاب هتیا به وه سرزه نشی کردن و نه وهی روون کرده وه: که نه وانه که مترخه م و تاوانبارن، رویان له حق وه پکیراوه، چونکه برهویان به په یامی نیسلام نه کردوه، نه مجار دی به شیوه یه کی تاییه تی باسی کوفرو سر لی شیواوی مه سیحیه کان ده کاو ده فهرموی: ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾ بیگومان کافرو بی باوه پن نه وانه ی که ده لئن: خودا بریتیه له مه سیحی کوری مه ریه م.

وه کوو زانداروه: ته نها کومه له ی یا قوبیه کان له نه ته وهی مه سیحی پیان وایه: که مه سیح خواجه، پاشان نه م ریازو بیرو باوهره له ناو هه رسیک کومه له ی مه سیحی (کاثولیک، نه رثودکس، پروتستانت) دا بلآو بووه وه پروتستانت پیش چوار سه ده له سر ده ستی راهیبیکی موصلیح که ناوی

(مارتن لوتر) بوو دامه زرابووه، نه م راهیبه نایینی مه سیحی له نۆز بیرو باوه پی پرو پوچ پاک کرده وه، بانگه وازییه کئی په ره ی سهندو بوو به ریښانی ژماره یه کی نۆزی مه سیحی نه م ریښازه به تاییه تی له ولاته یه کگرتوه کانی نه مریکا و به ریتانیا و نه لمانیا بلاو بوو وه، به لام له گهل نه وه شدا (مارتن لوتر) بانگه وازی بیرو باوه پی بۆ سئ خودایی ده کردو هر که سئیک بانگه وازی یه کتاپه رستی و یه ک خودایی بکردایه نه و به مه سیحی حلیب نه ده کردو.. به لام له ناکاما رایه کئی سر به وه ده کیشئ که وا وه صفی مه سیح ده کا که خودایه، نه وه تا له لاپه ره ی یه که می ئینجیلدا نووسراوه (کتاب العهد الجديد لربنا ومخلصنا يسوع المسيح) هه موو کۆمه له ی مه سیحی نه مپۆ له سر نه وه ن: که خودا مه سیحی کوی مریه مه، عیسا خودایه، به لگه شیان نه و ده قه یه: که له ئینجیلی یوحه ننادا هه یه، که ده لئ (في البدء كانت الكلمة والكلمة كانت عند الله، والله هو الكلمة) که لیمه لای مه سیحیه کان بریتیه له عیسا، که وایی به پی رستی سیتم له م ده قه وای لی دیتوه (خودا عیسای کوی مریه مه). به هر حال ئیستا له نا مه سیحیه کانی خۆرئاوادا که سانیک هه ن بریایان وایه: که مه سیح ره وانه کراوو پیغه مبه ره، نه ک خودا! قورئانی پیروژ وه صفی مه سیحیه کانی به وه کردوو که ده لئین: خودا عیسای کوی مریه مه! بۆیه ئم باوه په بئ بناخه یان رت ده کاته وه ده قه رموی: ﴿قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَفَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ نه ی پیغه مبه را به و مه سیحیان بلئ: **■** جه ساره ت له سر پله و پایه ی خودایه تی ده که ن: پییان بلئ کئ ده سه لاتی هه یه له نا وچوون و مردن له عیسا و دایکی دوور بخاته وه؟! به لکوو کئ له توانای دا هه یه که مردن له هه موو گیانله به رانی سر زه وی دوور بخاته وه؟ نه کهر خودا ویستی له ناویان به ری کئ هه یه نه هیلئ نه م ویسته ی یه زدان بیته جئ؟ به کورتی مه سیح و دایکی دروست کراوو به دیهینراون وه کوو به دیهینراوانی تر که مردن و نه مان رویان تی

دهکا، نه گهر خودا ویستی بیانفەوتیڻی یان هەموو گیانلەبەرانی سەر زهوی
له ناوبەرئ کەس نیه بتوانی بەرگری بکاو نه هیلئ ویسته که ی خودا بیتەدی،
جا که مەسیح نه توانی مردن له خۆی و دایکی دووربخاتەوه وەکوو چۆن
ناتوانی له خەلکی تریشی دوورخاتەوه، ئەدی چۆن بۆ خۆی خودایەو
دەسەلاتی هەموو بوونەوهی هەیه و هەموو شتیکی بە دەسته؟؟

بەس پەرەردگار دەسەلاتی رەهاو بی سنووری هەیه، دەتوانی هەموو
بوونەوه ر له ناوبەرئ، هەموو ئادەمیزادان بمریڻی، هیچ شتیک نیه بیتیته
له مەر له بەردەم ئیرادەی دا، دەسەلاتیک نیه له ژوور دەسەلاتی خوداوه بی،
چونکە ﴿وَلِلَّهِ الْمُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ هەر بۆ خودایە پادشایەتی
وخواوە نیەتی ئاسمانەکان و زهوی و ئەوهی له ناویانیاندا هەیه. چی له
بوونەوه ردا هەیه ملکی خودایە! چی ئادەمیزادوو جنۆکە و فریشتە هەن
دروستکراوی خودان! ﴿يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ﴾ هەر ساتیک بیهوی شتیک بهیڻیتە دی
دەیهیڻیتەدی، چۆنی بوی له نه بووهوه دروستی دهکا، جاری و دەبی له گل
ئادەمیزاد دروست دهکا بەبی ئەوه دایکو باوکی هەبی، وەکوو ئادەم "دروودی
خوای لی بی" هەر وها بنەمای هەموو زیندەوهریکی تر که له گل دروستی
کردوون! جاری و دەبی ئادەمیزاد دروست دهکا تەنها باوکی هەیه دایکی
نیه، وەکوو دایە (هەوا) جاری و هەیه ئادەمیزاد دروست دهکا باوکی نیه بەس
دایکی هەیه، وەکوو (عیسا) ئەمە رەتدانەوهی مەسیحییەکانە. کە پێیان وایە:
مەسیح هەم خودایەو هەم ئادەمیزادە، دەلێن: (عیسا) سروشتی ئادەمیزادی
تێدایە و سروشتی خودایشی تێدایە، سروشتە خوداییه که ی زاتەرە، چونکە
بەشیۆهیه کی ئاناسایی بەبی باوک دروست کراوه، کردەوهی سەر سورەیتەر
له سەر دەستی رویان داوه... بەلام له راستی دا ئەم روداوه ئاناسایییانە ی که
له سەر دەستی عیسا رویانداوه، موعجیزە و نیشانی پێغەمبەراییەتی
(عیسا) نو به ویستی خودا هاتونە دی، ﴿وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ خودا

به‌سه‌ر هه‌موو شتی‌کدا ده‌سه‌لاتی هه‌یه جاری وا ده‌بی به‌بی دایک و باوک
 ئاده‌میزاد دروست ده‌کا، جاری وا ده‌بی به‌بی باوک ئاده‌میزاد دروست ده‌کا!
 وه‌کوو (عیسا) که ئیوه به‌خودای ده‌زانن! به‌کورتی هه‌ر شتی‌ک ویست و
 ئیراده‌ی خودا په‌یوه‌ندی پێو به‌ستی به‌ده‌سه‌لات و توانای بی سنووری
 دیته‌دی، جا به‌ر شتی‌ک به‌سه‌ر سووپه‌ینه‌ر دیته به‌رچاوه‌وه هه‌ر به
 نیسبه‌ت ئاده‌میزاده‌وه‌یه ناک به‌نیسبه‌ت خوداوه‌یه، هه‌موو کارێک بۆ خودا
 وه‌کوو یه‌ک وایه.

کۆمه‌لیک جووله‌که هاتنه خزمه‌ت پێغه‌مبه‌ر ﷺ له‌که‌لیدا که‌وتنه گفتوگو،
 بانگی کردن بۆ به‌روا هێنان وه‌ سزای خودا ترساندن، وتیان: ئه‌ی محمد!
 مه‌مان ترسینه ئێمه‌ کوپی خوداین و خۆشه‌ویستی خۆینی، ئیتر په‌روه‌ردگار
 ئه‌م نایه‌ته‌ی له‌م باره‌وه نارد هه‌واڤی ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ
 وَأَحِبَّاؤُهُ﴾ جووله‌که‌کان و مه‌سیحیه‌کان ده‌لێن: ئێمه‌ خۆشه‌ویستی خوداین
 سه‌ر به‌ پێغه‌مبه‌ره‌کانینی و رێزو قه‌سمان لای خودا هه‌یه، چاودێریمان ده‌کا،
 قسه‌مان لای خودا په‌سند و شانس و به‌ختمان هه‌یه، که ده‌لێن: (نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ)
 مه‌به‌ستیان ئه‌وه‌یه که کوپی به‌راستی خوداین، به‌لکوو مه‌به‌ستیان ئه‌وه‌یه:
 ﷻ لای خودا خۆشه‌ویست و قسه‌ رویشتون!

ئیتر خودا بیرو بۆچوونه‌که‌ی ره‌ت کردنه‌وه و فرموی: ﴿قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ
 بِذُنُوبِكُمْ﴾ ئه‌ی محمد! پێیان بێ: ده‌ی نه‌گه‌ر وایه بۆچی خودا له‌ دونه‌یادا
 له‌سه‌ر تاوانه‌که‌نتان سزاتان ده‌دا، وه‌کوونه‌وه به‌ته‌رسته‌کان مزگه‌وتی گه‌وره‌ی
 ئیوه‌یان روخاند، شاری پیروزی قودسیان وێران کردن، فرمانپه‌رواییان لای
 ستاندنه‌وه له‌ قیامه‌تیش دا ناگری دۆزه‌خی بۆ ناماده‌ کردوون له‌ تۆله‌ی
 کوفرو درۆ بووختان هه‌لبه‌ستنتان، خۆ و اباوه باوک رۆله‌ی خۆی خۆش ده‌وی
 زه‌ره‌رو زیانی پێ ناگه‌یه‌نی! جا که ئیوه خودا سزاتان ده‌دا مانا وایه: ئیوه

خۆشه ویستی خودا نین و لای خودا ئه و ریزو قه دره تان نیه که بۆخۆتان ئیدیعیای ده که ن!!

﴿بل أنتم بشر من خلق﴾ به لکوو ئیوه ئاده میزادن وه کوو هه موو ئاده میزادیکی ترو به نده ی په روهر دگاران، خودا مه رایى له بهر که س ناکاو منه تی له که س نیه ﴿یفقر لمن يشاء﴾ که سێک شیایى لی خۆشبوون بى لی خۆش ده بى و کامه رانی دونیاو قیامه تی ده داتى، ﴿ويعذب من يشاء﴾ که سێک شیایى سزادان بى سزای ده داو تۆله ی لی ده ستینى، خودا چى بوى و چۆنى بوى ئاوا نه نجامى ده داو که س ناتوانى بهرگى بکا، که وابى له لووتبه رزى خۆتان دابه زنو به خۆتان دا بچنه وه، ئه و بانگه شه و فپو فیشاله سوودتان پى ناگه یه نى، ئه وه ی که سوود به خشه بۆتان بیرویاوه پى راسته قینه و بپرواهیتانه به په یامى نیسلامو کرینی کرده وه ی چاکه!

﴿والله ملك السماوات والأرض وما بينهما واليه المصير﴾ هه ر بۆ خودایه خاوه نیه تی و ده سه لات و فره مانپه وایى ئاسمانه کان و زه وى و ئه وه ی تییان دایه و له ناویان دایه، هه موو بوونه وه ر دروست کراو به نده ی ئه لقه له گوێى خودان و له ژێر ده سه لات و فره مانپه وایى ئه ودان، که پانه وه هه ر بۆلای خودایه، هه موو به نده کان زیندوو ده کرێنه وه و ده چنه بهر قاپى په زدان، به شێوه یه کى دادپهروه رانه دادگایى هه موو ئاده میزادن ده کاو، هه ر که سه به پى کردارو گوفتاری پاداشت و سزای ده داته وه په روهر دگار بۆیه رسته ی (والله ملك السماوات والأرض) دووباره کرده وه بۆ ره تکرده وه ی هه موو ئه وه سیحییانه ی که ئیدیعیای خودایه تی مه سیح ده که ن، بۆ دووباره کردنه وه و چه سپاندنى ئه و په یامه یه: که ده لى: خودا خاوه نى مه سیحه و ده توانى له ناوی به رى، هه روه ها بۆ ره تدانه وه و بهر په رچدانه وه ی هه موو جووله که و مه سیحیه کانه، بۆیان روون ده کاته و که خودا توانای لی خۆشبوون و سزادانى هه یه، هه رچی بوى ده یکا، هه روه ها ره تکرده وه ی ئه و ئیدعا کردنه یانه ده لێن: ئیمه له خودا

نزیکین و شانسو به ختمان لای خودا هه‌یه، بۆیان روون ده‌کاته‌وه که له‌خودا نزیکێ ئه‌وه نیه: که ئه‌وان لای حالی بوون، به‌لکوو ته‌رازوی نزیک بوونه‌وه له‌خودا به‌پروای راست و کرداری چاکه، نه‌ک ره‌گه‌زو چینه‌یه‌تی که‌وابی ئه‌و ئیدیعایه‌یان درۆیه که ده‌لێن: جووله‌که گه‌لو هۆزی هه‌لبژێردراوی خودان و خوشه‌ویستی به‌زدانن! | به‌لکوو لای خودا کێ زیاتر خودا په‌رست بێ و به‌پروا دروست و قایم و پته‌و بێ ئه‌وه لای خودا ریزدارتره‌.

ئه‌و جار خودا جاریکی تر خیتاب ئاراسته‌ی ئه‌هلی کیتاب ده‌کاوه ده‌فرموی: ﴿يَا اَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يبين لَكُمْ عَلَى فِرَةٍ مِنَ الرِّسْلِ﴾ ئه‌ی ئه‌هلی کیتاب! باش بزانی ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی که له‌سه‌ر زمانێ پیغه‌مبه‌ره‌کانتاندا مزگینیتان پێ دراوه‌وه له‌ نامه ئاسمانیه‌کان دا باسی کراوه هاتوه‌وه بۆ ناوتان، ئه‌ویش ره‌وانه‌ کراوی خودای مه‌زن (محمد) ﷺ دوا پیغه‌مبه‌ره‌وه هیچ پیغه‌مبه‌ر نایه‌ن له‌ دوا ئه‌و، به‌لکوو ئه‌و پشتگیری په‌یامی ئه‌وان ده‌کاوه به‌پروای به‌هه‌موویان هه‌یه‌وه هه‌موویان به‌حق ده‌زانێ! (محمد) ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌یه: که له‌نامه ئاسمانیه‌کانتاندا مزگینیتان ده‌ریاره‌ی دراوه‌تی، پیغه‌مبه‌ره‌کانتان نیشانه‌کانی ئه‌ویان به‌ ئێوه راگه‌یاندوه‌وه، ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ پاش تێپه‌رپوونی ماوه‌یه‌کی زۆر به‌سه‌ر پچه‌ران و لیبرانی پیغه‌مبه‌ران دا ئه‌و هاتۆته‌ سه‌رتان، ماوه‌یه‌کی دوورو درێژ تێپه‌رپوه‌ به‌سه‌ر له‌ دنیا ده‌رچوونی عیسا دا ئه‌مجار ئه‌م نێردراوه‌، بۆ ئه‌وه‌ی پێویستیاتی ئاینیتان بۆ روون بکاته‌وه، ئه‌هکامی دین و دنیا تان بۆ دیاری بکا، بیروباوه‌ره‌ تان راست بکاته‌وه، ره‌وه‌په‌وه‌ی ژاننان بۆ دیاری بکا، بیروباوه‌ره‌ی بته‌په‌رستی و ماده‌ په‌رستیتان لای نووربخاته‌وه، خودا په‌رستی ته‌قوا کاری راست و دروستتان فێر بکا، ئه‌وه‌ی تێیدا که‌وتونه‌ گومانه‌وه بۆتان راست بکاته‌وه!

وه‌کوو ده‌لێن: نێوان ئاده‌م و نوح هه‌زار سال بووه، نێوان نوح و ئیبراهیم هه‌زار سال بووه، نێوان موسا و عیسا هه‌زار و سه‌د و سه‌د سال بووه، له‌ نێوان

له دایک بوونی مه سیح و له دایک بوونی پیغه مبه ری ئیسلام پینج سه دوو شه صت و نو سال بووه... به ئی په روه ردگار (محمدی) ره وانه کرد بۆ سه ر ئیوه نه وه کو بلین: ئیمه ترسینه رمان نه هاتوته ناو، که س نه بووه ناموزگاریمان بکا و مزگینی به هه شتمان بداتی و له ناگری دۆزه خ بهمان ترسینی! ئیتر په روه ردگار نه م عوزده یان بۆ ناهیلته وه و ده فهرموئ ﴿أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ﴾ نه وه تا پیغه مبه رمان بۆ ناردن بۆ نه وه ی نه لئین هیچ مژده ده رو ترسینه ریکمان نه هاتوته ناو بی ناگا بووین نه وه تا ئیستا ﴿فَقَدْ جَاءَكُمْ بِشِيرٍ وَنَذِيرٍ﴾ هاتوته ناوتان پیغه مبه ریک ناوی (محمد) وه دوا پیغه مبه ره، مزگینی ده دا به وانه ی خودا په رستی ده که ن، به به هه شت و ره زامه ندی خودا به ته مایان ده کا سه ریچی که ران له دۆزه خ ده ترسینی ریکای راست و دروست نیشان ئاده میزاد ده دا، ریکای سه رفرازی رزگاری هه تا هه تای بۆ ئاده میزادان ده ست نیشان ده کا!

﴿وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ په روه ردگار به سه ره موو شتیک دا به تواناو ده سه لات، هه ر که سیک به کتا په رستی بکا، پاداشی ده داته وه، هه ر که سیک سه ریچی بکا سزای ده دا هه ندیکیش له و به لگانه ی ده سه لاتی خودا دیاری ده که ن یارمه تیدان و سه رخستنی پیغه مبه ره که به تی که (محمد) بلاو کردنه وه ی په یامه که به تی له دونیادا پی به خشینی پایه ی بلنده له روژی قیامت دا!

داواکردنی چه زرتی موسا له نه ته و مکھی ۱۱ نیمی ته کانی خودا
له بیر نه که ن و بچنه ناو خاکی پیروز مه

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَتَقَوَّمُ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا
لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَتَقَوَّمُ أَذْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ
الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا
خَسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن
نَدْخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾
قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا أَذْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ
فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِذْكُمُ عَلَيْهِمْ وَغَلَسَ اللَّهُ فِتْنَتَهُمْ إِنَّهُم مُّؤْمِنُونَ
﴿٢٣﴾ قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّا لَن نَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ
فَقَسِيلًا إِنَّا هَهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي
فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُخْرَمَةٌ عَلَيْهِمْ
أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾

نه مجار پاش نه وهی به لگئی هینایه وه له سه ره حق و راستی پیغه مبه رایه تی (محمد) وموناقه شهی نه هلی کیتابی کردوو بیرو بۆچوونه کانیانی رته کرده وه! نه مجار دوو هه لویستی جووله که دیاری ده کا؛ که نیشانه ی سه ره قی و بی باوه پشیانه .. یه که میان ئینکاری کردنی نیعمه ته زۆره کانی خودایه بۆیان. دووه میان یاخی بوونیانه له فرمانی موسا، که فرمانی پی کردن بچنه خاکی فه له ستینه وه وه له گه ل عه مالیه وه که ته کاندایه بجه نگین به قسه یان نه کردوو فرمانه که یان رته کرده وه.

په روه ردگار که نه م هه لویستی جووله که کان دیاری ده کا، بۆ دلدانه وهی پیغه مبه رو پیناسه کردنیانه به وه که سه ره پیچی کردن له لای نه وان شتیکی سروشتیه وه له گه ل خوینیان تیکه له، ده فه رموی: ﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ نه ی پیغه مبه ر! نه وه بۆ نه ته وهی ئیسرائیل وه هه موو نه وانیه که بانگه وازی تریان ده گاتی بگپه وه. که موسا به نه ته وه که ی خۆی گوت: نه ی خه لکینه! یادی نیعمه ته وه به خششی خودا بکه نه وه به سه رتانه وه: که خیر و خوشی دونیا و قیامه تی پی به خشین، له ده ست فیرعه ون رزگاری کردن وه له ولاتی زولم و ستمکاری روهی پی کردن، سه ره سستی و نازادی پی به خشین وه له چه وسانه وه و کۆیله یی ده ریازی کردن! نه مجار موسا سی نیعمه تی هه ره گه وره بۆ گه له که ی ده ست نیشان ده کاو ده فه رموی:

۱- یادی نیعمه تی خودا بکه نه وه به سه رتانه وه ﴿وَإِذْ جَعَلْنَا لَكُمْ أَنْبَاءَ﴾ که زنجیره ی پیغه مبه رانی یه که له دوا ی یه کی تیدا ره وان وه کردوون، هه ره ئیبراهیم وه زنجیره ی پیغه مبه ران له ناو نه واندا نه بچراوه، وه کوو موسا و هاروون و نه وانیه له پیش نه وان و دوا نه وان هاتوون هه موو پیغه مبه ره کانی به نو ئیسرائیلی دوا ی موسا به گویره ی ته ورات ره فتریان کردوو و کتیبی ناسمانی هه موانیان بووه!

﴿وجعلکم ملوکا﴾ له دواى کڅيله يه تی و ژيړ ده سته يی کردوونی به
خاوه نی خوتان، له به ندوو کڅتی چه وساندنه وه رزگاری کردوون، هر که سه
بؤ خوی خاوه نی مولک و مال و خیزانی خویه تی..!

نه بوو سه عیدی خودری فرموده يه کی (مرفوع) ده گیریته وه که
ده فرموی (کان بنو اسرائیل اذا کان لاحدهم خادم ودابة وامرأة کتب ملکا)
نه بوو داوود له زهیدی کوپی نه سله مه وه فرموده يه ک ده گیریته وه: که
ده فرموی (من کان له بیت وخادم فهو ملک)

ناشکراشه له ناو کومه لدا که سیڅ نه و شتانه ی ه بی (سهره سستی و
خاوه نیه تی مال و دارایی خوی و نازادی له ه ل سوپانی دا) به رواله ت پی ی
ده گوتری: مه لیک = پاشا! ته نانه ت تا نیستاش که سیڅ خزمه تکاری ه بی و
مال و داراییه کی مام ناوه ندی ه بی و له گه ل هؤزو عه شیره تی خوی دا به
دلنیا یی دانیشتی، و له مال و حالی خوی دا سهره سستی و نازاد بی خه لکی پی ی
ده لئین: نه وه پادشایه مه لیکى مالی خویه تی! هر چه نده له راستی دا
پادشاش نه بی!

۲- ﴿وآتاکم ما لم یؤت احدا من العالمین﴾ نازو نیعمه تیڅی وای پی
به خشیون که نه یداره به که سی تر له و رڅکاره دا، به تاییه تی رڅو نرخی پی
داون، ده ریای بؤ شق کردن و چه ند ریځایه کی بؤ تیدا کردنه وه پییدار ویشتنو
له ده سستی فیرعون رزگاریان بوو دوژمنی هره گوره یان که فیرعون بوو،
بؤی له ناو بردن.

۳- که زڼو گوشتی په له وه ری شیلایه ی بؤ داباراندن هوری له سهر سهر
راگرتن؛ بؤ نه وه ی سیبه ریان لی بکا، نه مجار که هه زره تی موسا (سه لامی
خودای لی بی) نه و نازو نیعمه تانه ی خودای وه بیر هینانه وه، فرمانی پی
کردن که جیهاد بکه و دڼی دوژمن بجه نکڼ، به لئینی نه وه شی پیدان که خدا
یارمه تییان ده داو وپشتگیریان لی ده کاو پی ی گوتن:

﴿يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ﴾ ئەي نەتەوێ ئیسرائیل ئەي گەل و هۆزە کەم خودا لێ کۆیلا یەتی و ژێر دەستەیی رزگاری کردن! سەر بەستی و ئازادیتان بە دەست هێناوە! پێویستە پارێزگاری ئەو دەسکەوتە بە نرخەي خۆتان بکەن! بچنە ناو ئەو خاکە پێرۆزە و ئەو بێ پەستی پاک کراوە تەو و بوو تە زێدو مەلەبەندی پێغەمبەرەکان، خودا بۆ ئێوەی داناوە و کردوویەتی بە خاکێ نیشتمانی ئێوە؛ کە خاکێ فەلەستین و شامە، بچنە ناویبەو و دام و دەزگای خۆتانی تێدا دا بە زێتن و کافرو خودا نەناسانی لێ و دەرنێن و خۆتان تییدا نیشته جێ بن!!

ئێبنو عەساکیر لێ مەعازی کوپی جە بە لەو رێوایەت دەکا و دەلی: خاکێ پێرۆز نێوان عەریش و فوراتە، بڕیکیش لێ: بە شێ شیمالی سوریا ئێستا و فەلەستین، سوریا و فەلەستین لێرەدا بریقین لێ خاکێ پێرۆز (الارض المقدسة)* کە خاکێ مێعادیشی پێ دەلێن: چونکە وەکوو دەلێن: پەرەردگار بە لێنی بە ئیبراهیم دا: ئەو خاکە بکاتە زێدی نەتەوێ کانی.

دکتۆر بۆست لێ قاموسی (کتاب المقدس) دا دەلی: ناوی فەلەستین لێ سەر تاو و تاییەت بوو بە خاکێ فەلەستینیەکان، دواي کراوە بە ناوی هەموو خاکێ ئیسرائیلیەکان کە دەکەوێتە خۆرئاوای ئێرەنەو، لێ بنەرەت دا پێیان دەگوت: ولاتی کەنعان فەلەستین: ئەرزی موقەدەس و یان خاکێ ئیسرائیل، یان خاکێ و دەپێدراو، یان خاکێ جوولە کە یان پێ دەگوت، ئەمەش ئەو ولات و هەریمە یە: کە وێتە رۆژە لاتێ دەریای ناوێ پاستەو و نێوان زێی نیل و فورات و دەریای ناوێراوە و کە هەموو قسارەي ئاسیا و ئەفریقا پێکەو و دە بەستێتەو.

مانای (کتب الله لكم) خودا کردوویەتی بە بە شێ ئێوە؛ بۆ تێدا دانیشتن، واتە: مافی ئەو یان هەبێ تییدا نیشته جێ بین، ئەک بە مولکایەتی بێی بە مولکی ئەوان و وەکەسی تر لێ گەلیان تییدا دانەنیشی، چونکە ئەو پێچەوانەي

واقیعه، په‌روه‌ردگار واده‌ی به‌ئبراهیم داوه: که مافی نه‌وه‌ی هه‌بی له‌و
ولاته‌دا نیشته‌جی بی، دیاره‌ دوا‌ی خویشی بۆ نه‌وه‌کانی هه‌یه: که تئیدا
نیشته‌جی بن، نه‌ک مولکی تایه‌تی نه‌وان بی، که‌وابی بیرو بۆ‌چوونی
جووله‌که له‌و واده‌یه: که ده‌لێن: نه‌وه مولکی ئیمه‌یه راست ده‌رنه‌چی، چونکه
نه‌وه‌تا: په‌روه‌ردگار دوا‌ی چه‌ند ئایه‌تیک لێزه به‌ولاوه ده‌فه‌رموی: (فانها
محرمه‌ علیهم) ئیبنو عه‌بباس ده‌فه‌رموی: ئه‌رنی فه‌له‌ستین به‌خشرابوو به
جووله‌که، به‌لام دوا‌یی لێیان قه‌ده‌غه‌کرا: چونکه له‌خودا یاخی بوون و
سه‌رپێچیان کرد. هه‌روه‌ها چونکه فه‌رموده‌ی خودا: که ده‌فه‌رموی: (کتب
الله لکم) په‌یوه‌سته به‌مه‌رجی خودا په‌رستیه‌وه، مه‌رج نه‌یه‌ته‌جی، مه‌رج
پی‌کراو نایه‌ته‌دی.

﴿ولا ترتدوا علی ادبارکم فتقلبوا خاسرین﴾ نه‌که‌ن هه‌لکه‌پێنه‌وه‌و واز
له‌یه‌کتا‌په‌رستی و داد‌په‌روه‌ری و هیدایه‌ت و رێگای به‌خته‌وه‌ری به‌هێنن و
رویکه‌نه‌ بته‌په‌رستی و گێزه‌ شتوونی و سه‌تمکاری و ناشوب‌گێژان، شوێن هه‌واو
هه‌وه‌س بکه‌ون، چونکه له‌م هه‌لکه‌پانه‌وه‌تان دا‌خه‌ساره‌ته‌ندی دونه‌یاو
قیامه‌تانی تێدایه، نه‌و نیعمه‌ت و به‌خششانه‌ی پێتان دراره‌ له‌کیستان ده‌چی
نه‌و خا‌که‌ پیرۆزه‌ی پێتان دراره: که بیکه‌نه‌ زێندو نیشتمانی خۆتان له‌پاسا‌وی
شو‌کرو خودا‌په‌رستیان دا، لێتان ده‌سپێندریته‌وه‌ له‌خێرو به‌ره‌که‌تی بی به‌ری
ده‌بن.

که‌چی نه‌وان به‌ ئامۆزگاری یه‌کانی موسا په‌ند ئامێزنه‌بوون هه‌ی
ئاماده‌باشیان نیشان نه‌دا به‌لکو ﴿قالوا یا موسیٰ ان لیها قوما جبارین﴾
وتیان: نه‌ی موسا نه‌و ولات و هه‌ریمه‌ی که هه‌لمان ده‌نی‌ی بچینه‌ ناوییه‌وه،
که‌لو هۆزیک‌ی جه‌ربه‌زه‌و که‌ته‌ی تێدان، ئاده‌میزه‌کانیان بالا به‌رزو به‌هێزو به
تواناو سامنا‌کن، هه‌موو پاله‌وان و گورز به‌ده‌سه‌ت به‌هه‌لمه‌ت و نه‌به‌ردن، ئیمه

دهره قه تیان نایه ین ﴿وانا لن ندخلها حتی یخرجوا منها﴾ نه گهر نه وان له و
شاره چوونه دهره وه نه و کاته ئیمه ده چینه ناوی !

به پوختی و به کوردی موسا که به خوی و گه له که ی له هه ریمی خاکی
پیروژ نزیك بوونه وه ولاتیکی ناوه دان و هه و سازگار بوو، فره مان ی به گه له که ی
کرد بچنه ناوی و داگیری بکه ن، نه گهر دانیش توانی نه و شاره به رگریان کرد
شهریان له گه ل دا بکه ن، به لام جووله که کان سه ریچییان کردوو عوزریان
هینایه وه و تیان: ئیمه زه بوون و بی دارو بارو لاوازین، نه وان زه به لاح و پپ
چه ک و به هه لمه ت و شه پکه ر که ته و پوژشناخ و خاوه ن ده ست و بازوو گورژ
وه شینن، هه تا نه وان له وی دابن، ئیمه ناچینه ناو نه و شاره وه، به هیج
جوړیک خۆمان له قهره ی نه وان ناده ین !

به راستی نه مه نه و په پی ترسنۆکی و بی باوه پی و هیج و پووچی
ده گه یه نی ! ده یانویست به بی ماندوبوون، به بی نه وه ی زیانیکیان پی بگا،
به بی نه وه ی هیزی عه قلی و جه ستی به کاریینن، ده ستکه و تیان هه بی،
ناماده نه بوون بۆ دوورخستنه وه ی شه رو ناخۆشی له خۆیان که مترین
فیداکاری بنوینن، ده یان ویست هه موو شتیکیان به موعجیزه و شیوه ی
ناناسایی و ناسروشتی ده ست بکه وی ! دیاره گه ل و نه ته وه یه ک نه وه ره فتاری
بی، هه رگیز شیاوی نه وه نیه به سه ریستی و نازادی بژی، شیاوی ژیا نی
پیاوانه و سه رفرازی نیه، مافی سه ری خۆیی و فره مانده یی و خود مورختاری
نیه !!!

﴿فان یخرجوا منها فانا داخلون﴾ نه گهر نه وان لئی دهر بچن ئیمه ده چینه
ناوی. ﴿قال رجلان من الدین یخافون انعم الله علیهما﴾ دووپیاو له نه قیبه کان
که ترسی خودایان له دل دابوو، په روه ردگار نیعمه تی هیدایه ت و نیما نی
ته وای پی به خشی بوون و ته و فیقی دابوون، بۆ رییازیك که لی رازی بوو،
بتما نه یان به یارمه تی خودا هه بوو، پشت نه ستور بوون به یارمه تیدانی خودا،

دو پیاو بوون له پیاوه صالحه کانی گلی موسا که یوشوعی کوپی نوونو کالبی کوپی یوحه ننا بوون، نه م دوو پیاوه وتیان: ﴿ادخلوا علیهم الباب﴾ تا دهرگای شار لییان بچنه پیښه وه وهره بده نه خوتان و هلمت بهرن ﴿فإذا دخلتموه فإنکم غالبون﴾ نه گهر ئیوه تا دهرگای شار بویان چوون و خوتان نیشان دان و ناماده بوون شریان له گهل دا بکن، نه وه خودا یارمه تیتان ددهاو به سره دووژمنه کانتان دا زالتان دهکا، نه گهر توانای خوتان به کاربیتنو فرمانبرداري خودا بنو بتمانه تان به خوتان بوو پشتیوانیتان به خودا به هیژ بوویوو، بپواتان وابوو: که واده ی خودا جیبه جی ده بی، خودا به تواناو دهسه لاتنه بق به دیهیتانی به لینه کانی، هروه ها پیان وتن ئیوه له زه لامی و زه به للاحی نه وان مه ترسین! دلیان پر بووه له ترسو بییم له ئیوه، هر چنده جه ستیان گهره و زه به للاحه دلیان زه بوون و لاوازه!

که چی جووله که کان به مهش په ندیان وهره گرت و هر له سر ترسنوکی خویان به رده وام بوونو (وعلی الله فوکلوا ان کنتم مؤمنین) ته وه کولتان هر به خوا بی و پشت به نه و بیهستن نه گهر ئیچوه بپواتان به خودا هیه و موسولمانن! ﴿قالوا یا موسی انا لن ندخلها أبدا ما داموا فیها﴾ وتیان: نه ی موسا! ئیمه هر گیز نریک نه و شاره ناکه وینه وه، هه تا نه وانه له وی دابن ئیمه زات ناکه ین بجینه ناوی ﴿فاذهب أنت وربک فقاتلا إنا ها هنا قاعدون﴾ نه ی موسا! نه گهر راست ده که ی خودا فرمانی پی کردوی که جیهادی بکه ی نه وه توو خوداکه ت بچن بق شه پرکردن له گهل نه و عیملاتانه دا، له گهل نه و زه لام و زه به لاح و شانپان و که ته و پاله وانانه دا، ئیمه لیتر داده نیشین و چاوه پری ناکامی شه پرکه تانین! به راستی نه م هلویتسته یان نه و په پری بی نه ده بی و بی عه قلی و ترسنوکی و بی باوه پری تیدایه، به لام نه م له وان چاوه پوان کراویوو، چونکه گه لیک دوی خودا په رستی ده ست بکن به گویره که په رستن، نه و هه موو بوختان و پروپاگه ندانه بق پیغه مبه ره کاننیا

بکهن، نه زیه تیان بدهن راوه دوویان بنینن، بیانکوزن، دل ره قو بی واده و به لئین بن، هه لیه ته نهو جوړه هه لویستانه شیان لی چاوه پوان کراوه. قورئانی پیرۆز زۆر به د ره وشتی و دل ره قی و په یمان شکینی جووله که کانی تو مار کردووه و بق په ندو عیبره ت بۆمان ده گپرتته وه. هه زره تی موسا زۆر به و هه لویسته یان نار هه ت بوو، رقی لی هه لسان! خوی به شه رمه زاری قاپی په روه ردگار زانی، روی کرده باره گای په زدان و عوزری هتیا په وه و خه م و خه فه تی خوی ده ریری و ﴿قال رب انی لا املك الا نفسي واخي﴾ وتی: په روه ردگارم! من ته نها ده سه لاتی خۆم و براکه م هه یه، ناتوانم به زۆر جگه له خۆم و براکه م که سی تر هه لئیم بق فره مان به رداریت له خۆشی و ناخۆشی دا.

نهم و ته یه یی هه زره تی موسا، نه وه ده گه یه نی: که موسا له هه لویستی (یوشع و کالب) یش دلنیا نه بووه و پی ی وانه بووه که نه وانیش هاویه شی خوی و هاروونی برای بکهن، چونکه وی ده چی که سیک ناماده باشی تیدا بی بق هه لمت بریدن بق سه ر دوژمن له گه ل سوپایه کی زۆر دا به لام هه مان ناماده باشی تیدا نه بی که له گه ل ژماره یه کی که م بی.

جا که هه زره تی موسا نهم هه لویسته ترسنوکانه یی له گه له کی بی نی، ناوا بوو ده له و هیج له بارا نه بوو هاتنه پیشه وه، به هیج جوړیک فره مان به رداریت نه بوون، دهستی نزای به رزکردنه وه و داوی له باره گای په زدان کرد، وتی ﴿فافرق بینا و بین القوم الفاسقین﴾ خودایه: من و براکه م له م قومه فاسق و سه رپیچیکر. جیا بکه ره وه، نه وانه به م سه رپیچیکردنه یان بوون به دوژمنی نیمه، ده ی په روه ردگار حوکم بکه له نیوانمان داو هه ر که سه شیاوی چیه له پاداش و سزا باوهری بگری!

یان مه بهستی نه وه یه بلئی: خودایه! نه گه ر سزای نه مانه ت داو له سه ر نهم سه رپیچیکردنه یان توالت لی ستانندن نیمه یان لی جیا بکه ره و. سزا که ت له نیمه به دوور بی! نیتر په روه ردگار نیگای بق موسا نارد ﴿قال فانها محرمة

عليهم أربعين سنة يتيهون في الأرض ﴿ فہرموی: بہ ہوی نہو
سہرپیچیکردنہ وہیان، نہو خاکہ پیرۆزہیان لی یاساغ و قہدہ غہیہ: بۆ ماوہی
چل سال دہبی لہ بیابان و چۆلہوانی دا سہرگہردان و سہر لی شتیاو بن، نہ زانن
لہ کوئی وہ ہاتون و بۆ کوئی دہچن.

﴿فلا تأس على القوم الفاسقين﴾ نہی موسا! تۆ خہفت بۆ گہلو
نہتہوہی ستہمکار سہرپیچیکہر مہخو، دل نارہحت مہبہ بۆیان؛ نیتر
ماوہی نہو چل سالہ نہوانہی نہم سہرپیچیہیان کرد، لہ ماوہی نہم چل
سالہ دا، یان لہ ژیاندا نامینن، یان پیرو کہ نہفت دہبن بہ کاری جیہاد نایہن.

لہ ماوہی نہو چل سالہ دا کہ بہ سہرگہردانی و سہر لی شتیاوی بہ خاکی
دہشتی سینادا دہسوورانہوہ، سہروہیری خۆیان دہرنہ کرہ قیمہت و نرخیکی
جیہانیان نہبوو، تۆلہ و سزای پەرہردگار بوو بۆیان، کہ نہوہندہ بی عہقل و
نہفام بوون لہ گہل نہو ہموو موعجیزانہی پیشانیان درا، باوہریان بہ پہ یامی
خودا نہ کرد، و پڑای نہو ہموو ژمارہ زۆرہیان ہر چہندہ کردیان و کرواندیان
لہ خۆیان رانہدی بچن لہ گہل نہو دانیشخوانہی ناو شارہ کہ شہر بکەن و لہ
ولاتی خۆیان دہریان بکەن، بۆیہ خودا توشی نہو ہموو نہ ہامہ تہی کردن!
بۆگومان لہم سزا خوداییہ دا پەندو نامۆزگاری زۆر بۆ خاوہن عہقلان ہہیہ،
گہلانی ژیر دہستہ و چہوساوہ پیویستہ سوودی لی وہریگرن، چونکہ نہو
گہلو ہۆزانہی لہ ژیر باری داگیر کہ دا دہچہوسیندیرینہوہ نہ خلاقییان
نامینن، ہینو توانایان بہ فیرو دہروا، مۆرکی ژیر دہستہیی و چہوسایییان
پیوہ دہنری، لہ گہل چلکاو خۆری و ژیر دہستہیی دا رادین، نہ گہر ماوہیہکی
دووہو دریزیان بہم شتوہ بہ سہر دا تپہ پی خزمہ تجیہتی و چلکاو خۆرییان لا
دہبیتہ شتیکی ناسایی و خوی پیوہ دہگرن، جا کہ لہو حالہ ژیر دہستہیی و
چہوساندنہوہ رزگاریان بوو، دلایان بۆی لی دہداو ملیان بۆی دہخوری و حہزی
لی دہکەنہوہ، چونکہ تازہ باریان پیوہ گرتوہو پیوہی راہاتون عہرہب

گوته نی: (ترك العادة مرض) کوردیشی ده لئین خوځه ک گرنت به شیري
ته رکی ناکه ی به پیری !!

ده لئین ژماره ی به نو ئیسرایلییه کان شه شصده هزار که س بوون
حه زده تی هاروون له و بیابانه کاکی به کاکییه دا مردووه، دوا ی نه و به سالتیک
حه زده تی موساش له دنیا ده رچو، موسا پارایه وه که له خاکی پیروز نزیك
بیته وه نه مجار بمری، وپه روه ردگار نزیکی کرده وه تا به رد هاویژیک له دوور
خاکی پیروز گیانی ده رچو، نه و کاته هه زده تی یوشع ته مانی له چل سال
تیپه پی بوو کرا به پیغه مبه ریان و فرمانی پی کرا به شه پ کردن له گه ل
جه بابیره کان دا، نه ویش نه و جووله کانه ی که مابوون کوی کردنه وه و بردنی بو
شه پ کردن نه و رژه ی ده ست کرا به شه پ رژه ی هینی بوو، رژه وه ستا
رووناکی به رده وام بوو، تا یوشعو تاقمه که ی له شه په که بوونه وه .

نیمای نه حمده له موسنه ده که ی دا (حه دیت) یکی ریوایه ت کردووه،
ده فهرمو ی ((ابن الشمس لم تحبس علی بشر الا لیوشع، لیالی سار الی بیت
المقدس)) زومه خشه ری و هی تریش پرسیار تکیان هه لسانده وه ده لئین: چۆن
مانای فهرموده ی خودا (فانها محرمة علیهم) له گه ل فهرموده ی خودا (التي
کتب الله لكم) ریک ده که ون؟؟ به دوو شیوه وه لایمی نه م پرسیاره دراوه ته وه .

۱- مه به ست نه وه یه: چل سال نه و خاکه له ئیوه یاساغه، که چل
ساله که تیپه پی ده بیته به خاکی خوتان.

۲- نه و خاکه بو ئیوه نووسراوه و کراوه: به زیدی ئیوه، به مهرچی
جیهاد له گه ل دانیشته وه زه به للاحه کانی دا بکه ن، کا تی سه ریپنجیان کرد
خودا نه و خاکه ی لی حه ارم کردن.

چیرۆکی قابیل و هابیل و یه کهم تاوانی کوشتنه

♦ وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنَّنِي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنْ أَرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يُسَوِّدُ لَتَى أَخْبَرْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوْرِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرُسُلَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ

فَسَادًا أَنْ يَقْتُلُوا أَوْ يَصْلُبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾

نه مجار په روږدگار چیروکیکی سرنج راکیښمان بڼو ده گټړپته وه، بڼو نه وه ی کار دانه وه ی حه سوویدیما بڼو دیاری بکا، بزاین حه سوودی و خو ویستی و حیدو کینه چنه په تابه کی سامناک و کوشندنه بڼو لیک مه لوه شانی په یوه نندیی کومه لایه تیه کان، چنه زیان به خشو زهره راوهرن، چنه زوو سرده کیښی به خوین پشتمو ته فرو تونا بوون!

نومنه ی نه مه زږو زه به ندن، بڼو په پاش نه وه ی پروردگار باسی حه سوودی جووله که کانی کرد به رامبر پیغه مبر تا که یشته نه وه ی ویستیان تیروری بکن، چیروکی دوو کوږه کانی باوه ناده ممان بڼو ده گټړپته وه، که برا حه سوودی به برا بردووه، په یوه نندی نه م چیروکه ش به نایه ته کانی پیشووه نه وه یه، که ستمکاری جووله که کان و مه لوه شانده نه وه ی واده و به لئینان ده شو به یته ستمکاری کوږی ناده م له راکه ی دا، ده فرموی: ﴿وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنِ آدَمَ بِالْحَقِّ﴾ زږبه ی زانایانی نیسلام ده لئین: نه م دوو کوږه کوږی ناده م بوون، له پشتمی نه و په یدا بوون.. له سفری ته کویندا ده لی: نه و دوو په که م کوږی ناده م بوون په کیان ناوی قاین یان قابین بووه.

به لام راهه که رانی قورثان و میژوو نووسه موسولمانه کان به قابیل و هابیل ناویان بردوون، قابیل بکوژو هابیل کوژاوه که بووه واته: نه ی محمد به سر نه ملی کیتاب و هی که ش دا نه و مه واله گرنگه بخوینه وه، مه والی دوو

کوپره که ی ئاده م به شیوه یه کی راست و دروست بگتیره وه و حه قیقه ت و راستی
 نه و روداو ه یان بۆشی بکهره وه، بۆیان شی بکهره وه که ئاده میزاد سروشتی
 ته بیعه تی چۆنه، چهند به یه کتر حه سوودی ده به ن و به رژه وه ندی تایبه تی
 خۆیان ده په رستن!! چهند ئاماده باشییان تئدایه بۆ ده ستدریژی کردنه سه ر
 یه کترو یه کدی کوشتن بۆ نه وه ی حیکمه تی شه ریعه ت و دانانی کوشتنه وه و
 داری حه دوو ده ست برین تئیکهن، بۆنه وه ی بزانت: هه وڵدانی جووله که بۆ
 له ناو بردنی پئغه مبه رو موسو لمانان شتیکی ئاساییه، نمونه ی ئه م جووله کانه
 وه کوو دوو کوپره که ی ئاده م وایه: که کوپره خراپه که یان حه سوودی به
 باشه که یان بردوو ده ستدریژی کرده سه ری و کوشتی؛ هۆی ئه م چیرۆکه نه وه
 بووه له شه ریعه تی ئاده م دا ریگا هه بووه بۆ نه وه برا خوشکی خۆی ماره
 بکا، به م جۆره کچی ئه م سکه بدری به کوپی نه و سکه و به پئچه وانه شه وه
 خیزانی ئاده م به هه ر سکیک کورو کچیکی ده بوون، وکچی ئه م سکه ده برا به
 کوپی سکه که ی تر... نه و کچه ی له گه ل هابیل بوویوو ناشرین بوو نه وه
 له گه ل قابیل له دایک ~~جوان~~ جوان بوو، قابیل رازی نه بوو هاوسکه که ی خۆی
 بدا به هابیل و هاوسکی هابیل له خۆی ماره بکا، ویستی بۆ خۆی هاوسکی
 خۆی که زۆر جوان بوو ماره بکا، له سه ر نه وه کیشه یان تئیکه وت، حه زره تی
 ئاده م پئیانی فرموو: که کوشتیه ک سه ریپن دای بنین قوریانی هه ر کامیان
 له لایه ن یه زاده وه قبول کرا؛ نه و کچه جوانه که ماره بکا، ئاگریک له
 ئاسمانه وه هاتو قوریانیه که ی (هابیل) ی برد که نیشانه ی قبول بوون بوو،
 قوریانی قابیل له شوینی خۆی مایه وه، قبول نه کرا، ئیتر له سه ر نه وه ئه م
 روداو سامناکه که لیتره به م لاره قورئان تۆماری کردوو روی دا وه کوو
 ده فهرموو: ﴿إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا﴾ که هه ر یه که یان قوریانیه کیان ئاماده کرد، بۆ
 قبول بوون ﴿فَقَبِلَ مِنْ أَحَدِهِمَا﴾ قوریانی یه کیکیان که (هابیل) بوو وه رگیرا،
 به م جۆره ئاگریک له ئاسمانه وه هات قوریانیه که ی هابیلی له گه ل خۆیدا برد

به ئاسمانا که به رانیکی قه له و بوو، قبول کرا ﴿ولم یقبل من الآخر﴾ له وی
 تریان که قابیل بوو وهرنه گیرا، که قوربانیه که ی بریتی بوو: له هه ندی گوله
 گهنم و پوش و په لاش. ئیبنو عه باس و ئیبنو عومه رو که سانی تریش ده لئین:
 یه کیان خاوه نی کشتوکال و دانه ویله بوو، به ناب دلی خراپترین جوړی
 دانه ویله ی هینابوو بیکا به خیر، نه وی تریشیان خاوه نی مه پو مالات بوو
 باشتین نارته لی هینابوو بۆ قوریانی.. ده لئین: نیشانه ی قوریانی قبول کراو
 نه وه بووه: که ناگریک له ئاسمانه وه ده هات ده یخوارد، نه گهر نه یخواردایه
 نه وه به قبول کراو حلیب نه ده کرا.

جا که هر یه که یان قوریانی خوی ناماده کرد له گه ل باوکیاندا چوونه
 سه رکیتویک دانیشتنو چاوه پوانی قبول بوونی قوربانیه که یان بوون،
 په روه ردگار ناگریکی نارد قوربانیه که ی (هابیل) ی لول داو بردی، قوریانی
 (قابیل) له شوینی خوی مایه وه نه مجار قابیل ~~بوو~~ کرده هابیل وتی: قوریانی
 تو وهرگیراوی من رهت کرایه وه ده بی بتکوژم نه هیلیم به مراد بگه ی، هابیل
 وتی: من له ناخی دلمه وه به و په پی پی خوشبوونه وه چاکترین و پاکترین مالی
 خوم هینا کردمه قوریانی و خودا لی قبول کردم، تو خراپترین مالی خوت
 هینا بۆ قوریانی و خودا لی وهرنه گرتی، خودا بۆ خوی پاک و خاوینه، شتی
 خاوین نه بی وهری ناگری، قوریانی له خودا په رست و ته قواکار وهرده گری
 له وانه قوریانی وهرده گری که له سزای خودا بترسن، هاویه شتی بۆ قه رار
 نادهن، خو له تاوان و سه ر پیچیکردن ده پارێزن! وه کوو ده فهرموئ:

﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾ ال عمران، ۹۲

که هابیل نه م ناموژکاریانیه ی به قابیل گوت: ﴿قَالَ لَا تَأْتِيكَ﴾ قابیل رقی
 مه لسا وتی، مه رج بی ده تکوژم؛ ئیتر ئاسنیکی به رز کرده وه و پی کیشا
 کوشتی! جا که قابیل مه په شتی له هابیل کرد، هابیل زۆر به هتواشی وتی
 ﴿قَالَ اِنَّمَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ﴾ په روه ردگار خیر و خیرات له ته قواکه ر

دۆزه خه وه، دۆزه خیش سزای هه موو سته مکاریکه، بریکیش ده لئین: مه به ست نه وه به: بکوژ روژی قیامت گوناھی گوزراوه که ی ده که ویتته سه ر شان، چونکه نه و تاوانانه ی که مافی ئاده میزادیان تیدایه خودا لییان خوش نابی تا مافه که نه دریتته وه به خاوه نه کانیا، جا نه که سته مکار چاکه ی هه بوو نه وه لی ده دری به سته م لیکراو، نه گه ر چاکه ی نه بوو تاوانی سته م لیکراو ده خریتته سه ر شانی سته مکار به نه ندازه ی خوی، نه گه ر زیادو که میشی هه بوو به به هشت و دۆزه خ پر ده کریتته وه

هابیل به سی نامۆزگاری قابیلی ترساند

یه که م: ترسان له خودا، دووهم: و تاوان هه لگرتن سییه م: دوو گوناھی تاوانی کوشتن و تاوانی تایبه تی خوی، خستنه ریزو حیسابکردنی له پیتی دۆزه خیان و سته مکاراندا! نه مجار په روه رده گار نه وه روون ده کاته وه که نه وه هه موو نامۆزگاری و هه ولدانه ی هابیل تۆزقالتیک کاری له قابیل نه کردو له هه لویتسه که ی ژێوان نه بووه وه.

﴿فطوعت له نفسه قتل أخيه﴾ نینجا پاش نه وه هه موو په ندو نامۆزگارییه ی هابیل بۆ قابیلی برای و به هیوای نه وه له نه نجامدانی نه و تاوانه پاشکه ز بیتته وه، به لام نه فسی سه رکه شی قابیل رۆلی خوی گێراو هانی دا بۆ کوشتنی براکه ی و نه نجامدانی نه و تاوانه سامناکه ی له پیش چاو جوان و له دلی دا شیرین کرد، دهستی تاوانی بۆ درێژ کردو هه لمه تی بی ویزدانانه ی بۆ برد ﴿فقتله﴾ هابیلی کوشتن و تاوانی سامناکی نه نجام دا ﴿فأصبح من الخاسرين﴾ چوه ریزی نه وانه ی خه ساره تمه ندی دویا و قیامت بوون! له دویادا به سه ر کونه کراوی و خه فه تباری و بی هیوایی ژیا، له قیامه تیشا له تۆله ی نه و تاوانه گه رده دا ده خریتته دۆزه خه وه به توندترین سزا تۆله ی لی ده سه ندی، چونکه له که ل هه موو بکوژیک دا هاو به شه.

ئیتەر که ئهم کاره ساتهی له دهس قهوما، ئهو دیمه نه سامناکهی به چاوی
خۆی بینی، به تاییه تی که دیمه نی ئاده میزادی کوژداو زۆر قیز لی کراو
سامناکه - سه ری لی تیک چو، نه یزانی چی له جهسته ی برای کوژداوی بکاو
ئهو دیمه نه له بهر چاوی خۆی لابه ری!

﴿فبعث الله غرابا يبحث في الأرض﴾ خدا قه له پره شه یه کی نارد، له پیش
چاوی قابیل دهستی کرد به هه لکه ندنی زهوی و چالیک ی هه لکولی، جا وه کوو
ده لئین: ئهو قه له پره شه قه له پره شه یه کی تری کوشت و خسته ناو چاله که وه،
یان لاشه ی قه له پره شه یی گییانی بی بوو، یان له شوینه لاشه یه کی
بالنده ی بی گییانی بینی خسته ناو چاله که وه و خوله که ی به سه ردا کرد، تا به
ته واوی ژیر خاکی کرد ﴿لیریه کیف یواری سواة اخیه﴾ بۆ نه وه پیشان
قابیلی بدا: که چۆن جهسته ی بی گییانی براکه ی بشیریتته وه، که ئهمه ی بینی
هاواری کردو: ﴿قال یا وایلی﴾ وتی: ئای هاوار بۆ خۆم قور به سه ر خۆم!
داماو هیه نه دیو و لیتقه و ماو خۆم!!

﴿اعجزت أن أكون مثل هذا الغراب﴾؟؟ ئایا من نه متوانی وه کوو نه م
قه له پره شه یه بکه م؟ زانست و هیزو توانای عه قلیم نه که یشته ئاستی عه قل و
هۆشی نه و قه له پره شه یه؟؟ هینده بی می شکم نه مزانی وه کوو نه و هه لسو
که وت بکه م؟؟ ﴿فاواری سواة اخیه﴾ جهسته ی شیویندراو قیزه ونو سامناکی
براکه م داپۆشم؟ ئیتەر نه میش هات چالیک ی هه لکه ندو جهسته ی براکه ی تی
خست و گله که ی به سه ردا دایه وه و ژیر خاکی کردو ﴿فأصبح من النادمین﴾
ئیتەر به ته واوی له کوشتنی براکه ی په شیمان بووه وه؛ به لام تازه چ سوود؟؟
ئهم په شیمان بوونه وه هه لویستی هه موو تاوانباریکه: که تاوانتیک نه نجام
ده داو پاشان په شیمان ده بیته وه! به لام دیاره توبه ی لی وه رنه گیراوه،
چونکه هه رچه نده له فهرموده ی پیغه مبه ردا ﷺ هاتوه ده فهرموئ ((الندم

التوبة^(۱) وهَلْ نَمْ لَه تَاوانه که په شیمان نه بۆته وه به لکرو په شیمان بوونه وه که ی له کوشتنی براکه ی بووه ! چونکه هیچ سوودی له کوشتنه که ی نه و نه بینو له لایه ن باوک و براکانیشیه وه سه رزه نشت کراو بی ریزو نرخ بوو. رینگای نَم تَاوانه ی بۆ ئاده میزادانی تر کیشا سه ره تای کوشتنی داهینا و بوو به پیشه نگی بکوژان، تا دنیا دنیا یه هر که سیك بکوژی به شیک له تاوانی کوشتنه که نه ستوی قابیله !

بووخاری موسلیم له ئیینو مه سه ووده وه فه رموده یه کیان گێراوه ته وه : که ده فه رموی : ((لا تقتل نفس ظلما)) کان علی ابن ادم کفل نصیب من دمها لانه اول من سن القتل)).

نه مجار په روه ردگار نَم کوشتن و تاوانه سامناکه له سه ر ئاده میزاد به گشتی و له سه ر نه ته وه ی ئیسرائیل به تاییه تی دیاری ده کاو ده فه رموی : ﴿من أجل ذلك﴾ به موی نه جامدانی نَم تَاوانه سامناکه : ﴿قابیل به رامبه ر برای خوی کردی، به نا په واو سه مکارانه هابیلی برای گوشت﴾ ﴿كتبنا علی بني إسرائيل ان انة من قتل نفسا بغير نفس او فساد في الأرض فكأنما قتل الناس جميعا﴾ یاسای تۆله ساندنه وه ی کوشتنمان داناو، له سه ر نه ته وه ی ئیسرائیل مان فه رز کرد، که هر که سی ئاده میزادیك به بی حه ق بکوژی به بی نه وه ی تاوانیکی کردبی که شیاوی کوشتن بی، به بی نه وه ی ئازاوه و ئاشوبی له سه ر زه وی به رپا کردبی بیکوژی نه وه تاوانیکی تۆر که ورده یه، وه کوو نه وه وایه : هه موو ئاده میزادانی سه ر زه وی کوشتن، چونکه لای خودا جیاوازی نیه له نیوان نَم مرۆف تا نه و مرۆف، ده ست دریزی کردن بۆ سه ر ئاده میزادیك ده ست دریزی کردنه بۆ سه ر هه موو کۆمه لگای ئاده میزاد، چونکه که سیك پرکیشی نه وه بکا ئاده میزادیك بکوژی و به په وای بزانی، وه کوو نه وه وایه : کوشتنی هه موو ئاده میزاد به په وای بزانی !

^(۱) رواه البخاری واحمد والحاكم والبيهقي.

واته: چۆن کوشتنی هه‌موو ئاده‌میزاد کارێکی دزیوو سامناک و روخینه‌رو به هیلاک به‌ره، کوشتنی به‌ک ئاده‌میزادیش، هه‌مان کاردانه‌وه‌ی هه‌یه و قورسایی تاوانه‌که‌ی له‌و ناسته‌دایه، وه‌کوو له‌ نایه‌تیکی تردا ده‌فه‌رموی: ﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِدًا فُجْرًا هَـ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا، وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا﴾ النساء، ۹۳ به‌ پیچه‌وانه‌شه‌وه ﴿وَمَنْ أَحْبَبَهَا فكَأَنَّمَا أَحْبَبَ النَّاسَ جَمِيعًا﴾ واته: که‌سیک بپیته‌ هۆی ده‌ریاز بوونی گیانی ئاده‌میزادێک له‌ مردن، وه‌کوو نه‌وه‌ وایه: هه‌موو ئاده‌میزادی له‌ مردن رزگار کردبێ، چونکه‌ نه‌و شته‌ی پالی پێوه‌ ناوه‌ ئاده‌میزادێک له‌ مردن رزگار بکا، دلسۆزی و ره‌حم و ریزگرتنی گیانی ئاده‌میزاده‌و پابه‌ند بوونه‌ به‌ فه‌رمان و جله‌ و گریبه‌کانی شه‌ریعت، نه‌مه‌ش به‌لگه‌ی نه‌وه‌یه: که‌ نه‌گه‌ر بتوانی هه‌موو ئاده‌میزاد ئاوا رزگار ده‌کا و چی له‌ توانادا بێ بۆ نه‌وه‌ به‌سته‌ به‌کاری دینی! نایه‌ته‌که‌ ئاماژ بۆ نه‌وه‌ ده‌کا: ﴿ئاده‌میزاد هه‌موویان نه‌ندامی به‌ک خیزانن و هه‌ریه‌که‌ یان پێویسته‌ پارێزگاری نه‌وی تریان بکا و زه‌ره‌ و زیان له‌ یه‌کتری دووربخه‌نه‌وه‌، ریز شکاندنی مرقفیک ریز شکاندنی هه‌موانه‌ یارمه‌تی و به‌ پیره‌وه‌ چوونی لیقه‌ و ماویک به‌ پیره‌وه‌ چوونی هه‌موانه‌، له‌ زۆر شوینی تردا قورئان ئاماژه‌ بۆ یه‌کیه‌تی که‌ لو‌گرنگی یه‌کگرتن ده‌کا، ته‌نانه‌ت کارو مه‌لو‌یستی رابوردوانی که‌ لو‌نه‌ته‌وه‌ وه‌پال داهاتوانی ده‌دا، ئاماژه‌ بۆ نه‌وه‌ ده‌کا که‌ ده‌ست درێژ کردن بۆ سه‌ر ئاده‌میزادێک ده‌ست درێژ کردنه‌ بۆ سه‌ر هه‌موو ئاده‌میزاد له‌ هه‌موو کات و شوینی‌کا.. نه‌مه‌ به‌لگه‌یه‌ له‌ سه‌ر نه‌وه‌ که‌ گیانی ئاده‌میزاد به‌ ته‌نها ملکی خۆی نیه‌، به‌لکوو ملکی نه‌و کۆمه‌له‌یه‌ که‌ تێیایدا ده‌ژی، بۆیه‌ نه‌گه‌ر که‌سیک ده‌ست درێژی بکاته‌ سه‌ر گیانی خۆی، خۆی بکوژی له‌ رۆژی قیامه‌ت دا شیایوی سزای به‌ ئێشه‌. نه‌مجار په‌روه‌ردگار لۆمه‌ و سه‌رزه‌نشتییه‌کی توندی خۆی ئاراسته‌ی نه‌ته‌وه‌ی ئیسرائیل کرد، چونکه‌ دوا‌ی پێزانین و تێگه‌یشتن تاوانیان نه‌نجام داوه‌، له‌ کوشتن دا توند په‌وه‌و بێ

ویژدان بوون، پیغه مبه رانیان به مشار داهیناوه، له سهرده می رابردو
 سهرده می نیسلامیشدا کاری نا په سندیان نه نجام داوه، دلره قو بی
 ویژدانیان کردووه، وه کو نه وه لویسته ی به نو قوره یظه و به نو نه ضیرو
 به نو قه ینوقاع که سی هژی جووله که بوون به رامبه ر پیغه مبه ر
 نواندیان. نه وانه له سهرده می نه زانیدا شان به شانی هژی نه وسو
 خه زده ج له شه ره کانی پیش نیسلام دا هاویه شییان ده کرد، پاش هاتنی
 نیسلامیش شان به شانی موشریکه کان شهریان دژی موسولمانه کان ده کرد،
 بویه سهرزه نشتیان ده کاو ده فهرموئ ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ لَّدُنْكُمْ﴾
 بیگومان پیغه مبه رانی نیمه به به لگی ناشکراوه هاتونه ناویان و بانگه وازیان
 کردوون و ریگی راست و چه وتیان بۆ دیاری کردوون، ﴿ثُمَّ إِن كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعْدَ
 ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ﴾ که چی زۆریه ی زوریان و پرای نه وه موو
 بانگه وازی و پی راگه یاندنانه، پاش نه وه موو به لگه و نیشانانه، سهریاری نه وه
 مه موو په ندو نامۆزگاری کردنه، له باتی نه وه ی ره وشتیان به رز بی و دل
 نه رم و هیدی له سهرخو میانه ره و بن، که چی پیاو کوژو توند ره ویشن له
 کوشتندا، سنوور شکینزو دلره قن، له نه نجامدانی تاواندا، ده سترژی که رو
 بی ویژدان له کردارو گوشتاردا! جا هر چه نده نم کردار نه په سندنانه له سهر
 دهستی رابوردو رانیان رویان داوه، وه لی وه پال نه ته وه که هه موویان ده ستر
 چونکه نه مانیش به و کرده وانه رازین و ده ست خۆشییان لی ده که ن، نه مه ش
 نیشانه ی به کیه تی گه لو نه ته وه یه.

له م چیرۆکه دا نه وه مان بۆ روون ده بیته وه که نه مه یه که م چیرۆکه پیمان
 راده گی نه تی: که هه سوودی هژی نه نجام دانی یه که م تاوانی شاده میزاده
 له سهر زه وی، هه تا نیستاش هۆکاریکی سهره کییه بۆ لیک هه لوه شانندی
 په یوه ندی کومه لایه تی و خزمایه تی و هۆزایه تی و نیشتمانی، هه سوود به لایه وه
 گرانه ببینی که براکی خودا نازو نیعمه تیکی پی به خشیوه، ناواته خوازه

ئەو نىعمەتە بدرى بە ئەو بۆ يەككى تر نەبى؛ ئىستا گەوردە ترين لەمپەر
لە بەردەم پيشكە و تنى موسولماناندا بە خىلى و حەسوودىيە، ھەركە
ناشتىخوازو پيشكە و تنخوازو رابەرىك لە ناو كۆمەلدا پەيدا بوو، ويستى گەشە
بە ولات بەدا، سەرغرازی و ئازادى و سەبەخۆيى بۆ گەل دەستەبەر بكا، دەیان
جلخوارو حەسوود بە خىلى لى راست دەبنەو و دەبنە لەمپەر پورىگر لە بەردەم
پەيامەكەى دا!! ئەمە دیاردەيەكە لە ھەموو رۆژگارێك دا دووبارە دەبیتهو!

لە دواى ئەو دى پەرەردگار خەتەر و زيانى تاوانى كوشتنى ناپەرەى بۆ
دیارى كردین، ئەو دى راگەيانە كە كوشتنى ئادەمیزادێك وەكوو كوشتنى
ھەموو ئادەمیزاد وایە، لە بەر ئەو ھەش یاسای تۆلە و قیصاصى داھێنا، ئیتر
گونجاوو مونا سىب دیتە پيش چاوە كە سزای ئازاوە گێڕو شەپخووزان و ئەوانەى
فیتنە بەرپادەكەن، كە زۆریەى كات تاوانەكانیان سەردەكیشى بۆ كوشتنى
ناپەرەوا، بۆیە دەفەرموى ﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا﴾ دەریارەى ھاتنە خواوەندى ئەم نایەتە ئىمامى موسلىم
بووخارى لە ئەنەسەو دەگێرنەو. دەلێن: چەند كەسێك لە خىلى عوكلو
عوپینە، ھاتنە خزمەت پێغەمبەر ﷺ دەریارەى ئىسلام قسەو ئاخاوتنیان
ئەنجام داو و یستیان فێرى تەعالیمى ئایین ببن، بەلام پاش ماوەیەك ئاوە
ھەواى مەدینەیان پى ئەكەوت پێغەمبەر ﷺ بڕێك وشتر و شوانێكى وەگەل
خستەو ناردنى بۆ دەشت بۆ ئەو دى لە وێ شیری و شترەكان بخۆنەو و
تەندروستیان باش ببی! كە چوونە دەرى مەدینە و گەیشتنە ئەو خەرە
بەرداویيەى كە پى دەگوترى: ئەلھەرە لە ئىسلام پەشیمان بوونەو و
شوانەكەیان كوشت و ھەتكیشیان كردو و شترەكانیشیان بردن، ئەم ھەوالە بە
پێغەمبەر ﷺ گەیشتنەو، مەفرەزەيەكى بۆ دەرکردن و دەستگیر کران و
ھینایانەو خزمەت پێغەمبەر ﷺ فەرمانى دا چاویان ھەلگۆلین، دەست و

قاجیان راست و چپ برین و فریایان دانه ناو خرپه بهرداوییه که وه له دهره وه ی شار که پی تی ده گوتری نه لحه پ ■ نیتر نه م نایه ته هاته خوارئ.

بریکیش ده لئین: نه م نایه ته دهریاره ی که سو کاری هیلالی کوپی عوه یمیری نه لئه سه له می هاتوته خوارئ که له نیوان هیلال و پیغه مبهردا په یمان و به لئین هه بوو: که هر که سیک به هه ریعی نه واند ا هات بۆ خزمهت پیغه مبه ریگی لی نه گرن، که چی رۆژیک گرومیک له هۆزی (که نانه) به مه بهستی موسولمان بوون ده هاتن بۆ خزمهت پیغه مبهرو به و ناوچه په دا تپه پده بوون و (هیلال) یش له مال نه بوو خزمه کانی هیلال ریگیان لی گرتن و کوشتیان و مال و سامانه که شیان بردن.

بریکیش ده لئین: نه م نایه ته دهریاره ی هۆزیک لی نه هلی کیتاب هاتوته خوارئ که له نیوان نه وان پیغه مبهردا عه ه دو په یمان هه بوو، به لام نه و هۆزه نامه ر بیان کردو په یمان که یان هه لوه شانده وه و ریگیان له موسولمانان گرت به هر حال ده گونجی هۆکاری هاتنه خواره وه ی نایه ته که چه ند هۆکاریک بن، هر که سیک ره وشتی دژایه تی کردنی خوداو پیغه مبهری تیدابی بیگریته وه جا نه و که سانه کافر بن یا موسولمان بن، نه گه ر نایه ته که دهریاره ی کافره کان هاتبیت خوارئ نه وه عیبرهت به گفستی وشه که په نه ک به تابیه تی هۆکاره که. نه م نایه ته نایه تی (المحاربة) ■ پی ده لئین: واته: دژایه تی کردن و سه ریچیکرین به جوړیک که تاوانی کوفر و ریگی گرتن و رییموار ترساندن و ناژاوه گپران و ناشوب به رپاکرین بگریته وه، چونکه نه م تاوانه (تاوانی دژایه تیکرینی خوداو پیغه مبهری تاوانیکه ناشتی کومه لگا ده شوینی و له رزه به پایه کانی کومه لگا ده خا و ترس و له رزو دله راوکی له ناو خه لکی دا بلا و ده کاته وه! بۆیه په روه ردگار سزای توندی بۆ نه نجامده رانی داناوه، نه وه تا: سزای نه و دژه یاسایانه (المحاربین) ■ به ته رتیب و ته وزیع داناوه و ده فره رموی ﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ واته: سزا و تۆله یی که به پی تی تاوانی

ئەو کەسانە بێ کە لە گەڵ خودادا شەڕ دەکەن و بە گۆ پێغەمبەری خودادا دەچن و شەڕی لە گەڵ دەکەن و هێزو تواناو بەرگریان لە خۆیان بۆ دەکری چەك و تەقەمەنی پێویستیان هەیە، رێگە لە رێبواران دەگرن، دەستدریژی دەکەنە سەر مال و گیانی موسولمانان ﴿وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا﴾ هەول دەدەن ناشوب و ئاژاوە بگێنن، لەناو ولاتدا ناشوب و خراپە بەرپا دەکەن، لەسەر روی زەوی چەتیی ئەنجام دەدەن، خەك دەکوژن، رێبواران روت دەکەنەو. ئەوانە سزاو تۆلەیان ئەوەیە: ﴿أَنْ يَقْتُلُوا﴾ واتە: سزایەکی وا کە شایستەیی ئەمانە بێ، ئەوەیە: کە بکوژێن. واتە: ئەگەر خەلکیان کوشت دەکوژێنەو، تەنانت ئەگەر کەسو کاری کوژاوەکەش لای خۆش بێن یان بە خۆین رازی بن هەردەبێ بکوژێنەو ﴿أَوْ يَصْلُوا﴾ ئەگەر وێرایی کوشتن سامانیان لە خەلکی ستاندبوو، وێرایی کوشتنەو یان دەبێ بۆ عیبرەت بکۆن بە داراو هەل بواستێن ﴿أَوْ تَقَطَّعَ أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ﴾ ئەگەر هەر مال و سامانیان لە خەلکی ستاندبوو دەست و قاچیان راست و چەپ دەبڕێن ﴿أَوْ يَنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ﴾ ئەگەر هەر خەلکیان ترساندبوو، هیچ کام لە تاوانی کوشتن و مال ستاندیان ئەنجام نەدابوو، ئەو لەم شارەو بۆ ئەو شار دەبەدەر بکۆن.

بە هەر حال کتێب شەریعیەکان لەم بارەو زۆر بە دووپوو درێژی راو بۆچوونی زانا ئایینیەکانی ئیسلامیان تۆمار کردووە، هەر یەکەیان لە نایەتە کە حوکمیکی دەرھێناوە بە لگەی لە سەر هێناوە تەرە، هەر کەسێک مەبەستیەتی با بگەرێتەو بۆ ئەو سەرچاوانە.

جا بۆ ئەوەی (محارب) رێگرو ئاژاوەچی ئەو حوکمانەیان بەسەردا بدری دەبێ سێ مەرجییان تێدا کوێتەو:

١- دەبێ هێزو توانایان هەبێ بتوانن بەرگری لە خۆیان بکەن، چونکی ئەگەر نەتوانن بەرگری لە خۆیان بکەن حوکمی دزیان بەسەردا دەدری، دەبێ

ده‌ستدریژی بکه‌نه سەر ریپواران به چه‌ك یان به کوته‌كو عه‌صاو خه‌نجر، جا
کۆمه‌لو گۆڤ بن، یان تاکه که‌س بی، موسولمانان روت بکه‌نه‌وه، یان زیمی و
په‌نادراوان روت بکه‌نه‌وه:

۲- ده‌بی له ده‌شت و ده‌ری ولاتی نیسلام دا ریگه به خه‌ك بگرن نه‌ك
له‌ناو ئاوه‌دانیدا، چونكه له ئاوه‌دانی دا کابرای ریگه پی گیراو ده‌توانی هانا بۆ
دانیشتوان به‌ری و نه‌وانیش به هانایه‌وه بیڤن؛ به‌لام جه‌ماوه‌ری زانایان
جیاوازی له‌نیوان ئاواده‌نی و که‌ژو کیو ناکه‌ن، چونكه ری ده‌که‌وی له
ئاوه‌دانیش دا ئه‌م جوړه تاوانانه نه‌جام ده‌دریڤن، واقعی حالیش ده‌ری
خست که ئه‌م رایه راسته، چونكه نه‌وه‌تا له‌سه‌رده‌می ئیمه‌دا، بووه به
دیاردیه‌کی دزیوی هاوچه‌رخ: که کۆمه‌لی مافیا و تاوانباران به‌شه‌وو ته‌نانه‌ت
به‌ریژیش جاری و اه‌یه له‌سه‌ر جاده‌ی گشتی و کوچه‌و گه‌ره‌که‌کانی شاردا
هه‌له‌ده‌کوته سەر خه‌لکی و روتیان ده‌که‌نه‌وه.

۳- ده‌بی نه‌و مال و سامانانی له هاولاتیانی ده‌ستین به ئاشکرا
بیستین، چونكه نه‌گه‌ر به‌نه‌ینی بیستین نه‌وه ده‌بیته دزی و حوکی دزیان
به‌سه‌ردا ده‌دری.

سزای جه‌رده‌و پیاو کۆژان (محاریب) سزای دنیایی و سزای قیامه‌تی
هه‌یه، سزای دنیا چوار جوړه.

کوشتن به‌بی هه‌لواسین، نه‌گه‌ر ته‌نها تاوازی کوشتنیان نه‌جام دایه.
نایه‌ته‌که به وشه‌ی (تقتیل) که زیده موباله‌غی تیدایه حوکه‌که‌ی هیناوه،
تا ئاماژه بی بۆ نه‌وه که کوشتنه‌وه‌که حه‌تیمییه و به‌هیچ شیوه‌یه‌ك عه‌فو
ناکری، ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر که سوکاری کۆژاو له بکوژ خوش ببن
لیخۆشبوونه‌که‌یان هیه ده‌وریکی نابی، به‌لکو پتویسته له‌سه‌ر دادوه‌ری
موسولمانان تۆله‌ی کوشتنه‌وه‌ی به‌سه‌ردا بداو پتویسته کۆمه‌لی

موسولمانانیش هاریکاری حاکم بکەن بۆ جیبه‌جی کردنی ئەو حوکمە
شەرعییه.

ب- کوشتنەو و هەلواسین ئەگەر وێرایی تاوانی کوشتن مال و
سامانیشتیان ستاندبوو.

ج- ئەگەر هەر خەلکیان روت کردبۆه و ئەو دەست قاجیان راست و
چەپ دەبڕپڕین.

د- ئەگەر هەر ترس و خۆفیایان خستبۆه سەر رێگا تەنها لە ولات
دەردەکرین و بەس.

هەلواسین، بە لای حەنفییەکان و رای پەسند لای مالیکییەکان لە پیش دا
دەبی، دەلێن چونکە هەلواسین سزاو تۆلە ستاندنە سزاش بە زیندووویی نەبی
نابی، بە لای شافییەکان و حەنبەلییەکان و هەلواسین دواي کوشتنە
دەبی، چونکە پەرەردگار لە نایەتە کە دا کوشتنی پیش هەلواسینە
خستوو، هەر و هەلواسینی بە زیندووویی جۆرە سزایە کە جە و گیری لی
کراوه. مەبەستیش لە هەلواسین ترساندن و تەمیی کردنی کەسانی ترە، بۆ
ئەوێ کە سێ تر زات نەکا ئەو جۆرە تاوانانە ئەنجام بدا.

﴿ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا﴾ ئەو سزاو تۆلە و هەلواسین و دەرکردنە
ریسوێکردن و تۆلە و سزادانیانە لە دنیادا بۆ ئەوێ کە سێ تر بیر لەو جۆرە
تاوانە نەکاتە و بترسێن و زەندەقیان بچن، وێرایی ئەو سزا توندو سامناکە
دوینا ﴿وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ لە قیامەتیشدا سزای بە ئیش و
ترسناکی دۆزەخیان بۆ ئامادە کراوه لە تۆلە و ئەو تاوانە خەتەرناکە
ئەنجامیان داوه و بناخە کۆمەلیان پێوه لەرزە خستوو و ئەمن و ئاسایشی
هاوولتانیان شەقاندوو کارو کاسپیان لە خەلکی تێک داوه و بازەرگانیان
راگرتوه.

نه مجار په روه ردگار چهند كه سيك وه لا دهنی و له م حوكمه دهریان ده هاوی و چهرتیاں ده كاو ده فهرموی: ﴿إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدُرُوا عَلَيْهِمْ﴾ مه گهر نه وانه نه بی كه له پیش نه وه دا ده ستگیر بكرین توبه ده كه نه و له كاره كه یان په شیماں ده بڼه وه و از دینن؛ نه وانه توله ستاندنیان له سر لا ده چی، به مرجی توبه كړدنه كه یان به راست بی و فرت و فیلی تیدا نه بی و بقو خو ده باز كړدن نه بی، چونكه مه به ست له توله ستاندنه كه به رپا بوونی نه من و ناسایشه دهی نه وه به توبه كړدن و په شیماں بوونه وه و از مینانیان ده سته بهر ده بی! ﴿فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ باش بزانی كه خودا لیخو شېووه، نه گهر توبه بكه ن خودا لییان خو ش ده بی و تاوانه كانیان ده سپیته وه، خودا بهر رحم و میهره بانه.

توبه ته نها (حق الله) لا ده با، نه گهر مافی ئاده میزادانی له سر بی ده بی قهره بوویان بكا ته وه، كه سو كاری كوژاو خاوه ن مالی ره فیئندراو زهوت كراو بویان هیه: داوی مافی خویان بكه ن، ته نانه توبه كه یان به راست حلیب ناكړی مه تا نه و مالی لایانه نه یگپنه وه بقو خاوه نه كهی! نه گهر (حاكم) یش له ماله كه عه فویان بكا ده بی له كه نجینهی ده ولت بیبژیږی!

**خودا ترسان و تیکوشان ۱۱ پیناو نایین دا هوئی رزگار بوونی
قیامت، ههروهه دونهیا به که لکی فییدی کافر نایه**

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي
سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٦﴾ يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوكَ مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ
بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٢٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

پاش نهوهی په روهردگار هه سوودی و دل پیسی جووله که کانی روون
کرده وه، فرتو فیل و هه ولدانیان بو تیرکردنی پیغه مبه ر ۱۱ و کوشتنی
پیغه مبه رانی خوین به ناپه و له سه ری تو مار کردن، فرمانی به موسولمانان
کرد به ته قوا کردن و خو پاراستن له سز او غه زه بی، هه لینان بو خو نزیک
کردنه وه له خوا، له ریگی کرداری چاک و فرمانب ر داری بو په روهردگار،
جله وگیری لی کردن که پشت به بیرو پای جووله که و مه سیعی نه به ستن و
فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ﴾ نهی نه و که سانه ۱۱ بروتان هیتاوه به
خودایه تی خوداو پیغه مبه رایه تی (محمد) خوتان بپاریزن له سزای خودا،
شتیک مه که ن خودا له خوتان بره نجینن، پابه ندی فرمان و جلّه گیری کانی بن
﴿وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ هه ول بدهن له یه زدان نزیک ببنه وه به تاعه ت و خودا

په رستی، شتیك بكن جیگای ره زامه ندی په روه ردگار بی و به مرادتان بگه یه نی و به به هشت شادمانتان بكا!.

(وسيله) پله و پایه کی به هشته، نیمای نه حمه دو مسليم له عه بدوللای کړی عومره وه فرموده یه كه ده گپنه وه ده لی: من له پیغه مبه رم بیست ده یفرمو ((اذا سمعتم المؤذن فقولوا مثل ما يقول، ثم صلوا علی، فان من صلی علی صلاة صلی الله علیه عشاء، ثم سلو لی الوسيلة، فانها منزلة لی الجنة لا تنبھی الا لعبد من عباد الله، وارجو ان اكون هو، فمن سأل لی الوسيلة، حلت له الشفاعة)) كه و ابو: وه سیک به رزترین و خوشتین شوین و پله و پایه و مقامه له به هشت دا ئه ویش پله و پایه پیغه مبه رو شوین و جیگایه تی له به هشت داو نزیك ترین شوینه له عرشی کردگار! هر كه سیك له خودا بیارپته وه كه ئه و شوینه بدری به پیغه مبه ر شفاعته تی بؤ ده كا.

نیمای نه حمه دو بوخاری و خاوه نی سونه نه كان له جابیره وه ده گپنه وه ده لی: پیغه مبه ر فرموی ((من قال حين يسمع النداء اي الاذان اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلاة القائمة، ات محمدا الوسيلة والفضيلة، وابعثه مقاما محمودا الذي وعدته، حلت له شفاعتي يوم القيامة)).

شایانی باسه كه له هاوه لای پیغه مبه ر وه نه بیستراوه هر وه ها له چینی دوا ئه وانیش نه بیستراوه: كه وه سیک بؤ لای خودا به شتیك بی كه یزدان بؤ ئاده میرادانی به روا دانه نایی، هر وه کوو چون له زانایانی سه له فیش ئه م راو بؤ چوونه نه بیستراوه

به لام به داخه وه ده ده كانی ناوه راستو به م لاوه دیارده یه كه په یدابوو ئه ویش واسیته كردن بؤ لای خودایه، ده ستنیشان كردنی پیغه مبه ران و پیاوچاكان بؤ واسیته پی كردن لای خودا سویند خواردن پتیان، داوای جیبه جی كردنی مرادو نیشو كار ئه نجامدان لیتیان، داوای هیتانی خیرو

به‌ره‌کەت لێیان، لا بردنی به‌لاو به‌رگری کردن له زه‌ره‌رو زیان، پارانه‌وه و نوزانه‌وه له گۆره‌کانیان و سووپانه‌وه به‌ ده‌وریاندا، هاوارکردن لێیان نه‌م دیاردانه‌ و با‌لو بوونه‌وه به‌ جوړیک که هاوار ده‌که‌نه گۆره‌کانیان و داوی جێبه‌جێ کردنی ئیش و کاریان لی ده‌که‌ن جاری و هه‌یه له تەك خودا هاواریان ده‌که‌نی و جاری واش هه‌یه هاواره‌که هه‌ر ئاراسته‌ی نه‌وان ده‌که‌ن و به‌س! هاوار لی کردن و پارانه‌وه جوړیکه له عیبادەت قورئانیش ده‌فه‌رموی ﴿فلا تدع مع الله الها اخر﴾ الشعراء، ۲۱۳ یان ده‌فه‌رموی ﴿وان المساجد﴾ تده‌عوا مع الله احدا﴾ الجن، ۱۸ ته‌وه‌سول و واسیته کردن به‌ پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌توانین دوو مانا، دوو مه‌به‌ستی لی ده‌ریتن، هه‌ر دووکیان لای زانایانی ئیسلام په‌سندن، مه‌به‌ستیکی تریشی لی ده‌ریتری به‌لام سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ر ﷺ پشتگیری ناکا.

به‌کێک له‌ دوومانایه‌ نه‌وه‌یه: که مه‌به‌ست به‌ وه‌سیله‌ بناغه‌ی ئیمان و ئیسلام بی! واته: ته‌وه‌سول به‌ پیغه‌مبه‌ر بریتی بی له‌ خوژیک کردنه‌وه له‌ خودا به‌هۆی بڕوا به‌ پیغه‌مبه‌رو پابه‌ند بوون به‌ فه‌رمانه‌کانی.

مانه‌ی دوهم: نه‌وه‌یه وه‌سیله‌ بریتی بی له‌ نزاو پارانه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌رو شه‌فاعه‌تکردنی بۆ ئۆمه‌تی: نه‌م دوومانایه‌ هه‌ر دووکیان دروستن و زانایانی ئیسلام په‌سندیان ده‌که‌ن، هه‌ر له‌م روه‌روه ئیمامی عومەر ﷺ له‌سالتیکی بی بارانی دا وتی: ﴿اللهم لا کنا اذا جدبنا توسلنا الیک بنبینا فسقینا وانا نتوسل الیک بعم نبینا فاسقینا﴾ واته: خودایه! ئیمه له‌وه پیش که پیوستیمان به‌ باران ده‌بوو به‌ پارانه‌وه‌و دووعاو نزای پیغه‌مبه‌ر په‌نامان بۆ ده‌هینای و نه‌تویش بارانت بۆ ده‌باراندین! ئیستا که پیغه‌مبه‌ر ﷺ له‌ زیان دا نه‌ماوه هانات بۆ دینین به‌ پارانه‌وه‌و دووعاو نزای عه‌بیاس: که مامی پیغه‌مبه‌ره ﷺ بارانمان بۆ بیارینه‌!! ده‌ی نه‌گه‌ر ته‌وه‌سول به‌ خودی پیغه‌مبه‌ر بکرایه، ده‌بوا به‌ دوا له‌ دنیا ده‌رچوونیشی هه‌ر ته‌وه‌سولیان به‌ نه‌و بکردایه!

لەمەوہ ئەوہمان بۆ روون دەبیئەوہ کە ئوشتەى پېغەمبەر ﷺ لە ژيان دا پىئى کراوہ دواى لە دنیا دەرچوونى بۆى دەستەبەر نابى! کەوابوو: وشەى تەوہسول سى مانای ھەيە!

ا- تەوہسول بە پېغەمبەر ﷺ بەوہ بپوای پى بکەى، بە پېغەمبەرى بزانى، ئەمە پېوپیستەوبەبى ئەم جۆرە باوہرە ئیمان تەواو نابى.

ب- تەوہسول بە دووعاو پارانەوہ وشەفاعەتکردنى بۆ ئوممەتى، ئەمەشیان کاتى دەستەبەر دەبى ﷺ تەشرىفى لە ژيان دابى جا ﷻ لە ژيانى دنیا، یان لەکاتى شەفاعەتکردنى رۆژى قیامەت دا

ج- تەوہسول بەو مانایە سویندى پى بخورى، واتە: بگوترى خودایە! بۆ خاترى پېغەمبەر ئەوہم بۆ بکە: ئەم جۆرە تەوہسولە ھاوہلانى پېغەمبەر نەیان کردووہو بە لایانەوہ پەسند نەبووہ، نە لەسەر دەمى ژيانى پېغەمبەردا، نە لەموا لە دنیا دەرچوونى، ھەرگیز لە ھاوہلانى پېغەمبەر ﷺ نزایەك بەم مانایە نەبیستراوہ، کەوابوو: بە ھیچ جۆرىك نابى بگوترى: خودایە بۆ خاترى گەیلانى یان مەولانا خالیدی نەقەشبەندى یان کاک ئەحمەدى شیخ ئەوکارەم بۆ جېبەجى بکە! ئەم جۆرە پارانەوہ شەرى نىو ئىسلام پەسندى ناگا ھەرەکوو چۆن سویند خواردن بە پېغەمبەر ﷺ یان بە گۆرۆ ئارامگای، یان گۆرۆ ئارامگای پېغەمبەرانى ترو پیاوچاکان، لە ئىسلامدا نىو ھەرەمە، ئەم جۆرە تەوہسولەش ھەرەمە!

سویند خواردن تەنیا بەزات و سیفاتی خودا دەخورى، پېغەمبەر ﷺ فەرمویتى: ((من حلف بغير الله فقد اشرك)) ترمیذى و ھى تریش ئەم فەرمودەیان بە پەسند داناوہ! لە رىوایەتیکى تردا ھاتووہ ((فقد كفر)) لە مەحیمەین دا ھاتووہ دەفەرموى: ((من كان حالفا فليحلف بالله)) ھەرەما دەفەرموى: ((لا تحلفوا بآبائكم فان الله ينهاكم ان تحلفوا بآبائكم)).

زانایانی ئیسلام هه موویان کۆکن له سه ر نه وه که سێک سویند بخوا به دروستکراویکی ریزدار، یان به شتیک که پێی وایه: ریزداره وه کوو عه رش و کورسی و قلام و که عبه و مه سجیدو لحه رام و مه سجیدو لئه قصاو مزگه وتی مه دینه و فریشته و پیاوچاک شمشیری موجاهیدان و خویننی شه هیدان، گۆپی پیاوچاکان ئارامگای پێغه مبه ران.. هتد سوینده که ی دانابه ستی و که فاره تی له سه ر نه، سویند خواردن به مه خلوقات به لای جه ماوه ری زانایانه وه حه رامه، له مه زه بی حه نه فی و له رایه کی شافعیشو نه حه دیشدا هه روایه، کۆرای (اجماع) ی هاوه لانی و پێغه مبه ریش له سه ر نه وه باس کراوه! ته نانه ت عه بدوللای کوپی و مه سعود ﷺ فه رمویه تی: نه گه ر به درۆ سویند به خودا بخۆم به لامه وه باشتره له وه که به راستی سویند به جگه له خودا بخۆم! چونکه سویند خواردن به غه یری خودا شیرکه، ئاشکراشه شه ریک دانان بۆ خودا تاوانی گه وره تره له درۆ!!

حه دیشی کابرای کویره که پێغه مبه ر ﷺ فیژی کرد، بلی: ((اسالك واتوجه اليك بنبيك محمد، نبي الرحمة، يا رسول الله اني توجهت بك الى ربي حاجتي هذه لتقضي لي، اللهم فشفعه في)) که مه ندی له زانایان ده یکنه به لگه له سه ر نه وه ی که دروسته بگوتری: خودایه! بۆ خاتری پێغه مبه ر ﷺ فلان کارم بۆجێبه جێ بکه - نابێته به لگه بۆیان، به لکوو ئاشکرایه له وه دا که (ته وه سل) به پێغه مبه ر ﷺ ته وه سول کردنه به نزاو پارانه وه ی!

واته: داوای له پێغه مبه ر کرد نزا که ی بۆ بکا، ته نانه ت پێغه مبه ر ﷺ فه رمانی پێ کرد که بلی (اللهم شفعه في) هه ر له به ر نه وه ش که پێغه مبه ر ﷺ بۆ پارایه وه خودا چاره کانی پێ به خشییه وه، واته: نه وه وه کوو موعجیزه ک وابوو بۆ پێغه مبه ر ﷺ نه گه ر کویری تر پاش له دنیا ده رچوونی ته وه سول

به پیغه مبه ر بکن، نه وانه ی که پیغه مبه ر ﷺ پی ی نه گوتون بمکه نه تکاکار،
نه وه تکاکه یان هیچی لی شین نابی!!

﴿وجاهدوا فی سبیلہ﴾ له ریگای خودادا جیهاد بکن، تییکوشن به رگری
له نایین بکن، خه لک هه ل بنین بۆ خودا په رستی، جیهاد له گه ل نه نفسی
خوتان دا بکن، مه میلن سه رکه شان په ل بهاری، رای بیتن له سه ر ویزدان و
دادپه روه ری و له هه موو شوین و کاتیک دا چاودیری بکن، جیهاد بکن له گه ل
دووژمنی من و خوتان دا، خوتان ماندوو بکن له جهنگان له گه لیان دا و مه میلن
بینه کۆسپ له به رده م بانگه وازی ئیسلامی دا ﴿لعلکم تفلحون﴾ به لکوو
رزگارتان بی و به مراد بگن، کامه رانی دونیا و قیامت به ده ست بیتن، له
دونیا دا زیانی به خته ورپی به سه ر به رن، له قیامتیشا به به هه شتی به رین شاد
بین!

موسولمان هه میشه پتویسته له جیهانو کۆشش دابی، به هه موو جۆریک
هه ول بدا کرداری چاک بکا و از له خرابه کاری بیتن، نه مه ش خوی له خوی دا
جیهاد کردنه له گه ل نه فس.

نه مجار په روه ریکار جهختی له سه ر مانای پیئشوو کرده وه و نه وه ی
دوو پات کرده وه؛ به مراد گه یشتن و سه رفرازی و سه رکه و تن به هوی ته قوای
خودا وه ده بی و نه رموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَكْفُرُ لَوْ أَنَّ لَّهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
مَعَهُ لَيَفْتُلُوهُ بِمَنْ عَذَابُ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تَقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ﴾ بیگومان
نه وانه ی ئینکاری خودایه تی خودا ده کن، جگه له خودا شتی تر ده په رستن؛
وه کوو گویره که و بت و له سه ر نه و حال ته گومراییه ده مرن نه گه ره رچی
له سه ر زه وی هه یه ملکی نه وان بی و نه وه منده ی تریشی له گه ل دا بی و بیانه وی
بیکن به سوپه رو خویانی پی له سزای رۆژی قیامت رزگار بکن و خویانی
پی بکپنه وه، نه وه لییان وه رناگیری و لییان قبول ناکری، به لکوو خودا سزای
به ئیشیان ده داو تۆله ی دادپه روه رانه یان لی ده ستینن، چونکه سوننه تی

خودا واره‌ها سووه: که هۆکاری رزگاری و سهرفرازی و به‌مراد گه‌یشتن له خودی ئاده‌میزاده که خۆیه‌وه سهرچاوه ده‌گری، وه‌کوو ده‌لێن: (که‌س به مه‌له‌ی باوکی ناپه‌یتته‌وه!) سهرفرازی و خۆشبه‌ختی به‌هۆی فرمانبه‌رداری و گێپایی فرمانه‌کانی خوداوه ده‌سته‌به‌ر ده‌بن، ده‌بی خودی ئاده‌میزاده که بۆ خۆی باش بی‌و له‌ناخه‌وه خودا په‌رست بی، وه‌کوو ده‌فهرموی: ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَاها، وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا﴾ الشمس، ۹-۱۰ ئه‌مه سنووری نیتوان ئیسلامو نایینه‌کانی تره، مه‌سیحی پێیان وایه رزگاری و سهرفرازی و خۆشبه‌ختیان به‌هۆی قوریانی بوونی هه‌زره‌تی عیساوه ده‌بی، پێیان وایه: چی بکه‌ن، عیسا خۆیان بۆ ده‌کا به‌ قوریانی رزگاریان ده‌کا، جووله‌که پێیان وایه: ئه‌وان خۆشه‌ویستی خودان و مندالی خودان، ده‌لێن: ئێمه گه‌ل و نه‌ت‌وه‌ی هه‌لبژاردی خوداین! چی بکه‌ین خودا سزیمان نادا، ئه‌گه‌ر سزاشمان بدا چه‌ند رۆژێک ده‌بی‌و به‌س!

به‌لام موسولمانان به‌پایان وایه: که سهرچاوه‌ی رزگار بوونیان به‌هۆی پاک کردنه‌وه‌ی نه‌فس ده‌بی، هه‌موو که‌س به‌گوێره‌ی کرده‌وه‌ی خۆی پاداش و سزا وه‌رده‌گریته‌وه‌و که‌س کۆلی که‌س هه‌لناگری ﴿ولا تزر واره‌ة وزر اخری﴾ ﴿وان لیس للانسان الا ما سعی﴾.

ئه‌مجار باسی ئه‌و سزاو ناخۆشییانه ده‌کا: که له رۆژی قیامه‌تا توشی کافره‌کان ده‌بی ده‌فهرموی: ﴿یریدون ان یمرجوا من النار﴾ ئاواته‌خوازی ئه‌وه‌ن له دۆزه‌خ ده‌ریچن و رزگاریان بی به‌لام ﴿وما هم بخارجین منها﴾ ئه‌وان ده‌رنه‌چن، بۆیان ناگری له‌ناو دۆزه‌خ ده‌ریچن، ئاواته‌خوازی و هاوارو هه‌لدانیان بۆ ده‌ریچوون له‌ناو ئاگری سووده‌و هه‌ر تێیدا ده‌میننه‌وه ﴿ولهم عذاب مقیم﴾ ئه‌وان له‌وێ دا سزای به‌رده‌وام و نه‌پراوه‌یان هه‌یه، نه‌ له‌سه‌ریان لا ده‌چی نه‌ ئه‌وانیش لی ده‌رده‌چن، بۆ هه‌تا هه‌تایه دۆزه‌خ مال و شوینی هه‌وانه‌وه‌ی ئه‌وانه.

بووخاری و موسلیم ونه سائی له نه نه سسی کوپی مالیکه وه فه رموده یه ک ده گنپنه وه ده لی: پیغه مبر ﷺ فه رموی: ((یؤتی بالرجل من اهل النار فیقال له: یا ابن ادم! کیف وجدت مضجعک؟ فیقول شر مضجع فیقال: هل تفتدی بقراب الأرض ذهباً؟ قال: فیقول: نعم یا رب، فیقول الله تعالی: کنبت قد سألتک اهل من ذلك فلم تفعل فیؤمر به الی النار)).

سزای دزیگرن

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
فَمَن تَابَ مِن بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن
يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

ئه مجار دوا به دواى به بیان کردنی حوکمی نازاوه گنپو پیار کوژو ریگرو جهرده، دیته سه به بیانکردنی حوکمی دزی.. مونا سه به و گونجاوی باسی دزی به با سه که ی پی شه وه نه وه یه: (محاربة) چه ته یی و ریگری و ناشوب گنپه - وه کوو چه نه فییه کان ده لئین: دزی کردنی گه وه (السرقه الکبری) یه، دزی رواله تیش دزی کردنی بچوکه، جا که حوکمی (محاربین) نازاوه گنپو چه ته یو ریگرانی به بیان کردوو فه رمانی به ناده میزادان کرد: که ته قوای خودا بکن، له تاوان کردن و حرام خوری دووره په ریژ بن: ئه مجار دیته سه به باسی سزای (بن) نه وانه ی به نه ینی مال ده دزن! ناشکرا شه به شیک له سزای (محاربین) برینی ده ست و قاچه به راست و چه پ، جا وه کوو له رافه کردنی نایه ته کانی (۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷) ی سوره‌تی (النساء) دا باسمان کرد، طوعمه ی کوپی ثوبه بیریق زری قه تاده ی جیرانی دزی بوو، بردبووی له مالی

زهیدی کوپی سه مینی جووله که حه شاری دابوو دوابی پیی زاندرا، پیغه مبه ر
 ویستی بهرگری له طوعمه بکا، چونکه زریکه له مالی زهیددا دوزرابووه وه؛
 نیترا نایه تی ﴿ولا تعادل عن الذین یختانون انفسهم﴾ النساء، ۱۰۷ هاته
 خواره وه، بۆ دیاری کردنی حوکمی دزیش ئەم نایه ته هاته خواری که
 ده فرموی: ﴿والسارق والسارقة﴾ پیاوی دزو ئافره تی دز حوکمه که یان
 نه وه یه که بۆتان ده خویندریته وه، سزای تاوانه کانیانتان بۆ دیاری ده که یان،
 وه کوو چۆن له وه پیش حوکمی ئاژاوه گێڤو جهرده و ریگرمان به یان کرد.
 نه مه ش حوکمه که یانه، پیاوو ئافره ت نه گه ر دزیان کردوو دزییه که یان له سه ر
 چه سبا ﴿فاقطعوا ایدیهما﴾ ده ستیان بپن، وه کوو چۆن دهستی ئاژاوه گێڤو
 چه ته و ریگر ده بپن! به پیی حوکمی ئەم نایه ته هه ر که سی پیاو بی یان
 ئافره ت- دزی بکاو له سه ری بچه سپی مه رچی دزیه تی تیدا بیته جی، دهستی
 راستی له جموزگه وه ده بپردی، نه گه ر دزییه که ی دووباره کرده وه قاچی
 چه پی ده بپردی، له قاپه په قه یه وه! نه مجار دهستی چه پی، نه مجار قاچی
 راستی، نه گه ر هه ر وازی له دزی نه هیتاوتهمی نه بوو به ند ده کری!
 داره قوطنی فرموده یه کی گێڤاوه ته وه ده لی پیغه مبه ر ﴿فرمویه تی: ((اذا
 سرق السارق فاقطعوا یدیه، ثم اذا عاد فاقطعوا رجله اليسرى)) بۆ بهرینی
 دهستی دز چه ند مه رجیک هه یه ده بی بیته جی، نه مجار حوکمه که جیبه جی
 ده کری:

۱- ده بی دزه که بالغو هوشمند بی.

۲- نابی دزییه که شک و شوبه ی تیدا بی، وه کوو نه وه مال له که سی که
 بدزی گومانی لی بکری که به شی پێوه یه، وه کوو دزی کردن له باوک و دایک و
 برا هتد

۳- ده بی مال دزاروه که بگاته حه ددی نه وه ی پیی بگوتری: مال و
 نیصابی شه رع ی بی.

زانایانی شهر سئ رایان هه‌یه ده‌رباره‌ی نیصایی مالی دزواو: حه‌سه‌نی به‌صری و داوودی ظاهیری ده‌لئین: ماله‌که که م بئ یان زۆر بئ ده‌ستی ده‌بپردئ له‌به‌ر ظاهیری نایه‌ته‌که و نه و حه‌دیشه‌ی که موسلیم و بووخاری له نه‌بوو هوره‌یره‌وه گێراویانه‌ته‌وه: که ده‌فه‌رموئ ((لعن السارق یسرق البیضة فتقطع یده، ویسرق الجمل فتقطع یده)).

جه‌ماوه‌ری زانایانی شهر ده‌فه‌رمون: ده‌بئ ماله دزواوه‌که نرخه‌ی بگاته چاره‌که دیناری زۆر- چاره‌کی دیناری ئالتوون، یان سئ دیره‌می زیو زیاتر چونکه فه‌رموده‌یه‌که هه‌یه: نه‌حه‌مدو موسلیم و بووخاری و خاوه‌نی سونه‌نه‌کان (اصحاب السنن) له خاتو عائیشه‌وه گێراویانه‌ته‌وه، ده‌لئ: ((کان رسول الله یقطع ید السارق فی ربع دینار فصاعدا)) هه‌روه‌ما چونکه له سه‌حیه‌ین دا فه‌رموده‌یه‌که له ئیبنو عومه‌ره‌وه ده‌گێرنه‌وه، ده‌لئ: پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌ستی کابرایه‌کی بپری چونکه مه‌تالئیکی دزی نه‌رخه‌که‌ی سئ دیره‌می زیو بوو. نه‌بوو حه‌نیفه ده‌لئ نه‌ندازه‌ی مالی دزواو دیناریکی زیو یان (ده) دیره‌می زیوه، له‌وه که‌مه‌تر ده‌ستی تیدا نابپردئ، نه‌مه‌یش به‌پئیی فه‌رموده‌یه‌که که ئیمامی نه‌حه‌مد له ئیبنو عومه‌ره‌وه گێراویه‌تیوه: که پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمویه‌تی ((لاقطع فیما دوون عشرة دراهم)) به‌لام پسپۆران و زانایانی فه‌رموده ده‌لئین: نه‌م حه‌دیشه لاوازه. نازینن نه‌بوو حه‌نیفه چۆن لای چه‌سپاوه؟؟

دزی به‌دان پیاوان ده‌چه‌سپئ، یان به‌دوو شایه‌د، تۆله‌ی ده‌س بپین به‌یه‌کی له‌مانه له‌کۆل ده‌که‌وئ: به‌لیخۆشبوون، یان تۆبه‌کردن و به‌شیمانبوونه‌وه پیش نه‌وه‌ی کاره‌که‌ی بگاته لای فه‌رمانه‌وه‌ها نه‌که‌ر ماله دزواوه‌که کرا به‌مالی کابرای دزی به‌خشی، یان به‌هۆی تر به‌مالی، به‌لای نه‌بوو حه‌نیفه و موحه‌مه‌دی کوپی حه‌سه‌نی شه‌بیانیوه کاره‌که‌ی به‌رزیش کرابیتته‌وه بۆ لای حاکم، هه‌ر حه‌ددی تۆله‌ی له‌سه‌ر ده‌چی، به‌لای

جه ماوه ری شهر زانیشه وه نه گهر پیش بهرز کردنه وهی کاره که ی بۆ لای
 حاکم، دزراوه که بوو به مالی، نه وه تۆله که ی له سهر لا ده چی نه گینا، نا..
 نه مجار په روه ردگار پاساوی جوکمی تۆله ی دز ده داته وه و بایبسی بۆ
 دینیتته وه و ده فهرموئ: ﴿جزاء بما کسب﴾ برینی دهستی پیاوو ئافره تی دز،
 تۆله و سزای کرده وه که یانه، چونکه دهست درێژیان کردۆته سهر مالی خه لک،
 ﴿هنگالا من الله﴾ ریسوا کردن و په ند پئی دان و ته مبی کردن له خوداوه بۆ
 یان، بۆ نه وه یه جارێکی تر هه ول نه دن نه و تاوانه دووباره بکه نه وه؛
 هه روه ها په ندو ئامۆزگارییه بۆ خه لکی تریش که خۆ له و تاوانه بپارێزن،
 تۆله ی ده ستبرین هه ر چه نده دیارده یه کی سامناکه و بێزراوه به لام له راستی دا
 تۆله یه کی گونجای بن برکه ره، هه ر نه و تۆله یه یه ده توانی دیارده ی دزی قه لا
 چۆ بکا، هه ر نه و تۆله یه یه ئارامی ده خاته دلی دانیشته وانه وه، دلنیا یان ده کا:
 له مال و سامانیان، که سیش نیه ته واهه ست به خه ته رو کاریگه ری دزی بکا،
 مه گه ر که سیك دز چوبیته سه ری و توشی نه و ده ست درێژی کردنه بووی،
 که سیك کاره ساتی دزی لی کردنی توش هاتی جگه له وه ی زه ره ره مندو مال
 تالان کراو بووه، توشی نه خووشی ده روونی و نا ئومیدی و دوورمانایه تی و ده
 راوکی ده بی، ئاواته خوازه دزه که بدۆزێته وه و په لاماری بداو، تۆله ی لی
 بکاته وه، نه و گه ره که ی دزی تیدا رو ده دا دانیشته وانی توشی ترس و بیم و
 ده راوکی و خه و لی زپان ده بن، زه لامیکی تیدا نامینی شه وانه تیڕ به وئ،
 که دز هه لده کویتیه سهر مالیك به شه و بی یان به رۆژی دانیشته وانه
 ده خاته ترسو له رزه وه، جاری و ده بی توشی ته قه و په لاماردان و بریندار
 بوون و گوشتار ده بن، نه وه ش نه و په پی زیان و زه ره ری تیدا به بۆ کۆمه لگا و
 ئاکامه که ی خه ته رناکه چه ند جار وای که وتو ئافره ت و مندا ل له کاتی دز
 چوونه سه ردا شیت و هاریبون نه عه صابیان تیک چووه، ته نانه ت هه ندی که س
 پتیا ن وایه: که گوشتن به نه ندازه ی دیار ده ی دزی سامناک نیه، چونکه

روداوی کوشتن گهرچی روداویکی تاکه که سییه به لام گاردانه وهی به زوری له
بنه ماله‌ی بکوژو کوژاودا هر ده مینی، به لام دیارده‌ی دزی کاریگه‌ری له سر
کومه له هیه، هر که سیک شتیک له مال و دوکانی خوی شک به ری ترسی دز
ده یگریته وه و تینی سوتمانی نه و نه خوشییه کومه لایه تیه‌ی پی ده‌گا !!

نه مجار په زدان جهخت له سر جیبه‌جی کردنی حوکی دز ده‌گا و
ده‌فرموی: ﴿والله عزیز حکیم﴾ په روه‌ردگار به تواناو بالا ده‌سته بۆ
جیبه‌جی کردنی فرمانه‌کانی، چۆنی بوی ناوا یاسا ده‌رده‌گا، به هیژو توانایه
بۆ تۆله سه‌ندنه وه له واته تاوانی دزی نه‌جام ده‌دهن، دانایه له یاسا داناندا،
شهرعو یاسایه‌ک دانانی به رژه‌وه‌ندی گه‌لو ولاتی تیدا نه‌بی، تۆله و سزا و
دا ده‌نی که گودجاو و بنپرکه‌ری بۆ تاوان، ره‌گوریشی تاونکاران له بیخ
ده‌ریینی و له تاوان کردن بیان گپ‌ریته وه، واته: به م جهخت کرنه نه وه به
موسولمانان ده‌فرموی: که به رامبه‌ر دز نه‌رمو نیانی نه‌نوینن، سوور بن
له‌سر جیبه‌جی کردنی حه‌ددی شهرعی به‌سریان داو هیج به‌زه‌بیان پییان
دانه‌یه‌ته وه، خپرو به رژه‌وه‌ندی کومه‌لگای ئاده‌میزاد له وه‌دایه، جا دل ره‌شو
کورت بینو خوانه‌ناسان ره‌خنه‌ی خویان بگرن ئیوه گوی به فیتنه‌ی نه‌وان
مه‌دهن، !

نه‌مجار حوکی نه‌وانه دیاری ده‌گا: که له تاوانه‌که‌یان تۆبه ده‌که‌ن و
په‌شیمان ده‌بنه وه ره‌وشتو حالی خویان باش ده‌که‌ن وه‌لو‌یستیان
ده‌گورن، ده‌فرموی: ﴿فمن تاب من بعد ظلمه وأصلح﴾ جا که سیک دوا
نه‌جام دانی تاوانی دزی په‌شیمان بووه وه تۆبه‌ی کردو ماله دزراوه‌که، یان
نرخه‌که‌ی گپ‌رایه وه بۆ خاوه‌نه‌که‌ی، لو‌یستی خوی گۆپی و ره‌وشتی خوی
پاک کرده وه به‌خوی داچوه وه، برپاری دا جاریکی تر نه‌گه‌پتته و بۆ سر نه‌و
تاوانه، نه‌وه ﴿إِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ بی گومان خودا

توبه کە ی لی وەر دە گری و لی خۆش دە بی، چونکە پەر وە ردگار لی خۆش بوونی زۆر و بەرەحم و بەزەبیبە

ئەمجار ئەو وە روون دە کاتە وە کە حە دوو تۆلە ی دزی پراو پەر حیکمەت و داد پەر وەری و رەحمەت و دە فەر موی: ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ بۆ تۆ نازنی ئە ی پێ فە مەر؟ یان ئە ی ئە و کە سە ی بانگە وازی ئیسلام بلۆ دە کە ی تە وە! بۆ تۆ نازانی: کە خودا خاوەنی هەر چی لە ئاسمان زەوی دایە؟ هە موی ملک ی ئە و بە ویست و حیکمەتی خۆ ی هە لیانی دە سو پێ نی، بە و پە پی عە دالە تکاری و رەحم و بەزەبی کاروباریان تیدا ئە نجام دە دا، کە س نیه بتوانی رە خنە ی لی بگری و ببیتە لە مەر لە بەر دەم ویست و ئیرادە ی دا، شتیک ناکا حیکمەت و عە دالە تی تیدا نە بی، پەر وە ردگار ئە م یاسا و شەریعە تی دانا وە بۆ ئە وە ی ئە من و ئاسایش بۆ تا ک و کۆمە ل دە ستە بە ربی، دُنیا بن لە گیان و مال و سامانیان، رۆژانە رو بکە نە شوینی کار و بازرگانییان، دُنیا بن لە مال و مندال و کەرەستە و سەر مایە یان!

ئە مە حیکمەت و دانایی خودایە کە تۆلە ی دانا وە: بۆ (محاریبن) نازا وە گێڕ و چە تە و رێگرو دزو جە ر دە، ئە وانی بەر ژە وە ندی هاو لاتییان دە خە ن خە تەر وە، سە رفرازی و سە ر بە ستی ئادە میزاد پێ شیل دە کە ن، هەر بە پی ی ئە و حیکمەت و دانایی یە لی بووردنی خۆ ی تەرخان کردو وە بۆ ئە وانی توبە دە کە ن و پە شیمان دە بنە وە دە ست لە تاوانە کانیان هە ل دە گرن و هە لویستی خۆیان دە گۆپن، چونکە مە بە ست لە حە ددی شەری خودی سزادانە کە نیه؛ بە لکو و مە بە ست دە ستە بەر کردنی ئە من و ئاسایش و بلۆ کردنە وە ی ئارامییە! هە موی کاروباریک هە موی دە سە لات و هیز و توانایە ک بە دە ست خودایە ﴿يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ هەر کە سێک شیای سزا بی ئە کە ویستی سزای دە دا و کە س نیه بلی نابی سزای بدە ی، ئارە زووشی لی بی خۆش دە بی، کە س نیه بتوانی بلی نابی لی خۆش نە بی!!

نه وهی بزانی خودا به ئاده میزاد له خویان بۆ خویان به به زهیی تره
 ره حمی بۆیان له ره حمی دایک بۆ بیچوه که ی زیاتره، تۆله و سزای بۆ
 به رزه وهندی کۆمه له، ناپه سنده که سیك هه بی به رگری له وه ده ست ره شه
 تاوانبارانه بکا، چونکه نه وانه نه ندای فاسیدی کۆمه لن، نازاوه گپیرو وێران
 کهرن، پێویسته هه ی بار سووکیان له گه ل دا نه کری ﴿والله علی کل شیء
 قدیر﴾ به ره رده کار به سه ره موو شتیك دا به تواناو خواوهن ده سه لات،
 ده توانی سزای تاوانباران بدا ده توانی لێیان خوش بی.

په له وه له په کردنی دوو بوو جووله که کان بۆ کوپرو هه لویستی
جووله که دهریاری حووکمی تهورات

﴿يَتَأْتِيهَا الرُّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسْرِغُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا
 آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ
 سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ
 يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ
 فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَظْهَرْ
 قُلُوبُهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾
 سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْبَلُونَ لِلسُّخْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ
 عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم

بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ يُحْكِمُونَكَ
وَعِنْدَهُمُ التَّورَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾

له وه و پيش په روه ردگار برې حوكم و نه ركی شرعی شيكردنه وه،
پيغه مبر ﷺ به پك و پكي نه و حوكم و ياساياته ی گه ياندن، برې كه س له
دوو پوه كان و جووله كه كان پشتيان لي هل كردن و به و ياساياته رازی نه بوون،
ياسای كوفر ناميزيان به لاوه په سند بوو نيتړ خودای مه زن دلنه وایی پيغه مبر
ده كا و هلي ده نی: كه خوراگري و به رده و ام بي له سر بانگه وازی كردنه كي،
به پړو پاگه نده ی جووله كه و دوو پوه كان دلگيرنه بي، نايه تی ﴿يا ايها الرسول
لا يحزك الدين﴾ بؤ ناردده خوارې، ده رياره ی مؤي هاتنه خواره وه ی ثم
نايه ته زور ريوايه ت ه ن: قورطوبی ده لی: راسترين ريوايه ت نه وه يه: كه
ده رياره ی ره جمی زيناكهری جووله كه هاتبيته خوارې.. نيمامی ماليكو
نه حمده و بووخاری و موسليم و تيرميزی و نه بوو داود له به پړای كوپي
عازيبه وه ده گيړنه وه: ده لی: پيغه مبر ﷺ به لای كابرابه كي جووله كه دا
تيپه رپوو كه له سر زيناكردن جه لده يان لي دابوو، به خه لووز رويان ره ش
كردبو! پيغه مبر ﷺ بانگي كردن و پي ی فهرمون: ﴿بؤچی نيوه ناوا له
ته ورات دا حه ددی زيناكهر ده بينن و واده زانن حوكمی زيناكهر وایه ؟؟ و تيان:
به لی: نه مجار بانگي يه كي له مالمه كاننيانی كردو و پي ی فهرمو: به و خودايه ت
سویند ده دهم كه ته وارتی بؤ موسا ناردووه، نایا حه دوو سزای زيناكهر له
كتيبي نيوه دا كه ته وراته به و شيوه يه ؟؟ مالمه كه وتی: خودايه ! تق ناگاداری
وانيه ! نه ی (محمد) توش نه گهر ناوا سویندت نه دامايه پيم نه ده گوتی:

ئەمجار وتی: ھەدە زیناکەر لە کتییی ئیمەدا رەجم کردنە، بەلام چونکە دیاردەئ زینا کردن لەناو بنەمالە و پیاو ماقولە کانمان دا بلۆبوو، ئەگەر ریزداریکمان ئەو کارەئ بکردایە وازمان لی دەھینا، ئەگەر ناکەس بە چەپەک بیکردایە رەجممان دەکرد، دواپی وتمان: وەرئ با لەسەر یاسایەک پێک بیئ بەپی جیاوازی بەسەر ھەموو کەسدا بیسەپێنن، ئیتر ھاتن جەلە لێدان و روو رەش کردنمان لە باتی رەجم پەسند کرد، پیغەمبەر ﷺ فرموی: خودایە! ئەو من یەکەم کەسم کە فرمانی تۆ لەم بارەئەو زیندوو دەکەمەو، کە ئەمانە مراندبوویان! ئیتر فرمانی داو کابریان رەجم کردوو ئەم نایەتە ھاتە خواری کە راستەوخۆ خیتاب لەگەل پیغەمبەردایەو بە (رسول - رەوانە کراو) ناوی دەبا بۆ ریز لێنان لە پیغەمبەر و فرکردنی موسولمانان کە بەو ناوە بانگی بکەن و دەفرموی (یا ایھا الرسول) ئەئ رەوانە کراو بۆ سەر گشت ئادەمیزاد! ﴿لَا يَحْزَنكَ الَّذِينَ يَسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ﴾ تۆ خەفەتبار ناکا، واتە: خەم مەخۆو گۆئ مەدە بە ئەوانەئ کە بی بپوان، بۆ کوفر شانیان دەخوێو ئەلقە لە گۆئ کوفرن و ئامادەن ھەنگاو بە ھەنگاو پەپەرھە بەرنامەکەئ بکەن، بە دلخۆشییەو بە پیر بانگەوازییەکەئەو دەچن، ھەر ھەلیان بۆ ھەلبکەوئ کوفری خۆیان دەر دەخەن و پال دەدەن بە دووژمنانی ئیسلامەو، تۆ خودات لە پشتمو لەشەر نیازی خراپی ئەوان دەتپاریزیو زالت دەکا بەسەر ئەوان و یارمەتیدرانیان دا، ئەو ناپاکانە ﴿مَنْ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَهِمْ﴾ لەوانەن کە دووپوون، بەدەم دەلێن: ئیمە بپرومان بە پەيامی ئیسلام ھەئە، بەلام ﴿وَلَمْ تَوْفِ قُلُوبُهُمْ﴾ دلێان بپروای نەکردوو، ئەو ئیمانەئ بەزویان ئیددیعی دەکەن لە دلێان دانئە، ھەر ھەما ﴿وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا﴾ ئەوانەش کە جوولەکەن، ھەردوو تاقمە کە دووژمنی راستەقینەئ ئیسلام و موسولمانان ئەوانە ﴿سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ﴾ زۆر گۆئ گرن بۆ درۆو دەلەسەو بپوایان بەو درۆیانە ھەئە: کە مالمو سەرۆکەکانیان ھەلیان دەبەستن

دەربارەى پېغەمبەر و لەبارەى ئەحکامى ئایىنى خۆیانەو، کە بە ئارەزوى خۆيان گۆرانکاری یان تیدا دەکن.

رافە کەراتان دەلێن (لام) ی (للكذب) (لام) ی تەقویە واته: زۆر بیسەر بۆ درۆو پێی بپوا دەکن، مەبەست بە درۆکە درۆی سەرۆک و مالمەکانیانە: کە دەربارەى ئایینە کە یان و دەربارەى پېغەمبەر بە ئارەزوى خۆیان درۆ هەلە دەبەستن.

یان (لام) ی (تعلیل) بایستە واته: زۆرگوي دەگرن بۆ قسەى پېغەمبەر ﷺ بۆ ئەوێ درۆی بە دەمەو هەلبەستن و گۆرانکاری لە قسەکانیدا بکەن، ئەوانە سیخوڕو جاسوسى هەوال گرن لە ئاو موسولمانان داو بۆ ئەوێ سات بە سات قسەکان بگەینە ئەو بە مالم و سەرۆکەکانیان و دووژمنانی ئیسلام لە هەست و نەستی موسولمانان ئاگادارین! بۆیە گوی بۆ قسەکانی پېغەمبەر ﷺ دەگرن بۆ ئەوێ بتوانن درۆ بە دەم پېغەمبەر و هەلبەستن و لێشیان وەرېگیرى، چونکە کەسێک هیچ لە حال و وەزعی یەکیکی تر نەزانى ئەگەر درۆی بە دەمەو هەلبەستى، بۆی سەرناچى و ناتوانى درۆکە و ئاراستە بکا لى وەرېگیرى، بە لک و هەر لە گەل دەمى کردەو یە کسەر پێی دەزاندرى! بۆیە ئیستاش ئەو رۆژ هەلاتناسانە دووژمنانى ئایىنى ئیسلام کە دەیانەوێ دژى ئیسلام بدوین، درۆو بووختانیان بە دەمەو هەلبەستن، جارێ لە پێش دا کتیب و نامیلکەى ئیسلامى دەخویننەو، بۆ ئەوێ درۆکانیان لە سەر هەندى بناغە هەلبەستن و ئەجار بە ئارەزوى خۆیان گۆرانکاری تیدا بکەن و زیانو کەم لە باسە کە دا ئەنجام بدەن چونکە ئەگەر شارەزاییەکیان لە باسە کە دا نەبى، ناتوانن تیری ژەهراوى خۆیان ئاراستە بکەن ﴿سماعون لقوم آخرین لم یأتوک﴾ قسە زۆر دەبیسن لە تۆ ئەى پېغەمبەر! لە بەر خاتری کۆمەلیکی ترو بۆ ئەوێ قسەکانت بۆ ئەوان بگێرەو: کە بە فرت و فیل بە پیلان، بۆخۆیان واته: ئەو سەرۆک و پیلانگێرانی نایەنە کۆڕ و مەجلیسى تۆو جا یان ناوێرن یان

بیزیان نایه، به لام هه والگرو جاسوس له خه لکی تر ده نئین، که ﴿يَحْرَفُونَ
الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مُوَاضِعِهِ﴾ گۆپانکاری له وشه ورسته کانی ته ورات دا ده که ن،
دوای نه وه ی په روه ردگار هه موو نه و وشه ورستانه ی له شوینی خۆی داناوه و
حه رامی به حه رام ده ست نیشان کردوه و حه لالی لی به حه لال داناوه، که چی
نه وان به نه نفه ست ده سکارییان کردوه و گۆپانکاری تیدا ده که ن، جا
گۆپانکاری به که یان؛ یان گۆپینی وشه کانه به م جۆره وشه یه که له شوینی
وشه یه کی تر دابنئین، یان زیادوو که می تیدا بکه ن، یان وشه که بۆ مانایه که
مه به ست نیه دابنئین، مانایه که بۆ ده قه که دابنئین: که نایگریته وه، نه و
فیلبارانه ﴿يَقُولُونَ﴾ ده لئین: به وانه ی که ده یان نئین بۆ لای پیغه مبه ر ﷺ که
پرسیاری حوکی زیناکه ری مو حه صه نی لی بکه ن، پئیان ده لئین: ﴿إِنْ أُرْسِمَ
هَذَا﴾ نه گه ر له لایه ن (محمد) وه فتواتان پی درا به جه لده لیدان و روه ره ش
کردن له باتی ره جم، نه وه ﴿فَعَذُوهُ﴾ نه وه وه ری بگرن و پی پی رازی بن،
﴿وَإِنْ لَمْ تَوْتَوْهُ فَاخْذَرُوا﴾ نه گه ر نه و فتوایه ی بۆ نه دان و ره جم کردنی بۆ
برپاردان، نه وه بترسن له قبول کردنی و پی پی رازی مه بن و ره تی بکه نه وه!

﴿وَمَنْ يَرِدِ اللَّهَ فَتَنَةً﴾ که سیک ویستی خودا وابوو: که تاقی بکاته وه؛
تاقی کردنه وه که ش کوفرو گومپاییه که ی ده رخست، وه کوو چۆن ناگرو بۆ ته
غه لو غه شی ئالتون دیاری ده که ن، نه ویش ناوا کوفرو گومپاییه که ی
ده رکه وت ﴿فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا﴾ نه تو نه ی پیغه مبه ر! هیچ
ده سه لاتیکت نیه بتوانی نه و حاله ی بگۆپی له گومپاییه وه بیخه نه سه ر حاله
هیدایه ت، وه کوو چۆن ناتوانی مس بگۆپی به ئالتون، چونکه سوننه تی خودا
ده رباره ی کونه ی ئیفسانه که نه گۆپه، وه کوو چۆن ده رباره ی کانه کانی زه ویی
نه گۆپه.

نه و دوو پوو جووله کانه تاقی کردنه وه کانیان نه ندازه ی کوفرو گومپاییانی
ده رخست، چونکه نه وانه درۆو ده له سه وه رده گرن و زوو پی پی بره و ده که ن،

نه حکامی نایینی خویان به گویره ی ویست و ناره زوی خویان تاوو توو ده کن، که وایی نه ی پیغه مبر ﷺ تو خه فت له ئیمان نه هینانی نه وان مه خو، له ئیسته ش به و لاوه هومیدی نه ورت نه بی نه وان موسولمان بن، تو به س راگه یاندن و بانگه وازی کردنت له سهره، هیدایه ت و خستنه سهر ریگا راستیان به دهستی خودایه ﴿أولئك الذين لم يرد الله أن يطرهم قلوبهم﴾ بیگومان نه وانه نه و که سانه ن که فیتنه یی و ناژاوه گیزیان که یشتوته نه ندازه یه ک گومرایی بووه ته سروشت و تیکلای خوین و گوشتیان بووه، به جوریک که ئیراده ی خودا په یوه ندی به ووه نه به ستووه که پاکیان بکاته ووه بیانخاته سهر ریگای هیدایه ت، چونکه که سیک له سهر به تال په روه رده بوو، نه وهنده روچو له گومرایی دا، نومیدی چاکه ی لی ناگری، ریگای نه وه ی نامیینی که نووری ئیمان بجیته دلیه ووه نه سیحه ت و ناموزگاری کاری لی بکا، ده ی لئیان بگه یی با ناکامی چار. ره شی خویان بنوشن، نه وانه ﴿لهم في الدنيا عزي﴾ له دونیادا به شیان ریسواییه، به ووه که نامرد ﷺ دروزنییان دهرده که وئی، هه میشه سهر شقوو چاو به ره و ژیرن، ریسوایی دوو پوهه کان له م روه ووه که دروزنیه که یان لای پیغه مبر ﷺ ناشکرا بووه و ترسی کوشتنو توله لی سه ندنه ووه یان هه یه، ریسوایی جووله کانیش له ووه دایه: که شارینه ووه ی ده که که ی ته وراتیان لی ناشکرا بووه دهریاره ی هه ددی زینا که ری موحصه ن که له ویدا ره جم کردنه به لام نه وان کردبوویانه جه لده و رویره ش کردن ﴿ولهم في الآخرة عذاب عظیم﴾ له قیامه تیشا سزای گه وره و ترسناک و به ئیشیان هه یه، که ناگری دۆزه خه و سوتنه مه نیه که ی ئاده میزانو به رده، ﴿سمعون للكذب أكالون للسحت﴾ ده لئین: نه م نایه ته ش هه ر دهریاره ی جووله که کان هاتوته خوارئ، جا یان بۆ چه سپاندن و دوو باره بوونه ووه ی مانای نایه تی پیشووه، یان وه کوو: ده گپنه ووه ده لئین: مالم و دادوهره کانیان که یه کیک بهاتایه لایان و داوایه کی بی بناغه ی بی به رتیل بیرۆیه ندایه داواکه ی ده بیسراو

هیچ گوی یان له سکالای کابرای داوا له سهر تومار کراو نه ده‌گرت، هه‌ژاره کانیشیان پاره‌یان له ده‌وله‌مهنده‌کانیان وهرده‌گرت: بۆ ئه‌وه‌ی له‌سهر بیرو باوه‌پی جووله‌که‌یی بمیننه‌وه‌و له ده‌وله‌مهنده‌کان درۆو هه‌سه‌ه‌سه‌ه‌بیسن و پپرو پاگهنده بۆ جووله‌کایه‌تی بکه‌ن، ئیتر هه‌ژاره‌کان نه‌و پاره‌چلکاو خۆرییان له ده‌وله‌مهنده‌کان وهرده‌گرت و گوتیان بۆ درۆو ده‌له‌سه‌ی ده‌وله‌مهنده‌کان راده‌گرت و بلایان ده‌کرده‌وه به‌هر حال نایه‌ته‌که ئه‌وه جه‌خت ده‌کاته‌وه که ﴿سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ﴾ زۆر گوی یان بۆ درۆو راده‌گرت و بپوایان پئی ده‌کردو بلایان ده‌کرده‌وه ﴿اَكَاوُنَ لِلْسَحْتِ﴾ زۆریان مالی حه‌رام ده‌خوارد کویان له خواردنی هیچ حه‌رامیک نه‌ده‌کرده‌وه، به‌رتیلیان وهرده‌گرت، پاره‌ی گه‌وادی و ناموس فروشییان وهرده‌گرت، حه‌قی ئه‌سپ په‌رپنی و جوانه‌گا په‌رپنی و نیری په‌رپنیان وهرده‌گرت، به‌های عه‌ره‌ق و گوشتی مرداره‌وه‌بوویان ده‌خوارد ■ هیچ کاریکی حه‌رام سلیان نه‌ده‌کرده‌وه!

ئه‌مجار په‌روه‌ردگار پێغه‌مبه‌ری خۆی سهر پشک ده‌کا له‌وه‌دا که حوکم و بپار بۆ جووله‌که‌کان ده‌ریکا، یان رویان لی وهرگێپێ و ده‌فه‌رموی: ﴿فَإِنْ جَاءَكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ﴾ ئه‌گه‌ر جووله‌که‌کان هاتنه‌لات بۆ حوکم کردن له‌ناویاندا، تۆ بۆخۆت سهر پشک به‌بپاریان بۆ بده‌و حوکمیان بۆ ده‌رکه، یان پشتیان لی هه‌ل بکه‌و وه‌لامیان مه‌ده‌ره‌وه، با بچن لای مالو سه‌رۆکه‌کانی خۆیان حوکم وهریگرن، شایانی باسه، که ئه‌م سه‌رپشکیه‌ یۆ نه‌وانه‌یه: که ئه‌هلی ذیمه‌نین، ئه‌هلی ذیمه‌نه‌گه‌ر حوکمیان هینا بۆ لای موسولمانان پتویسته‌بپاری شه‌رعییان بۆ بدری، چونکه له‌گه‌ل عه‌قدی ذیمه‌که‌یان له‌گه‌ل دا ده‌به‌ستری مه‌رجی عه‌قده‌که ئه‌وه‌یه: ده‌بی له‌تاوان و سه‌وداو مامه‌له‌دا پابه‌ندی حوکمی ئیسلامی بن، جگه له‌فروشتنی عه‌ره‌ق و به‌راز نه‌وه‌یان لی مه‌نع‌ناکری، هه‌رچه‌نده له‌ئیسلام دا مامه‌له‌یان یاساغه، هه‌روه‌ها زیناکه‌ری موحصه‌ن ره‌جم‌ناکری، به‌لای ئه‌بوو حه‌نیفه‌و مالیکه‌وه،

چونگی نه و که سهی حوکی ره جمی به سهردا ده دری ده بی سئ مارجی
تیدا بن موسولمان بی، شافعی ۱۱ نه حمد ده لئین: ره جم ده کرین: به لگه یان
فرمان کردنی پیغمبر ﷺ به ره جم کردنی دوو جووله که زیناکه ره که به
وه کوو له مه و پیش باس کرا.

لیره دا پرسیاریک دیت پیشه وه پرسیاره که ش نه وه به: له م نایه ته دا
په روه ردگار پیغمبریهی سهر پشک کرد له وه دا حوکم و بریاره یان بؤ ده ریکا
یان نه یکا ۱ که چی له نایه تی (۴۹) ی نه م سوره ته دا که له وه دوو دی،
ده فرموی: ﴿وان احکم بینهم بما انزل الله﴾ نه وه تا: له سهر پیغمبریهی
پیویست کردوه که حوکم و بریاران بؤ بدا به گویره ی قورئان؟!

له وه لامدا دا ده لئین: نه م نایه تی ئیره که پیغمبر ﷺ تیدا سهر
پشکه، تاییه ته به نه وانه ۱۱ عه قدو په یمانی ذیمه یان له گه ل به سترابی.

نۆریه ی زوری زانایانی موسولمان ده لئین: نه م نایه تی ئیره به نایه تی
داهاتو سپرداوه ته وه، حوکه که ی لبراوه، ئیبنو عه بباس وحه سنی به صری
موجاهیدو عه کره ش هروایان فرموده!

هه ندیکی تر ده لئین: حوکی نه م نایه ته گشتیه و هی نایه تی داهاتو
تاییه ته به نه وانه که سهرانه یان لی ده سیندری!

به هه ر حال نایه تی له نیوان نه م نایه تی ئیره و نایه تی (۴۹) دانیه له
هه موو کاتیکیشدا که حوکی ئیسلامیان به سهردا بدری بؤ شتیکه که
حوکم و بریاره که له شهریه تی خویان دا هبی وه کوو تۆله و حه ددی زیناکه رو
تۆله ی دزی، هه روه ها بؤ شتیکی که په یوه ندی به یاسای گشتیه وه هه بی
وه کوو سزای نازاوه گیرو ناشوب گپ له ولاتداو نه و جوړه شتانه، نه ک بؤ
شتیکه که تاییه ته به خویانه وه له ناو خویان دا به کاری دینن! خواردنی
گوشتی به راز و عهره ق خواردنه وه، بؤ نه م شتانه ریگه یان پی ده دری ﴿ان
تعرض عنهم فلن يضروك شيئا﴾ نه ی پیغمبر! نه گه نه و لایه نت هه لبرارد

که حوکمیان بۆ نه ده ی و برپاریان بۆ ده رنه ک ی، نه وه دلنیا به که ناتوانن هیچ زیانیتکت پی بگه یه نن و خودا له پیلان و ده ست دریزی نه وان ده تپاریزی!

﴿وان حکمت فاحکم بینهم بالقسط﴾ نه گه ر نه وه ت هه لبارد که حوکم و برپاریان بۆ ده رکه ی برپاری عادلانیهان بۆ ده رکه، به پی ی قورئان حوکمیان بکه ﴿ان الله يحب المقسطين﴾ بیکومان خودا دادپه روه رو رپه وانی شه ریه تی ئیسلامی خوش ده وین ﴿وکیف یحکمونک﴾ نه وه چۆنه تۆ ده که ن به دادپه روه رو برپار به ده ست له روداوێک دا وه کووری داوی دوو زیناکه ره جووله که که ﴿وعندهم التوراة فیها حکم الله﴾ خو لای خو یان ته وراتیان له بهر ده ست دایه و شه ریه ت و حوکمی خودا هه رباره ی نه و روداو ه ناشکرا و نمایانه، ﴿ثم یقولون من بعد ذلک﴾ پاشان پشت هه ل ده که ن و رو له حوکمی تۆ وه رده گێن، له گه ل نه وه ش دا که ده زانن حوکمه که ی تۆش وه کوو برپاره که ی ته ورات وایه، ﴿وما أولئک بالمؤمنین﴾ نه وانه هه رگیز موسولمان نابن، یان نه وانه به وایان به ته ورات نیه، که کتیبی خو یانه و لاف ی نه وه لی ده ده ن که گوایه پابه ندینی.

نایه ته که شیواز (ئسلوب) ی ته عجویی تێدایه، له وه دا: که تۆ ده که ن به دادپه روه رو داوات لی ده که ن: حوکمیان بکه ی، وازیان له حوکمی کتیبی خو یان هه ناوه هاتونه لای تۆ که به وایان پیت نیه و نایینه که ت به به تال ده زانن، که چی پاش برپار ده رکردنه که ت نه مجار لیت پاشگه ز ده بنه چ چونکه حوکمه که ت به گوێره ی هه واو ئاره زوی نه وان نیه !!

تہورات نامہ ی ہیدایہ ت و نوورہ، یاسای تۆلہ و سزای تیلدایہ،
پیویست بوو مہ سیحیہ کانیش پابہ ندی بن

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ
وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوُا اللَّهَ وَلَا تَشْتَرُوا بِقَائِدِي
ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾
وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ
وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأَذْنَ بِالْأَذْنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ
فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِمْ
بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَآتَيْنَاهُ
الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ
وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلِيَحْكُمَ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾

نیمامی موسلیم له به پرای کوری غازییه وه ده گپرتیه وه که پیغه مبه ر ﷺ
 پیاویکی جووله که و ژنیکی جووله که ی له سه زینا کردن ره جم کردن، نه مجار
 فه رموی: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ
 اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ جا
 ده فه رموی: نه م نایه تانه هه موویان ده رباره ی کافره کان هاتونه خواری!
 په یوه ندی نه م نایه تانه له گه ل نایه ته کانی پیئشوودا نه وه یه: په روه ردگار
 هه په شه ی له و جووله کانه کرد که رویان له حوکمی ته ورات: که ره جم کردنی
 موحصه نه وه رگپراوه و داویان له پیغه مبه ر ﷺ کرد که حوکمی سووک
 تریان بق دیاری بکا، باسی رینمویه کانی ته ورات ده کا بق به نوئیسرائیل که
 چون نه حکامی نایینی بق روون کردونه وه، له م نایه ته شریدا نه و جووله کانه
 هوشیار ده کاته وه: که ئینکارییان ده کردوو ده یان گوت: حوکمی ره جم
 کردنی زینا که رو توله سنده نه وه له بکوژ له ته ورات دانیه، سه رزنشتیان ده کا
 له وه دا که ته وراتیان گوپروه و سه رپیچی فه رمانی زانا نایینییه کانی پیئشوویان و
 پیغه مبه رانی خو یان کردوو ده فه رموی: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ﴾
 ئیمه ته وراتمان نارد ده خواری بق سه رموسا رینمویی و شاره زایی کردنی تیدا
 بوو بق نه ته وه ی ئیسرائیل، هه موو حوکم و ئه رکو پیئویستییه کانی سه ر
 شانیان تیدا روون کراوه ته وه به کتاپه رستی و ئه رکی پیغه مبه رایه تی و
 چونیه تی رۆژی قیامه تی تیدا شی کراوه ته وه، ته وراتمان بق ناردنه خواری بق
 نه وه ی وه ککوو شه ریعت و قانون ﴿يَحْكُمُ ۝ النَّبِيُّونَ الَّذِينَ اسْلَمُوا﴾ بق نه وه ی
 نه و پیغه مبه رانه ی که گه ردن که چی فه رمانی خودان و موسولمانن حوکمی پی
 بکن، نه و پیغه مبه رانه ی که به پاک و خاوینی نایینی خودایان به گه له کانیان
 گه یاند، به دلسۆزی و لیپراوه ۝ تیکوشان، راستالانه خودا په رستیان کردوو،
 مه به ست نه و پیغه مبه رانه یه: که له رۆژگاری هه زده تی موسا و دوا نه و تا

ہر زہ تی عیسا رہوانہ کراون! سہ لامی خودا لہ پیٹھ مہری خومان و لہ وانیش بی۔

ثینو لئہ نباری دہ لئ: رستہ تی (الذین اسلموا) سیفہ تی کاشیفہ، بؤ بہ یانی حالہ، واتہ: بہ سروشت ہموو پیٹھ مہری! موسولمانہ، نہ ک صیفہ تی ٹاسایی، کہ بؤ جیا کردنہ وہی کہ سیٹک لہ کہ سیٹکی تر، کہ لہ م شوینہ دا مہ فہومہ موخالیفہ کی ٹاوا ی لی دئی کہ ہندی پیٹھ مہر موسولمان نین، چونکہ ناگونجی پیٹھ مہر ہ بن موسولمان نہ بن۔

نہ مہ رہ تدانہ وہی جوولہ کہو مہ سیحیہ کانہ و چہ سپاندنی ٹوہیہ: کہ پیٹھ مہران سیفہ ت دارنہ کراون بہ جوولہ کہی و نہ صرائیہ ت بہ لکوو سیفہ تی موسولمانیان پیٹھ لکیندراوہ۔

کہ و ابو: ٹوہ ناماڑیہ بؤ ٹوہ کہ سیفہ تی موسولمانیہ تی ٹوہ ندہ گہ و رہو بہ پڑہ، کراوہ بہ سیفہ تی تاییہ تی پیٹھ مہران کہ ریژدارترین دروستکراوی پہرہ ردگارن، ہر وہ کوو چؤن لہ سورہ تی (غافر) دا کہ باسی مہ لگرائی عہ پش دہ کا سیفہ تی بپوا بہ خودایان پال دہ دا بؤ ٹوہی دہری بخا کہ سیفہ تی بپوا بہ خوا ٹوہ ندہ بہ رزو گہ وریہ وہ سفو سہ نای ٹو فریشاتانہ شی پی کراوہ کہ مہ لگری عہ پشی کردگارن!

﴿لِّلَّذِينَ هَادُوا﴾ پیٹھ مہران حوکم بہ تہ وارت بکن بؤ بہ رزہ وہ ندی جوولہ کہ کان، تہ ورات یاساو شہریہ تی کی تاییہ تہ بہ نہ تہ وہی ٹیسرائیل و گشتی نیہ بؤ مہ موو کہ سو گشت کات و شوینیک، داوود و سولہ یمان و عیسا حوکمیان بہ تہ ورات کردوہ، (والریانیون والاحباب) مہرہا بؤ ٹوہی رہ بن و پیوا چاکہ کانیان کہ نہ وہی ہارونن حوکمی پی بکن۔ مہ بہ ست بہ (الریانیون) زاناو دانا کانیانن کہ زیرہ کو لیژانن لہ سیاست بہ ریوہ بردنی کاروباری خہ لکی و پاراستنی بہ رزہ وہ ندیہ کانیاندا!

مەبەستیش بە (الأخبار) زاناو خواپەرست و راستالەکانیان! ئەوانەى
 حوکمیان بە تەورات کردوو و بە رێک و پێکی پەپرەوییان کردوو، لە و کاتانەى
 پێغەمبەریان نەبوو بۆ خۆیان حوکمیان بە تەورات کردوو، ئەگەر
 پێغەمبەریشیان لە ناودا بووی بە ئێزێ و رەزای ئەو حوکمیان بە تەورات
 کردوو، (بماأستلحفظوا من کتاب الله) حوکمیان بە تەورات کردوو بە هۆی
 ئەوەوە: کە زانیاری تەوراتیان پێ سپێردراو و بە ئەمین دانراون لە سەرى و
 داوايان لى کراو: پارێزگاری بکەن.. پەرەردگار لە سەر زمانى موسا پەیمانى
 لە زاناکانیان وەرگرت کە پارێزگاری کتێبەکەى کە تەوراتە بکەن بە دوو
 شیوە: لە سینگی خۆیان دا هەلى بگرن و بە زویان توێژێنەوێ تێدا بکەن،
 حوکمەکانى پەنا نەدەن و نەیانفەوتێن، کە مەترخەمى لە شەریعە تەکانیدا
 نەکەن! (وکانوا علیه شهداء) پێشینه هالەکانیان پارێزگاری تەوراتیان
 دەکردو چاودێرى ئەوانە بوون کە دەستکاری تەوراتیان دەکرد و رەخنەیان لى
 دەگرتن شایەتیان دەدا کە حوکمەکانى حەق و راستن، وەکوو ئەوەى
 عەبدوللای کوپی سلام کە شایەدی دا: کە حوکمی رەجەم لە تەورات دا حەق و
 راستە یان شایەدییان دەدا کە ئەوە شەریعەتى پەرەردگارە، نەك وەکوو
 ئەوەى نەوێ کانێان دەیکەن کە بپێ ئەو حوکمەکانى دەشیژنەو بۆ مەبەستى
 هەوا و ئارەزوێ خۆیان، یان لە ترسی پیاو ماقول و رێژدارەکانیان بۆ ئەوەى
 حەددى رەجەمیان بە سەردا نەدەن! لەوەش تاوانتر شارەدەنەوێ باسو و
 نیشانەى پێغەمبەرە لە گەلەکان.

ئەجار دوا ئەوەى: کە باسى هەلس و کەوتى زانا پێشینه راستالەکانیانى
 کردو و ئافەرىنى لى کردن، هەر وەها هەلوێستى نامەردانەى زانا دوايينەکانیانى
 ناشکرا کرد، روى خیتاب دەکاتە سەرانی جوولەکە و مالمەکانیان: ئەوانەى
 هاوچەرخى هاتنە خوارەوێ قورئان بوون و کۆیان لە شارەدەنەوێ کوپینى
 ئەحکامى تەورات نەدەکرد، دەرەمۆ: ﴿ولا تخشوا الناس واخشون﴾ واتە: کە

حال و روداو نه وه بی که باس کراو نیوه ش ددانی پيدا دهنین و نینکاری ناکه، دهی له گری جووله که کان مه ترسین، له بهر خاتری بنه مال و پیاو ماقوله کانیاں حوکمی ته ورات مه شیرنه وه، بۆ مه بهستی تاییه تی خۆتان و ده سته وتی مادی له و خه لکه، گۆرانکاری له ده کهانی دا مه کهن؛ ته نیا له من بترسین: که په روه ردگارو به دیهینه رتانم، وه فا به عه دو به لینی خۆتان بکهن که به منتان داوه، شوین هه لس و که وتی زانا پشینه کانتان بکه و ن پاریزگاری ته ورات بکه و پابه ندی فه رمان و جله و گیریه کانی بن؛ که پیتان ده لی: شوین پیغه مبه ری نیسلام بکه و ن و نیما نی پی بینن باش بزائن هه موو سوو دو زیانی که به ده ست منه، جله وی هه موو نیشیک به ده سته قودره تی منه ﴿ولا تشتروا بآياتي ثمنا قليلا﴾ واز له شیکردنه وه و که یاندن و کاری پیکردنی ته ورات مه هینن، حوکه کانی مه شیرنه وه و گۆرانکاری تیدا مه کهن، بۆ به ده س هینانی ده سکه و تیکی دنیا یی بی بایه خ وه کوو به رتیل و پله و پایه و ئافه رین کردن لیتان، له پاسای گۆرین و ژیر لیتو خستنی حوکه کانی ته ورات دا! ﴿ومن لم يحكم بما انزل الله فاولئك هم الكافرون﴾ هه ر که سیک حوکه و بریار له شه ریه تی خودا وه رنه گری و به پی کتیبی نیژدراو له خودا وه بۆ سه ر پیغه مبه ر کار نه کا؛ وه کوو نه وه ی جووله که کان ده یان کرد له جیاتی ره جم جه لده و رووه ش گردنیاں دا نا بوو، نیشانه و ره وشتی پیغه مبه ر، که له ته ورات دیاری کرابوون، ده یان شارده وه، له بهر کۆژراودا نیوه خوینیاں وه رده گرتو له بریکیشیاں دا خوینی ته واو، بۆ هه ندیکیش هه ر تۆله یان نه ده ستاند، نه وانه هه موویان کافرن، حه ق و راستی ده شیرنه وه، سته مکارو مل هوپن له سنووری خودا ده رچوون، سووکایه تی به کتیبی خودا ده کهن.

نیبنوعه بیاس ﴿ده لی مه به ست به﴾ (الكافرون، الظالمون، الفاسقون) خاوه ن نامه کانی، نه مه هه ر په شه یه کی توندوو تیژه بۆ نه و جووله کانه ی گۆرانکارییاں له ته ورات دا کردووه ده رباره ی زیناکه ری مو حه سه و

تۆله ستاندن له بکوژی به نه نقهست... نه وانه کافرن نه بهوایان به موسا
هیه و نه به (محمد) و قورئان! |

ئیی نو جهیری طه بهری له نه بوو صالحه وه ریوایه دهکا دهلی: نه و سئ
نایه تی که له سورته تی مانیده دان به ﴿ومن لم یحکم بما انزل الله...﴾
دهست پی ده که ن ده ریاره ی موسولمانان نین، تاییه تین به کافره کانه وه^(۱)
ئیمام فه خری رازی قسه که ی رت دهاته وه ده فرموی: ئه م قسه یه لاوازه
چونکه (ئیعنیبار به گشتیه تی وشه که یه نه که به تاییه ته ندی هوی نازل
بوونه که).

ئه مجار رازی له عه کره مه وه رایه ک دینئ دهلی: نایه تی ﴿ومن لم یحکم بما
انزل الله...﴾ که سیک ده گریته وه به دل ئینکاری حوکمی خودا بکا، به
زوبانیش ده ری بپئی، به لام که سیک به دل پی وایی که نه وه حوکمی
خودایه و شه ریه تی ئاسمانیه به زوبانیش دانی پیابنی وه لی به کرده وه شتی که
بکا دژی نه و بهوایه ی بی نه وه ناچیته چوار چیه ی مانای نه م نایه ته نه مجار
رازی ده لی نه مه وه لامیکی په سنده.^(۱)

به کورتی که سیک بهر حوکمی نه م نایه ته ده که وی و به کافر حسیب
ده کری: که به لایه وه ره وای بی حوکم به غیری شه ریه تی خودا بکری، به دل
ئینکاری حوکمی خودا بکا، به زوبانیش دژی بدوی! به لام که سیک بیروبا وه پی
وا نه بی وه لی حوکمیش به شه ریه تی خودا نه کا، نه وه به هله کارو تاوانبلر
حسیب ده کری، سزا ده درئ له سه ره وه ی که حوکمی به شه ریه تی خودا
نه کردوه...

ئیمامی نه حمه دو نه بو داوود له ئیی نو عه بیاسه وه ده گیرنه وه که دوو
هۆزی جووله که (به نو نه ضیرو به نو قوریظه) له پیش هاتنی ئیسلام داشهریان

^(۱) تفسیر الطبری ۱۶، ۱۶۲^(۲) تفسیر الرازی ج ۱۲، ۶.

بوو بوو، به نونه ضیر زال بوو بوون و به نو قوره یظه یان شکاند بوو، دواپی ریك
 که تون که خوینی کوژراوانی به نونه ضیر دوو چندانه ی خوینی به نو قور یظه
 بی، کوشتنه وه ی بکوژیان لابردو و حوکی ته وارت: که کوشتنه وه ی بکوژ بوو
 له غویان کرد بوو وه، به م شیوه یه ثم ریکه و تننامه یان په پره و کرد تا
 پیغه مبر ۞ کوچی کرد بق مه دینه، پاش ماوه یه ک به نو قوره یضه
 پیاوکیان له به نو نه ظیر کوشت، نه وانیش داوای خوینی دوو چندانه یان کرد،
 به نو قوره یظه نه چوونه ژیری، دواپی ریك که وتن که بچنه لای پیغه مبر ۞
 نه و حوکیان بق بدا، چنه که سیکی دوو پوویان نارد له لای پیغه مبر ۞ بق
 نه وه ی بزائن چون حوکم ددها، ئیر ثم نایه ته هاته خواری: بق روون
 کردنه وه ی یاسای تۆله ی بکوژ ده فهرموئ: ﴿وَكُنَّا عَلَيْهِمْ فِتْنَةً﴾ به
 پیویستمان داناو له سر جووله که کانمان چه سپاند له ته وراتدا: که تۆله
 یه کسانیی وه له تۆله دا که س له که س زیاتر نیه ﴿أَنَّ النَّفْسَ
 بِالنَّفْسِ﴾ ناده میزادی بکوژ له تۆله ی کوژراودا ده کوژریتته وه ﴿وَالْعَيْنُ
 بِالْعَيْنِ﴾ که سیك چاوی که سیك کویر بکا چاوی کویر ده کریتته وه ﴿وَالْأَنْفُ
 بِالْأَنْفِ﴾ که سیك لووتی که سیك بیری لووتی ده بردریتته وه، ﴿وَالْأُذُنُ بِالْأُذُنِ﴾
 ﴿وَالسِّنُّ بِالسِّنِّ﴾ ددان له جیاتی ددان ده رده هیندری ﴿وَالْجُرُوحُ قِصَاصٌ﴾ له
 برینیشدا تۆله ده ستیندری، ههول ده دری به نه ندازه ی نه و بریندار
 بکریتته وه !! نایه ته که به روونی نه وه ده گه یه نی که تۆله ده ستیندریتته وه
 له و شتانه ی باسی کردن.

﴿فَمَنْ تَصَدَّقْ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ﴾ ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
 الظَّالِمُونَ﴾

ئیمامی نه بوجه نیفه له م نایه ته نه وه ی وه رگرتوه: که له جیاتی ذیممی
 موسولمان ده کوژریتته وه، وه لی جه ماوه ری زانایان ده ئین: ناکوژریتته وه،
 چونکه نایه ته که شه ریعتی تۆمه ته کانی پیشووه، به لای شافیعیشه وه

شهریعتی پیغه مبه رانی پیشوو نابیته شهریعت بۆ ئیمه، ههروه ها چونکه نه حمه دو تیرمیذی و ئیبنوماجه له عه بدوللای کوپی عه مر فرموده یه کیان ریوایه ت کردوو که پیغه مبه ر فرمویه تی ((لایقتل مسلم بکافر)).

مه به ست له رسته ی (والعین بالعین) وه رگرتنه وه ی حق به نه ندازه ی کرده وه ی ده سه تدریژیکه ر به بی زیادو که م، چاوی راست له جیاتی چاوی راست کوپژ ده کری: نه گه ر هه بوو به لام نه گه ر نه بوو چاوی چه پ له جیاتی هی راست کوپژ ناگریته وه هه روا به پیچه وانه یشه وه .. ئه م تۆله ساندنه وه له کاتی که دا وایه تاوانه که به نه نقه ست بی، نه گه ر به هه له بوو ده بی خوین بدری له جیاتی چاوی که نیوه خوین هه یه، له جیاتی دوو چاو خوینی ته واو وه رده گیری.

نه گه ر کابرایه کی کوپژ چاویکی ساغی ده رهینا به لای نه بوو هه نیفه و شافیعییه وه تۆله ی لی ده ستیندری: ئاماژه به ده قی قورئان که ده فره موئ (والعین بالعین) ئیبنول عه ره بی ده لی: کارکردن به عومومی قورئان باشتره ! ئیمامی مالیک ده فره موئ کابرا سه ر پشکه، ئاره زوی لی بوو تۆله (قیصاص) ی لی ده ستین، ئاره زوی لی بوو خوینی لی وه رده گیری.

ئیمامی نه حمه د ده لی: قیصاصی لی ناستیندری، به لکو خوینی ته واوی لی وه رده گیری، چونکه یه کسانێ نه له نیتوان چاوی ده ستدریژیکه ر و ده ست بۆ سه ر دریژکراودا، ههروه ها تۆله ی لووت و گوپچه و ددان ده ستیندری، نه گه ر به نه نقه ست بی، وه کو تۆله ی باقی نه ندانه کانی تر، به لام هی زویان زۆریه ی زانایان ده لئین: خوین ده ستیندری به گوپره ی نه و زیانه ی پیی که یشته وه، خوینه که دابه ش ده کری به سه ر نه و پیتانه ی به زمان ده گوترین، چه ند پیتی بۆ نه گوتران خوینه که یان ده ستیندری، نه گه ر به ته واوی له قسه که وت خوینی ته واو وه رده گیری. وه لی برینی تر چه ندیک بکری به نه ندازه ی برینه که بستینیتته وه په پر وه ده کری، نه گه ر نه توانرا وه کو کوتران و پوانی

گوشت و شکانی نیسقانی سینگ، نه‌وا نه‌ندازه‌یک پاره داده‌نری دادوهر له ریگای لیژنه‌یه‌کی پسپوره‌وه پاره‌که مه‌زنده ده‌کا.

هه‌موو نه‌م شتانه له کاتی‌کدا ده‌بی: که به نه‌نقه‌ست بی، وه‌لی نه‌گه‌ر به هه‌له بی خوینی وهرده‌گیر، جا یان خوینی ته‌واو یان خوینی نه‌ندامیک وهرده‌گیر.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار ئاماژه بو‌لایه‌نی موقایه‌تی ده‌کات: که نه‌ویش لیخوشبوون و لیبورده له تاوانکار ده‌فه‌رموی: ﴿فمن تصدق به فهو كفارة له﴾ که سیک خوش بی له و مافه‌ی بوی ده‌چه‌سپی له تاوانکار، نه‌وه نه‌و لیخوشبوونه ده‌بیته که فاره‌تی تاوانه‌کانی گونا‌هه‌کانی پی ده‌سپردیته‌وه، طه‌به‌رانی له عوباده‌ی کوپی صامیته‌وه ده‌گیرته‌وه: ده‌لی پیغه‌مبه‌ر ﴿و﴾ ده‌فه‌رموی: ﴿(من تصدق بشئ من جسده اعطى بقدر ما تصدق))﴾ نه‌م حه‌دیته هه‌ر له عوباده‌وه به له‌فظی تریش ریوایه‌ت کراوه، نه‌وه‌ی گوترا: حوکمی په‌روه‌ردگار، شه‌ریعه‌تی یه‌زدانه، ﴿(ومن لم يحكم بما انزل الله فاؤلئك هم الظالمون))﴾ هه‌ر که سیک پشت هه‌لکا له شه‌ریعه‌تی خودا ده‌ریاره‌ی تۆله‌و خوین وهرگرتن و لیخوشبوون یاسای خودا په‌یره‌ونه‌کا، نه‌وه‌سته‌مکارو مل هوپو بی ویزدانن سته‌م له خویات غه‌یری خویان ده‌که‌ن، ده‌ست دریزی ده‌که‌نه سه‌ر سنووری خوداو هیج شتی‌ک له شوینی خوی دا ناهیلنه‌وه.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار نه‌و روون ده‌کاته‌وه: که ته‌ورات شه‌ریعه‌ت و یاسای هه‌موو پیغه‌مبه‌رانی نه‌ته‌وه‌ی ئیسرائیل بووه و ده‌فه‌رموی: ﴿وقفينا على اثارهم بعيسى بن مريم مصداقا لما بين يديه من التوراة﴾ له دواى نه‌و پیغه‌مبه‌رانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی ئیسرائیل، عیسای کوپی (مه‌ریه‌م) مان نارد، نه‌و پیغه‌مبه‌رانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی ئیسرائیل هه‌موویان به‌پی‌ی ته‌ورات کاریان کردووه، عیسا‌ش له سه‌ر ریبازی بووه که‌واپی شه‌ریعه‌تی عیسا بریتی بووه له ته‌ورات، ته‌نانه‌ت له ئینجیله‌کانیان دا هاتووه که عیسا وتویه‌تی: بۆیه نه‌هاتووم

شهریعتی ته ورات بکوژینمه وه، به لکو بویه هاتووم ته وای بکه م نه وهی خودا ریگام بداو بۆم بنیری له حوكم و نامۆزگاری لی زیاد بکه م، به لام له دوایی دا نه صرانییه کان وازیان له کارکردن به ته ورات هیناو شوین رایه که ی (پۆلس) که وتن.

﴿واتیناه الانجیل فیه هدی﴾ به خشیمان به عیسا ئینجیل: که هیدایه ت و شاره زایی کردنی ئاده میزادانی تیدایه، له گومرایی و بیرو باوه پی پسر پوچ و رزگاریان دهکا، فیتری به کتاپه رستی و راستالیتان دهکا (ونوو) رووناکییه بۆ ریره وانی خودا په رستی و ریگای که یه ننه ریان بۆ حه ق نیشان دهدا ﴿ومصدق لما بین یدیہ من التوراة﴾ ته صدیق که رو پشت گیری کاره بۆ نه و نامه ئاسمانیه ی که له پیش دا هاتوو که ته وراته،

تییینی نه وه ده کری: که دووباره کردنه وهی رسته ی ﴿مصدق لما بین یدیہ﴾ بۆ که یاندنی دوو مانای لیک جیاوازه، واته، مه سیح ته صدیقی ته ورات دهکا و ئینجیلیش ته صدیقی ته ورات دهکا، (هدی) دووباره کردنه وهی وشه ی (هدی) نه وه ده که یه نی که مه به ست به (هدی) له یه که مجاردا روون کردنه وهی نه حکام وشه ریه ت و نه رکی سه ر شانی ئاده میزادانه مه به ست به (نوور) پش روون کردنه وهی یه کتاپه رستی و چۆنیه تی پیغه مبه رایه تی و زیندوو بوونه وهیه، مه به ست به (هدی) له جاری دووه مددا نه وهیه: که ئینجیل شاره زایی که ره هه نو ماییه کی ئاشکرایه بۆ ناساندنی پیغه مبه رایه تی (محمد) و هۆکاریکی سه ره کییه بۆ شاره زایی کردنی خه لک، بۆ تیگه یشتن و پی ناساندنی په یامی ئیسلام، چونکه مژده ی هاتنی پیغه مبه ری ئیسلامی تیدایه. ﴿وموعظة للمتقين﴾ په ند و نامۆزگاریی تیدایه بۆ خو پاریزان له خوا ترسان، چونکه هه ره نه وان سوودی لی ده بینن، که سیک خۆ پاریز له خوا ترس نه بین سوود له نیگای ئاسمانی نابینن.

﴿وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ﴾ گوتمان با نهوانه ی گرومی
 ئینجیلن و خویمان به په پره و کارانی ئینجیل ده زانن با حوکم به و یاسایانه
 بکن که خودا له ئینجیلدا ناردونیه خوارئ! مه به ست به حوکم کردن به
 ناوه پوکی ئینجل دواي هاتنه خواره وهی قورئان نه وه یه: جله گریان لی ده کا:
 که گورپانکاری له ئینجیلدا نه کهن، وه کو جووله که ته وراتدا کردیان! ﴿وَمَنْ
 لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ که سیک حوکم به و شه ریعته نه کا
 که خودا ناردویه بو سهر پیغه مبه ر نهوانه فاسقن و له ری لاده رن، له
 چوار چپوهی ئیسلام ده چنه ده ری پی شیلی نه حکامه کانی ده کهن.

**دواي باسکردنی ته ورات که بو موسا نیردراوه باسکردنی ئینجیل
 که بو عیسا رهوانه گراوه.**

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا
 عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ
 مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ
 أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لَيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَأَتَّبِعُوا الْخَيْرَاتِ
 إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾
 وَأِنْ أَحْكَمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ
 يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ

يُصِيبُهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنْ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٨﴾ أَفَحُكْمَ
الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤٩﴾

↑ دوای
اوه سف کردنیان به‌وه که په ندوب ناموزگاری و ره هنومایی کردنیان
تیدابووه، یاساو شریعتی په سند کراوی خودا بوون بق ناده میزادو فره‌مانی
به نه‌ته‌وه‌ی ئیسرائیل کرد که پابه‌ندی فره‌مان و جلّه و گیریه‌کانیان بن،
ئه‌مجار دیته سهر باسی قورنانی پیروز که به نیگا ناردوویه‌تی بوسهر
پیغه‌مبری ئیسلام و پله و پایه‌ی له به‌رامبه‌ر نامه ئاسمانیه‌کانی پیشوو دیاری
کردووه، نه‌وه‌ش روون ده‌کاته‌وه: که حکمه‌تی په‌زدان و ابووه که شریعت و
یاسای زیان به‌گویره‌ی روزگار بنیژی، له‌گل بارو زروفی خه‌لکه‌که‌دا
گونجاوبی، ده‌فرموی: ﴿وانزلنا الیک﴾ ناردوومانه‌ته خواری بق تو نه‌ی
پیغه‌مبه‌ر! ﴿الکتاب﴾ قورنانی پیروز: که ته‌واو که‌ری ه‌موو کتیبه
ئاسمانیه‌کانه ﴿بالحق﴾ بی به‌حق و راستی، ه‌رچی تیدایه ه‌ق و راسته و شک و
گومان‌ی تیدا نیه که له خوداوه بۆت نیردراوه ﴿ومصدقنا لما بین یدیه من
الکتاب﴾ ته‌صدیق و پشتگیری کتیبه ئاسمانیه‌کانی پیشوو ده‌کا، وه‌کوو
ته‌ورات و ئینجیل باسی وه‌سفی قورنانیان له‌حق گرتوه، مزده‌ی هاتنی
پیغه‌مبری ناخر زه‌مان و ناویشانی تیاندان روون کراوه‌ته‌وه، نه‌و کتیبانه‌ش
له خوداوه نیردراون! موساو عیساش دوو پیغه‌مبه‌ری خودا بوون بق سهر
که‌له‌کانیان و چبیان گوتوه حق و راسته و نه‌وان به‌ده‌م خوداوه درویان ه‌ل
نه‌به‌ستوه به‌لام دواي نه‌وان ئیوه باوک باپیرانتان گورپانکاریتان تیدا کردوون
نه‌حکامه‌کانتان تیک داوه ﴿ومهمنا علیه﴾ چاودیرو شایه‌ته به‌سهر باقی
کتیبه‌کانی تردا، شایه‌تی راستی و چه‌سپاوی بناغه‌که‌یانه، روون که‌ره‌وه‌ی

حەقیقەت و ناوەرپۆکیانە، شایەدی ئەوەیە چەند گۆرانکاری و کەم و زیادییان بەسەردا هاتوو.

ئێبنوعەباس دەفەرموی: (مهیمنایە) واتە: ئەمێندار و رازگری کتیبە ئاسمانیەکانی پیشوو، واتە: ئەگەر ئەهلی کیتاب لە کتیبەکانی خۆیانەو هەواڵکییان پێی دابن، سەیر بکەن ئەگەر لە قورئان دا هەبوو بپوا پێی بکەن ئەگینا بە درۆی بزائن. جا ئەگەر ئەمە پلە و پایە ی قورئان بێ! کەواتە ﴿فاحکم بینهم بما انزل الله﴾ ئە ی محصلاً حوکم بکەن ئەتوو غەیری تۆش، لەنێوان ئەهلی کیتاب و هەموو خەلکی تریشدا بەو حوکم و یاسا و شەریعەتی بۆت رەوانە کراوە، نەك بەو یاسا و شەریعەتی بۆ ئەوان نێردراوە چونکە شەریعەتی تۆ شەریعەتی ئەوانی سەپێوەتەو، حوکم بکە بەو شەریعەتی لەم قورئانە پێرژەدا هەیه هەر وەها بەو شەریعەت و یاسای پێغەمبەرانی پیشوو: کە هەلنەو شەیتراو نەتەو، بەلام ﴿ولا تتبع اهلواهم عما جاءك من الحق﴾ شوێن بیرو رای دەست کردی ئەهلی کیتاب مەکەو، کەوازیان لە بپراوە ئاسمانیەکە هێناو، بە ئارەزووی خۆیان شەریعەتی تریان هەلبەستو، لا مەدە لەو شەریعەتە حەقە ی خودا بۆی ناردووی، فەرمانی پێی کردووی کە پابەندی بێ، مەدە بۆ هەوا و هەوایی ئەو سەر سەری بازانی لە نەزانی دا گومار بوون، حوکمی رەجم و تۆلە ستاند ئەوەی بکوژیان لە تەورات دا گۆپیو، مۆژدە ی هاتنی پێغەمبەری ئاخە زەمان و ناو نیشانەکانیان شار بۆتەو!

ئەمجار پەر وەر دگەر ئاخواوتنیکی تر دادە مەزنی و دەفەرموی: ﴿لکل جعلنا منکم شرعة و منها حاکم﴾ بۆ هەموو گەل و نەتەو یەک لە ئێو یاسا و شەریعەتیکیان بۆ داناو، لەسەرمان پێویست کردوون پەپەرەوی بکەن، حوکمەکانی جێبەجێ بکەن، بۆ هەر گەل و نەتەو یەک پڕۆگرام و بەرنامە یەکیان بۆ دیاری کردوون، فەرمان کردووە لەسەریان کە پابەندی بن و لێ لانه دەن، ئەو شەریعەت و یاسایانەش کە بۆیان دانراوە بە گۆیەرە ی

رؤڙگارو سروشتي ڪڙمه لڳاي ئاده ميزادي ئه وسهرده مانه بيوه، له گهل ڪڙمه لڳاگاندا شريعه ته ڪانيشيان بڻ ڪڙپردراوه، هر چنده ئه وشريعه تانه هموويان له بنه ماي نايين دا: كه يه ڪتاپه رستي و خوداپه رستيه هموويان يه ڪن ويه ڪمه به ستن هه روه ها له بنه ماي ئه خلاق و ره وشتيش دا يه ڪ سه رچاوهن، كه وابي جياوازي شريعه ته ڪان له (فروع) لق و پڙپ دابووه نه ڪ له بنه ماو (اصول) دا.

به ڪورتي بڻ هه موو گهل و نه ته وه يه ڪ هي رابردوود هي داهاتو په پره وو پڙوگرامي خوي بڻ نيڙدراوه، ريگه نه دراوه هيچ نه ته وه يه ڪ له شريعه تي په سندرڪراوي خوي لابتا، ئه و گهل و نه ته وانه ئه له سهرده مي حه زرده تي موساوه به م لاوه ■ رؤڙگاري حه زرده تي عيسا سه لامي خودايان لي بي، شريعه ته ڪه يان ئه وه بيوه: كه له ته ورات دا بڻيان نيڙدراوه، له رؤڙگاري حه زرده تي عيساوه به م لاوه تا هاتني پيغه مبهري ئيسلام شريعه ته ڪه يان ئه وه بيوه: كه له ئينجيلدا بڻيان روون ڪراوه ته وه، له ناريني پيغه مبهري ئيسلام و به م لاوه هتا رؤڙي قيامت تاكه شريعه تي په سهندو حق و راست نه وه يه: كه له قورئان دايه و به س! پڙويسته هموو ئاده ميزاد بڙويان پڙ بي و ڪاري پڙ بگن! چونكه (محمد) ﷺ دوا پيغه مبهري فروستاده ئي خودايه بڙسر هموو ئاده ميزاد، پيغه مبهري ئاده مي جندو ڪيه، شريعه ته ڪه ئي ته واوترين شريعه تو ياسايه، قورئاني به خلات بڻ هاتوي تاكه ڪتپ و په راوه، كه به بي ده ست ليدان و ڪڙپانڪاري تييدا ماوه ته وه و به ئيمه گه يشتوه، ده قه ڪاني هموويان جيگاي متمانه و بڙوان، هيچ شك و گومان له لفظو مه عناي دا نيه.

شريعه ت: بريتيه له و حوڪمه عه مه لپيانه ئي كه به ڪوڙره ئي ڪڙپاني پيغه مبهريان ئه وانيش ده ڪڙپن، شريعه تي تازو شريعه تي رابردوود ده سڙپته وه، به لام نايين بريتيه له و بنه ما سه ره ڪي و چه سپاوانه ئي: كه له

هه موو شوین و زه مانیک دا یه ک بابه ته .. گورانی به سهر دانا یه له نایینی هه موو پیغه مبه ره کاندایه چون یه ک و یه ک ته رزن.

نه مجار په روه ردگار خیتاب ناراستی هه موو گه لو نه ته وه کان ده کاو ده فهرموی: ﴿ولو شاء الله جعلکم امة واحدة﴾ نه گه ر خودا بیویستایه هه موو ناده میزادی ده خسته سهریه ک بیرو باوه پو له ژیر خیمه ی یه ک نایین دا کوی ده کردنه وه و یه ک شهریه تیا په پیره و ده کردو نه و شهریه ته به رده وام ده بوو، قه چی لی نه ده سپایه وه و گورانی به سهر دا نه ده میتا

﴿ولکن لیلوکم فیما الاکم﴾ به لام بویه ناوا شهریه تی جیاوازی بق پیغه مبه ران دانا وه هه پیغه مبه ریکی ره وانه کردبی به گویره ی رڼو دگار شهریه تیکی تاییه تی بق ناردوه، چونکه هه میسه کومه لگای ناده میزد له گوران دایه، شهریه ته و یاسای نه م سهرده م بق سهرده میکی تر نه گونجاوه، ناده میزد هه میسه له پیشکه وتن وگه شه کردنی عه قل و هوشی دایه، رڼو به رڼو ناسوی بیرو بچوونی فراوان تر ده بی، بویه که ناده میزد به گشتی لیک نریک بووه وه، کاتی نه وه هات شهریه تیکی سهرتاسه ری و هه تا هه تاییان بی، په روه ردگار شهریه تی نیسلا می بق ناردن: که بق هه موو گه لو نه ته وه یه ک و هه موو کات و شوینیک گونجاو و له باره.

مه به ست له ناردنی نه و شهریه ته جیا جیا نه تاقیکردنه وه ی ناده میزاده، له هه موو سهرده میکا جوره شهریه تیکی بق ناردوه، له سهرده می ساوایی دا شهریه تیکی بق ناردن که لایه نی مادی تیدا بالا ده ست بوو، له سهرده می پیگه یشتن و تی گه یشتن دا شهریه تیکی بق ناردون که لایه نی گیانی تیدا بالا ده ست بوو، که به ته واوی ناده میزد گه یشته سهرده می کامل بوون و خو ناسین و ناستی عه قل و هوشی به رز بووه وه، به م جوره له بیري گه لو نه ته وه دا به ته واوی نه م پیگه یشتن و خو ناسینه به ته واوی به دیار که وت، له هه ندی گه لو نه ته وه شدا لی چاوه پوان ده کرا پی بگا، شهریه تی نیسلا می

بۆ ناردن: که هەردوو لایەنی ماددی و گیانی کۆکردنەو، بناغەکانی لەسەر تیفکری و ورد بوونەو و لیکۆلینەو و دامەزراوە، کاروباری دادوەری و رامیاری و کۆمەلایەتی و سەربازی لە روانگەی مەشۆرەت و راویژەو و چارەسەر دەکا، سەربەستی و ئازادی داو بە ئادەمیزاد، فەرمانی کردووە جگە لە خودا گەردنکەچی کەسی تر نەبن، لایەنی ماددی و لایەنی گیانی لە ژبانی مرقف دا وێکرا بە خێو بکەن، جوولەکایەتی شەریعەتەکان لەسەر توندوو تیژی بنیات نراوە، چونکە ئەو شەریعەتە بۆ نەتەویەکی هاتووە: کە کۆیلە و چەوساو بوون، سەربەستی و ئازادییان لە دەست داووە کەس مافی لیکۆلینەو و رادەربڕینی نەبوو، شەریعەتێکی ماددی و تەن پەروەری بوو! ئەو کەسێ پەپەرەوی بکردایە وەکوو بە خێو کەری مندالێکی چلێس و سەرکەشی بوو.

شەریعەتی مەسیحیش لە لایەکەوە جوولەکانە بوو، لە لایەکی ترەوە زۆر گرنگی بە لایەنی گیانی دەدا، فەرمانی دەکرد بە پەپەرەوانی کە کاروباری جەستەیی و کۆمەلایەتیان بە کار بە دەستان زال بوو بە سەریاندا بسپێرن، فەرمانیان پێ دەکا کە گەردنکەچی فەرمانپەرە وایان بێ، تەنانت ئەگەر ئەوپەری ستمکار **ملهوړيشيان** لە گەڵ دا بە کار بێتن، هەر رازی بنو سەربێچی نەکەن و لە رویان هەڵنەگەڕێنەو، هەر خەریکی پەروەردە کردنی گیان بن، عاطیفە و سۆزی خۆیان بە خێو بکەن، کە شەپا زللەیان لە رومەشی راستی دا لە جیاتی تۆلە ساندنەو لای چەپی بۆ ئامادە بکا!!

بەلام شەریعەتی ئیسلام لەسەر بناغەی عەقل و لیکۆلینەو و تیفکری و تویژینەو و دامەزراوە، بەرژەوێندی جەستە و گیانی بە یەکەو و رەچاو کردووە، شەریعەتێکی میانەپەرەو گونجاو بۆ هەموو کات و شوێنێک، ئاوێنەیکە بەلا نومایە بۆ ئەو فەرمودەیی قورئان کە دەفەرموێ:

﴿وَكذلك جعلناكم امة وسطا لتكونوا شهداء على الناس﴾ البقرة ١٤٣،
 شريعة تي نيسلام دانراوه له سر بنه ماي سه به خوښه كي وا كه شياوي
 ناده ميزادي زيرو تيگه يشتو بي! هر بويه شه نه حكامي دونيابي له قوران دا
 زور كه من به لام له هه مان كاتدا، بۆ به رتوه بردني كاروباري دنيايي، داواي له
 ناده ميزاد كردوه و له سهرى پتويستي كردوه: كه تو پزينه وه و تيفكرين و
 نيجتياهو بكا، ياساي زيانيان له دهقه كاني قورنان و سوننه تي پيغه مبر
 ده رينين، له زور روشنايي بناغه سه ره كيه كاني شريعة تدا ياساي زيان
 دابريزن ﴿فاستبقوا الخيرات﴾ كه وابي نه ي گروي موسولمانان! هه مووتان
 پيشبركي و ده ست پيش خهري بكن، بۆ خوداپه رستي و پابه ندبون به
 فه رمانه كاني، بۆ شوينكه وتني نه و شريعة تي كه هه موو شريعة ته كاني
 پيش خوي سپروه ته وه، شريعة تيكي به رده وام و دامه زارو ته واو، گونجاو
 شياو بۆ هه موو كات و شوينيك! بپواي ته واو پته و به كتيبه كي كه
 قورناني پيروزه بكن و بيكه نه چراي زياننتان، بۆ نه وه ي چي خيرو بيري دنياو
 قيامت هه به ده ستان بگوئ، به خشش و ره زامه ندي خوا به ده س بينن
 ﴿الي الله مرجعكم جميعا﴾ سه ره نجام كه پانه وه تان بۆ لاي خودايه، هه مووتان
 روي قيامت له بهر قايي ديواني نه ودا كو ده بنه وه: ﴿فهبكم بما كنتم فيه
 تخلقون﴾ هه والتان ده داتي به و شته هه قانه ي كه تييدا كه تونه كي شه وه،
 پيتان ده فه رموي: كي راستي كردوه و كي خوار رويشته وه، هر كه سه به
 گويزه ي كردارو گوفتاري خوي پاداش و سزاي ده دري ته وه؛ راستگويان پاداشي
 راست گوييان و ده رده گرته وه، دروزن و سه ربيچيكاران و لا ده ران له ريگاي
 هه ق و راستي، سزا ده داو تو له يان لي ده ستيني!

به روه رديگار جه خت له سهر فه رمان ي پيشوو ده كاته وه و ده فه رموي:
 ﴿وان احكم بينهم بما انزل الله﴾ له سهر تو مان به پتويست داناوه: كه حوكم
 به و قورنانه بكي كه بۆت نيردراوه، پابه ندي فه رمان و جله وگيرييه كاني به

﴿ولا تتبع اهلهم﴾ شوین بیرویاوه‌پی ناره‌زو بازیی نه و جووله‌کانه مه‌که‌وه،
 ﴿واحلرهم﴾ له فرتو و فیلان بترسی و ناگات له خۆت بی ﴿ان یفتوک﴾
 نه‌بادا توشی فیتنه‌ت بکه‌ن، له ریگای حق لات بده‌ن ﴿عن بعض ما انزل الله
 اليك﴾ له و حوکمانه‌ی خودا بۆی نازل کردوی، هه‌ندی که‌س ده‌لین (بعض)
 به مانا (کل) له زمانی عه‌ره‌بی‌دا، جاری واهیه: (بعض) به و مانایه دی
 واته: له هه‌موو نه و حوکمانه‌ی که خودا بۆی ناردوی!! هه‌ندی‌کیش، ده‌لین:
 وشه‌ی (بعض) له‌سه‌ر مانای خۆیه‌تی! مه‌به‌ست شارده‌وه‌ی حوکمی
 زیناکه‌ری موحصه‌نه که جووله‌که‌کان ده‌یانویست له جیاتی ره‌جم پیغه‌مبه‌ر
 برپاری جه‌لده‌و رو ره‌ش کردنیان بۆ بدا! جا ﴿فان تولوا﴾ نه‌گه‌ر پشتیان
 هه‌لکه‌ره له و قورئانه‌ی تو حوکمی پی ده‌که‌ی له ناویان دا به‌راست و دروستی و
 سه‌رپیچی شه‌ریعه‌تی خودایان کرد، نه‌وه له‌سه‌ر شانت گران نه‌بی و گوئ
 مه‌ده‌ریو ﴿فاعلم انما یرید الله ان یصیبه‌م ببعض ذنوبهم﴾ بزانه که نه‌وه له
 ده‌سه‌لاتی رخودا دایه و حیکمه‌تی وایه: که له ریگای هیدایه‌ت لایان بدا،
 به‌هۆی نه و هه‌موو تاوانانه‌یان که له‌وه پیش نه‌جامیان داوه، به‌راده‌یه‌ک که
 شیاری نه‌وه بوون؛ خودا ریگیان لی گوم بکاو توشی ده‌ردی سه‌ری و سزلو
 تۆله‌ بین، په‌روه‌ردگار ده‌یه‌وی که له دنیادا پیش قیامت سزایان بدا به‌هۆی
 برئ تاوانیانه‌وه که پشت هه‌لکردن و روی وه‌رگێرانیانه له حوکم و شه‌ریعه‌تی
 خوداو له و کتێبه‌ی تو حوکمی پی ده‌که‌ی، نه‌مه‌ش هاته‌دی و نه و سزایه‌یان
 چه‌شت، نه‌وه بوو: له ناکامی غه‌درو پیلانی جووله‌که‌کان، پیغه‌مبه‌ر ﷺ به‌نو
 نه‌خیری له مه‌دینه وه‌ردنان و به‌نو قوریه‌ظه‌شی قه‌لا چۆ کردن و ئاسه‌واری
 بپینه‌وه! له‌لایه‌کی تریشه‌وه له‌سه‌ر نه و حه‌مکه تاوانه زۆرو زه‌به‌ندانه نه‌وه
 له‌رۆژی قیامه‌تدا سزای به‌ نیشی بۆ داناون و به‌ ناگری دۆزه‌خ ده‌یانسووتینی!
 ﴿وان کثیرا من الناس لفاسقون﴾ بی گومان زۆریه‌ی ئاده‌میزادان لاده‌رو
 یاخی بوون، سه‌رپیچی حق و راستی ده‌که‌ن، له‌ریگای راست لایان داوه، له

سنووری شهر و نایین و عه‌قل دهرچوون! نه‌مه‌ش دلدانه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌ره بۆ
 نه‌وه‌ی خه‌فته‌تبار نه‌بی به‌وه‌ی که نه‌و جووله‌که‌و کافرانه بپروای پی ناکه‌ن و به
 درۆی ده‌خه‌نه‌وه!

نه‌مجار په‌روه‌ردگار مه‌په‌شه له‌و جووله‌کانه ده‌کا که ده‌یانه‌وی جیاوازیی
 بخه‌نه نیوان کوژدای نه‌م هۆزو نه‌و هۆزه‌وه‌و ده‌یانه‌وی به‌گوێره‌ی یاساو
 په‌یمانی سه‌رده‌می پیش نیسلام خوینی کوژدو وه‌ریگن، وێپای نه‌وه‌ی که
 خۆیان نه‌هلی کیتابن که چی ده‌یانه‌وی حوکی جاهیلی په‌په‌و بکه‌ن، بۆیه
 په‌روه‌ردگار به‌م شیوه‌ پرسیاره‌ی ناره‌زایییه رو ده‌کاته نه‌هلی کیتابو
 نه‌وانه‌ی وه‌کوو نه‌وانن ده‌فه‌رموی: ﴿افحکم الجاهلیه یغون﴾ نایا نه‌وانه (نه‌ی
 موحه‌مه‌د)! پشت له‌ حوکی تو هه‌لده‌که‌ن که حوکی قورئانه، حه‌ق و
 راست و دروسته، حوکم بریاری سه‌رده‌می نه‌زانییان ده‌وی که له‌سه‌ر بناغه‌ی
 نه‌زانی و سته‌م و ناره‌زۆبازی دامه‌زراوه، نه‌مه‌سه‌رزه‌نشست و سه‌ر سوپمانه له
 حالو بۆچوون و هه‌لوێستیان و ناره‌زایی ده‌رپینه له‌ هه‌لوێستی هه‌ر که سێک
 له‌ حوکی خودا دهریچی، واز له‌ حوکی قورئان بێنی و په‌نا بیاته به‌ر حوکمو
 بۆچوون و بیروپا هه‌وه‌سبازان، وه‌کوو چۆن کومه‌لگای سه‌رده‌می نه‌زانی
 حوکمیان به‌و جۆره‌ بریاره‌ گومراییه‌نه ده‌کرد: که بۆ خۆیان به‌و نه‌زانی و بی
 عه‌قلیه‌ دایان نابوون! ﴿ومن احسن من الله حکما لقوم یوقنون﴾ کۆ حوکی
 له‌ حوکی خودا چاکتر و باشته‌ر؟؟ واته: که‌س حوکی له‌ حوکی خودا
 جوانتر نه‌یه بۆ که‌سانیک هۆشه‌ندو خاوه‌ن بپرواین، که‌ردنکه‌چی شه‌ریعه‌ته‌که‌ی
 بن، چونکه‌ حوکی خودا کامه‌رانی دنیا و قیامه‌تی له‌خۆ گرتو. نه‌وپه‌ری
 داده‌وه‌ری و پابه‌ند بوون به‌ حه‌ق و راستی تیدا به‌دی ده‌کری! له‌ حوکمو
 بریاری خودادا ده‌بی حاکم حه‌ق بێژو راستی خوازیی، ده‌بی حوکم به‌سه‌ردا
 دراو رازی و که‌ردنکه‌چی حوکمه‌ که‌ بی، بپێک ده‌لێن (لام) له‌ (لقوم) دا به‌مانا
 (عند) هیه یان (لام) ی به‌یان و روونکردنه‌وه‌یه، نه‌و کاته‌ مانای نایه‌ته‌که‌ به‌م

جۆره یه: حوکمی په روه ردگار جوانترین حوکم و باشتترین بریار. له لای نه وانه ی بیرو باوه پریان به نایینی خودا هه یه.

پوخته ی مانای نایه ته که نه وه یه: ده فهرموئ: نه وه ی جیگای سه ر سوپمان و پرسیاره، نه وه یه: که نه وه به ده مه زه بو خوا نه ناسانه هه زیان له حوکم و بریاری سه رده می نه زانی و سه مکارییه، به سه ر حوکمی خودا دا هه لی ده بژترین که داد په روه ری و حق خوازییه، ئاشکراشه حوکمی خودا باشتترین حوکمه بۆ که سانیك خاوه ن باوه پو موسو لمان بن، چونکه حوکمی خودا بریتییه له داد په روه ری که کاروباری خه لک به داد په روه رییه وه راده وه سستی، حوکمی سه رده می نه زانی. هه لقولاو له بیرو به پوای هه وه سبازان بریتییه، له پاساو دانی به هیز به سه ر بی هیزدا، که یارمه تی سه مکاران ده دا بۆ چه وساندنه وه و ریشه کیش کردنی هه ژارو لاوازو زه بوونه کان، نه م جۆره حوکمه که ش خراپترین حوکم و بریاره روخینه ری ئاوه دانی و زیاری گه لو چه واشه کردنی یاساو نیزامه.

جووله کده و نه سارا مه که به پیش سپی و گهری خوتان

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ
نَحْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ
فَيُضْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنفُسِهِمْ فَدَمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾

نینجا وه کوو له زیان نامه ی پیغه مبه دا نووسراوه و له کتیبه ته فسیرو
میژووه کان دا باس کراوه، کاتی پیغه مبه ■ ته شریفی چوو مه دینه بی
بهواکان سی جور بوون، جوریکیان په یماننامه یان له گه لدا مژکرد که نه شه
له گه ل پیغه مبه بکه نه یارمه تی که سیک بدهن که شه ی له گه ل ده کا، له
بهرامبه نه وه شدا نه وانه له سر بی بهوایی خو یان بمیتنه وه له گیان و مالی
خو یان دلنیا بن !!

به شیکي تریان بی لایه ن مانه وه نه په یمانی ناشتیان له گه ل دا به ستو
نه شه پیشیان له گه ل دا کرد به لکوو چاوه پوان بوون ناکامی مل ملانی و شه پو
جنگه کانی پیغه مبه له گه ل کافره کان به چی ده کا، له واقع و له دلشدا
دووژمن و نری پیغه مبه بوون و به خوینی سهری تینو بوون، نه مانه دوو پو

(منافق) مکان بوون. کومه لی سیه میان به ناشکرا دژی وهستان و شهریان له گه ل دا کرد.

پیغه مبه **﴿٥١﴾** له گه ل هرسی تا قه که دا به گویره ی فرهانی خودا له گه لیان دا جولایه وه، نامه ی ناشتی له گه ل جووله که کانی مه دینه دا مؤر کردو ناشتینامه یان له گه ل یه کتری گوپییه وه، جووله که کان سی مؤز بوون، له ده ورو به ری شاری مه دینه نیشته جی بوون، (به نو قینوقاع، به نو نه ضیر، به نو قوریطه) له دوی جهنگی به در به نو قه ینوقاع شهریان له گه ل پیغه مبه کرد، به نونه ضیریش شه ش مانگ دوی نه وه په یمانی خویان مه لوه شانده وه، کاتیکیش پیغه مبه **﴿٥٢﴾** ده رچو بۆ غه زای خه نده ق به نو قوریطه ناشتی نامه ی خویان مه لوه شانده وه، نه م مؤزه له دوژمنه هه ره سه ره سه خته کانی پیغه مبه بوون، نه م سی مؤزه جووله کانه هه ره یه که له لای خویه وه شهریان له گه ل پیغه مبه رو هاوه لانی دا کردو په روه ردگار پیغه مبه ری زال کرد به سه ریان دا، عه ره به گاوه کان و رۆمه کانیش وه کوو جووله که شهریان دژی پیغه مبه ره برپا کرد.

نه مانه به تیکرا مؤی گشتی و سه ره کی نه وه بوون: که په روه ردگار جله و گیری له موسولمانان بکا که دۆستایه تی نه هلی کیتاب نه که نه و نه یان که نه گه وره و کار به ده سستی خویان و جله وی کاروباری خویان نه دهنه ده ست نه وان و رازو نه ینی خویان لا نه درکینن و فره مووی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِلُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ﴾ نه ی نه و که سانه ی بروتان به نایینی نیسلام کردوه جووله که و مه سیحی مه که نه به هاوپه یمان و دۆست و پشت پی به سستی خوتان، مه یان که نه به یارمه تده رو سویند خوری خوتان به سه ره موسولمانان، نه ینی خوتانیان **﴿٥٣﴾** مه درکینن له دۆستایه تی و خوشه ویستیان د دنیا مه بن! چونکه نه وانه ی دلسۆزی ئیوه نین، نه چن ده سستیان له گه ل تیکه لاو بکه نه که له کومه کیان له گه ل بکه نه دژی کومه لی موسولمانان، نه وانه دووژمنی

نیوهن ﴿بعضهم اولیاء بعض﴾ جووله که کان هه ندیکیان یارمه تده رو پشت و په نای یه کترن، مه سیحیه کانیش بریکیان پشت و په نای یه کترن، هیچیان بۆ موسولمانان نابنه یارمه تده رو پشت و په نای راسته قینه، ئه وه بوو: جووله که کان به بی ئه وه ی پیغه مبه ر ۱۱ شەریان له گەل بکا په یمانه که ی خویان مه لوه شانده وه هه موویان دژی پیغه مبه رو هاوه لانی به کیان گرتوه بوونه دووژمنی بابە کوشتەیان.

ئه مجار هه ره شه ی توند ئاراسته ی ئه وانه ده کا: که دوستایه تی و هاریکاری ئه و کافرو یاخی بووانه ده که ن و ده فهرموی: ﴿ومن يتوله منكم فانه منهم﴾ که سیک یارمه تی یان بداو هاریکاری یان بکا، یان داوای یارمه تی یان بکا، ئه وه له راستی دا له وانه و له کۆمه لی ئه وان حسیب ده کری ئه وه کوو ئه وان وایه و له تاقمی موسولمانان نیه ئه مه ده پرپینی ناره زامه ندیه له په ره ردگار وه دژی دوو پوه کان ده ری ده بری، ئه و دوو پوهانی که دوستایه تی جووله که و مه سیحیه کان ده که ن دژی موسولمانان. چونکه دوستایه تی و هاو په یمانی کردنیان ئه وه ده که ینی که به ئایینه که یان رازین! ئه مه ش ئه و ده که یه نی که دوستایه تی و هاو په یمانی له نیوان موسولمانان و تاقم و گروی ناموسولمانان بۆ به رژه وه ندی کاروباری دوونیایی له ئایه ته که دا جله و گیریی لی ناکری! هۆی ئه م هه ره شه یه ئه وه: که سیک دوستایه تی ئه وانه بکا له سه ر حیسابی ئایینه که ی و یارمه تی بدا، یان داوای یارمه تی یان بکا، ئه وه سه مکاره سه می له خۆی کردوه، چونکه دوستایه تی له گەل که سیک به ستوه که ناشی دوستایه تی له گەل دا بکری ﴿ان الله لا يهدي القوم الظالمين﴾ بی گومان خودا هیدایه تی قه ومی سه مکار نادا بۆ ریگه ی خیر و حق و راستی ئه وه تا ﴿فتری الذین فی قلوبهم مرض یسارعون فیهم﴾ واقعی حال و روداو ئه وه یه: که دبینی ئه وانه ی له دلایندا شك ۱۱ گومان مه یه دوو پوه و مونا فیقن وه کو عه بدوللای کوپی ئوبه ی په یوه ندی به جووله که کانه و ۱۱

دەكەن، پەلەپەلىيە بۇ دۆستايەتى لەگەل بەستىن و پەيۋەندى پېۋە كىردىن ان بە ئاشكرا و بەنەتتى، ھەر ھەلىكىيان بۇ ھەلىكەۋى دەى قۇزىنەۋە بۇ پتەۋ كىردىنى خۇشەۋىستى و پەيۋەندى نىۋانىيان و چەسپاندىنى دۆستايەتى بەردەۋاميان دىرى موسولمانان.

ھۆى دۆستايەتى ئەۋ دوۋوۋانە بۇ دوۋوۋمانى ئىسلام ئەۋەپە: كە بەزۋىانى خۇيان دەلەن ﴿نَحْشَىٰ اَنْ تَصِيْبَا دَاثِرَةً﴾ دەترسىپىن: كە موشرىكە كان يان جوۋلەكە كان، لە ئاكام دا سەركەۋتۈپىن بەسەر موسولمانە كاندا، ئەۋ كاتە گۈرۈنكىش لە ئىمە بەدەن و سىزماۋان بەدەن، دەترسىپىن كە بەلەپەكى رۇزگار توشماۋان بىۋى و پېۋىستىمان بە يارمەتى جوۋلەكەۋە مەسىچىيە كان بىۋى. بۇيە دەمانەۋى دەستىكىمان ھەبى لايان، لە كاتى فەرەھى دا دۆستايەتتىيان بىكەن بۇ ئەۋەى لە كاتى تەنگانە دا فرىمان بىكەن؟!

ئەمە دىارەپەكى ھەمىشەپە ئەۋەتا: ھەمۋە كاتىكەۋە ھەمۋە سەردەمۋ رۇزگارنىڭ دا دوۋوۋ بىۋى ۋەدەۋ لاۋازۋە بوۋىن، دۆستايەتى لەگەل سەرانى كوفرو ئىلھادا دەگىن بۇ ئەۋەى لە كاتى تەنگانە دا فرىمان بىكەن، ھەر لەم رۋانگەۋەپە: كە تابۋى پېنچ لەناۋلات دا دىۋست دەبى، تەننەت ۋا دەبى كابرا كارىيە دەستىكى خاۋەن پلەۋپايەپە لە دەۋلەتتىڭ دا، كەچى لە ئىرەۋە پەيۋەندى نامەشۋە لەگەل دوۋوۋماندا دەبەستى بۇ ئەۋەى كە لىۋى قەۋما پەنايان بۇ بەرى.

ئەمجار رەدى مۇنافىقە كان دەداتەۋەۋە كلكى تەماعۋ چاۋچىنۇكىيان دەقەرتىنىۋى مژۋدە دەدا بە موسولمانان و دەفەرمۋى: ﴿فَعَسَىٰ اَنْ يَّآتِيَ بِالْفَتْحِ﴾ ئومىد ۋايە خۇدا سەركەۋتۈنۋ زال بوۋىن بىنى بۇ پەپىرەۋكارانى ئايىنەكەى، كىشەى نىۋان موسولمانان و كافران يەك ۋىكاتەۋە، ۋەكۋو ئەۋەى لە رزگار كىردى مەككەۋ شۋىنەكانى تىردا رۋىدا، ﴿اَوْ اَمْرٌ مِّنْ عِنْدِهِ﴾ يان كارىك بسازىنى لەلەن خۇيەۋە دەرىارەى كافىرەكان، دەستى

ئادەمیزادانی تیدا نەبی: وەکوو ئەوەی ترسی خستە دلی جوولەگەکانی بەنو
نەخیرەو، یان ئەو هۆکارانەی کە سازاندانی بۆ سەرکەوتنی موسولمانان
بەسەر کافرەکاندا، ﴿فَيَصْبَحُوا عَلَىٰ مَا اسْرَوْا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ﴾ ئەو
دووڕوانەی کە دۆستایەتی جوولەگەو گاوردەکانیان کردووە بەشیمان ببنەو
بۆیان دەریکەوئ: کە دۆستایەتی و فسکەفسکیان لەگەڵ جوولەگەو
مەسیحییەکان بێ سوودە، بەلکوو زیانی پێ گەیاندن و پەردەیی سەرپۆشیان
لەسەر لادا، کلکایەتی و خیانتیان بۆ موسولمانان دەرکەوت: کە لەو پێش
پەردە پۆش کرابوون و لەریزی خودا پەرستان حسێب دەرکران!

رافەگەرانی قورئان دەفەرمون وشەیی (عسی) لەسەر مانای خۆی نە کە
واتای بەتەماو ئومێد بوونە، بەلکوو بۆ وجوب و خەتمییە، چونکە خودا کە
ئومێدی شتیکی خستە دلانەو دەیکا، کەواتە وەکوو وادەپێدان وایە.

بۆیە ئەوەمان بۆ دەرەدەگەوئ **۞** مەبەست بە فەتح رزگارکردنی مەککەو
شوێنەکانی ترە کە: موسولمانان رزگاریان کردن، مەرەها دەرکردنی
جوولەگە یە لە ولاتی حجازو خەیبەر و شوێنەکانی تر.

نێتر ئاکامی فرت و فیل و چاوپراوی دووڕووەکان دەرەدەگەوئ، خیانت و
درۆکانیان ئاشکرا دەبن ﴿وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ بڕی لەموسولمانان بە بڕیکی
تریان یان بە جوولەگەکان: لە شیوازی سەرسوڕمان و گالتە پێ کردن و
پێخۆش بوون پێیان - دەلێن: ﴿أَهَؤْلَاءَ الَّذِينَ اقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ إِيمَانِهِمْ أَنَّهُمْ
لَعَنُوكُمْ﴾ **ۥ** ئەم خوێری و هیچ و پووچانە بوون، کە سوێندیان بۆ دەخواردن و
جەختیان لەسەر سوێندەکانیان دەکردهووە دەیان گوت: ئێمە لەگەڵتان
داین و یارمەتیتان دەدەین و بۆ زالبوون بەسەر جوولەگەکان دا هاوکاریتان
دەکەین، بەلام دوازی حەقیقەت و ناوەرێکیان دەرکەوات، دژایەتییان بۆ
موسولمانان ئاشکرا بوو: وەکوو لە نایەتیکی تردا دەفەرموئ: ﴿وَيَهْلِكُونَ
بِاللَّهِ: أَنَّهُمْ لَعَنُوكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ، وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ﴾ التوبة/ ۵۶. ئەواتە

کۆمه‌لیکی ترسنۆکن به رواله‌ت موسولمانن و له دڵدا کافرن، بۆ خۆ پارێزی و سیاسه‌ت لافی موسولمانیه‌تی لێ ده‌ده‌ن، نه‌گینا له راستی دا کافرو بێ ببروان ﴿حِطَّتْ اَعْمَالُهُمْ فَاصْبِرُوا خَاسِرِينَ﴾ نه‌و دوو پووانه‌ مایه‌ پووچن، نه‌و کرده‌وانه‌ی کردوویان و ده‌کۆو نوێژو رۆژو هه‌چ و جیهاد- که به‌ مونافیقی کردوویان لێیان وهرناگیرێ زهره‌رمه‌ندی دۆنیاو قیامه‌ت بۆون.

رافه‌که‌رانی قورئان ده‌ریاره‌ی هۆی هاتنه‌ خواره‌وه‌ی نه‌م نایه‌ته‌ چه‌ند رایه‌کیان هه‌یه‌! ئیمامی سووددی ده‌فه‌رمووی: نه‌م نایه‌ته‌ ده‌ریاره‌ی دوو پیاو هاتۆته‌ خوارێ: که له‌ دوا‌ی جه‌نگی ئوحوود یه‌کیان به‌ نه‌وی تریانی گوت: نه‌من ده‌چم بۆ لای فلان جووله‌که‌ و خۆ ده‌خه‌مه‌ په‌نایه‌وه‌و ده‌بمه‌ جووله‌که‌ بۆ نه‌وه‌ی نه‌گه‌ر بارو بۆخ سوپا به‌ لکۆو فریام بکه‌وی! نه‌وی تریشیان وتی: منیش ده‌چم بۆ لای فلانه‌ که‌سی گا‌ورو په‌نای بۆ ده‌بمه‌و ده‌بمه‌ نه‌صرانی! ئیتر نه‌م نایه‌ته‌ هاته‌ خوارێ که‌ ده‌فه‌رمووی:

عیکریمه‌ ده‌فه‌رمووی: نه‌و نایه‌ته‌ ده‌ریاره‌ی نه‌بوولوبابه‌ی کوپی عه‌بدوول موندیر هاتۆته‌ خوارێ: نه‌وه‌ بوو پیغه‌مبه‌ر ﷺ ناردی بۆلای به‌نو قوریطه‌ که‌چوو بۆ لایان لێیان پرسی: پیغه‌مبه‌ر چیمان له‌ گه‌ل ده‌کا؟ نه‌ویش ده‌ستی بۆ قورئومه‌ی خۆی برد واته‌: وتی سه‌رتان ده‌به‌ی.

بریکیش ده‌لێن: ده‌ریاره‌ی عه‌بدووللای کوپی ئوبه‌ی، ناودار به‌ ئیبنو نه‌بی سه‌لۆول، هاتۆته‌ خوارێ!

باسی هه لکه پاوه مو پاشگه زبوو مکان و دووژمنایه تیان بو موسولمانان

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ
يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن
يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَن
يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

دواى نه وهى په روهر دگار جله و گيرى له موسولمانان كرد: كه دؤستايه تى
كافره كان بكن و پى راگه ياندى كه نه وهى په نايان بو بياو دؤستايه تييان
بكا هه لکه پاوه به له نايينو به كافر حسيب ده كرى! نه وهى راگه ياند كه
په روهر دگار بى ناتاجه له هه لکه پاوه كان و نه وانهى خوش ده وین: كه نيمانيان
ساغو پته وه و خوشه ويستى خودا به سهر هه موو شتيكدا هه لده بژيرنو و حه قو
عه داله تكارى به رپوه ده بن، چيى خودا پى خوش بى خوشيان ده وى و
به لايانه وه په سنده... حه قيقه تىكى راگه ياندو هه واليكي نهينى پشتگيرى لى
ده كا: كه رۆژگارى داهاتو درى ده خا: حه قيقه ته كه ش نه وه به كه نايينى
خودا به موسولمانانى راستال و خوبه ختكه سرده كه وى و نه وانهى خودايان
خوش ده وى هر شتيك خوا په سنده بى، نه وان خوشيان ده وى نه وه تا به م
خيتابه ده ست پى ده كاو ده فهرموى

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ﴾ ئەم ئایەتە و دوو ئایەتە کانی
 دوایی دەربارە ی پەشیمان بوونە وە ی هۆزە عەرەبە کان لە ئیسلام
 لەسەردەمی پێغەمبەردا هاتوونە خواری؟
 ئە و هۆزانە ی لەسەردەمی پێغەمبەردا لە ئیسلام هەلگە پانە وە سێ
 هۆزن:

أ- بە نو مودلەج کە سەرۆکە کە یان ئە سوەدی عەنەسی بوو، کاهین بوو لە
 ولاتی یەمەن، پێغەمبەرایەتی خۆی راگە یاندو کارمەندان ی پێغەمبەری ئی
 وەردەنان، دوایی بە دەستی فەیرۆزی دە یلەمی کوژرا.

ب- بە نو حەنیفە: هۆزی موسە یلەمی درۆزن کە لە ولاتی یەمامەدا
 پێغەمبەرایەتی خۆی راگە یاندو نامە ی بۆ پێغەمبەر ﷺ نارد، لە نامە کەدا
 ئە وە ی نووسیوو: کە هاو بەشی پێغەمبەر و شەریکیەتی نووسیوو ی زەوی
 دوو بەشە، بە شێکی می پێغەمبەر و بە شەکی تری می موسە یلەمی،
 پێغەمبەر [] ئەم نامە یی بۆ نووسی ((من محمد رسول الله الى مسيعة
 الكذاب والاسلام على من اتبع الهدى اما بعد فان الارض يورثها من يشاء من
 عباده والعاقبة للمتقين)

لە دوای ئە دنیا دەرچوونی پێغەمبەر [] حەزەرەتی ئە بوو بە کر لە شکر ی
 ناردە سەری وە حشی - کە کاتی خۆی ئیمامی حەمزە ی شەهید کردبوو،
 دوایی موسولمان بوو بوو- لە و شەپەدا موسە یلەمی گوشت، دوایی وە حشی
 لە ناو خەلکدا دە یگوت: لەسەردەمی ئە زانی و کافریم دا باشترین کەسم گوشت،
 لەسەردەمی موسولمانیشم دا خراپترین کەسم گوشت.

ج- بە نو ئە سەد بە سەرکردایەتی طولە یحە ی کوپی خوە یلید: کە
 لەسەردەمی پێغەمبەردا هەلگە پایە وە دوایی ئە بوو بە کر لەسەردەمی
 فەرمانرەوایی خۆی دا شەپی لە گەل دا کرد و هەلات بۆ ولاتی شام و موسولمان
 بوو وە و تۆبە یکی راستلانە ی کرد...

- له سه رده می نه بوو به کردا حوت هۆز له ئیسلام هه لگه پانه وه
- ۱- هۆزی غه ته فان به سه روکایه تی قوپپه ی کوپی سه له مه ی قوشه یری.
- ۲- هۆزی فه زاره که سو کاری عویه ی نه ی کوپی حیصن.
- ۳- هۆزی به نو سه لیم که سو کاری فوجائیه ی کوپی عه بدیالیل.
- ۴- هۆزی به نو یه ربووع، که سو و کاری مالیکی کوپی نویره.
- ۵- بۆیک له هۆزی ته میم به سه روکایه تی سه جاعی کچی موندیر که ژنی موسه یله مه ی درۆزن بوو (کوله وه نانی ده کرد).
- ۶- هۆزی کینه ده که سو کاری نه شعه سی کوپی قه یس.
- ۷- هۆزی به نو به کری کوپی وائیل (نه لحوطه م) ی کوپی قه یس.
- له سه رده می عومه ری کوپی خه تاب دا خێلی غه سان که سو کاری جبیله ی کوپی نه لئه یه م له ئیسلام هه لگه پانه وه بوو به مه سیحی، چونکه له کاتیک دا که طه وافی که عبه ی ده کرد کابرایه کی فه زاره یی پی ی له لکه ئیزاره که ی نا، جبیله ش مسته کۆله یه کی له ده می دا، لووتی شکاند کابرای فه زاره یی لای ئیمامی عومه ر شکاتی لی کرد، حه زره تی عومه ر فه رموی: یا ده بی کابرای فه زاره یی عه فوت بکا، یان ده بی تۆله ت لی بکریته وه، جیبیلکه به م حوکه مه فسقه ل بوو، وتی: چۆن تۆله له من ده ستی نی من پاشایه کم نه و کابرایه کی بازارپییه ؟ ئیمامی عومه ر فه رموی: ئیسلام یه کسانی خسته توه نیتوانتانه وه دوابی داوای مۆله تی کرد تا رۆژی دوابی و ئیتر هه لات بۆ شام! سه رجه می نه وانه ی له ئایین هه لگه پانه وه، یازده خیل بوون نه مجار په روه ردگار و کام و چاره نووسی هه ردوو به ره؛ به ره ی هه لگه پاوان و به ره ی خودا په رستان دیاری ده کاو ده فه رموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ته ی نه و که سانه ی بپرواتان هیناوه وه خودا په رستن! ﴿مَنْ تَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ﴾ هه ر که سی له ئیوه ﴿ثَابِتٌ﴾ ئایینی خۆی په شیمان ببیته وه له ئایینی هه ق و راست هه لگه پیته وه بۆ ئایینی به تال و بی بناغه، نه وه باش بزائن خودا زیانی پی

ناگا و ده ستانته ژنۆ دا نانیشی ﴿فسوف يأتي الله بقوم﴾ په روه ردگار کۆمه لیک
دینیتته شوینیان و جیگیریان دهکا: که نه م ره وشتانه یان تیدا به دی ده کریڼ
﴿یحیهم ویجونه اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین﴾

١- خودا خوشی دهوین، پاداشی باشیان ده داتی مه دح و نه نایان دهکا،
لینان رازیبه.

٢- نه وانیش خودایان خوش دهوئ، پابه ندی فرمان و جله گیریه کانو
طاعه تی دهکن هول ده دهن ره زامه ندی نه و به ده ست بینن، له هر شتی
خودا پی کنا خوش بی دووره په ریژ ده وه ستن.

٣- سۆزو ره حمیان بۆ موسولمانان هیه، یارمه تیان ده دهن به
هانایانه وه دین.

٤- توندو تیژو به ته وژمن به رامبه ر کافره کان، له ناستیاندا، خو سه ر
به رزو بالا ده ست ده زانن، وه کوو له شوینیکی تر دا ده فره موئ ﴿اشداء علی
الکفار رحماء بینهم﴾ الفتح/٢٩.

٥- ره وشتی پینجه میان ﴿یجاهدون فی سبیل الله﴾ له ریگی خوا دا
جیهاد ده کن و تی ده کوشن له پیناو به رزکردنه وه ی وشه ی (لا اله الا الله)
هه ول و ته قلا ده دهن! هه ول ده دهن حه ق و عدالت به ر قه رار بی،
یه کتا په رستی بچه سپی، خودا له خویان رازی ده کن به رگری له گه لو
نیشتمان و خوین ناموس ده کن!

٦- ره وشتی شه شه میان ﴿ولا یخافون لومة لائم﴾ له پیناوی ره زای
خو دا له سه ر زه نشت و لومه ی که س نا ترسنن، چونکه دل قایم و ده به رزو
چاونه ترس و خاوه نی بیرو باوه پی پۆلایین، هه میشه هه ولی چه سپاندنی حه ق و
هه لکه ندنی به تالن به پیچه وانه ی دوو پوه کان: که له سه ر زه نشتی جووله که
هاوسوینخوره کانیان ده ترسن ﴿ذلک فضل الله یؤتی من یشاء﴾ نه و ره وشته
به رزو نایابانه ی باس کران: به خشش و فاضلی خودایه ده ییه خشی به و

که سانه ی بیه وی ئو به هره و ریزو فه ضله یانر بداتی ﴿والله واسع عليم﴾ خدا
 خیرو به ره که تی زۆرو فراوانه، ده زانی کئی شیایو ئو ریز به هره مه ندییه یه.
 نه مجار دوا ی نه وه ی په روه ردگار جله وگیری کرد له دۆستایه تی و پشت
 به ستن به کافره کان، فره مانی پی کردن به دۆستایه تی و پشت به ستن به
 خوداو فره موی: ﴿انما وليکم الله ورسوله والذین آمنوا﴾ جووله که و گاود
 دۆستی ئیوه نین، به لکوو دۆستی راسته قینه ی ئیوه ته نیا خوداو پیغه مبه رو
 ئو گرومانه ن که به راستی برپایان هیناوه به ئایینی ئیسلام ﴿الذین یقیمون
 الصلاة﴾ نه وانه ی نویژه کانیا ن به باشی به جی دینن ﴿ویؤتون الزکاة﴾
 زه کاتی مال و سامانی خو یان به ته وای و ریک و پیک دهرده که ن، به دلکی
 فراوان و روخوشییه وه دیده ن به وانه ی که شیایو زه کات پیدانن.

﴿وهم را کعون﴾ هه موو کاتی گهرده نکه چی فره مانی خودان و ئاماده ی
 جیبه جی کردنی هه موو ته کلیفیکی شه رعین.

ناشکرا شه ﴿ومن یتول الله ورسوله والذین آمنوا﴾ که سیک خوداو
 پیغه مبه ر بکا به دۆست و په نای خوی و پشتیان پی بیه ستن و یارمه تی ئایینی
 خودا بداو موسولمانان بکا به دۆست و ناشنای خوی، نه وه سه رکه وتوو به
 مراز گه یشته و، چونکه ئو کاته ده بیته حزبی خودا دلنیاش بن: که ﴿فان
 حزب الله هم الغالبون﴾ به راستی هه ر لایه نگرو گروی پابه ند به ئایینی خودا
 سه رکه وتوو رزگار بوو بالا ده ستن.

دوستایه تی کافر مکان مه که ن (باسی جله و گیری کردن له دوستایه تی کاران

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا
مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا نَادَيْتُم إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُؤًا وَلَعِبًا
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَتَاهُلَ الْكِتَابُ هَلْ تَنقِمُونَ مِنِّي
إِلَّا أَن ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ
أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ
مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ
الطَّاغُوتِ أُولَئِكَ شَرٌّ مَّكَائًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾
وَإِذَا جَاءَوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسْرِعُونَ
فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّخْتِ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٦٢﴾
لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبُّنِيُّونَ وَالْأَخْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّخْتِ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٦٣﴾

له نایەتەکانی پیشوودا پەرەردگار نەهی کرد لەوەی: کە موسولمانان جوولەکە و مەسیحییەکان بکەن بە پشت و پەنا بۆ خۆیان چونکە ئەوان مەندیکیان پشت و پەنای یەکتەرن و مەموویان تێکرا دژی موسولمانان.. لێرەشدا نەهیە کە جاریکی تر دووبارە دەکاتەوە و جەڵەوگیری لەوە دەکا: کە نابێ بە هیچ شتێوەیەک بێ بڕوایان بکەن بە دۆست و پەناگای خۆیان؛ چونکە بێ بڕوایان بە گشتی ئەزەتی موسولمانان دەدەن و بەرنگاری نایینەکیان دەکەن و دەفەرموێ: ﴿يا ايها الذين آمنوا لا تتخلوا الذين اتخلوا دينكم هنوا ولعبا من الذين اتوا الكتاب من قبلکم والكفار اولياء﴾ ئەی گرومی خواناسان! نەچن خوا نەناسان لە جوولەکە و مەسیحی و هاوبەش پەیدا کەران و دوو پووێکان بکەن بە دۆستی خۆتان! هانا مەبەنە بەر ئەوانە کالتەو قەشەری بە نایینەکیان دەکەن و شەریعت و یاسای نایینەکیان پێ کالتەو گەمە، بە هیچ جۆرێک ئەوانە مەکەنە سویند خوار و یارمەتەری خۆتان! چونکە کەسێک کالتەو گەمە بەشتێک بکا دیارە دژیەتی و بڕوای پێ نیە و دووژمنی پەپەرە کارانیەتی، تەنانت ئەگەر بەروالت خۆشەوێستیشیان نیشاندا نێوە پێیان باوە مەکەن و مەیانکەن بە دۆست و سویند خوار و خۆتان!

بێ گومان ئیسلام لە گەڵ ئەهلی کیتابدا شتێوە مەلس و کەوتێکی بە کارمێناوە جیاوازی لە مەلس و کەوت کردنی لە گەڵ کافرەکانی عەرەبدا، ئەوەتا: خواردنی خۆراکی ئەهلی کیتابی بە حەلال داناو بۆ موسولمانان و مەرەکردنی ئافەرتیان بۆ حەلال کردوون و ناوی ئەهلی کیتابی ئی ئاون، عەرەبە بێ بڕواکان بە (کوففان) یان بە (موشریک) ناودەبا، چونکە ئەمان لە بەر بێت پەرستیایان لە شیرک و کوفردا رۆچوون و کافرێتی تییاندا رەگی دا کوتاوە، بەلام ئەهلی کیتاب کافرێتەکیان ئەصل نیە و بەسەریان دا هاتوو!

﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُتُمَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ نئی کۆمه لی موسولمانان! خۆتان
 بپارێزن له سزای خودا، دۆستایه تی ئه وانه مه کهن که بیروباوه پتانیاں به لاه
 گالته و گهمه یه، مه یانکه ن به په ناگا و پشستیوانی خۆتان، نه گهر ئیوه به راستی
 بیروباوه پ دامه زراو و ریزی بپیاره کانی ئیسلام ده گرن و پا به ندی سنووره کانی
 یه زدانن و ئیمانان پته وه به و نایینه ی که نه وان گالته ی پی ده که ن! پشت
 به و کۆمه له له خۆدا یاخی بووه مه به ستن! |

مه روها ﴿وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا﴾ مه رکاتی بانگیژ
 بانگی موسولمانانی کرد بۆ نوێژ نه و که سانه ی دۆستایه تیتانیاں لی قه ده غه
 کراوه که نه هلی کیتاب و کافره کانی عه ره بن گالته به بانگده ره که و
 بانگه که ده که ن ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ﴾ نه و گالته کردنه یان به نایین و
 بانگه وازی بۆ کردنی به هۆی نه وه وه یه: که مانای نایین خودا په رستی
 نازانن، بی عه قل و هۆشن، له شه ریه ت و یاسای خودا تی ناگه ن، نه مه
 ره وشت و پیشه ی شوینکه توانی شه ی تانه، که گوئیان له بانگ ده بی رو
 وه رده گیتن مه تا گوئیان لی نه بی!

نه مجاره نئی (محمد!) بکه و گفت و گۆ مونا قه شه یان له گه ل دا بکه
 ﴿قُلْ أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَقْمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللَّهِ﴾ به نه وانه ی گالته به
 نایینه که تان ده که ن بلی: نایا ئیوه نه وه له ئیمه ده که ن به عیب و له که ؟ که
 به وای راست و پته ومان به خودا هیناوه ؟! ره خنه ی نه وه مان لی ده گرن که
 به ومان به خودا و پیغه مبه رانی مه یه ؟! ﴿وَمَا أُنْزِلَ إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ مه روها نه وه مان
 لی ده که ن به له که که ئیمانمان به و قورئانه مه یه، که نێردراوه بۆ سه رمان
 ﴿وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ﴾ مه روها نه و نامه ئاسمانیانه ش که له وه پیش نێرداون
 بۆ سه ر گه له کانی تر، ده ی نه م بیروباوه پره مان نابیته عیب و شایانی ره خنه
 کرتن نیه ﴿وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ لَاسِقُونَ﴾ واته: ره خنه گرتنتان لیمان له بهر به روا
 استی ئیمه و ئیمان هینانمانه و له بهر نه وه شه که ئیوه زۆریه تان له نایین

دوودن و حقیقه تی نایین ناگادار نین، نهو نایینهی هه شتانه بریتیه له روالتهکاری و ده مارگیری و داب و نه ریتی بۆش و بی بایه خ!! نه مجار په روه ردگار وه لای کالته پی کردنه که یانی دایه وه و فهرموی: ﴿قُلْ هَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّثْنُ ذَلِكَ﴾ پتیا ن بلئی: نایا پیتان بلیم: نهی کالته که ران و فیتنه جویان: که دلین: پیمان و انیه نایین له نایینی ئیوه خراپتر هه بی! پیتان بلیم چ کاریک له وه خراپتره؟ هه والتان بده می کئی خراپتره له خاوهنی نهو نایینهی که ئیوه رقتان لیتیه و کالتهی پی ده که ن؟ ﴿مَثْوًیٌّ عِنْدَ اللَّهِ﴾ له بارهی تۆله و سزای خراپه وه لای خودا ﴿مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ﴾ نهو خراپهی نهو که سهیه که خودا نه فرینی لی کردوه و له رحمتی خوی دووری خستبونه و وه و رقو خه شمی لیتانه، ﴿وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرْدَ وَالْخَنَازِيرَ﴾ گئی پای له و نامه ردانه چه ند مه یمون و به رازیک چه ند یکیانی لی گۆپین، له روخساری ئاده میزادییه و کردنی به مه یمون و به راز ﴿وَعِبَدَ الطَّاغُوتَ﴾ هه ند یکیانی لی کردن به گۆیره که په رست و شه ی تان په رست و بته په رست و مله و په رست هتد ﴿أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ﴾ نه وانهی که نه و ره و شته ناشیرینه یان هه یه و نه وه هه لویست و بیرو باوه ریانه، نه وانه جیکایان خراپه و نا کامیان شه په و ریگیان لی گوم بووه و گومرا و سه رگه ردانن^(۱).

نه مجار په روه ردگار حال و چۆنیه تی دوو پوهه کان دیاریی ده کاو ده فهرموی: ﴿وَإِذَا جَاءَ وَكُمُ الْقَالُوا آمَنَّا﴾ نهو دوو پوهه جووله کانه که دین بۆ لای ئیوه به روالته و بۆ سیاست ده لیتن: بروامان به پیغه مبه رو به و قورئانهش ههیه که بۆی نیژدراوه پابه ندی فهرمان و جله و گیریه کانی نهو شه ریمه تهین! له کاتیکا نه وان ﴿وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ﴾ به

(۱) شایانی باسه و شهی (شر، اضل) که مانا که یان زید و پاساودانی تیدایه لیره دا، له سه رمانای خویان که بابی (افعل التفخیل) هه نه ماتون بلکه و ده کو ده لیتن: بۆ موشاکه له و موقجارات له به وای نه وان دا به شه یوهی (افعل التفخیل)

میندرلوان: کو له شه یوتیکی تردا ده فهرموی ﴿اصحاب الجنة يومئذ خير مستقرا واحسن مقيلا﴾ الفرقان/ ۷۴.

کافری هاتون بۆ لای ئیتوه و هه ر به بیرو باوه پری کافریه تییه وه چوونه
ده ره وه، نه صیحه ت و ئامۆژگاری ئیتوه بۆیان تیفکرین و سه یر کردنیان له
هه لسو که وتی ئیتوه هه یچ کاری تی نه کردوون، بیرو باوه پری کوفرو خیانه تیان
نه گه رپاوه، وا ئاویتیه ی کوفرو گومپایی بوون نه و کاته ی هاتوونه لای تۆو نه و
کاته ی چوونه ده ره وه بیرو باوه پریان تۆز قالیگ نه گه رپاوه، له کوفرو گومپایی
خۆیان نه هاتوونه خواری، نه مه ره وشتیکی سه ره کی دوو پوه کانه: به رواله ت
خۆ به موسولمان و خواناس ده خه نه پێش چاوی موسولمانان و دلشیا ن به
کوفر داپۆشراوه . پێشه یان فرت و فیل و ته له که بازییه، وه کوو له ئایه تیکی
تردا ده فه رموی: ﴿واذا لقوا الذين آمنوا قالوا آمنا، واذا خلا بعضهم الى
بعض قالوا، اتحدثونهم بما فتح الله عليكم؟﴾ البقرة/ ۷۶ نه وانه سه ره سهری
نه بله و نه زان و که و ده نن، چونکه ناتوانن نه یینی دلایان له خودا بشارنه وه
﴿والله اعلم بما كانوا یکتُمون﴾ خودا له خۆیان زاناتره به نه یینی ناو دلایان،
زاناو خه به رداره به وه ی له دلایان دا خه شاریان داوه، جا با نه وان به رواله ت
به پێچه وانه ی راستییه وه خۆ ده رخه ن و چاوبه ست له خه لگ بکه ن، دلنیا بن
خودا زانایه به هه موو نه یینی که و (ناگای له مارو میرو هه یه) له خۆیان باشت
ناده میزاده کان ده ناسی، له سه ر کرده وه کانیا ن به ته واوی پا داش و سزایان
ده داته وه .

ئەمجار باسى ئىشى خراپەتريان دەكاو دەفەرموى ﴿وترى كثيرا منهم﴾
ئەتو دەبىنى ئەى (محمدا!) يان ئەى بيسەر! تۆرىي تۆرى ئەو جوولەكەو
دووپووانەى: كە گالتە بە ئايىنەكەى تۆ دەكەن وقەشمەرى يان بە بانگو
بانگەوازىي ئىسلام دى ﴿يسارعون في الإثم والعدوان﴾ پەلە دەكەن ل
ئەنجامدانى ئەو تاوانەى كە تىياندا نوغرى بوون، ھەمىشە بە كوردەو ھەو بە گوته
خەرىكى ئەنجامدانى ستم كىردن و سنوور بە زانندانن و زيانگە ياندن بە مەردووم
ورتىيازى ئىسلامن، دەست درىژى دەكەن بۆسەر خەلك، ئازارى ھەزاران

ده دهن، دژی نایینی خوداو په پړه و کارانی ده دویڼ ﴿وَأَكْلَهُمُ السَّحْتُ﴾
 هه روه رها په له ده که ن بۆ خواردنی شتی حرام و نامه ردانه، کۆ له هیچ
 شتیکی حرام - کرده وه بی یان گوته - ناکه نه وه، هه شتیکی زیانی دین و
 دونیای تیدا بی نه وان نه نجامی ده دهن، تا بینه قاقایان له تاوان دا
 نوعر و بیون، هه کاریکی حرامیان بۆ هه ل بکه وی خیرا ده یقوزنه وه به بست
 به سه ریوه ناچن و به قوتاری ناده ن ﴿لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ به راستی
 خراب کرده وه په که، نه و نیشه ی: که نه وان ده یکه ن! هه شتیکی ره وشت تیک
 بداو زیان تال بکاو کۆمه لگا بشیویڼی نه وان تیدا ده ست و کار به ده سته، به د به خت نه و
 کۆمه لگایه که که نمونه ی نه وانه ی تیدا بالا ده ست و کار به ده سته، به د به خت نه و
 که لو نه ته وه یه: که نه و جوړه که سانه ی تیدا هه ن و که س نیه به رگریان بکاو
 جله و گریان لی بکا، ناموژگاریان بکا، بۆچی زاناو روشنبیرو پیاو ماقول و
 مه لاکانیان لیتان ناکه ونه خو و بهر په رچیان ناده نه وه! بۆچی فرمان به
 چاکه و جله و گیری له خرابه وه کوو پیویست نه نجام ناده ن؟؟ بۆ نه وه ی
 گرو و تاقمی شه پخوازو روختنه ری ناوا په یدا نه بن ﴿لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ
 وَالْأَحْبَلُّ﴾ بۆچی ره به ن و پیاو چاک و مه لاکانیان نه هیان لی ناکه ن و نه و
 خرابه کارییه یان لی قبول و دل ده که ن؟ بۆچی زاناو روشنبیره کانیان جله و گیری
 یان لی ناکه ن ﴿عَنِ الْوَلَمِ الْإِثْمِ﴾ له وتی درو و ختان و کالته کردن به نایینی
 نیسلام ناوا جله وی خرابه کاریان بۆ شل ده که ن؟ ﴿وَأَكْلَهُمُ السَّحْتُ﴾ بۆ
 ریگیان ده دهن ناوا حرام خوړی و به رتیل کاری له ناویان دا بلاویبته وه؟
 بۆچی ناپه زایی خو یان به رامبه ر نه و کرده وه ناشرینانه یان ده رنابرن؟ بۆچی
 فرمان به چاکه و جله و گیری له خرابه یان پاشکوئی خستوه؟ ﴿لَبِئْسَ مَا كَانُوا
 يَصْنَعُونَ﴾ به راستی کاریکی خرابه نه وه ی که نه و به ناو زاناو پیاو چاک و
 روشنبیرانه یان ده یکه ن! هه لو یستیکی نا مه ستولانه یان هه یه که نه و نه ده به
 کارامه یی و لیزانی و ساخته چییه تی خو یان له کاری پیروزی فرمان به چاکه و

نه‌هی له خراپی دزیوه‌ته‌وه! ئیبنو عه‌بیاس ده‌فه‌رموی: له قورئان دا له‌م
 نایه‌ته‌ی هه‌په‌ش ئامیز تر تیدا نیه، که ئاوا سه‌رزه‌نشتی زانایان بکا؛ ئه‌مه
 لۆمه‌یه‌کی توندوو تیژه. بۆ عوله‌ماو ئامۆژگاری که‌ران کاتیک که‌مته‌رخه‌می
 بکه‌ن له بانگه‌وازی و ئامۆژگاری کردنه‌که‌یان دا، واز له جله‌وگیری کردن بێنن
 له‌و خراپه‌و خراپه‌ کاریبانه‌ی که‌ کۆمه‌لکا ده‌شیوینن، تاکو کۆمه‌ل تیک
 ده‌ده‌ن!! ئه‌رکی سه‌ر شانی زاناو رۆشنه‌بیران و کار به‌ده‌سه‌ست و لێپرسراوانه
 که‌ له‌م سه‌ر کۆنه‌ کردنه‌که‌ی: که‌ ئاراسته‌ی زاناو مالمه‌کانی جووله‌که‌ کراوه
 که‌ک وه‌ریگرن و بزائن: ئه‌مه‌ ئامۆژگاری و هه‌په‌شه‌شه‌ بۆ هه‌موان، نه‌ک هه‌ر
 به‌ته‌نیا بۆ ئه‌وا نو به‌س.

ناشرینترین قسه‌و بووغتانی جووله‌که‌و، دوورنایه‌تی

ئاوخیان، پاداشی لیمان و باومریان

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ
 مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ
 مِنْ رَبِّكَ طُفَيْنَا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ
 فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ عَمِنُوا
 وَأَتَّقُوا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَآذَخَلْنَاهُمْ جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿١٥﴾
 وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ
 لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ

مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

پاش نه وهی یه زدان بری هه لوئست و کرداری جووله که کانی باس کرد، وه کوو په له کردن له نه جامدانی کاری خراپ و خواردنی مالی حرام، نه مجار باسی ناشرین ترین ره وشت وه لوئستیان ده کا نه ویش نه وه یه که جورنه ت ده کن سیفه تی به خیلی وه پالّ خدا بدهن! که هیچ هوشمه ندیک قسه ی وا نه به جا نا کاو زاتی ناهینّ بووختانی ناوا بکا.

طه به رانی، ئینو ئیسحاق له ئینو عه بیاسوه ده گپنه وه ده فره موی: پیاوئیک له جووله که ناوی نه بیاشی کوپی قه یس بوو وتی خودا به خپله و به خشنده نیه^(۱)! ئیتر په روه ردگار ئه م نایه تی نارد خورای: که ده فره موی: ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ﴾ جووله که کان ده لئن: خودا دهستی وا له کۆت که له پچه دایه، به هوی نه وه توشی ده ست قوچاوی و چروکی بووه! کاتیک به هوی بپوا نه کردنیان به په یامی پیغه مبر توشی ده ست کورتی و کیشی سامانی بوون هه ندیکیان (ئهم شه کره یان شکاند) نه که هه موویان به لام وته که وه پالّ هه موو که له که دراوه، چونکه نه ته وه هاریکاری وته کافولی ئیجتیماعی هه یه له ناویان داو ئه م جوړه قسانه سه رچاوه له بیروباوه پی گشتی ناویان هه لّ ده گری، بویه نه گهر یه کیکیان کرده وه یه کی کرد پالّ هه موو نه ته وه که ده دری! ﴿غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعْنُوا بِمَا قَالُوا﴾ دهستی خوین که له پچه کری و خیر له دهستیان نه بیته وه، خوین رزو چروکن به هوی نه و قسه نابه جیبیه یان: میژووش ده ری خست که تا ئیستا هیچ نه ته وه یه که نه بووه به نه ندازه ی جووله که به خپلو چروک بن. یان ده گونجی وشه ی (غل) له سه رمانای خوی بی، ماناکه شه وه بی که دووعایان لی بکا بلی: هه میسه

^(۱) نه بو شمیخ ئینو حه ییان له ریگه یه کی ترمه له ئینو عه بیاسوه ده گپنه وه ده فره موی: ئه م نایه ته ده رباری (فه نحص) ی سه ره که خیلی به نو قه ینوقاح هاتوته خورای عه کره مهش هه روا ده لی:

دهست به ڪوت و زنجير بن، له دنيا دا زير دهسته و نيل و چه وساوه بن، له قيامه تيشا له دوزخ دا ڪوت و زنجيري ٿاگرو ٿا سنيان له دهست بڪري.

نه مجار په روه ردگار بيرو بچونه ڪه يان رت ده ڪاته وه و ده فهرموي: ﴿بل يداه مبسوطان﴾ به لكو په زدان دهستي به خششي هه ميشه ڪراوه و په خشاينده يه، ده رگاي خه زينه ي ره حمه تي فراوان و ڪراوه يه ﴿بنفق كيف يشاء﴾ ده به خششي چوني بوي، ڪه نجينه ي هه مو شتي ڪ لاي خويه تي، هه مو نيعمه تي ڪ دروست ڪراوي نه وه له نه وه وه يه و به س، ٿا ڪ و ته نيا و بي هاوتايه، رزق و رزي ڪيانله به ران هه مو ي به دهست نه وه، وه ڪو له شوينتي ڪي تر دا ده فهرموي: ﴿واتاكم من كل ما سألتموه وان تعدوا نعمة الله تحصوها ان الانسان لظلوم كفار﴾ ابراهيم / ٣٤.

نه مجار ڪاريگري قورٿان له سهريان ديار ي ده ڪاو ده فهرموي: ﴿وليزيدن كثيرا منهم ما أنزل إليك من ربك طغيانا وكفرا﴾ دلنيا به و بزانه: نه و قورٿانه ي بق تو نيردراوه، نه و نيعمه ت و فخره ي به تو به خشراوه، گو مپايي و ڪو فر بق نه و ان زياد ده ڪا: له ڪاتي ڪ دا موسولمانان به وايان پي پته و ده بي و ڪرداري باشي پي زياد ده ڪن، زانستي به سوودي لي وه رده ڪرن، ڪافرو جو له ڪه ڪان هه سووداني خوت و ڪه له ڪه ت، گو مپايي و ڪو فر ي پي زياد ده ڪن و پتر سه ر ليشيواو ياخي ده بن، وه ڪو له ٿايه تي ڪي تر دا ده فهرموي: ﴿قل هو للذين آمنوا هدى وشفاء والذين لا يؤمنون في اذانهم وقر وهو عليهم عسى، اولئك ينادون من مكان بعيد﴾ فصلت / ٤٤، يان ده فهرموي: ﴿وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين، ولا يزيد الظالمين الا خسارا﴾ الاسراء / ٨٢ له ڪاتي ڪا قورٿان ره حمه ت و شيفاي دلي موسولمانانه ده بيته مايه ي گو مپايي و نه گه تي بق ڪافره ڪان.. سزاو تو له ي خدا له پاساوي نه و هه مو تاوان و قسه ناشرينانه ياندا زقرو هه مه جودن به گو يره ي ڪرده وه ڪانيان سزيان ده داو تو له يان لي ده سستي لي ده دنيا و قيامه ت دا ﴿والقينا بينهم

العداوا والبغضاء إلى يوم القيامة ﴿خستوومانه ته نیتوان کۆمه لانی جووله که و
کاورانده وه دووژمنایه تی و دژایه تی کردنی به کتری، هر کۆمه لیکیان دژی
کۆمه له که ی تریانه، هرگیز دانویان پیکه و» ناکۆلی و په یوه ندی دۆستایه تی
یان له نیتوان دانیه، وه کوو ده فرموی: ﴿تَعْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى﴾
الحشر/۱۴.

میژوی کۆن و نویش ئه و راستییی چه سپاندوه و که ل به لکه و رودای
شهره چینایه تی و شهره ئایینی و شهره داگیرکه ر کانینانی له دوو توئی
خۆی گرتوه و که واهی ناکۆکی و پچرپچری ناو کۆمه لانی مه سیحی و جووله که
ده دهن، به وهش هه له خه له تی: که ئیستا له سه ر داگیر کردنی خاکی
فه له ستین په کیان گرتوه، ئه وه شتیکی کاتییه و به ر قه رار نابی! ﴿کَلِمَا
أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ﴾ هر کاتی بیانیه ی فرت و فیل له پیغه مبه رو
موسولمانان بکه ن، قیتنه به رپا بکه ن و شهره هه لگیرسینن، دووژمنایه تی بخه نه
نیتوان که ل و نه ته وه کانی تره وه، ناگری شهره خوش بکه ن، له دهره وه و ناوه وه
خودا ریسوایان ده کاو فرت فیله کانینان بو خۆیان ده که رینیتته وه، جا یان
هه ول و ته قه لا کانینان بی سوود ده بن، یا خود موسولمانان یان به سه ردا زال
ده کا! له په راوه کانی میژوی ئیسلام له کتیه بکهانی سپرده دا زۆر له و باسانه
هه په که جووله که کان موشریکه کانینان هه ل ده نان بو ئه وه ی هیرش بکه نه
سه ر پیغه مبه رو هاوه لانی: هه یان بوو رۆمه کانی هه ل ده نان بو ئه وه ی
په لاماری موسولمانه کان بده ن، هه یان بوو په نای ده دا به دووژمنانی
موسولمانه کان و دیحه واندنه وه و یارمه تی ده دان وه کوو که عبی کوپی
نه شره ف! | هۆی سه ره کی ئه م دژایه تییه چه سوودی و ده مارگیری بوو
هه روه ها زانا و ره به نه کانینان ترسی ئه وه یان هه بوو: که به هۆی بلایه یه وه و
سه قام گیر بوونی ئایینی ئیسلام و سه رکه وتنی: ئه و ئیمتیازاته ئایینی و
عیلمییانه ی پتوه ی ناسرا بوون له ولاتی حجازدا له کیسیان بجی! که وابهو:

دووژمنایه تی یان بۆ موسولمانان دووژمنایه تی به کی سیاسی و ره گه زایه تی بوو، دژایه تی به کی هه لقولاو له نایینه وه نه بوو، بۆیه له دواپی دا له ولاتی شام و نه ده لوسدا جووله که کان په یوه ندیه کی باشیان له گه ل موسولمانه کاندایه پیدایه کرد، دواپی نه وه ی که دادپه روه ری بیان لی بینین و نه و ستم و نازاره ی له رومه کانه وه پتییان ده گه ی موسولما نه کان لایان بریدوو مرقانه له گه لیاندا جوولانه وه: هه روه ها دووژمنایه تی نه صرائیه کان بۆ موسولمانه کان له چهرخی به که می نیسلامی دا رامیاری بوو نه ک نایینی، نه م دژایه تی به له نیوان موسولمانان و رومه داگیرکه ره کانی ولاتی شام و میصر دا توندتر بوو، مه سیحیه دانیشته وه کانی نه م ناوچانه مه یلیان زیاتر به لای موسولمانه کانه وه مه بوو، به تاییه تی که زۆر زه برو زه نگیان له رومه کانه وه پی گه ییشته بوو، گه لیک ستم میان لی کردبوون و بتمان هشیان به دادپه روه ری موسولمانه کان په پیدایه کردبوو، نه مه ش دیارده یه کی روونی ناو ئاده میزاده، هه میشه وچاویان له به رژه وه ندی خویانه و له روانگی نه و به رژه وه ندیانه وه په یوه ندیه کانیان جۆش ده ده ن! که وایی پیویسته نه و دژایه تی به نه که ین به صیفه تیکی زاتی بۆ خویان، یان بۆ نایینه که یان، با خوینه ر چاوه پوانی بکا که پاش چهند نایه تیکی تر په روه ردگار بۆخوی شایه دی نه وه ده دا که مه سیحیه کان تریکترین گهل و نه ته وه ن له باره ی خۆشه ویستی و دانستایه تی کردنی موسولمانانه وه، نه مه ش نه وه ده چه سپینی که دژایه تی بییه که دژایه تی به کی رامیاری و سیاسییه و هه لقولاوی نایین نیه.

﴿وَيَسْهَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا﴾ واته: نه و جووله کانه که دژایه تی پیغه مبه رو هاوه لانی ده که ن، ناگری شه رو فیتنه یی هه ل ده گیرستین، وه نه بی مه بستیان راست کردنه وه ی نه خلاق و ره وشت بی، یان بۆ به رژه وه ندی ولات و ناوه دان کردنه وه بی، به لگوو مه به بستیان دژایه تی کردن بلاوکردنه وه ی فه سادو به دره وشتیه، ده یانه وی موسولمانان یه ک نه گرن و له نه زانیه وه نه گوینزه وه

بۆ ژیر پۆشنایی عیلم و زانست له بت په‌رستییه وه نه‌بنه یه‌کتا په‌رست هه‌ول
 ده‌ده‌ن فیل و ته‌له‌که له موسولمانان بکه‌ن، گومان بخه‌نه بیرو باوه‌ریان هه‌وه،
 هه‌سوودییان پێ ده‌بردن، هه‌زیان لێ بوو ئیمتیازات و به‌ژوهندییه‌کانیان
 به‌رده‌وام بێ ﴿والله لا یحب المفسدین﴾ په‌روه‌دگار هه‌رگیز هه‌سادکارانی خۆش
 ناوێن، کرده‌وه‌کانیان باش نا‌کاوه‌ول و کۆششه‌کانیان سه‌رکه‌وتو نا‌کا،
 چونکه نه‌وان دژایه‌تی حیکمه‌تی خودا ده‌که‌ن که ده‌یه‌وی ئاده‌میزادان رێک و
 پێک بن، ولات ئاوه‌دان بکه‌نه‌وه، بۆیه په‌روه‌دگار هه‌موو پیلان و فرت و
 فیلێکی نه‌و ناخه‌ز به‌ ئیسلامانه‌ی پووج کرده‌وه، موسولمانه‌کان که یه‌کیان
 گرت و به‌هۆی ئیسلامه‌وه‌ حالیان باش بوو، حالی کهسانی دیکه‌شیان باش
 کرد، له هه‌ر ولات و هه‌ریمێک که نه‌وان تێیدا بالا ده‌ست بوون، زه‌وییا ئاوه‌دان
 کرده‌وه، به‌لام هه‌رمانه‌وه‌ واکانی که لانی تر وێرانکه‌روسته‌مکار بوون، به‌لێ
 ئیسلام هه‌رمان به‌ په‌یره‌وه‌کارانی ده‌کا راستال و رێکخه‌ر بن به‌ باشترین
 شیوه، نه‌مه‌ش ره‌وشتیکه‌ خودا خۆشی ده‌وی جا که موسولمانان به‌م ته‌رکه
 پیرۆزه‌یان هه‌ستان و په‌یره‌وی ئایینی ئیسلامیان کرد، خوداش یارمه‌تی‌دان و
 به‌سه‌ر هه‌موو دوورمنانیاندا سه‌ری خستن!

هه‌روه‌ها ته‌ورات و ئیجیلیش بۆ هیدایه‌تدانی ئاده‌میزاد هاتون، بۆ
 راستال کردن و رێکخستنی ئاده‌میزاد نیردراون، په‌یره‌وه‌کارانیان بۆیه له‌و
 رۆژگاراندا بوون به‌ موفسید، چونکه وازیان له‌ شوێنکه‌وتنیان هێنا، وه‌کوو
 چۆن له‌م رۆژگاراندا موسولمانان وازیان له‌ شوێن که‌وتنی قورئان هێناوه‌و
 رویان وه‌رگێرا له‌و ئامۆژگارییه‌ی ئاراسته‌ی ئاده‌میزادانی ده‌کا، ئیتر ته‌ختی
 به‌ختیان وه‌رگه‌راو دوورمن به‌سه‌ریاندا زال بوو، بوونه ژیر ده‌سته‌ی بێگانه‌و
 ولاتیان داگیر کرا! به‌لام وێرای نه‌و خراپه‌کارییه‌یان په‌روه‌دگار ده‌رگای
 تۆبه‌و که‌پانه‌وه‌ی لێ دانه‌خستبوون، به‌لکوو به‌خۆیان دا بچنه‌وه، واز له
 تاوانکارییه‌ی به‌هێنن، وه‌کوو ده‌فه‌رموی: ﴿ولو أن أهل الکتاب آمنوا واتقوا﴾

نه گەر نه ملی کیتاب برپای ریک و پیکیان به خوداو به پیغه مبر بکردایه و
 پابه ندی فرمان و جله و گرییه کانی قورئان بوونایه، خویان بپارستایه له و
 تاوانانه ی **﴿ثاویته ی بوو بوون وازیان لی بهیتانایه ﴿لکفر﴾ عنهم سیئاتهم﴾**
 تاوانه کانیانمان رهش ده رکرده وه له توله ی نه و گوناها نه ی نه جامیان داو
 خوش ده بووین **﴿ولادخلناهم جنات النعیم﴾** ده مانخستنه ناو به هه شتی
 رازاو وه خوشه وه! بۆ خویان تییدا خوشییان بچیشتایه! ناخوشیمان له سه ر
 لا ده بردن و خوشی و کامه رانیانمان ده دانی **﴿ولو أنهم أقاموا التوراة
 والإنجیل﴾** نه گەر نه ملی کیتاب گورانکاریان له ته ورات و ئینجیل دانه کردایه و
 چۆن له خوداو بۆیان هاتون ناوا بیان پاراستنایه و کاریان پی بکردنایه و
 پابه ندی فرمان و جله و گری یه کانیان بوونایه **﴿هندی له ده قه کانیان
 جه خت کردنه له سه ر یه کتا په رستی وموژه دانه به هاتنی پیغه مبری ئاخر
 زه مان ﴿وما أنزل إليهم من رهم﴾** هه روه ها برپایان به قورئان بیتنایه و کاریان
 پی بکردنایه و شوین ریبازی پیغه مبر بکه و تنایه **﴿لاکلوا من فوقهم ومن تحت
 أرجلهم﴾** په روه ردگار رزق و رزقی بۆ گوشاد ده کردن و له ئاسمانه وه باران و
 به ره که تی بۆ ده باراندن و زه ویش خیر و خیراتی بۆ فره ام ده هیئان، به تیرو
 ته سه لی له به رو بوومی جۆراو جۆره یان ده خوارد، له هه موو لایه که وه رزق و
 رزقییان به سه ردا ده باری! وه کوو له شوینتیکی تردا ده فره موئ: **﴿ولنؤان
 اهل القرى امنوا واتقوا﴾** **﴿عليهم برکات من السماء والارض﴾**
 الاعراف/ ۹۶ ئیبنو عباس ده فره موئ: **﴿لاکلوا من فوقهم﴾** یانی ئاسمان
 بارانی ته واو له کاتی خۆی دا بۆ ده باراندن **﴿ومن تحت أرجلهم﴾** یانی زه وی
 به ره که تی خۆی بۆ ده رده خستن.

جا وه نه بی نه ملی کیتاب هه موویان یه که هه لویتو یه که بیروباوه رپیان
 هه بی، به لکوو له کرده و باوه ردا جیاوازییان له نئوان دا هه یه: **﴿منهم أمة
 مقتصدة﴾** تاقمیکیان هه یه میانه ره و راستال و خودا په رستن، وه کوو

عه بدوللای کورپی سه لام و هاوه لانی له جووله که، یان وه کوو نه ججاشی
وهاوه لانی له مه سیحیه کان ﴿و کثیر منهم فاسقون﴾ زۆریه ی زۆریشان له
سنووری نایین ده رچوون و هه لویست و کردوه و گوشتاریان نامهردانه و فیتنه
نامیزو گومراییه.

زۆر نایه‌تی تر هه ن نهوه ده چه سپینن که بری له نه هلی کتاب میانه ره و
راستالن و وه کوو ده فره موی: ﴿ومن قوم موسى امة يهدون بالحق وبه يعدلون﴾
الاعراف ۱۵۹ یان ده ربارده ی شوینکه توانی عیسا ده فره موی: ﴿هاتینا الذین
امنوا منهم اجرهم و کثیر منهم فاسقون﴾ الحديد ۲۷.

به راستی نه و جووله کانه که لیککی سه یرو سه مه ره بوون، کرده وه ی خراب
نیه نه یان کردبی، زیانیان به هه موو که س که یاندوه به لکوو پیغه مبه رانیش له
ده ستیان رزگاریان نه بووه، چه ند پیغه مبه ریان به شیوه ی درنده یی شهید
کردوه، نه نانه ت له خوداش رازی نه بوون! چه ند صیفه‌تی ناشرین و
نه گونجاو یان وه پال داوه!

**فرمانی په روو رزگار به پیغه مبه ره که یاندنی په یاسه که ی و
بانگه وازی کردن خامو ن لهه کان بو لیمان هینان به پیغه مبه ره**

﴿يَتَأْتِيهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ

رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾

قُلْ يَتَأَهَّلَ الْكِتَابَ لَسْتُ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا

أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ

طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَىٰ مَنْ آمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

﴿۶۷﴾

له نایه ته کانی پیشوودا نه وهی روون کرده وه: که زوری بهی زوری نه و
خه لکه فاسق و گومراو یاخین و که میکیان خودا په رست و راستان، له م
نایه تانه ی دوايي دا فرمان ده کا به پیغه مبه ر که گوی به زوری گومراو له
خودا یاخی بووه کان نه دا، له فرت و فیل و پیلانه کانیا ن نه ترسی، بانگه وازی
خوی رابگه ی نه و نه پنی و کاره ناشرینه کانی نه هلی کیتاب و کافران بخاته
رو، چونکو خودا ده پیاریزی له فرت و فیله کانیا ن و ناتوانن زیانی پی
بگه یه نن.

نه بوو شایخ "نه بوو حه بیان" له حه سنی به صریبه وه ده گپړته وه
ده لی: پیغه مبه ر ۱۱۱ فهرموی: په روه ردگار منی به په یامیکه وه ناربو
نه رکیکي خسته سر شانم که به ته وای تینم بۆ هات و ترسام و زانیم که خه لک
به دروم ده خه نه وه، نیت خودای مه زن نه وه ی پی راگه یادم که په یامه که م
ده گه یه نم به ته وای یان سزام ده دا، نیت نه م نایه ته هات خوار ی که
ده فهرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ نه ی پیغه مبه ری
ره وانه کراو! نه و په یامه ی بۆت نیردراوه به ته وای و ده ست به جی بیگه یه نه
به و خه لکه و دوا ی مه خه: له که سیش مه ترسی، هیچ که س ناتوانی زیانت پی
بگه یه نی! پیغه مبه ر ۱۱۱ نه رکي سر شانی خوی به نه و په پی لی بووردوویی وه
ره دام هیتا، به باشرین شیوه په یامی خوی راگه یاند... نیمامی بووخاری له
کاتی ته فسر کردنی نه م نایه ته دا له عانیشه و ده گپړته وه، ده لی: عانیشه
فهرمویه تی: هر که سیک بووی گیرایه و ۱۱۱ پیغه مبه ر شتیکی له په یامه که ی

شاردۆته وه نه یگه یاندووه درۆ ده کا! ئیمامی موسلیمو تیرمذی و نه سائیش
هه مان ریوایه تیان کردووه!

له هه حیهین دا دووباره له عایشه وه گێڕداروه ته وه ده لی: نه گهر
پێغه مبه ر ﷺ بیویستایه بڕێک له په یامه که ی بشاریته وه نایه تی ﴿وَتَغْضَىٰ فِي
مَا اللَّهُ مَبْدِيهِ، تَغْضَىٰ النَّاسُ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَغْشَاهُ﴾ الاحزاب/۳۷،

ده شارده وه ده رباره ی ماره کردنی زهینه ب هاتۆته خوارێ

ئیبنو نه بی خاتم له موحامیده وه نه قل ده کا ده لی: کاتیک نایه تی
﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ هاته خوارێ پێغه مبه ر ﷺ
کرده باره گای په زادن و فه رموی خودایه! من چی بکه م ئه من به تاقه
که سی و نه وان زۆر، گه له کۆمه کێم لی ده که ن! ئیتر نه مه هاته خوارێ: که
ده فه رموی: ﴿وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ لَمَّا يَبْلُغْتَ رِسَالَتَهُ﴾ نه گهر ده ست به جێ نه و
قورئانه ی بۆت نێردراوه به بی ترس به خه لکی نه گه یه نی، نه و نه رکه ی
خراوه ته سه ر شانت به رێک و پێکی نه جامی نه ده ی، به م جوړه شتیکی لی
بشاریته وه با بۆ ماوه په کیش بێت- نه وه نه رکی پێغه مبه رایه تی خۆت
نه نجام نه داوه و په یامی خۆت نه گه یاندووه!!

حیکمه ت له فه رمان کردن به پێغه مبه ر که په یامه که ی بگه یه نی و جه خت
کردنه وه له سه ر فه رمانه که که ده فه رموی: نه گهر هه ندیکي لی بشاریته وه
وه کوو نه وه وایه: هه مووی شار دبیته وه و نه رکی سه ر شانی خۆی نه نجام
نه دای، له کاتیکدا پێغه مبه ران دوورن له تاوان و سه رپێچیکردنی فه رمانی
خودا، پارێزراون له وه ی به شیک له په یامی بۆ لا نێردراویان پاشگوێ بخن،
مه به سه ته که نه وه یه: که له پێغه مبه ر بگه یه نی که راگه یاندنی په یامی خودا
نه رکیکي پێویست و جه خت له سه ر کراوه، به هه یج شیوه یه ک ناگونجی
پێغه مبه ر به ئیجتیهادی خۆی هه ندیکي لی دوابخات بۆ ماوه یه ک، به لکوو
پێویسته ده ست به جێ و بی سی و دوو په یامه که بگه یه نی! پێویسته

موسولمانانیش ئەم حەقیقەتە بزانو تێیاندا نەكە ونە را جیاییەوہ جا بۆیە پێغەمبەر ﷺ ھەر نیگاہی کی بۆ بہاتایە دەست بە جیّ رای دەگە یاندو بۆ خەلكەکی شی دەكردوہ.

بووخاری ده فەرموی ئیمامی زوهری فەرمویەتی: (پەيام لە خوداوە،
لە سەر پێغه مەبرگە یاندە، لە سەر ئێمە پابەند بوونە پێوەی) نەتووی
موسولمان تێکرا شایەدی ئەو دەدەن: کە پێغه مەبر ﷺ پەيامی پێ
سپێدرای بە ئەو پەری لێتاتوییەو کە یاندووە، ئەرکی سەر شانی خۆی
ئەنجام داوە، لە گەورەترین گەورەبوونەویدا لە گەڵ موسولمانان لە هەجی
مالتاوازی دا کە نزیکەی چل هەزار لە هاو لەانی ئامادە بوون، لە وتارە
گەورە کەیدا، ئەو راستییە دووپات کردووە و فەرموی: (ایها الناس انکم
مسلون عني، فما انتم قائلون) وتیان شایەتی دەدەین: کە تۆ پەيامی خۆت
کە یاندووە ئەرکی سەر شانی خۆت ئەنجام داوە و ئامۆژگاری ئێمەت
کردووە، نیتەر پێغه مەبر ﷺ پەنجە موبارەکی بەرز دەکردووە بۆ ئاسمان و بۆ
لای ئەوانی را دەداشتووە دەیفەرموو: (اللهم هل بلغت).

نیمای نه حمد له نینو عیباسوه ده لئ: پیغمبر له حاجی
مالثاوی دا فرموی: (یا ایها الناس، أي يوم هذا؟) وتیان روژیکې پیژندو
ناستیخوانو شهر تیدا یاساغ کړاوه، نه مجار فرموی: (أي بلد هذا) وتیان:
شاری حرامه، واته! شهرې تیدا یاساغه.. فرموی: (فای شهر هذا) وتیان:
مانگی حرامه.. شهرې تیدا قده غیه. نه مجار پیغمبر ﷺ فرموی: ((فان
اموالکم ودماءکم واعراضکم علیکم حرام کحرمة یومکم هذا فی بلدکم هذا
شهرکم هذا)) چنډ جاریک نه م رستانه ی دووباره کړدنه و نه مجار په نجه ی
ومه لپړی بق لای ناسمان و فرموی: (اللهم هل بلغت) چنډ جاریک نه مه ی
وته و نه مجار فرموی: (الا فلیبلغ الشاهد الغائب، لا ترجعوا بعدي كفارا
بضرب بعضکم رقاب بعض).

نہ مجار پہرہ ردگار پشتگیریی کہ قالہ ت و زامنئ خوی بؤ پیغہ مبرہ
 رادہ گہ یہ نئ و دہ فرموی: ﴿وَاللّٰهُ يَعْصَمُكَ مِنَ النَّاسِ﴾ خودا لہ پیلان و
 ہولدانئ تہ و خہ لکہ خوانہ سانہ دہ تپاریزی و ناہیلتی و دووژمنان لیت بہ مہ رام
 بگہ ن و زہ فہرت لی ببینن، بیگومان موشریکہ کان چہ ند جاریک ہولئ تیرور
 کردنیان داوہ لہ (دار الندوة) دا بہ تابیہ تی پاش مردنی تہ بوو طالیب، بہ لام
 خودا پاریزگاری کردو پیغہ مبرہ ﴿کَؤُچِی﴾ کؤچی کرد بؤ مہ دینہ لہ دہ ستیان
 رزگاری بوو، مہ ورہا جوولہ کہ کان چہ ند جاریک پاش کؤچ کردنی بؤ مہ دینہ
 ہولئ تیرور کردنیان داوہ بہ لام مہ ولہ کانیان بی سود بووہ و پیلانہ کانیان
 بووچہ ل بوونہ وہ.

مہ بہ ست بہ پاراستنہ کہی پاراستن لہ تیرور کردنہ، کہ وابئ رخنہ ناگیرئ
 بہ وہی کہ پیغہ مبرہ لہ کافرہ کانئ مہ ککہ وہ توشی جؤرہا نازارو نہ شکہ نجہ
 بووہ لہ مہ ککہ، لہ طائف، پاش کؤچ کردنیشی بؤ مہ دینہ لہ جہنگی
 نو خودا دانئ شکاو روخساری بریندار بوو!

تیرمذی و تہ بوو شہ یخ نیینو حہ بیان و حاکیم و تہ بوو نہ عیم بہ ییہ قی
 لہ کؤمہ لیک لہ ہا وہ لانہ وہ دہ گپرنہ وہ؛ دہ لئین: پیش ہاتنہ خوارہ وہی تہ م نایبہ تہ
 پیغہ مبرہ ﴿مہ ککہ﴾ پاسہ وانی مہ بوون، عہ بیاسی مامی یہ کیک بووہ لہ وانہی
 کہ پاریزگاری لی دہ کرد، کہ تہ م نایبہ تہ ہاتہ خوارئ، نیتر پاسہ وانہ کانئ
 جواب کردن، دہ گپرنہ وہ دہ لئین: تہ بوو طالیب عادہ تی وابو: پیغہ مبرہ ﴿بؤ﴾
 ہر شوئینیک بچوبایہ پاسہ وانی لہ گہ لدا دہ ناردن، کہ تہ م نایبہ تہ ہاتہ خوارئ
 فرموی: مامہ خودا پاریزگاریم دہ کا، نیتر پیویستیم بہ پاسہ وان نیہ.

تہ نہ س ﴿دہ لئین﴾ سہ عدو حوزیفہ تا ہاتنہ خوارہ وہی تہ م نایبہ تہ
 پاسہ وانی پیغہ مبرہ ریان ﴿دہ کرد﴾ کہ تہ م نایبہ تہ ہاتہ خوارئ پیغہ مبرہ ﴿کؤچ﴾
 سہری موبارہ کی لہ پہنجہ رہ کہ وہ دہ رھیتا و فرموی: تہی خہ لکینہ! نئوہ
 برؤنہ وہ، پیویستیم بہ پاسہ وان نیہ، خودا خوی دہ تپاریزی، مہ ندیک دہ لئین:

نہ م نایہ تہ دوچار ماتووتہ خوارئ؛ جاریک لہ مکک و جاریکیش لہ مہ دینہ
 ہندی کیش دہ لئین: نایہ تہ کہ مککیہ و یہ ک جار نازل بوو، بہ لام لہ سییاقی
 تہ بلیغ کردنی نہ ہلی کیتابدا ہیندراوہ کہ پی راگہ یاندنی نہ ہلی کیتاب لہ
 مہ دینہ بوو، تا نہ وہ بگہ یہ نی کہ پیغہ مہر ﴿﴾ ہر وہ کوو توشی نہ زیہ تہ و
 نازاری کافرہ کانی مککہ بوو، توشی نہ زیہ تہ و نازاری نہ ہلی کیتابیش بوو،
 پەرودگار لہ ہر دوو تاقم و گرؤکان پاراستی و لہ ماموہی (۲۳) سالدا نہ یان
 توانی فرسہ تی لی بینن.

دیارہ نایہ تہ کہ کہ مانایہ کی گشتی تری ہہ یہ؛ نہ ویش نہ وہ یہ کہ
 دہ فہرموی: نہ ی فروستادہ و رہ وانہ کراو! نہ تو پہ یامی خوٹ بگہ یہ نہ، تو ہر
 راگہ یاندنت لہ سہرہ، ہیدایہ تہ و گہ یاندن بہ مہ بہستی بہ دہست خودایہ،
 وہ کوو لہ نایہ تیکی تردا دہ فہرموی: ﴿لَیْسَ عَلَیْکَ ہِدَاہِمۡ وَلَکِنۡ اللّٰہُ یَہْدِیۡ مَنْ یَّشَآءُ﴾ البقرہ ۲۷۲/، یان دہ فہرموی: ﴿فَاِنَّمَا عَلَیْکَ الْبَلَاغُ وَعَلَیْنَا الْحِسَابُ﴾
 الرعد ۴۰/، نہ مجار پەرودگار مؤکاری پاراستنہ کہ دیاری دہ کاو دہ فہرموی:
 ﴿اِنَّ اللّٰہَ لَا یَہْدِی الْقَوْمَ الْکَافِرِیۡنَ﴾ بیگومان خودا ہیدایہ تی گروی کافر و بی
 دینا نادا، پشتگیری نہ وانہ ناکا کہ مہ ولی تیرؤر کردنی تو دہ دہن...

نہ مجار خودای گورہ راستیہ کی تر بق نادمیزادان روون دہ کاتہ وہو،
 راستیہ کی گرنگ بہ نہ ہلی کیتاب و موسولمانان را دہ گہ یہ نی و دہ فہرموی:
 ﴿قُلۡ یَا اَہْلَ الْکِتَابِ لَسْتُ عَلٰی شَیْءٍ حَتّٰی تَقِیْمُوۡا التَّوْرَۃَ وَالْاِنۡجِیۡلَ﴾ نہ ی
 محمد! بہ نہ ہلی کیتاب جوولہ کہ و مہ سیحی - بلی: نئیوہ لہ سہر ناینیک نین
 کہ پہ سندبی ہہ تا پابہ ندی فہرمان و جلہ و گریبہ کانی تہ وارت نہ بن و بہ
 کردہ وہ جیبہ جیبان نہ کن ﴿﴾ بریتیہ ﴿﴾ یہ کتابہ رستی و کردہ وہی چاک: کہ
 بریک لہ فہرمانہ کانیان برہا کردنہ بہ پہ یامی نیسلام و شوینک و تنی
 شہریعہ تی (محمد) و برہا ہینان بہ پیغہ مہرہ رایہ تہ کہ ییو، ﴿وَمَا اُنۡزِلَ اِلَیْکُمۡ
 مِنْ رَبِّکُمۡ﴾ مہرہ ما پہ پیرہ وی نہ و قورٹانہ بکن: کہ لہ خودا وہ نیردراوہ بق

ئێوه و هه موو ئاده میزاد به گشتی و تا کۆتایی دونیا، ئه و قورئانه ی که به رنامه و پرۆگرامی خودایه بۆ ئاده میزاد، پالفتی هه موو کتێبه ئاسمانیه گانی پیشووه، ته واکه ری ئایینه و نێردراوه بۆ پیغه مبه ری ئیسلام ﷺ ککه ناوی (محمد) • دوا پیغه مبه ره و په یامی پیغه مبه رایه تی به و ته واکراوه.

ئه مجار مانای نایه تی پیشوو ژماره (۶۴) ی جاریکی تر دووباره کرده وه و فهرموی: ﴿ولیزیدن كثيرا منهم ما أنزل إليك من ربك طغیانا وكفرا﴾ په روه رداگه سویند ده خوا و جهخت له سه ره وه ده کاته وه: که ئه م قورئانه بۆ زۆریه ی زۆری ئه هلی کیتاب ده بیته هۆی گومرا بونی زیاتر و سه رلیش توانی پتر ئه م قورئانه ی که له خوا وه وه بۆ تو نێردراوه زۆریه ی زۆری ئه هلی کیتاب پی ی شیت گیرتر ده بن و زیاتر په یامه که ت ره ت ده که نه وه و کوفر و گومرا بییان زیاتر پی ی پته و ده بی! چونکه ره ق و کینه ی ئه وان به رامبه ر ره ق و راستی به میرات بۆیان ما وه ته وه و له گه ل خوین و ئیسقانیان ئاو پته بووه، هه رگیز به چاویکی ورد بینیه وه و به عه قلیکی کراوه وه به ر ناکه نه وه و ویزدان به کار ناهینن، ئه وانه کوفر تا بینه قاقایانی داگیر کردووه و نایه نه سه ر ریکای راست، که وایی ﴿فلا تأسی علی القوم الکافرين﴾ ئه ی پیغه مبه ر! خه م و خه فه ت مه خۆ له سه ر زیده گومرایی بوون و پته و بوونی بیرویا وه پی کوفر نامیزیان، چونکه زیانی ئه وه بۆ خویان ده که پته وه و تو زه ره ر ناکه ی، موسولمانانیش پیو بیستیان به وان نیه! ئه و که مینه شیان که به وایان به یه کتا یی خودا هه یه و ئیمانیان به نامه ئاسمانیه کان و به پیغه مبه ران هه یه، قورئانی پیروژ بیرو باوه ریان پته و تر ده کا و چا وکراوه و شاره زایی تریان ده کا و کامه رانی و خوشبه ختی دونیای قیامه تیان بۆ ده سته به ر ده کا.

دوای روون کردنه وه ی ئه م راستیه گرنگه قورئانی پیروژ قانون و یاسایه کی گشتی دیاری ده کا بۆ هه موو ئاده میزادان و ده فهرموی: ﴿إن الدین

آمنوا ﴿ نه و ئاده میزادانه ی بپروایان به نایینی نیسلام کردوه و شوین په یمامی پتفه مبه ری ئاخر زه مان که تون ﴿والذین هادوا﴾ نه وانه ی جووله که بوون و پابه ندی فه رمان و جله و گیریه کانی ته ورات بوون، شوین په یمامی موسا که و تن ﴿والصابئون﴾ نه وانه ی صابینه و هیچ نایین و شه ریه تیکیان نیه یان نه وانه ی فریشته ده په رستن و له نویژدا روونا که نه قیبه ﴿والنصارى﴾ نه وانه ی مه سیحین و شوین په یمامی عیسا که و تن و بپروایان به ئینجیل هیئاوه ﴿من آمن بالله واليوم الآخر﴾ هه ر که سی له و گرؤ هانه ئیمانی راست و دروستی به خوداو پتفه مبه رانی خوداو رؤزی دواپی هه بی، و پرای هه بوونی نه و ئیمانه ﴿وعمل صالحا﴾ کردار و گوفتاری راستالانه ی کردبی، هه موو کاریکی بق ره زامه ندی خودا بی و له چوارچیوه ی شه ریه تی خودا هه لس و که و ت بکا، نه وه ﴿فلا خوف علیهم﴾ ترسی توله و سزای رؤزی قیامه تیان نیه دلنیا ن له ئاکامی تیکوشان و هه ول و ته قه لای دونیایان ﴿ولا هم یحزنون﴾ خه ف ت بق ژیا نی دونیاشیان ناخون تامه ز رؤی له زه ت و خو شیه کانی به جیما و له دونیایان دانین چونکه نه وه ی پییان دراوه و پی ی گیشتون زور له می دونیایان خو ش تره !

نایه ته که تاماره ی نه وه ی تیدا به که نه ملی کیتاب نایینی خودایان جیبه جی نه کرسوه، نه هوکاریان به کار هیئاوه و نه گیشتون نه مه به ست، نه پاریزگاری ده قه کانی ته وارت و ئینجیلیان کردوه، به م ره نگه نه هیلن گورانکاریان تیدا بکری، نه هیشتویانه ده قه کانیا ن له سه ر شیوه ی نیژدراوی خو یان بمینه وه، نه بپروایان به خوداو رؤزی دواپی کردوه، وه کړو نه و شیوه یی که پیشینانی خو یان له سه ری رؤشتون نه وه کړو پیشینانی صالح و خودا په رستیان، هه لس و که و تیان کردوه ! جگه له که میکیان: که خودا په رست و راستال بوون و پابه ندی فه رمانی خودا بوون و که نایینی نیسلامیش

هات شوین پیغه مبهری نیسلام که وتنو پابه ندی فه رمان و جلّه و گریبه کانی
قورئان بوونو له ژیر ئالای نیسلام دا، خه بات و تیکر شانیان نه نجامدا.

به دروخستنه و ده شهید کردنی پیغه مبه ران له لایهن جهوله که کانه وه

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا
كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا
وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوا أَنَّ تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُوا
ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾

له وه پیش په ره وه ردگار نه وهی راگه یاند: که واده و به ئینی له نه ته وهی
نیسرائیل وه درگرتوه که پابه ندی فه رمانه کانی خودا بن، بهوا به پیغه مبه رانی
بکهن، به لام نه وان پابه ندی واده و په یمان کانی خو یان نه بوون،
عه هه دوویه ئینه کانی خو یانیا ن هه لوه شانده و ته وه، لیږده دا هه مان راگه یاندن
دووباره ده کاته وه و ده فه رموی: ﴿لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ
رَسُولًا﴾ بیگومان واده و به ئینمان له نه ته وهی نیسرائیل وه درگرت: که
گه ردنکه چو پابه ندی فه رمانی خودا و پیغه مبهری خودا بن، پیغه مبه رانانمان بو
ره وانه کردن، بانگه وازی یان کردن بو خودا په رستی. ئاموزگار یان کردن،
به لام نه وان به پیر بانگه وازی به کانه وه نه ده هاتن، سه ره پیچیان ده کرد ﴿كُلَّمَا

جاءهم رسول بما لا قوى أنفسهم ﴿٦٠﴾ هر کاتى پیغه مبه ریک بهاتایه بۆ ناویان،
 نایین و شهریه تیکی بهیتایه که به هوه سى نه وان نه بوايه، به رژه وه ندى
 ته سکی تایه تی نه وانى تیدا نه بوايه، واده و به لئنى خویان هه لده وه شانده وه و
 له خودا یاخى ده بوون وه لسو که وتیان له گه ل پیغه مبه ره کان به یه کیک له م
 شیوانه ده بوو ﴿فریقا کذبوا﴾ کومه لیکیان به درۆ ده خسته وه و پشتیان لی
 هه لده کردن، ﴿و فریقا یقتلون﴾ یان کومه لیکیان لی تیرۆر ده کردن و به
 درنده ترین شیوه شه هیدیان ده کردن.

به کورتى به نو ئیسرائیل له خراپه کارى و شویتکه وتنى هه واو هه وه س دا
 که یشتبوونه نه و په پى گومپایى و سه ر لی شیواوى، ته نانت نامۆزگارى
 پیغه مبه ره کانیشیان کاریگه ر نه بوو له دلیان داو له خراپه کارى نه یان
 گێرانه وه، بلكو به پیچه وانه وه شاره زایى کردن و بانگه وازی کردنى نه و
 پیغه مبه رانه ی بۆیان زیاتر گومپای کردن و پتر سوور بوون له سه ر به درۆ
 خسته وه ی پیغه مبه ره کانیان و بگره کوشتن و له ناو بردنیاں! | نه وه نده ش له
 تاوانکارى و خراپه کارى دا نوقوم بوو بوون ﴿وحسبوا ألا تكون فتنة﴾ پێیان
 وابوو: که له سه ر نه و کرده وه خراپه نه یان هیچ فیتنه یی و ناشوبیک هه لئاستى!
 به لایانه وه کاریکی ناسایى بوو پێیان وابوو، تۆله یان لی ناسیندرى، چونکه
 نه وان خویان به خۆشه وویستى خوداو کوپى خودا حسیب ده کردو به وایان
 وابوو: پیغه مبه رایه تی پیشینانیاں و پیاو چاکى باوک و باپیرانیاں له تۆله و
 سزای نه و کوشتن و به درۆ خسته وه یه ده یانپارێزى، به لام ناکامى نه م
 خراپه کارییه یان نه گبه تی بوو بۆیان ﴿فعموا﴾ له ناستى هه ق کویر بوون و
 هه ق و راستیاں نه بینى ﴿وصموا﴾ گوێچکه ی خویان له ناست هه ق و
 بیستنى نایاتى خوا دا ناخنیبوون و هه ق و راستیاں نه ده بیست و په ندوو
 نامۆزگارى پیغه مبه ره کانیاں به گوێ دانه چوو ترساندن و هه په شه کردنى
 پیغه مبه ره کانیاں کارى تی نه ده کردن، به لکوو زیاتر سوور بوون له سه ر

سه ریچی کردن و واده و به لئنی خویان مه لوه شانده وه له ری ئایین
 ده رچوون و سته میان له خودی خویان کردو شوین مه واو مه وه س که وتن،
 نوگرۆی گومپایی بوون، نه مجار خودای بالا ده ست، زه والی خویانی بق ناردن و
 بابلیه کانی به سهردا زال کردن، به قوردا بردنیه خوارو کوشتن و برین و
 چه و ساندنه وه یان تیدا به ریا کرن، ولات و مه ریمیان ویران کردن، مزگه وتی
 قودسیان سوتاندن، مال و سامانیان تالان کردن، ژن و مندالیان لی داگیر
 کردن و کردنیان به کویله و تهخت و به ختیان ژیر و زه به رکردن و ده سه لات و
 فرمانیه واییان لی زه وت کردن، ﴿ثم تاب الله علیهم﴾ نه مجار خودا به زهیی
 پیدا هاتنه وه و تقیه و په شیما بوونه وه لی قبول کردن، کاتیک وازیان له
 فساد هینا و به خویان داجوونه وه، سه لته نه تی له سهر دهستی پاشایه کی
 فارس زویان، پیدانه وه، نه م پاشایه هات به یتول مه قدیسی بق ناوه دان
 کردنه وه، نه و جووله کانه لی به دیلی لای به ختو نه صهر مابوونه وه به ره لای
 کردن و گیرانیه وه بق خاک و نیشتمانی خویان و ناهیکیان به به ردا هاته وه و
 ژماره یان زوریو وه وه، وه زعی مادی و ته ندروستی کومه لایه تییان له پیشو
 چاکتر بق سازیه وه، به لام دوویاره سهر له نوی ده ستیان کرده وه به سه ریچی
 کردن ﴿ثم عموا و صموا کثیر منهم﴾ پاشان زوریه ی زوریان له ناستی حق دا
 کویر بوون و راستی حقیقه تیان نه بینی، گوچکه لی خویان له ناست په ندو
 ناموزگاری پیغه مبه رانیان ناخنی و جاریکی تر ده ستیان کرده وه به سه ریچی
 کردن و نه زه یه تدانی پیغه مبه رانیان و پتر پییان لی مه لبری و زیاتر زیده ره ویان
 کرد، ته نانه ت به ناره واو بی هه چه ند پیغه مبه ریان تیرور کردن، وه کوو
 زه که ریا، نیشعییا، مه روه ها ویستیان عیسا شهید بکه ن و بویان نه کرا،
 دوویاره په روه ردگار زه والیکدی که لی بق ناردن، فارسه کانی به سهردا زال
 کردن، نه مجار رومه کانی به سهردا بالا ده ست کردن، سهر له نوی بهخت و
 سه لته نه تیان لی سه ندرايه وه و بوونه وه به ژیر ده ست و چه و ساوه. که

ده فەرموی: ﴿کثیر منهم﴾ ئاماژە یە: بۆ ئەوە کە زۆری ی زۆریان لەخودا
یاخی و سەرپێچی کەریبون و کەمیکیان موسولمان و راستال بوون، کە پی و
کویریان لە ئاستی حەق و راستی دا هەموویانی نەگرتبۆه و هەندیکیان لەسەر
خودا پەرستی و حەق شوناسی بەردەوام بوون؛ بەلام عادیاتی خودا وایە:
کە لو ئەتەوه تیکرا سزا دەدا، ئەگەر خراپەکاری زۆر تیدا بوو، چونکە
عیبەت بە زۆری زۆر، ئەک بە کەمینە یەک کە نەتوانی بەرگری لە
خراپەکارییە کە بکا، بۆیە هەرکاتێ لەناو کەلو ئەتەوه یەک داو خراپەکاری
زۆر بوو، پەرورەدگار چاک و خراپ، تەپو و وشک لە دنیا دا پێکەوه هەسوتینی!
و هەکوو لە نایەتیکێ تردا دەفەرموی: ﴿واتقوا فتنة لا تصيبن الذين ظلموا منكم
خاصة﴾ بەلام بە پێی فەرموودە ی ساخ لە قیامەت دا هەرکەسە لەسەر نیازی
خۆی زیندوو دەکرێتەوه و شک بە تاوانی تەپ ناسوتینی: ﴿وان ليس للانسان
الا ما سعى﴾ ئەمە قانون و یاسایەکی خوداییە پێویستە موسولمانان زۆر
وریو ئاگادار بن، هەمیشە لە تیکۆشان هەول و تەقەللا دابن و نەهێلن خراپە و
خراپەکاران سەرەلەدن.

﴿والله بصير بما يعملون﴾ خودا بینایە بەو هەموو پیلان و فرت و فیلانی
کە ئەخامیان دەدەن دژی پێغمەبەری ئاخەزەمان، ئاگای لەوە هەیە: کە
هەمیشە هەول دەدەن هۆزە عەرەبەکان دژی راست بکەنەوه و لە هەموو
لایە کەوه فشار بخەننە سەر پێغمەبەر ﷺ و هاوەلانی نەهێلن پەيامی پیرۆزی
ئێسلام بە ئاکام بکا، ئەمەش بەهۆی ئەوەوە یە: کە ئەو جوولەکانە لە ئاست
حەق و راستی دا کوێر و کەپن، نوورو هیدایەتی ئێسلام نابینن، نایاتی قورئان
نابینن و پەندی ئی وەرناگرن؛ بێگومان خودا لە پاشان تۆلەیان ئی دەستینی و
بەکوژندە ترین شیۆه سزایان دەدا.

مه سیحیه کان عیسا به خودا دمرانن هه رچه نده به ندهیه کی هروستادهیه

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَدْبِتُنِي إِسْرَئِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ
حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ
كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِنْ
لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾
مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ ذُبِينِ
لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾

پاش نه وهی په روه ردگار پله به پله ناخاوتنی له باره ی جووله که کانه وه
نه نجام داو به لکه کانیانی پووجه لکردن هوموه و خراپه کارییه کانی له باره ی
مه سیحیه کان وچه واشه کاری بیرو باوه پی پووجه لی نه وانیشی خسته روو
ده فهرموی: ﴿لقد کفر الذین قالوا ان الله هو المسيح ابن مريم﴾ په روه دگار له
روانگه ی به کافر حسیب کردنی هه موو گرۆمه مه سیحیه کان مه لکییه -
به عقوبیه نه سطوریه پیشینه کان کاتولیک، نه رتو دکس، پروتستانت

ی ئیستا که ئەم گرومانە هەتا ئیستا باوەریان بەو هەیه: که خوا سێ توخمی هەیه، دەفەرموی، سویند بە یەزدان کافرو گومران هەموو ئەوانە ی که دەلێن و بڕوایان وایە: که خودا عیسا ی کۆپی مەریەمە، بە راستی ئەوانە گومرا بوون و رێگایان لی تێک چوو: که پێیان وایە خودا لە سێ ئوقنوم پێک هاتوو، واتە: لە سێ ئەصل باوک، کۆپ، روحول قودس دەلێن: (الله) باوک و (مەسیح) کۆپە که یە ئەللا لە مەسیح دا تیاوەتەو و بوون بە یەکو (روحول قودس) یان پێک هێناو، هەر یە کێک لە خودا و مەسیح بریتییه لە تریان، پوختە ی قسەیان ئەو هەیه: که دەلێن: خودا مەسیح و مەسیح خودا واتە: دوو ناوون بۆ یە ک شت!! ئەمە لە کاتێک دا حەزەتی مەسیح بە منداڵی یە کەم و شە یە ک: که لە دەمی هاتە دەر ئەو بوو، من (بەندە ی خودام) ئەمجار بانگەوازی خەلکە کە ی کرد بۆ شوینکە و تنی پە یامە کە ی ﴿وقال المسيح يا بني إسرائيل اعبدوا الله ربي وربکم﴾ مەسیح بانگی گە لە کە ی کرد و گوئی: ئە ی نەتەو ی ئیسرائیل! خودا بپەرستن، بە تاک و تە نیای بناسن، بۆ تاعە تکردن روو بکە نە ئەو، هەر ئەو بە خودا بزائن، ئەو خودای من و خودای ئێو شە، ئەم قسە یە ی عیسا بە لگە یە ک ی حاشا هەلنە گره لە سەر پووچە لی بیروباوە ی نە صرانیه کان و بێ بناغە یی بۆ چوونە کانیا ن! چونکە عیسا هێن جودا وازییە ک ی لە نێوان خوی خەلکانی دیکە دا دانە نا، ئەمجار بە شوین بانگەوازه کە دا هە پە شە یە ک ی توندی ئاراستە ی هاو یە شە پەیدا کە ران کرد و فەرموی: ﴿انه من يشرك بالله﴾ هەر کە سێک هاو یە ش بۆ خودا دابنێ، جا ئەو هاو یە شە فریشتە، یان ئادە می، یان ئە سستیره یان بت و سە نە م بێ یان هەر شتێکی تر بێ، ئەو ﴿فقد حرم الله عليه الجنة﴾ بێگومان خودا بە هە شتی لی حەرام کرد وە بۆنی بە هە شت ناکا، پەروەردگار ئەم بپارە ی لە زانستی خوی دا لە ئە زلدا چە سپاند و وە لە شە ریعە تی پێغەمبەرە کانی دا تۆماری کرد و وە، ئەوانیش بە ئادە می زادنیا ن راگە یاند و وە، ﴿وماواه النار﴾ دوا خانو و مە نز لگای قیامە تی

ناگری دۆزه خه که پراو پر سزای خراپه کاری و بیروباوه پی چه واشه و بی
 بناغه یانه، ﴿وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ بۆ ئه و سته مکارانه ی که سته میان له
 خویان کردوه، شه ریکیان بۆ خودا قه رار داوه، یارمه تیده رمو په نا نیه و
 که س به مانایانه وه نایی و که س ناتوانی له سزای خودا رزگاریان بکا ه ورده ها
 ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثُ ثَلَاثَةٍ﴾ بیگومان کافر بوون و نه فرین لی
 کراون نه وانه ی پییان وایه، که به دیهینه ری ئاسمان و زهوی و هه موو بوونه وهر
 سییه می سی خودایه کانه، که نه مه ش قسه ی مه سیحیه کانه و ده لئین: مه سیح
 کوپی خودایه، یان ده لئین، خودا پیک هاتوه له سی ئوقونوم؛ باوک که
 خودایه، کوپ که عیسیایه، دایک که مریه مه، واته هه موو تاقم و گرومه کانی
 مه سیحی کافرن: ■ نه وانه ی ده لئین: مه سیح یه کیکه له سی خواکان، یان
 نه وانه ی که ده لئین: مه سیح کوپی خودایه، یان نه وانه ی که ده لئین: خودا
 بریتییه له مه سیحی کوپی مریه م، نه صرانیه تازه کان بهوایان به سی خودایی
 هه یه، ده لئین: (الله، عیسا، مریه م) هه رسیکیان خودان، له لایه کی تره وه
 پییان وایه: که هه ر یه کی له م سییانه عه ینی یه کترن، واته: هه رسیکیان یه ک
 خودان! | په روه ردگار بۆچوونه که یانی ره تکرده وه و فهرموئ: ﴿وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا
 إِلَهُ وَاحِدٌ﴾ هیچ خودایه ک نیه له بوونه وهردا شیای خودایه تی و په رستن بیت
 بیجگه له (الله) که خودایه کی تاک و ته نیاو بی شه ریک و بی هاوه له، خودای
 کون ■ کائیناته، به دیهینه ری بوونه وهره، خودایه که سیفه تی تاک و ته نهایی
 تاییه تی خۆیه تی و هیچ ره وشتیکی ئاده میزادی تیدا نیه، زاتی پیرۆزی
 پیکهاته ی به ش و کهرت نیه، نه زات ■ نه سیفاتی موره کب نیه! زاتیک نیه
 پیکهاتبی له نه عیان و نه جزاء و نه نواع! له هیچ شتیک ناکاو هیچ شتیک له و
 ناکا، وه کو ده فهرموئ: ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ الشوری/ ۱۱،
 نه مجار په روه ردگار مه ره شه له مه سیحیه کان ده کاو ده فهرموئ: ﴿وَإِنْ لَمْ
 يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ﴾ نه که ر واز له و هه لویست و باوه پریان نه هیتن، له بهوا به

سئ خودایی ده‌ست مه‌لته‌گرن و بپوا به یه‌کتایی و بی شه‌ریکی خوودانه‌که‌ن
﴿لیمسن الذین کفروا منهم عذاب الیم﴾ وه‌لّامی سزایه‌کی توندو به ئیش له
قیامت دا تووشی کافره‌کانی ئه‌و نه‌توه‌ی نه‌صرانیان به‌ده‌بی،
خه‌ساره‌تمه‌ندی دونیا و قیامت ده‌بن و ده‌که‌ونه به‌ر نه‌فرین و غه‌زیی خوا‌د!
نایه‌ته‌که‌ ئاماژه بۆ ئه‌وه ده‌کا که سزا که ته‌نھا تووشی ئه‌وانه‌یان ده‌بی که
کافرن و شه‌ریک بۆ خدا به‌په‌وا ده‌زانن! نه‌که‌ ئه‌وانه‌یان که تقو به‌ ده‌که‌ن و بۆ
لای خدا ده‌گه‌رینه‌وه‌ و واز له‌ بیرو باوره‌پی فره‌ خودایی ده‌هینن و تاوانی تر
نه‌نجام ناده‌ن! ئه‌مجار به‌سه‌ر سووپمانه‌وه‌ باسی سوور بوونی
نه‌صرانییه‌کان له‌سه‌ر بیروباوه‌پی سئ خودایی ده‌کا، به‌لایه‌وه‌ جیگای سه‌ر
سووپمانه‌ که پاش و ده‌رکه‌وتنی ئه‌و هه‌موو به‌لگه‌ به‌هینن و پووچه‌لکه‌ره‌وانه
له‌سه‌ر ناراستی بیروباوه‌په‌که‌یان، وێپای ئه‌و هه‌موو هه‌په‌شه‌و ترسانده‌یان به
سزای سه‌خت که‌چی ئه‌وان هه‌ر سوورن له‌ سه‌ر بیروباوه‌پی سئ خوداییان و
واژ له‌ بپوای چه‌وتیان ناهینن، فه‌رموی: ﴿أفلا یعربون الی الله و یستغفرونه؟﴾
ئه‌ری ئه‌وانه‌ بۆ له‌ بپوای نابه‌جیشیان په‌شیمان نابنه‌وه‌ و تۆبه‌ ناکه‌ن و بۆلای
خودا ناگه‌رینه‌وه‌ و داوای لی خوش بوونی لی ناکه‌ن؟ سه‌یره‌ ئه‌وانه‌ ئه‌و هه‌موو
په‌ندو ئامۆزگاریانه‌ ده‌بیسن، ئه‌و هه‌موو به‌لگه‌ به‌هینن و پێ راگه‌یاندران
له‌سه‌ر پووچی و بی بناغیی بیروباوه‌پی هه‌له‌یان، ئه‌و هه‌موو هه‌په‌شه‌یان
ناراسته‌ کران، که‌چی ملیان نه‌دا و رویان نه‌کرده‌ خودا و تۆبه‌یان نه‌کردو
نه‌بوونه‌ خودا په‌رستی یه‌کتا په‌رست و نه‌هاتن داوای لی بوورن له‌ خودا
بکه‌ن، که‌ له‌ تاوانی رابردوویان خوش بیی!! له‌ کاتیکا ﴿والله غفور رحیم﴾
په‌روه‌ردگاریان ره‌حمه‌ت و به‌زه‌یی فراوانه‌ و لیخوشبوونی زۆر زه‌به‌نده‌یه‌،
تۆبه‌ له‌ به‌نده‌کانی قبول ده‌کا، له‌ تاوانی رابردوویان خوش ده‌بی، نه‌گه‌ر
نیمان بینن و بیروباوه‌پی خو‌یان و لی بکه‌ن جیگای ره‌زامه‌ندی خودا بی و

خویان له و شتانه بیاریزن که ده بنه هۆی سزای خوداو کرده وهی چاکیش
نه نجام بدهن!

نه مجار پهروه ردگار نه وه روون ده کاته وه عیسا پیغه مبه ریکه وه کوو
هه موو نه و پیغه مبه رانه ی: که له لایه ن خوداو نه نیردراون بۆ هیدایه تدانی
ئاده میزانو ده فهرموئ: ﴿ما المسيح ابن مريم إلا رسول قد خلت من قبله
الرسل﴾ عیسای کوپی مهربم پیغه مبه ریکه له و پیغه مبه رانه ی که خودا
ناردوونی بۆ شاره زایی کردنی ئاده میزاد، بۆ خوشی ئاده مییه که و به نده ی
خودایه، نه که بۆ خۆی خودا بی، به کیکه وه کوو نه و پیغه مبه رانه ی که خودا
پله و پایه ی پیغه مبه رایه تی پی به خشیوون و به نیشانه و به لگه و موعجیزه ی
جوړاو جوړ پشنگیری کردوون ﴿وأمه صدیقه﴾ دایکیشی که مهربمه
نافره تیکی خودا په رستی راستگوو راستال بوو، پله و پایه ی له خوار پله و
پایه ی پیغه مبه رانه وه یه، نه پیغه مبه ره و نه پله و پایه ی خودایه تی هیه؛
وه کوو له نایه تیکی تر دا ده فهرموئ: ﴿وسدقت بکلمات ربها وکانت من
القانتین﴾ التحريم/ ۱۲.

﴿کانا یا کلان الطعام﴾ هه ره یه که یان له مه سیحو له دایکی له ره گه زی
ئاده میزاد بوون و خوړاکیان ده خوارد بۆ نه وه ی درژه به ژیانیان بدهن،
وه کوو ئاده میزادی تری ئاسایی پیسایی یان ده کرد، پیویستیان به
نیستراحت و خه و هه بوو، که سیک نه مه حالی بی پیویستی به خه و خواردن و
رینه وه هه بی، جه سته ی مووره ککه ب بی، ناگونجی خودا بی، نابیی هیج
ره وشتیکی خودایه تی تیدا بی، نه و په پی بی هۆشی و گه رجیشه ئاده میزاد
نه وه نده خۆی سووک بکاو نه وه نده له پله و پایه ی خۆی دابه زینتی به کیکی
وه که خۆی که له ره گه زو چۆنیه تی دا وه که یه ک وان، به رزی بکاته وه و بیکاته
خوداو خۆی بکاته به نده ی نه و!!

﴿انظر كيف نبين لهم الآيات ثم انظر ألى يؤفكون﴾ به راستی جیگای سەر سوورمانه ئه بیسه! سهر بکه به بیرى وردو فکری تیزهوه بهوانه، ئیمه چون به لگه به هیزو حاشا هه لئه گر بۆ ئه و گرۆهانه ی خویان به نه هه رانی ناوزه د کردوه ده هینینه وه به لگه ی روون وناشکرا له سەر به تالی و پووچی ئیدیعای ئه و گرۆهانه و بیرو بۆ چوونیان ده رباره ی حقیقه تی عیسا و دایکی ده خهینه روو، که چی ئه وان پشت هه لئه که نو یاخی ده بن، هیچ تی نافرکن و ورد نابنه وه ئه م هه موو به لگه و ده لیلانه کاریان تی ناکن!

ئه وه بۆ کوئ ده چن و به ته مای چین و به چ به لگه یه ک پشت نه ستوون؟ به راستی نه وانه ده لیتی عه قلیان له ده ست داوه و بۆ هۆش و گوشتن، نه گینا نه وه نده که و ده ن و کورت بین و نه زان نه ده بوون!!

تۆزیک بیران ده کرده وه به خویان دا ده چوونه وه به لام ﴿ومن یضل الله فما له من هاد﴾ که سیک خودا گومرای بکا کهس نیه شاره زای بکا

■ جارێ ئه سفوفی به ئیمامی سیوطی ده لێ: ئیوه خیزانی پیغه مبه ره که تان خیا نه تی زمو جی کردوه، که چی ئیوه بۆ پینه و په رۆ ده که نو ده ستانی گوممبونی گه رده نه یه کتان له م باره مه وه دروست کردوه! ئیمامی سیوطی ده فهرموی (ئه وه ی که ئیوه قبوولی ددکن بۆ ره ددی بوختانی که بۆ دایکی خواکه تان کرله، ئیمه ه قه بوولی ده که بن بۆ ره ددی ئه و بوختانه ی که بۆ هاوسه ری پیغه مبه ره که مان کرله، له گه ل ئه م هاریقه دا: دایکه خواکه ی ئیوه بن میرد منالی میناوه، هاوسه ری پیغه مبه ری ئیمه میزدیشی بووه منالی نه بووه، ده ی کامیان پتر جیگه ی گرمانه.

رمتدانهوی مسیحیه کان دهریارمی به خودا زانینی عیسا، داوا
کردن له خاومن نامه کان که له نابین دا زینده رهوی نه کهن

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يَتَأَهَّلَ الْكِتَابُ لَا تَقْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ

وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ
سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لِعَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ

دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ
سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ وَالْآخِرِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ كَثِيرًا مِنْهُمْ
فَعَسَوْنَ ﴿٨١﴾

نه مجار پاش نه وهی که په روه دگار بیروپا پووجه له کاننی جووله که ی روت
کرده وه، پاشان بیروباوه پی گنده ل و بی بناغی مه سیحیه کانیشی پووجه ل
کرده وه، به لگی به هیزو بۆرده ری هینانه وه له سه ر پووجه لی و که نده لی نه و
بیروباوه پانه ی که جووله که و مه سیحیه کان په یرده وی ده کهن .. نه مجار
ناره زامه ندیی خوی دهر ده به پی له هه ر به نده یه ک که جگه له خودا شتی تر

بپه رستی، شہریک و هاوہل بق خودا دابنی، نه وه ش روون ده کاته وه: که جگه له خودا هیج شتیك شایانی خودایه تی نیه، نه مجار خیتاب ناراسته تی جووله که وه مسیحیه کان ده کا که له نایینه که یان دا زیده ره وی نه که ن میانه پوهین، ده فهرموئ: ﴿قل﴾ نهی محمد! به و جووله که و گاوارانه بلی! ﴿اتعبدون من دون الله ما لا یملک لکم ضرا ولا نفعا﴾ نایا نئوه جگه له خودا که سیک ده په رستن که نه ده توانی زیانتان لی دور بخاته وه و له زیان بتانپاریزی نه ده توانی سوودتان و ده ست بخا؟؟ ﴿والله هو السميع العليم﴾ په روه ردگار قسه و گهت و گوی به نده کانی ده بیسی و زاناو ناگاداره به هه موو شتیك هه موو شتیك به ده ست نه وه توانای به سر هه موو شتیكدا هه یه، دهی نیتر بچی رو له په رستن و به نده تی کردن بق نه و زاته وهرده گیژن؟ که هه ر نه و قازانچ به دهستی حه قیقیه روو ده که نه په رستنی به نده یه ک یان نه سستیره و به ریدو دار: که بی گیان و بی هستن، نابینن، نابیسن؛ هیج نازانن، په رستراوه کانتان چ ناده می چ شته کانی دی ده سه لاتی هیج قازانچ و زیانیکیان نه بق خویان نه بق نئوه نیه. نه وه تا: نه و جووله کانه ی که دوژمنی عیسا بوون، ویستیان بیکوژن، نه یانتوانی زیانی پی بگه یهنن، به لکوو هه ولیان دا بیگرن و بیکوژن و هه لیواسن، نه و بق خوی نه ییتوانی به رگری له خوی بکا، هه روه ها نه ییتوانی قازانچ بق شوینکه و توانی ده ست به ر بکا، نه وه بوو: تووشی نه و هه موو کوشتن و برین و ده رکردن و راوه دوونانه بوون؛ دهی که سیک نه وه تواناو ده سه لاتی بی، چون به کاری خودایی دی؟ که ی شیاوی نه وه یه به خودای بزائن؟ نه مجار په روه ردگار فرمان به پیغه مبه ره که ی ده کا، که به نه هلی کیتاب رابگه یه نی و ناموزگار بیان بکا له سنووری نایین دهرنه چن ﴿قل یا اهل الکتاب﴾ تغلوا فی دینکم غیر الحق ﴿نهی موحه ممه د! به نه هلی کیتاب بلی: له شوینکه و تنی نایین دا سنوور به زینی مه که ن، زیده پوهی له به گوره زانینی عوزه یردا مه که ن، هه روه ها له به گوره زانینی عیسا ش دا زیده ره وی

مه ڪن، به جڙيڪ ڪه زياد له پلهو پايه ي خويان بدهني! بهم جوره عيسا له پلهو پايه ي پيغه مبهرايه تي ده ريگه ن به رزي بگه نه وه بڙ پلهو پايه ي خودايه تي! نئوه ش نه ي جووله ڪه! زيده رهوي مه ڪن له سووڪايه تي ڪردن به عيساو دايڪي، واز بيئن له وه ي ڪه تومه تي داوين پيسي ده خه نه پال مه ري م.

﴿ولا تبغوا أهواء قوم قد ضلوا من قبل﴾ شوين هه واو ناره نوو بازي ڪه سانتيڪ مه ڪه ون ڪه بيرو بڙ چونه ڪه يان مه لقولاوي هه واو هه وه سه، نه وانه پيري ڪونه سالو گومراو سه ر لي شيواون! له ميژه نوغروي گومراي بوون. ﴿واضلوا كثيرا وضلوا عن سواء السبيل﴾ نه وانه زور تاقم و گروي ناده ميزاديان گومرا ڪردوه بڙ خوشيان له ريگه ي راست و دروست لايان داوه و چونه سه ريگاي گومراي وسه ر لي شيواون!

﴿لعن الذين كفروا من بني إسرائيل على لسان داود وعيسى ابن مريم﴾ له ڪونه وه په روه ردگار له سه ر زوياني داوود له زه بوور داو عيسا له نينجيلدا نه فريني ڪردوه له وانه ي ڪافرو گومرايون له نه ته وه ي نيسرائيل به هوي سه ريپي ڪردن و لادانيان له ريگه ي خوداو سنوور به زنيان، به هوي ده ست دريڙي ڪردنيان بڙ سه ر خه ڪ، داوود نه فريني ڪرد له وانه ي ڪه له روڙي شه مه دا سنووريان به زاندوو به فيل راوه ماسييان نه ڪام دا، هه روه ها نه فريني له وانه ڪرد: ڪه له خودا ياخي بوون و پابه ندي فرمان و ڄله و گيري به ڪاني نه بوون، هه زره تي عيساش نه فريني له جووله ڪه ياخي بووه ڪان ڪرد به هوي سه ريپي ڪردن و پشت هه ل ڪردنيان له فرمانه ڪاني يه زدان.

نيبنو عه عباس ده فهرمي: نه ته وه ي نيسرائيل له ته ورات و نينجيل دا نه فرينيان لي ڪراوه، هه وره ها له زه بوورو له قورنن دا نه فرينيان لي ڪراوه ﴿ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون﴾ هوي نه م نه فرين لي ڪردنه يان به به رده وامي و بي پسانه وه دريڙه پيدانيان بوو به سه ريپي ڪردن و ياخي

بوونیان له خودا، به بی پسانه وه، وه کوو ده فەرموی: ﴿وكانوا يعتدون﴾ که
 رهسته که خۆی مانای بهرده وامی و درێژی پێدان ده گهیه نی!
 نه مجار په روهردگار هۆکاری نه م بهرده وامیه یان له سه ریخی بوون و
 سه رپێچی کردن و سنوور به زینه یان دیاری ده کاو ده فەرموی: ﴿كانوا لا
 يتناهون عن منكر فعلوه﴾ دابو نه ریتیان وابوو: که س جله وگیری له که س
 نه ده کرد، له و خراپه کاریانه ی که نه نجامیان ده دا، چه ندیک نه و
 خراپه کاریانه یان گه ره و سامناک و زیان نامیز بوونایه که س نه بوو جله و
 گیری لی بکا، ناشکراشه پارێزگاری نایین پاراستنی سنووره کانی به نه هی له
 خراپه و فرمان به چاکه ده بی، جا نه گه ر سه رسه ری و شه قاوه کان یاخی بوو
 سه رپێچی کاران جوورنه تی نه وه یان کرد ئاوا به ناشکرا تاوان نه نجام بده و
 خه لکی تریش له جیاتى نه وه ی به رگری یان بکه ن، شوینیان بکه ون، ئیتر به
 ته واوی پی ی لی مه لده به ن و پێوه ی رادین و لییان ده بیتته شتیکی ئاسایی و
 ده سه لات و پیروزی نایین له دلایان دا نامینێ و حوکمه کانی نایین پاش گوێ
 ده خرین.

﴿لبس ما كانوا يفعلون﴾ خراپ کرده وهیه که نه و کرداره ی نه وان ده یان
 کرد، هه لوێستیکی ناشرین بوو: که هه ندیکیان تاوانیان نه نجام ده داو
 به رده وام ده بوون له سه ر نه نجامدانی نه وانی تریش پی ی رازی بوون و لییان بی
 ده نگ بوون!! نایه ته که ئاماژه ی نه وه ی تێدایه: که پێویسته موسولمانان
 په ند وه ربگرن و وه کوو به نو ئیسرائیلی نه که ن، نه وه کوو وه کوو نه وان خودا
 لییان نارازی بی! نه وه ی تووشی نه وان بوو تووشی نه مانیش بی، فرمان به
 چاکه و نه هی کردن له خراپه کۆمه لگا له ره وشت نزمی ده پارێزی، تاکه کانی
 کۆمه ل راستال و ریک و پیک ده کا، ره وشتی جوان و فه ضیله له ناو کۆمه لدا بلاو
 ده کاته وه به ره و خێرو چاکه یان ده باو خووشبه ختیان بۆ ده سه ته به ر ده کا.
 نه بوو داوود تیرمیزی و ئیبنو ماجه له ئیبنو مه سه ووده وه ده گێر نه وه

ده لئ: پیغه مبه ر ۱۱۱ فەرمووی: ((ان اول ما دخل النقص على بني اسرائيل: انه كان الرجل يلقي الرجل، فيقول: يا هذه اتق الله ودع ما تصنع، فانه لا يحل لك، ثم يلقاه من الغد وهو على حاله، فلا يمنعه ذلك ان يكون اكيله وشريبه وقعيده، فلما فعلوا ذلك ضرب الله بعضهم ببعض، ثم قال: ((لعن الذين كفروا)) تا ووشەي ﴿فاسقون﴾ ئەمجار فەرمووی: (کلا والله لتأمرن بالمعروف ولتنهون عن المنکر، ثم لتأخذن على يد الظالم ولتأطرنه على الحق أطرا، ولتقصرنه على الحق قصرا، او لیخسرن الله قلوب بعضکم ببعض ثم لیلعنکم کما لعنهم) ^(۱) رواه ابو داود والترمذی وقال حدیث حسن.

ئیبینو موسعود ده لئ: پیغه مبه ر ۱۱۲ فەرمووی: بیگومان له سەرەتاوه بهم شیوهیه که م کوپی له ناو به نو ئیسرا ئیلییه کاندای رووی دا. کاتی پیاویکی زانایان ده گەشت به پیاویکی نه زانیان: ۱۱۳ خەریکی کاریکی خراپ بوو، پیی ده گوت: کابرا! شەرم له خودا بکه و له خودا بترسه و از له م کاره بیته که ده یکهی! که چی بۆ زۆری دواپی له سەر ئەم حاله ته ده ییبینی وه هیچ جله و گیرى لى نه ده کرد! به لگوو خوشی له گەلیدا ده یخواردو ده یخواردو ده ده بوو هاونشینى! جا که حالیان بهم حاله گەشت خودا سەرى لى تیکدان ده ستیان کرد به فیتنه یی کردن و ناشوویگێران به رامبه ر به کترى، ئەمجار پیغه مبه ر ۱۱۴ ئەم چه ند نایه ته ی خویندنه وه ﴿لعن الذين كفروا﴾ تا ده گاته ﴿فاسقون﴾ ئەمجار فەرمووی: نه خێر سویند به خودا یان ده بی فەرمان به چاکه و جله و گیرى له خراپه بکه ن، به باشى به رى هیزی زۆری زۆردار ده گرن و ده یانگێر نه وه بۆ سەر ریگای حەق و راست و ناهمیلن به بست لى لایه دن، به خودا ئیوه یا ئەمه ده که ن یان ئیوه ش وه ئەوان خودا بۆ به کترى ده تا

(۱) بۆ دلتیایی ۱۱ راستی حەبێته که سەیری (ریاض الصالحین) ل ۹۶ زنجیره ۱۹۶/ لیکولینه وه وتوینینه وه ی عبدالعزیز

ریاح و احمد یوسف الدقاق و پێداچوونه وه ی شیخ شعیب ارناؤوط بکه.

نکا بە فیتنە گێڕو ئاشووبی یە کتری دلتان تیکەل و پیکەل دەکا و سەرباری ئەوەیش وەک نەفرینی لەبەنو ئیسرائیلی کردووە لە ئێوەشی دەکا |
(ئەرمیو داوودو تیرمیذی گێراویانەتەو) تیرمیذی دەلی: (حەدیث) یکی
حەسەنە.

تیرمیذی لە حوزەیفە یەمانیەو دەلی: پێغەمبەر ﷺ فەرمووی:
((والذي نفسي بيده لتأمرن بالمعروف ولتنهون عن المنكر، أو ليوشكن الله أن يبعث عليكم عقابا منه ثم تدعونه فلا يستجيب لكم)).

سوێند بەو کەسە ی گێانی منی بە دەستە دەبی فەرمان بە چاکە و نەهی
لە خراپە بکەن، یان نزیکە پەرورەدگار سزاتان بۆ بۆنێری پاشان هاوار
دەکەنە خوداو وەلامتان ناداتەو.

پاش ئەوەی پەرورەدگار چۆنیەتی و هەلس و کەوتی رابردوانی نەتەو
ئیسرائیلی بۆ پێغەمبەر ﷺ شیکردەووە ئەمجار حال و چۆنیەتی ئەو بەنو
ئیسرائیلی نەشی دەکاتو کە هاوچەرخێ هاتنە خواوەوەی قورئان بوون
دەفەرموی: ﴿نرى كثيرا منهم يتولون الذين كفروا﴾ ئە ی پێغەمبەری
خۆشەویست! ئەتو دەبینی زۆر لەوانە ی ئەهلی کیتابن، دۆستایەتی
موشریکەکانی مەککە دەکەن و هاوچەرخێ نییان لەگەڵ دا دەبەستن و دەبنە
سوێند خۆرو پشتگیریکەری یە کتری لە دژی تۆو هاو لەنت، دژی پەيامی
پێرۆزت، بۆ لەناو بردنت، کافرەکان هەلەنن بۆ ئەوەی شەرتان لەگەڵ دا
بکەن و لەشکرکێشی بکەن سەرتان! ئەتو بپروای پتەوت بە خودا هەیه، پێت
وايه ئەو پەيامانە ی لە پێش تۆ نێردراون بۆ پێغەمبەران راستن، شایەدی
بەرستی پێغەمبەرایەتی پێغەمبەرایەتی پێش خۆت دەدە ی، بەلام ئەو
موشریکانە ی کە ئەهلی کیتاب پشتیان پێ دەبەستن، بپروایان بە هیچ پەيامیک
نیه، هیچ پێغەمبەریک بە راست نازانن، خودا پەرستی ناکن، بپروایان بە تاکو
تەنیا یی خودا نیه، ئەگەر گومرایی کردنی شەیتان نەبی هەلە تاندن و لە

خشته بردنی شه یتان نه بویه نه وه یان نه ده کرد، گومراییان به سر هیدایه ت
 دا هه ل نه ده بژاږ، نه وانه به دهستی خویان ریگیان له خویان تیک داوه و خودا
 گومرای کردون، وه کوو له شویتنیکی تردا ده فرموی: ﴿وَمَنْ يَضِللِ اللَّهُ فَمَا لَهُ
 مِنْ هَادٍ﴾ ریوایه ت کراوه: که که عبی کوپی نه شره فو هاوه لانی چوون بق
 مه ککه و په یوه ندییان به کافره کانی قورپشه وه کرد: که له شکرکشی بکه ن
 بۆسه ر پیغه مبه ر موسولمانان له مه دینه، به لام بۆیان سر نه چوو، کافره کان
 ترسان و به پیر بانگه وازییه کانه وه نه هاتن ﴿لَبِئْسَ مَا قَدَمْتُ لَهُمْ أَنْ
 سَخَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ﴾ به راستی خراپ مه لویست و
 کرده وه یه که: که نه وانه بۆ رۆزی قیامه تیان په زمه نده کردوه؛ نه و
 کرده وانه یان که بۆته هۆی ناره زامه ندی خودا لییان، نه وانه به خراپترین
 شیوه توله یان لی ده سندرپته وه و رۆزی قیامت له هه موو لایه که وه عه زابی
 خودا ده وریان ده داو رزگار بوونیان نیه و هتا هتا یه له دۆزه خ دا ده مینه وه،
 رزگار بوونیان له و ناگره سامناکه ته نها به ده ست خودا خو یه تی، نه وانیش
 کاریکیان نه کردوه که جیکای به زه یی خودا بن ﴿وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
 وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ﴾ نه گر نه و جووله کانه ی دوستایه تی
 کافره کان ده که ن و ده بنه سویند خۆرو هاو رکیفیان و دژی موسولمانان
 په یمان ده به ستن! نه گر نه و نه به راستی و به ته واوی بپوایان به موسا
 هه بویه و پابه ندی نه و په یام و نیگایه بوونایه: که بۆی نیردراوه که ته وراته؛
 هه رگیز نه و عه ره به کافره بته رستانه یان نه ده کردنه وه هاو په یمان و دوست و
 لایه نگرو پشت و په نای خویان! چونکه بیروباوه پی نایینی یان جله و گیرییان
 لی ده کا. دژی نه و خیانه تکارییه یان و په سه ندی ناکا! به کورتی نه م
 دوستایه تی نه نیوان جووله که و موشریکه کان هیچ هۆکاریکی نیه جگه له ریک
 که وتنی هه ردو لا له سر بپروا نه کردن به خوداو به پیغه مبه رو هاریکاری
 کردنی یه کتری له سر جه نگان له دژی نایینی نیسلام و هه ولدان بۆ

پووجه لکردنه وهی بانگه وازی به که یو نه زیه تدانی نه وانه ی بپوایان پی کردوهو
موسولمان بوون ؟

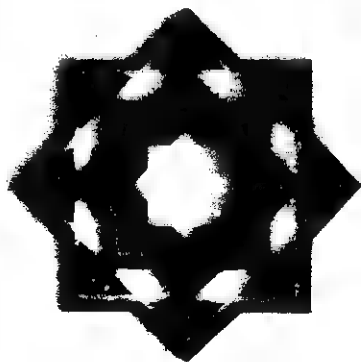
موجاهید ده لی: مه به ست به ﴿الذین کفروا﴾ لی ره دا دوپووه کانه، واته:
نه و دوپووانه کافرو بی پروان، چونکه نه گه بپوایان به خوداو به پیغه مبه ر
مه بووایه و قورئانیان به نامه ی خودا بزانیایه، جووله که کانیا ن نه ده کردن
به هاوپه یمان و دوستی خو یان دوستایه تی کردنیان له گه ل جووله که
دژی موسولمانه کان گه وره ترین به لگه یه له سه ره وه که له دل دا کافرو بی
پروان به درۆ بوچاو به سته کی خو یان به موسولمان ده رده خه ن.

نه مجاریه زدان هۆکاری نه م هاوپه یمانی و دوستایه تییه ی نیوان جووله که و
مونافیه کان یان نیوان جووله که و کافره کانی مه که دیاری ده کاو ده فه رموی:
﴿ولکن کثیرا منهم فاسقون﴾ به لام زۆریه ی زۆریان له دوپووی و نیفاق دا
نو غرۆ بوون، له چوار چیوه ی ئایین ده رچوون، هه ره لپه ی پله و پایه ی
دونیا یی و ناو و شۆره تیانه، به هه موو شیوه یه ک خه ریکی دونیا خۆرین و
دیانه وی پله و پایه ی بی بایه خی دونیا ی بی به قا ده سته به ر بکن!

پیرستی سدرباسه کانی جزمی شه شه

لا پاره	بابیت
۲۵۴	باس کرینی خه که به خرابه، مه که ستمی لی کرایه
۲۵۷	کوفه نیمانو سزای پاداشتیان
۲۶۰	مه لوپستو به ره فتاری جوله که کان
۲۷۳	سره دجاسی ستمکاری جوله که کان و سوو خوار دنیان و پاداشتی خوداپه رستیان
۲۷۸	نیگا بی پیغه مبهرا ن هه مو له به که سارچاوه و ده
۲۸۶	کرمایی کافه کان و سزادانیان، بانگ کرینی ناده میزادان بی پروا کردن به پیغه مبهرا ن
۲۸۹	هه زره تی عیسا ■ روانگی قورنانه و
۲۹۵	بانگ وازی کرینی خه که بی ثیمان هینان به قورنات
۲۹۸	میرانگرتنی که لاله، یان میرات گرتنی براو خوشکی باوکی یان دلکی
۳۰۱	ده رباره ی میرانگرتنی که لاله چوار خال تینی ده کرینی
۳۰۳	سهره تی ایلله
۳۰۷	وه فا به واده و به لنین: هاریکاری له سه خیزو چاک
۳۰۸	وهشی (مقوله) شهشی جزو ده کرینه و
۳۱۲	خوار دمنی حرام، ته و لو کرینی ناین، حرام خوارین ■ کانی پیروست
۳۲۳	خوار دمنی که لال ماره کرینی نافرته تی به ویدی و مسیحی
۳۲۹	حوکمی مستنویژو غوسلو ته به موم، یادکردنی خودا
۳۳۶	شاپه دی فلن به عه دات، حوکمی دلو و دواتو موژده بی موسلمانان
۳۴۱	په پان شکینی جوله که نه صاری
۳۵۰	مه به ستم کانی قورناتی پیروز
۳۵۱	قورناتی پیروز دور و مویشی پیغه مبهرا ن دیاری کرم و
۳۵۴	ره ت کرینه و بیرویه پی جوله که مسیحیه کان
۳۶۱	دلو کرینی هه زره تی موسا له نه تهره که که نیمه تکانی خودا له بیرونه کان
۳۷۱	چیروکی کلیل و هابیل و به کام توانی کرشتن
۳۷۶	هابیل به سق ناموزگاری قابیلی ترسانه
۳۸۷	له خودا ترسان تیگزیشان له پیتاوی ناییندا
۳۹۴	سزای دنی کرمن
۴۰۰	به له و هه لیج کرینی نوو و و جوله که کان بی کوفه مه لوپستی جوله که له کسی ته ورات
۴۰۹	ته ورات نامهی عبدالله و نووره، یاسای قولو سزای تیدایه، پیروست بوو مه مسیحیه کان
	پابه ندی بن

لا پهره	بابه
۴۱۹	نواي باس كردني تهورات ۞ بڼ موسا نيزدراوه، باس كردني نينجيل كه بڼ عيسا نيزدراوه
۴۲۹	جوله كهو نه سارا مه كنه به ريش سپرو گوره ي خوتان
۴۳۳	باسي مه لگه راوه پاشگه زيووه كان و دوژمنايه تيان بڼ موسلمانان
۴۴۰	نقستانيه تي كافره كان مه كنه
۵۴۳	فرمانې پروه رڼگار به پيښه مېر به گه ياندني په پامه كې
۴۶۱	به درې خستنه ورو شهيد كردني پيښه مېران له لايه ن جوله كه كانه ووه
۴۶۵	مه سېحيه كان عيسا به خودا دوزانن هه رچنده بهنده يه كي فروستاده يه
۴۷۱	ره تدانده ي مه سېحيه كان دهر ياره ي به خودا زانيني عيسا

قیبیتی :

مامۆستای پایمه‌رزو نه‌دیپ زاناو خواناس: مامۆستا مه‌لا شیخ (عبدالرزوف) ی بیژوه‌یی
 به‌رگی یه‌که‌م و دووه‌می (تەفسیری ره‌وان) ی خوێندۆتەوه‌و به‌م چامه‌ شیعه‌ کلاسیکی به‌ هستی
 خۆی به‌رامبه‌ر تەفسیری ناویراو ده‌ریزوه‌، که‌لێکی به‌شان و بالێ به‌نده‌دا هه‌ڵداوه‌، دڵنیام هوسنی
 ژه‌ نێی هه‌یه‌و خوا پاداشی بداتەوه‌! نه‌گینا من خۆم به‌شیایۆ نه‌و په‌سنی به‌ نازانم و که
 ده‌یه‌خوینمه‌وه‌ تکه‌ تکه‌ ئاره‌قی شەرم ده‌ریژم!

به‌و په‌ری شانازی و فه‌خریشه‌و له‌سه‌ر فرمانی مامۆستا خۆی، چامه‌ شیعه‌ که‌ لێره‌دا به‌لا
 ده‌که‌مه‌وه‌. هیوادارم له‌ناستی هوسنی ژه‌ نێی نه‌ودا به‌م و نژای نفوسی پاکی کاریگه‌ر بێ و لای خودا
 قبول بێ.

مه‌لا محمود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برای به‌یژو نازیم کاکه‌ مه‌لا مه‌حمود گیان پیش کیشه‌

سه‌لا وێکه‌ دیاری مه‌ دیاره‌ له‌دارو به‌زدی نه‌و دارو دیاره‌

دیاری پیروزی ته‌فسیر ره‌وانم پێ که‌یی: دلم پێ که‌ش بووه‌و چاوم پێی روون و
 ره‌وانم پێی شاد و که‌یف خوش بوو: خوای گه‌وره‌ بت پاریزی و پشتیوانت بێ
 له‌دریژه‌ دان به‌م خزمه‌ته‌ پیروژه‌ جاویستم له‌په‌راویزی ته‌فسیرمه‌که‌دا شه‌م
 مه‌لبه‌سته‌یه‌ بنفوسم که‌وا بۆ ناگاداری نارده‌مه‌وه‌ خزمه‌تت.

ته‌فسیری ره‌وان قوتی ره‌وانه‌	وه‌ک ناوی هه‌یات روژ و ره‌وانه‌ ^(١)
سه‌زینی و ئێ پێ که‌لو هۆزی کورده‌	ته‌فسیر، ره‌وان بۆ نه‌گورده‌ستانه‌
ره‌وانه‌ ده‌رسم به‌شه‌م ته‌فسیره‌	که‌ شێ کردنه‌وه‌ی کوردی زوانه‌
ده‌رسی براهه‌تی و هه‌یات و شۆش	جانیی فیڕ نه‌بین به‌ پێی ته‌وانا
ره‌وان بیژێ کرد له‌که‌ل گیان به‌ریژی	تا دابینی کرده‌ شه‌م شانه‌ جوانه‌
نه‌و شانه‌ی که‌وا شان به‌شان نه‌کا	به‌ (روح المعانی)، (روح البیان) ■

(١) وشه‌ی (ره‌وان) که‌وا ته‌بینی تایبلا نه‌یه‌تیه‌وه‌ به‌فه‌نی جناس هه‌ریه‌که‌ له‌جێ خۆی دا مانای تایبه‌تیان هه‌یه‌.

هه لاله‌ی هینا کاک‌ی گه لالی
 له‌گشت مه‌تبه‌ندلی راهی کۆزو نوی
 هه‌ز په‌په‌یه‌کی پهر له‌هه‌نگوین
 شانازی نه‌که‌م کاک‌ی گه لالی
 سه‌مه‌شقه له‌بۆ چینی داها‌تو
 هه‌ر که‌س پێنووسی پێنیه‌ کایه
 شه‌رح‌کا شه‌رحو ته‌فسیرو ده‌دیت
 مائت ئاوابی برای عه‌زیزم!
 هه‌روا ئاوابی بۆ خه‌زمه‌کاری
 که‌س موکیری ته‌فسیرو تۆبی
 زۆر له‌گۆشه‌وه مه‌شه‌ورو باوه
 پیم که‌ی ته‌فسیر وه‌ک عه‌ترو عه‌بیر
 هه‌مومان گوتمان ئافه‌رین! (محمود)
 قو‌لامی په‌نجو ده‌ستو ته‌له‌م‌تین
 دیاره‌ دیاری وا دیاری دیاره‌

له‌رازو قازو نامو مه‌ولانا
 که‌وا کراوین له‌سه‌ر قورقانا
 به‌لام هه‌نگوینی بێ که‌ره‌شانه
 گه‌لانه‌یه‌که‌و نو‌سخه‌ی ئیمانه
 تا و‌موت‌که‌وین له‌م گۆره‌ پانه
 ده‌رگا هه‌ونه‌ری له‌روی زه‌مانه
 هه‌م شه‌یرو نه‌ده‌ب عیلم و عه‌رفانه
 به‌لام لاله‌ ئاوا له‌ناسمانا
 شه‌یرو ته‌فسیر نه‌پیاوی زانا^(٢)
 نه‌وه‌ مه‌دا‌هی (کلا بیل ران)^(٣)
 که‌شاهه‌ (محمود) له‌روی قورقانا^(٤)
 بۆنی خسته‌ ناو خا‌وو خه‌زانا
 ده‌م‌ت نه‌که‌هین به‌بێ وه‌ستانا
 دیاری پی‌رو‌زت نه‌سه‌رچا‌وانه
 بۆ کوردی ئه‌ی‌راق تو‌رکو ئه‌رانا^(٥)

(٢) فه‌نی (جاسو یه‌ک‌چو‌سی) به‌کار‌بر‌وه. (ئا‌وا) له‌له‌تی شه‌ی‌ری شه‌وه‌ل دا به‌مانا مه‌عم‌ور (مو‌خه‌فه‌نی) نا‌وه‌دان- و‌ه‌ر‌گیر‌او‌و در‌وس ک‌را‌وه له‌-ئا‌و=ماء=دانه=حب= له‌له‌تی دو‌ه‌مه‌دا به‌مانا- آ‌و‌ول و‌غ‌و‌وب. له‌له‌تی شه‌وه‌لی شه‌ی‌ری دا‌وایی دا ک‌ورت ک‌را‌وه سو‌ک‌ه ک‌را‌وه-خ‌ف و‌خ‌ت‌ص‌ری- نا‌وه‌ها بێ واته‌ هه‌ر له‌سه‌ر شه‌و شه‌ی‌ری.

(٣) سو‌ره‌ی م‌ط‌ف‌ف‌ین/١٤.

(٤) هه‌یما نه‌کا بۆ عه‌له‌لامه‌ی شه‌وه‌ل (مه‌حم‌ودی زه‌م‌خ‌ش‌ری) «مه‌حم‌ود مه‌حم‌ود» ب‌ل‌وا‌ه له‌ما‌زال الق‌را‌ن ب‌ک‌را- او‌ که‌ما قال الشاع‌ر ف‌ی ح‌قه:

اذا عد في أسد الشرى ذمخ الشرى

حوى بان تذهو زخمشر — امرىء

وفى حق تفسيره.

ان التفسير فى الدنيا بلا عدد
 فيها وليس لعمري مثل كشاف
 ان كنت تبهى الهدى فالزم قوائمه
 فالجهل كالدهاء والكشاف كالشاف

(٥) له‌وشه‌ی -دی‌ار- دا جاس‌ ها‌ت‌وته‌ کای‌وه‌ هه‌ی شه‌وه‌ل واته‌ دی‌اره‌ نا‌شه‌ک‌رایه‌ -دی‌اری- واته‌ هه‌دی‌مو تو‌ح‌فه‌- دی‌اری دی‌اره‌- واته‌ هه‌دی‌مه‌ بۆ چ‌م‌ند وه‌لات=ج‌م‌ع دا‌ره‌.

ھەر بىلو زوانە ھەر بىلو زوانە
 خوايە بە خاترى سى جزمى قورئان
 تەمەنى دريژ لىگەل تەمەنى زور
 بىدە بە (محمود) مەلای مەلھوان
 رمزى مەلھوان: لىبىرو تەفسىر
 بىگە بە باعش سەرفرازى لىمو
 بىگە بە چراى لىمو لىبەرە خا
 بىگە بە خەلات لىبۇ مزو لىمو
 خەلاتى قەبرىن لىبىاسى تەقوا
 نامت وىك نامى بىتە نىو نىوان
 روناکە دىم بە نورى فارس
 موثق بىگە کاکە (محمود) یش
 زىنلەو مەگە پىن بە یاسای زمان
 رىگەو رىبازى یوسفى (لەھم)
 خامون تەفسىر بە نوغەى عەرەب
 بە لام ئەرزوگە ھەر گەس خەرىگە
 بنى لەسەر خوان بى نیتە دوکان
 خوايە بە خەلقى ذات وصفات
 ئەقشە ئەدگى ئەقش بە نەلىدا

چاون لەرىمى سى جزومگانە^(۶)
 بە خەلقى سورى (ئال عمران)
 لىگەل مەبەتو خوشى لەرگانا
 لىگەل زىنا لىمە لىوانا
 لەخزەت بەگەل بە نیشتمان^(۷)
 ھۆى رضوانى تۆو چوئى رضوانا^(۸)
 ئىقلى حسانات لەتای مىزان
 خەباتى خاوتىن لەرى مەردان
 زىانن ئەبى بە مایەى ژانا^(۹)
 وىك نورى فارس یامەك (سلمان)
 خوايە بىوئىگەى لەووجىيانا
 بۆ دريژە پىدان بەم خزمە تانە
 شاكارى رەسەن، كوردى ئاسانە
 لىمو شىخەمىنەى خەتکى ئالانە
 باوبىو لىمو رۆژە نوغەى بىگانە
 بە پىزو بەھىز بەگوردى خوانا
 زمانى زىگماكى بىتە مەيدانا^(۱۰)
 كوردەيش بەشى غۆى بگرى لەرگانا
 دوعاىي دۇستان بەدلو بەگيانا

عبدالرؤوف

(۶) دوبارە جناس ھاتتە کایە-واتە ھەر بەپەلە بەم زوانو بەم نىزىکانو ھەر بەم زاواوہ جوانەى زمانى كوردى-
 چاوە دىرو چاولەرى پاشماوەى جلدەکانى ترين-

(۷) ووشەى-مەلھوان- لەلەتى شىعرى ئەمورەلدا بەمانا-غراس-شەنادەرە- لەلەتى دوھەمدا وشەيەكى عەرەبىيە
 تەئەبىيە وەك-ملوین- بەمانا شەو رۆژە- لەلەتى شىعرى دوايىدا وشەيەكى (مەركب) لەوشەى-مەواتە:
 ئىچە-لىوان- لەمەلا محمود. جمع لەبەر ئىحترامە (وشەى-رەزا-ئەبىتە مەفعول بۆ وشەى-بىگە- ئەمەر
 لەشىرى دوايىدا-

(۸) رضوان ئەمورەل بەمانا خوشنودىو قايل بون-رضوان دوايى واتە باغى بەھشت.

(۹) خەلاتى ئەمورەل بەمانا عەتاو بەخشش-خەلاتى دوايى- واتە كفن پۆشاكى قەبر.

(۱۰) خوان-لەكۆتايى شىعرى پىشوردا بەمانا روزو رەوشەن واتە بەجوانو بەئاسانى بىخویندەتەمور لەلەتى
 شىعرى دوايىدا بەمانا سەرەو قۆناغە.

شماره	دیر	همله	راست
۳	۳	دهستیان	دهستیان
۱۴	۳	روون کاتمه	روون دمه کاتمه
۱۸	۱۲	دهسی	دهس
۲۲	۷	نه هیان	نه هیان
۲۷	۲۴	له چل	فضل
۲۸	۱۷	ته قبله	ته قبله
۲۹	۱۲	په یوه دنی	په یوه دنی
۳۰	۱۰	کوچ کردن	کوچ کردن
۳۰	۱۴	گرتن	گرتن
۳۳	۱۶	موسلیم نه سائی	موسلیم نه سائی
۳۷	۵	نوه	نوه
۴۰	۲۰	نییلاچ	نییلاچ
۴۱	۱	نهدبه	نهدبه
۴۱	۱۲	نییلاچ	نییلاچ
۴۱	۱۶	تلهز	ته لاق
۴۳	۱۰	بوندایه تی	به ندایه تی
۴۳	۱۱	نیشان بده	نیشان بدین
۴۳	۱۶	مه کن	نه کمین
۴۶	۴	نمو	نمو
۴۸	۲۲	مثنین	مثنین
۴۹	۱۴	نموانیه	نموانه ی
۵۱	۲۰	نایه تی	نایه ته ی
۵۲	۱۹	وهو	وهکو
۵۷	۱۱	فاجتنیو	فاجتنیو

شماره	دیر	همله	راست
۶۱	۲	ریغاعب	ریغاعی
۶۲	۲۱	بهوشو	بهوشو
۶۲	۲۳	ناقولو	ناقولو
۶۳	۲۱	لیبونیانه	لیبونیان
۶۴	۱۰	گالیه کردن	گالته کردن
۶۷	۴	هموله نه ی	همولانه ی
۷۲	۱۷	بچکولنه ی	بچکولانه ی
۷۳	۱۲	ثیه	ثیمه
۷۳	۱۵	باوک	باوک و
۷۶	۹	تویکی	تویکلی
۸۲	۱۳	گفتگو	گفت وگو
۸۵	۱۳	سامانکترین	سامانکترین
۸۶	۴	شتیکیان	شتیکتان
۸۶	۲۴	قورناتیان	قورناتان
۹۷	۲	لاوزله	لاوزله
۹۹	۹	شادمان دهبا	شادمان دهبی
۹۹	۱۱	بهه شتیا	بهه شتیان
۱۱۲	۲	روزه	روزه ی
۱۱۶	۱۵	حقیقت	حقیقت دا
۱۱۷	۱۲	زوه ملیت	زوره ملیت
۱۳۸	۱۱	پیه ماندلر	پیه ماندلر
۱۴۸	۱۱	سه گوزشته	سرگوزشته
۱۵۸	۶	هالو	هالوو
۱۶۵	۹	په لارو	په لارو

نمبر	دیر	هله	راست
۱۹۰	۱۳	هوبهش	هوبهش
۲۲۷	۶	اعمتکم	اعمالکم
۲۷۲	۶	ناکههان	ناکههانی
۲۷۰	۳	مالی	مالی خهله
۲۸۲	۱	ئهو حادیقه	ئهو حادیقه:ی
۲۸۲	۳	رهواه	رهواههکراوی
۲۹۰	۱۸	رئخوشکرو	رئخوشکرو
۳۱۳	۱۱	به پینویمست و	به گونیره پینویمست
۳۴۶	۲۲	نایینه ککش	نایینه ککش
۳۴۷	۱۴	لئتان	لئیان
۳۷۴	۲۳	هه رهشی	هه رهشی
۳۷۶	۷	به ههشت	به ههشت
۳۸۲	۳۰	دهشوینی	دهشوینی
۴۱۰	۱۰	نایه ته شدا	نایه ته شدا
۴۱۴	۵	دهسه ت	دهسه ت
۴۱۵	۱۵	گونچک له جیاتی گونچک ده برتهوه
۴۱۶	۱۴	سهریشکی	سهریشکه
۴۱۹	۴	جله گریان	جله و گریان
۴۲۱	۷	محد	موحه مههه
۴۲۵	۷	دهرین	دهرینن
۴۳۶	۴	پینقه مبراندا	پینقه مبردا
۴۳۸	۱	دهستوه ئه ژنو	دهستوه ئه ژنو
۴۳۸	۸	پی	پی ی
۴۴۶	۶	دهسه ت	دهسه ت

بري له و سهرچاوانه ي له کاتي پيوستدا بو نه م ته فسیره سه یريان کراوم
که لکيان لئ وهرگير اوه :

- ۱- ته فسيري قورطوبی ج ۱-۲۰
- ۲- ته فسيري مونیر ج ۱-۳۲ له (۱۶) جلددا، دانراوی د. وهبة الزحيلي
- ۳- ته فسيري مهراني ج ۱-۱۰ دانراوی شيخ احمد مصطفى المراغي
- ۴- في ظلال القرآن ج ۱-۸ دانراوی ماموستا سهيد قوطب
- ۵- ته فسيري نيبنو کثير ج ۱-۴
- ۶- ته فسيري نامی ج ۱-۷ دانراوی ماموستا ملا عبدالکريم
- ۷- ته فسيري قورثاني پيروز ج ۱-۱۵ دانراوی ماموستا مهلا عوسمان
- ۸- ته فسيري کهير ج ۱-۳۲ دانراوی: فخرالدين الرازي
- ۹- صفوه التفاسير ج ۱-۳ دانراوی شيخ محمد علي الصابوني
- ۱۰- ته فسيري فتح القدير ج ۱-۵ دانراوی محمد علي الشوکاني
- ۱۱- الأساس في التفسير ج ۱-۱۱ دانراوی سعيد حوي
- ۱۲- تفسير المقتطف دانراوی د. مصطفى خرم دل
- ۱۳- صفوه البيان لمعاني القرآن: دانراوی شيخ حسين محمد مخلوف
- ۱۴- پوخته ي ثاني نيسلام ج ۱-۳
- ۱۵- المفصل في تاريخ العرب قبل الاسلام ج ۱-۱۰ دانراوی د. جواد علي
- ۱۶- ژياني پيغه مبهري مهزن دانراوی ماموستا شيخ عبدالعزيز پارماني